ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

جريدة أسبوعية
ص. ب ٢١١١ بالقاهرة ٣٤٢ – ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الإمتياز : السيدة عايدة سيرد بيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱՅԵԱՆ

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 708 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 ՄԱՐՏ 1978 ՀԱՏԸ ԶԵՌ.ԲԼ. 4 եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. ١٩٧٨ عدد رقم ٧٠٨ – الخميس ٢٣ مارس

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱՄԱՆԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԵՐԵՒԱՆ. - Հայ ականաւոր ճարտարապետ, ակադեմիկոս Ալեքսանդր Թամանեանի ծննդեան 100ամեակի առթիւ, որը նշուելու է 1978 թուականի Մայիսին, կազմուել է հանրապետական յոբելեանական յանձնաժողով՝ Հայաստանի մինիստրների խորհրդի նախագահ Ֆադէյ Սարգսեանի գլխաւորութեամբ:

Տեղի է ունեցել յանձնաժողովի նիստը, որը մշակել է յոբելեանական միջոցառումների ծրագիր:

Յոբելեանական հանդիսաւոր նիստը տեղի կ'ունենայ Մայիսին, Հայֆիլհարմոնիայի համերգային մեծ դահլիճում:

Յանձնարարուած է Հայաստանի ճարտարապետների և նկարիչների միութիւններին՝ նկարիչների տանը կազմակերպել Ալ. Թամանեանի աշխատանքների ցուցահանդէս:

Հայաստանի Գիտութիւնների Ակադեմիան և ճարտարապետների միութիւնը հրատարակութեան կը պատրաստեն մենագրութիւն և ալբոմ Ալեքսանդր Թամանեանի մասին:

Յոբելեանի առթիւ ԽՍՀՄ կապի մինիստրութիւնը կը հրատարակէ Թամանեանի ծննդեան 100ամեակին նուիրուած փոստային նամականիշներ և պահարաններ, նրա աշխատանքները պատկերող գունաւոր բացիկներ:

Թամանեանի 100ամեակին նուիրուած յոբելեանական հանդիսաւոր երեկոյ կը կազմակերպուի Մոսկուայում՝ ԽՍՀՄ ճարտարապետների կենտրոնական տանը:

ՄԱՀ՝ ԱՐՏԵՄ ԱԼԻԽԱՆԵԱՆԻ

ԵՐԵՒԱՆ, - Շաբաթ, Փետրուար 25-ին, եօթանասուն տարեկան հասակին մէջ, ծանր ու երկարատեւ հիւանդութենէ ետք իր մահկանացուն կնքեց սովետական ականաւոր բնագէտ, ՍՍՀՄ գիտութիւններու ակադեմիայի թղթակից անդամ, Հայաստանի գիտութիւններու ակադեմիայի ակադեմիկոս Արտեմ Իսահակի Ալիխանեանը:

Կեանքէն հեռացաւ մեծ գիտնականը և սովետական գիտութեան երախտաշատ կազմակերպիչը, որ իր բովանդակ կեանքը նուիրած էր ատոմի միջուկի և տարրական մասնիկներու բնագիտութեան զարգացման:

Սովետական այլ ականաւոր բնագէտներու հետ միասին Ալիխանեանը եղած է Սովետ Միութեան փորձարարական միջուկային բնագիտութեան հիմնադիրներէն մէկը և շարք մը դասական աշխատանքներ կատարած այդ բնագաւառի կազմաւորման արշալոյսին:

1942-ին Ա. Ի. Ալիխանեանը իր եղբօր հետ կը տեղափոխուի Հայաստան, այստեղ կազմակերպելով տիեզերական ճառագայթներու հետազօտման տարրալուծարան և ՍՍՀՄ-ի մէջ առաջին բարձր լեռնային կայանը: Անոնք հիմք ծառայեցին 1943-ին Երեւանի բնագիտութեան ինստիտուտի ստեղծման համար, որուն անփոփոխ վարիչը և գիտական ղեկավարն էր ան երեսուն տարի շարունակ: Ալիխանեանը Հայաստանի Գիտութիւններու ակադեմիայի հիմնադիր անդամներէն մէկն էր:

Անոր ղեկավարութեամբ կատարուած անդուլ հետազօտութիւնները՝ տիեզերական ճառագայթներու վերաբերեալ, յանգեցան շարք մը ամբողջ հիմնարար յայտնագործութիւններու:

Անոր նախաձեռնութեամբ և ղեկավարութեամբ Երեւանի մէջ կառուցուեցաւ Սովետ Միութեան ամենամեծ էլեկտրոնային օղակաձեւ արագացուցիչը, որ միաժամանակ աշխարհի խոշորագոյններէն մէկն է:

Ա. Ալիխանեանի ղեկավարութեամբ Երեւանի բնագիտութեան ինստիտուտը դարձաւ մեծ գիտական կեդրոն մը: Երկային կայծախցիկներու մշակման ու ստեղծման համար Ալիխանեանց 1970-ին արժանացաւ Լենինեան մրցանակի: Ան մինչեւ կեանքի վերջը կը գլխաւորէր ՍՍՀՄ գիտութիւններու ակադեմիայի բնագիտութեան ինստիտուտի տարրական մասնիկներու իր իսկ ստեղծած տարրալուծարանը:

Ալիխանեանը իր անգնահատելի ծառայութեանց համար պարգեւատրուած է նաեւ Աշխատանքային կարմիր դրօշի երկու շքանշաններով:

Արտեմ Իսահակի Ալիխանեանի մահը մեծ կորուստ է սովետական գիտութեան համար:

«ՄԱՅՐ» ՆԿԱՐԻՉ ԲԻՒԶԱՆԴ ԿՈՃԱՄԱՆԵԱՆԻ

ՊԱՆԴՈՒԽՏ ՀԱՅ ՄԱՅՐԵՐԻՆ

Պանդուխտ մայրեր, ձեզ եմ դիմում այս պահին,
Երբ իմ հոգին մի սուր տագնապ է կիզում.
Որպէս մանկան ձեր ձեռքերով երբագին
Փայփայեցէ՛ք, պահպանեցէ՛ք մեր լեզուն.

Ձեր կաթի հետ, ձեր սիրոյ հետ մայրական
Մանկան տուէք հայոց լեզուն լուսառատ,
Ինչ փորձանքներ, ինչ չարիքներ ձեր դէմ գան,
Դուք մեր լեզուն պահեցէ՛ք միշտ անարատ.

Անհուն ու հին դարերից է գալիս նա,
Հիմնաքարն է նա մեր տոհմի գոյութեան,
Նրանով ենք մենք յարատեւ ու անմահ,
Առանց նրան ոչ հայ կայ, ոչ Հայաստան.

Նրանով մենք մրրիկներից ենք անցել,
Նրա համար տարել ենք բանտ ու աքսոր,
Նա խաւարում մեր դէմ ճամբայ է բացել
Մեր նախահօր թօթովանքից մինչ այսօր.

Ու քանի կայ բարբառը մեր մայրենի,
Մեզ չեն յաղթի մեր ոսոխները չարաչք,
Տիեզերքում թէկուզ արեւն էլ մեռնի,
Ազգերի մէջ պիտի ապրենք որպէս ազգ.

Հայոց մայրեր, ձե՛զ եմ դիմում սրտագին,
Պահպանեցէք դուք մեր լեզուն հայկական.
Նա մեր տունն է, մեր արեւն է, մեր հոգին,
Նրա մէջ են մեր այսօրն ու ապագան.

ՍԱՐՄԷՆ

ՇԱՐԼ ԱԶՆԱՒՈՒՐԻ ՀԵՏ

Մոսկուա. - Սովետական Միութեան հեռատեսիլի կեդրոնական կայանը Շաբաթ, Յունուար 28-ին հաճելի անակնկալ մը ըրաւ իր միլիոնաւոր ունկնդիրներուն՝ յատուկ հաղորդում մը նուիրելով ֆրանսահայ աշխարհահռչակ երգիչ Շարլ Ազնաւուրին: Մօտ քառասուն վայրկեան սովետական երաժշտասէրները հնարաւորութիւն ունեցան ունկնդրելու ականաւոր երգիչին, երգահանին ու դերասանին: Այդ օրը հեռարձակուեցաւ նաեւ այն համերգին տեսագրութիւնը, որ վերջերս Շարլ Ազնաւուրը տուած էր Փարիզի «Օլիմփիա» սրահին մէջ, զայն անուանելով «Իմ երիտասարդութեանս երգերը»:

Շատ արագ անցան քառասուն վայրկեանները, որոնց ընթացքին միլիոնաւոր մարդիկ մօտէն ծանօթացան ֆրանսահայ մեծ արուեստագէտին, կարողացան յստակ հայեացք մը նետել Ֆրանսայի էսթրատային երաժշտութեան զարգացման պատմութեան վրայ, այն օրերուն, երբ «սիրոյ եւ հայրենասիրութեան» երգիչը տակաւին առաջին քայլերը կ'առնէր մեծ բեմին վրայ, տեսան անոր առնականացումը եւ վերջապէս համաշխարհային փառքը:

Շարլ Ազնաւուրին նուիրուած առաջին յատուկ հաղորդումն էր այս վերջին տարիներու ընթացքին: Մինչ այդ սովետական երաժշտասէրները զայն տեսած էին միայն ֆրանսական միւս աստղերուն հետ միասին:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԲԱՑՈՒՄ ԿՈԼՈՏ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆՑ

Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարք, Ամեն. Տ. Շնորհք Արք. Գալուստեանի նախաձեռնութեամբ եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի Օրհնութեան կոնդակով, այս տարի յոբելինական տարի հռչակուած էր երանաշնորհ Տ. Յովհաննէս Բաղիշեցի (Կոլոտ) Պատրիարքին ծննդեան 300-ամեակին առիթով:

Յոբելինական հանդիսութիւններուն բացումը պաշտօնապէս կատարուեցաւ Կիրակի, Փետրուար 12-ին, եւ Երեքշաբթի, Փետրուար 14-ին Իսթամպուլի Ս. Երրորդութիւն եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիներուն մէջ մատուցած Ս. Պատարագով: Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ արարողութիւններուն նախագահեց Ամեն. Պատրիարք Սրբազան Հայրը: Ս. Պատարագի ընթացքին Գեր. Տ. Շահան Եպս. Սվաճեան կարդաց հայրապետական կոնդակը: Արարողութիւններուն քառաձայն երգեցողութեամբ մասնակցեցաւ «Ասողիկ» երգչախումբը:

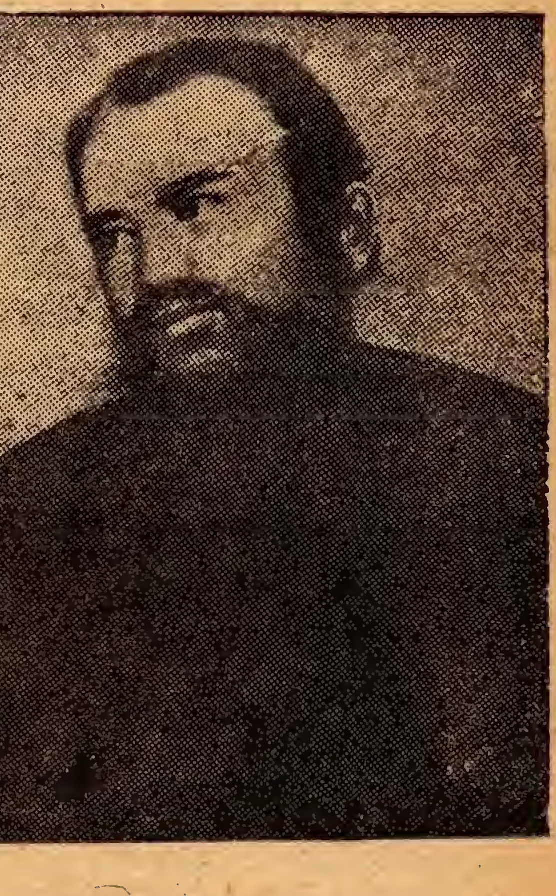

ԿՈԼՈՏ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՉԱՀԱԿԻՐ

ՋԵՐՄՕՐԷՆ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ԻՐ ԲՈԼՈՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԸ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԸ ԵՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՁԵԿՈՅՑ

ՑԿԵԱՆՍ ՆԱԽԱԳԱՀ Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՆՈՒԻՐԷ 1,414,000 ՏՈԼԱՐ

Անհուն հրճուանքով կը հաղորդենք մեր աշխարհացրիւ անդամակցութեան և հանրութեան, թէ ցկեանս Նախագահ Տիար Ա. Մանուկեան վերջերս Հ.Բ.Ը. Միութեան նուիրեց 1,414,000 տոլար, զոր Կեդրոնական Վարչական Ժողովը ընդունեց երախտագիտութեամբ։

Այս նուիրատուութենէն

— 1,162,000 տոլար բարդուեցաւ Միութեան Ա. Մանուկեան Մշակութային Հիմնադրամին վրայ՝ անոր մայր գումարը առ Դեկտեմբեր 31, 1977 բարձրացնելով 6,220,398 տոլարի։

—252,000 տոլար տրամադրուեցաւ Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովին՝ կրթական և մշակութային գործի համար։

Հ.Բ.Ը. Միութեան Ա. Մանուկեան Մշակութային Հիմնադրամը 1968էն մինչև 1977 Դեկտեմբեր 31, կրթական, մշակութային, երիտասարդական և խնամատարական ձեռնարկներու և նպատակներու համար ծախսած է 1,054,941 տոլար։ Իսկ դպրոցներու, մշակութային և երիտասարդական կեդրոններու գնման կամ կառուցման յատկացուցած է 2,490,147 տոլար, որ մաս կը կազմէ Հիմնադրամի մայր գումարին։

ԴԻՒԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Նիւ Եորք, Ն.Ե. Մարտ 8, 1978

ԳԱՆԱՏԱ

ՊՐ. ՔԵՐՈԲ ՊՏՈՒԿԵԱՆ ԿԸ ՄԵԾԱՐՈՒԻ ԱՆԳԼԻՈՅ ԵԼԻԶԱՊԷԹ ԹԱԳՈՒՀԻԻ ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ

Անգլիոյ Էլիզապէթ Թագուհիի թագադրութեան 25-ամեակին առիթով, վերջերս, Մոնթրէալի մէջ, այլ երեւելի անձնաւորութեանց կարգին, պատուոյ շքանշանով մեծարուեցաւ նաեւ Պր. Քերոբ Պտուկեան, որ երկար տարիներէ ի վեր միայն բնակութիւն հաստատած է Գանատայի մէջ և ունեցած ազգային-հասարակական բեղուն գործունէութիւն։

Պր. Պտուկեան արժանացաւ Գանատայի կառավարութեան այս մեծարանքին՝ հազարաւոր հայերու Գանատա գալթին և անոնց տեղաւորման աշխատանքներուն մէջ իր բերած մեծ նպաստին համար։ 1967ին, Գանատայի «100-ամեակի հանդիսութեանց ընթացքին ան արժանացած էր 100-ամեակի շքանշանին, երկրին ընծայած իր թանկագին ծառայութեանց համար։

Պր. Պտուկեան ցկեանս նախագահն է Մոնթրէալի Պոլսահայերու Միութեան և գործունեայ անդամ՝ Հ.Բ.Ը. Միութեան։ Օրիշեալ երկու կազմակերպութեանց մէջ իր ունեցած աշխոյժ գործունէութեան համար ան բազմիցս մեծարուած է պատուոյ շքանշաններով։ Վերջերս, երբ Մոնթրէալի մէջ բացումը կատարուեցաւ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի համայնքային կեդրոնին, կազմակերպութեան ցկեանս նախագահ Պր. Ալեք Մանուկեանի թելադրանքով սենեակներէն մէկը կոչուեցաւ Պր. Պտուկեանի անունով։

ՔԵՐՈԲ ՊՏՈՒԿԵԱՆ

Պր. Քերոբ Պտուկեան լայն ճանաչում ունի ոչ միայն հայկական, այլեւ գանատական շրջանակներու մէջ։ Մոնթրէալի Ընկերային ծառայութեան գրասենեակին հետ ունեցած իր սերտ կապերուն շնորհիւ ան մեծապէս նպաստած է նորեկ հայերու, հասնելով անոնց զանազան կարիքներուն։ Վերջին 25 տարիներուն Պր. Պտուկեան իր ազատ ժամերը մեծ մասամբ տրամադրած է իր ազգակիցներու օգնութեան գործին։ Անոր այս ազնիւ կեցուածքը չէ վրիպած տեղական իշխանութեանց ուշադրութենէն։

ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԻՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԸ

Վիքթորիա Զքուայրի եւ «401» մայրուղիի խաչմերուկին մօտ գտնուող հողատարածք մը վերջերս դարձաւ սեփականութիւնը Թորոնթոյի հայ համայնքին, կարգ մը կալուածամուրհակներու եւ այլ վաւերաթուղթերու օրինական ստորագրութենէն ետք։

Այս հողատարածք, որուն վրայ պիտի կառուցուի Թորոնթոյի հայութեան շապագայ կեդրոնը, կը գնահատուի շուրջ 500.000 տոլար։

Ներկայիս ծրագիրներ կը մշակուին սկսելու համար ճարտարապետական աշխատանքներուն։

Այս հողատարածքին գնումով՝ Թորոնթոյի նախկին հայկական կեդրոնը, որ կը գտնուի 18 Տիւփոն փողոցին վրայ, ծախու հանուեցաւ։ Մինչեւ նոր կեդրոնի վերջնական կառուցումը սակայն, Տիւփոն փողոցի շէնքին մէջ պիտի շարունակուին ընկերային հաւաքոյթներն ու հանդիպումները։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԵՐԸ ՊՈՒՔՐԷՇԻ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԱՅԻ ԲԵՄԻՆ ՎՐԱՅ

«Ճորճ Էնեսքու» Ֆիլհարմոնիան, գործակցութեամբ Ռումանիոյ Երգահաններու Միութեան, վերջերս Պուքրէշի մէջ կազմակերպեց խորհրդային երաժշտութեան նուագահանդէս մը։

Յայտագիրը սկսաւ Արամ Խաչատրեանի նորագոյն գործերէն մէկուն կատարումով, որ գրուած է 1976ին և առաջին անգամն էր որ կը ներկայացուէր։ Խառնիչ ողբերգականութեամբ այս երկը, երգչուհի Քորնելիա Պրոնզեթթիի մեկնաբանութեամբ, ընտացաւ կորովի և ներքին հոյակապութեան յաւելեալ նոթ մը։ Մանաւանդ երկրորդ մասին մէջ, մեկնաբանուհին թափանցեց հայ վարպետի երաժշտութեան ներքին տարրուն մէջ, յայտնաբերելով տխրութեան և ներքին գալարումի աշխարհ մը, որուն վրայ կը բարձրանայ յոյսի կենսական և հուժկու ձայնը։

Ներկայացուած երկրորդ աշխատութիւնն էր «Հայկական հագներգութիւն (ռափսոտի) երկու դաշնակի համար», որուն հեղինակներն էին երաժշտահաններ Ալեքսանդր Յարութիւնեան և Առնօ Բաբաջանեան։ Այս գործը նուիրուած էր Սեւանայ լճին ու Արագած գետի հովիտին։ Մենակատարներ Սուզանա Սէօրենի և Քորնելիու Ռըտուլեսքու յաջողեցան յայտնաբերել այն աշխարհը, ուրկէ կու գայ այս երաժշտութիւնը և անոնց ջերմագին ու քնարերգական մեկնաբանութիւնը հայրենաբաղձութեան զգացում մը ձգեց ներկաներուն վրայ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ 1980Ի ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏ

1977-էն ի վեր, Երեւանի և Հայաստանի միւս քաղաքներու թեթեւ ու սնունդի արդիւնաբերութեան նախարարութեանց ենթակայութեան ձեռնարկութիւններ, «Օլիմպիադա - 80» պիտակով սկսան շարք մը նոր արտադրատեսակներու զանգուածային թողարկումը։ Գնողներու կողմէ լայն սպառում ունին Երեւանի Սովետաշէնի «Բրիքոյ»ի արտադրական միաւորման չորս տեսակի մանկական քոսթիւմները, որոնք պատրաստուած են մաքուր ու արհեստական բրդեայ գործուածքներէ։ Եթէ անցեալ տարի թողարկուեցան 779 հազար ռուբլիի մանկական քոսթիւմներ, ապա 1978ին այդ քանակը պիտի քառապատկուի։

Միայն ընթացիկ տարուան մէջ «Օլիմպիադա-80» խորհրդանշող պատկերներով Երեւանի Ալ. Միասնիկեանի անուան «Բրիքոյ»ի արտադրական միաւորումը պիտի թողարկէ շուրջ 204 հազար հատ մանկական բաճկոն և մարզական վերնազգեստ։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԵԼԵԿՏՐՈՄՈՊԻԼՆԵՐ

Մոսկուայի մէջ կայանալիք ողիմպիական խաղերու օրերուն, մարզասէրները պիտի օգտուին նաեւ «Երազ» գործարանին մէջ թողարկուած ելեկտրոմոպիլներէն։ «Օլիմպիադա - 80» խորհրդանշական անունը կրող այդ մեքենաները պիտի ըլլան յարմար, արագ ու շահաւէտ և նախատեսուած են մարզադաշտին վրայ սպասարկելու համար։ Անոնք վնասակար արտանետութիւն պիտի չունենան շրջապատին վրայ, որովհետեւ շարժիչը կը սնուի ելեկտրական բարդերով և անգամ մը լիցքաւորուելէ ետք կրնայ ժամական 45 ք.մ. անցնիլ։

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՓԱՅԼՈՒՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ համայնքիս սիրուած Նուարդ Մելքոնեանի, վերջերս փայլուն յաջողութեամբ աւարտած է Գահիրէի Ամերիկեան Համալսարանի Քիմիաբանութեան ճիւղի դասընթացները եւ արժանացած է Գիտութեանց Պսակաւորի աստիճանին։

ՕՐ. ԱՐՏԱ Վ. ՄԵԼԷՄԷԹՃԵԱՆ

հայուհիներէն Օր. Արտա Վահան Մելքոնեան, դուստրը՝ Տիկին

Նշենք նաեւ, որ Օր. Արտա չորս տարի յաջորդաբար արժանացած է լման կրթաթոշակի, ինչպէս նաեւ Քիմիագիտութեան ճիւղի մէջ «գերազանցիկ» յիշատակութեան ու իր ուսանողութեան ամբողջ տեւողութեան իր անունը արձանագրուած է «Համալսարանի Քիմիագիտութեան ճիւղի երեւելիներու պատուոյ ցանկին վրայ։

Այս ուրախալի առիթով խմբագրութիւնս ջերմօրէն կը շնորհաւորէ պատուաբեր այս հայուհին եւ կը մաղթէ առաւել եւս յաջողութիւններ՝ յուրախութիւն իր մօր եւ ի պարծանս մեր ժողովուրդին։

Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի Տիկնանց Խնամակալութեան Տարեկան Ճաշկերոյթը

Գահիրէի բարեսէր հասարակութիւնը այս տարի եւս իր բարոյական և նիւթական անվերապահ օժանդակութիւնը բերաւ Գալուստեան Ազգ. վարժարանի Տիկնանց խնամակալութեան՝ մօտ յիսուն տարիներէ ի վեր կատարած բարեսիրական նուիրեալ գործունէութեան, ներկայ գտնուելով Տարեկան ճաշկերոյթին, որ տեղի ունեցաւ անցեալ 12 Մարտ 1978, կիրակի կէսօրին և մեծազուարճ ու ինքնաբուխ նուիրատուութիւններ կատարելով։

Տարեկան այս ձեռնարկը կը հովանաւորէր Թեմիս Առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան, որ անձամբ ալ ներկայ գտնուեցաւ ու օրհնեց սեղանը։ Նախագահութիւնը ստանձնած էին Տէր և Տիկին Սիմոն Օ. Սիմոնեան։ Պատուոյ սեղանէն շուրջ նշմարեցինք ներկայութիւնը՝ Տէր և Տիկին Փօլ Քիլիտճեանի (ատենապետ Պատկ. Թեմական Ժողովի), Տէր և Տիկին Աւետիս Ն. Զագըճեանի (Հայ Աւետ. Համայնքին Նախագահ), Տէր և Տիկին Վահան Չէչէնեանի (ատենապետ Պատկ. Քաղաք. Ժողովի)։

Ներկայ եղան նաեւ ազգ. ներեսփոխաններ, հայ մամուլի ներկայացուցիչներ և բարեսիրական այս գործը քաջալերող ազգայիններ՝ իրենց տիկիններով։

Տիկնանց խնամակալութեան Տարեկան Ճաշկերոյթը համբաւ վաստակած է իր համեղ ու այլազան կերակուրներու ճոխութեամբ, որոնք ամբողջութեամբ պատրաստուած են խնամակալութեան ժրաջան անդամուհիներուն և անոնց օժանդակ հայ տիկիններու կողմէ։

Ճաշի սպասարկութեան սկիզբէն իսկ տաք և զուարթ մթնոլորտ ստեղծուեցաւ որ շարունակուեցաւ մինչեւ ճաշկերոյթին աւարտը։ Այս ջերմ մթնոլորտը առաւել նպաստեց կատարուած արտաբուխ նուիրատուութեանց, որուն ընդհանուր գումարը եղաւ խիստ գոհացուցիչ։

Գործադրուեցաւ նաեւ կոկիկ յայտագիր մը, որուն ընթացքին եղան արտասանութիւններ՝ (փոքրիկն Կարինէ Աբրահամեան և Պր. Լեւոն Թելֆեան)։ Տիկնանց խնամակալութեան գործունէութեան մասին տեղեկագիր մը կարդաց ատենապետուհի Տիկին Լուիզ Բամպուքճեան, որ իր ելոյթի աւարտին շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց՝ որոնք իրենց նիւթական և բարոյական օժանդակութիւնները չեն զլանար նախախնամական այս գործին ի նպաստ։ Ապա վարժարանին տնօրէնը՝ Պր. Նշան Վարդեան, յանուն տնօրէնութեան, ուսուցչութեան և աշակերտութեան, շնորհակալական և երախտագիտական խօսք ուղղեց խնամակալութեան անդամուհիներուն։ Մեներգ մը կատարեց նաեւ Օր. Անուշիկ Զաքրճեան։

Հուսկ ուրեմն Առաջնորդ Սրբազան Հայրը խօսք առաւ ու ինք եւս գնահատեց Տիկնանց խնամակալութեան բարեսիրական մեծ գործունէութիւնը վարժարանէն ներս՝ յօրդոր մեր կարօտեալ սան սանուհիներուն և յայտարարեց՝ թէ վարժարանը իր գոյութիւնը պիտի պահպանէ, շնորհիւ ազգային իշխանութեան վճռակամութեան։

Արժանի է այս առթիւ յիշատակել անունները Տիկնանց խնամակալութեան վարչական անդամուհիներուն, որոնք ամբողջ տարուան ընթացքին իրենց գործօն մասնակցութիւնը կը բերեն վարժարանէն ներս, ամէնօրեայ ճաշ և սնունդ հայթայթելով կարօտեալ սան սանուհիներուն և նաեւ անոնց կրթաթոշակի, զգեստի, կօշիկի, գիրքի ու այլ պիտոյքներու ծախսերը կը հոգան։ Անոնք են.

Տիկիններ Լուիզ Բամպուքճեան (ատենապետուհի), Լիւսի Պալաեան (ատենադպրուհի), Ատրիէն Հացունի (գանձապահուհի), Եաքէ Երզնկացեան, Զարուհի Զօրայեան, Մարի Զալագեան և Վարսենիկ Մատղաշեան (խորհրդականներ)։

Մենք եւս կը շնորհաւորենք Տիկնանց խնամակալութեան վարչութիւնը և անոր անդամներէն իւրաքանչիւրին կը մաղթենք ոյժ և կարողութիւն, կարենալ համբերութեամբ շարունակելու այս ազնիւ և կենսական գործունէութիւնը համայնքէս ներս։

Զ.Գ.

ՎԱՄՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԵՏ ՍՓԻՒՌՔԻ ԿԱՊԵՐՈՒ ԶՕՐԱՑՄԱՆ

ԽՈՍՐՈՎ ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ

Որպէս վերջաբան՝ հայաստանեան յուշերու յօդուածաշարքիս, որուն հետեւելու առիթն ունեցան Ազատ օրաթերթի ընթերցողները, հարկ կը համարեմ շօշափել այն խնդիրը՝ թէ ինչ միջոցներ կան տակաւին, աւելի եւս բազմացնելու յփումը մայր հայրենիքի եւ անոր գաղութներուն միջեւ, որոնք նման են կենսատու արեւին եւ անոր լոյսով եւ ջերմութեամբ սնանող մոլորակներուն:

Ուստի եւ միտքս զբաղեցնող առաջնահերթ հարցերէն մէկն ալ այն է՝ որ սփիւռքի հետ մշակութային կապի կոմիտէն հաւասար չափով կապ ու գործակցութիւն պէտք է ունենայ սփիւռքահայ բոլոր կազմակերպութիւններուն հետ, աւելի անխտրական վերաբերումով քան եղած է ցարդ: Այդ գործակցութենէն առանձին հատուածներու հետ պէտք չէ սահմանափակուի: Պայմանաւ որ «Յառաջդիմականն» ու «Յետադիմականն» այլեւս պարկեշտ եւ օրինապահ ու փոխադարձ յարգալիր կեցուածք ունենան արդի հայ ազգային պետութեան հանդէպ:

Նախ դիտել կ'ուզենք տալ, թէ շատ զաւեշտական իսկ է այդ բաժանումը եւ անհամապատասխան՝ պատմական ճշմարտութեան, քան զի ներկայիս «յառաջադէմ» պիտակով ներկայացուող ՌԱԿը հայ պահպանողական հոսանքի կուսակցութիւնն է, տարբերութեամբ հնչակեան եւ դաշնակցական (այս վերջինը՝ գէթ ըստ իր հիմնական ծրագրին) յեղափոխական ու ընկերվարական ծրագիրներով առաջնորդուող կազմակերպութիւններէն, որոնց դէմ իսկ պայքարելու նպատակով, Հ.Բ.Ը. Միութեան հիմնադիրը Պօղոս Նուպար փաշան 1908ին նախաձեռնեց հիմնել Ռամկավար կուսակցութիւնը, գլխաւորութեամբ նախկին հնչակեան եւ արմենական գործիչներու:

Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը, որ հիմնուած եղաւ Պոլիս, 1921 թուին, զինադադարի շրջանին, այդ միեւնոյն կազմակերպութեան շարունակութիւնն է, իր մէջ ունենալով Հ. Բ. Ը. Միութիւնը:

Այս ճշդումը այլ նպատակ չունի քան թէ ցոյց տալու սըխալ գնահատումը Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան դերին, եւ ընաւ երբեք կասկածի տակ առնելու համար հայրենասիրական զգացումները սոյն կուսակցութեան, որուն շարքերուն մէջ կը հաշուենք բազմաթիւ բարեկամներ:

Անշուշտ թէ այս իրողութիւններու քննումը նոր Ամերիկա յայտնաբերելու յաւակնութիւն չունի: Սեղի չատ լաւ յայտնի է պատճառը «յառաջդիմականն» այս պիտակաւորման, որ պէտք է թարգմանել՝ համակրութեան կեցուածքին՝ հանդէպ Հայաստանի խորհրդային իշխանութեան:

Նոյնիսկ այս պարագային ալ, ժամանակավրէպ է կը նըկատենք այս զատողութիւնը՝ սփիւռքի հայ կազմակերպութիւններուն միջեւ, նախ եւ առաջ այն հիման վրայ, թէ անոնք միաբերան եղած են հայ դատին իբր լուծում պահանջելու՝ թրքական հայկական նահանգներու կցում մը Խորհրդային Հայաստանին:

Յատկապէս ակնարկել կ'ուզենք այս մասին, սովետական կոմիտէի եւ հայ նախկին կառավարութեան կողմէ 1945 թուին, Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան եւ դաշնակից յաղթական մեծերուն ուղղուած դիմումնագրերուն:

Ի զուր տեղը չէր որ 1945 թուին Պէյրութի մէջ կայացած հրապարակային միթինկին, Սուրիոյ եւ Լիբանանի Համայնավար կուսակցութեան առաջնորդ եւ փայլուն հռետոր Խալէտ Պաքտաշ, ի տես այս իրողութեան, հայ դեմոկրատական «երկու մեծ թեւերու» (համայնավար - դաշնակցական) միացումը կը յայտարարէր:

Եթէ ճիշդ է թէ Վահան Նաւասարդեանի տխրահռչակ պիւրոն շատ շուտ մոռացութեան տուաւ այդ լուծած ուխտը եւ դարձաւ՝ իբր նոր միջազգային քաղխումի կատաղի ջերմեռանդ, քարոզելով հակախորհրդային քաղաքականութիւն, ինչ որ իրականին մէջ հակահայ է, եւ ինչ որ ազգային եւ հակախորհրդային է, նշանաբաններով, յիսունական թուականներուն, քաջ ծանօթ են մեզի այս կարգի ցափռտուքները, որոնց դէմ պայքարած ենք հետեւողաբար, բազմատասնեակ տարիներ, Ազդարար շաբաթաթերթով, օրաթերթերով եւ «Նայիրի»ի եւ Սփիւռք շաբաթաթերթերուն մէջ մեր գրած յօդուածներով:

Այսօր, յակնէ յանուանէ, չկայ մէկը որ ամբողջ սփիւռքահայութեան այլ նոյնիսկ դաշնակցական շարքերուն մէջ, որ խանդավառուած չըլլայ Խորհրդային Հայաստանով եւ անոր կատարած հսկայ նուաճումներով, այլ եւ որ Հայաստանի մը կարելիութեան հաւատայ, առանց հզօր Ռուսաստանի պաշտպանութեան:

Այս մասին կը վկայեն ոչ միայն համազգային խնդութիւնն ու ուրախութիւնը, որուն առարկայ եղած են շարունակաբար հայրենիքէն եկած բազմատաղանդ մեծ արուեստագէտները եւ գըրագէտները, շարունակաբար, այլ նաեւ սերօրեայ դաշնակցական մամուլի օրկանները, որոնք կարծես թէ մրցութեան ասած ըլլան յառաջդիմական թերթերուն հետ:

Չկայ քիչ թէ շատ յայտնի դաշնակցական՝ գաղութներու մէջ, որ Հայաստան այցելած եւ անոր նուաճումներով հպարտ չզգայ: Այսպիսիներէն կը յիշատակենք մեր վաղեմի գործակից ընկեր հանգուցեալ Կարօ Սասունին, որ յաջորդաբար երկու անգամ այցելած էր Հայաստան, եւ հակառակ իր վերջին այցելութեան ընթացքին ունեցած (թիւրիմացութեան արդիւնք) անախորժ միջադէպին, մազաչափ անգամ չէր փոխած իր գնահատական վերաբերումը:

Եթէ բացառաբար գոյութիւն ունենալ չեն դադրած Վահան Նաւասարդեանի երկրպագուներէն հոգեկան եւ մտաւոր հազուադէպ հիւանդներ, եւ կամ ճարպիկութիւնը իրենց արհեստ բրած հատ ու կենտ դաշնակցականներ, անոնք ապահովաբար չեն ներկայացներ դաշնակցական շարքային զանգուածը, յուն վի մարզ

(Շարունակութիւնը տես էջ 4)

ՊԷՅՐՈՒԹ

Հ.Մ.Մ.Ի ԿԱՆԱՆՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Բարեկենդանը իր ամբողջական իմաստովն ու խանդավառութեամբ ապրեցան ամէն անոնք՝ որոնք ներկայ էին 6 Փետրուարին «Ալ Բասբը» ընտանեկան ճաշարանին մէջ:

Սրահը՝ իր բաժանմունքներով նեղ եկաւ օրուան հիւրերուն:

Օրուան հանդիսավարն ու խօսողն էր վարչութեան ատենապետուհի Տիկ. Մաքրուհի Խաչատուրեան՝ որ հանդիպումը բացաւ եւ ի միջի այլոց ըսաւ.

«Հ.Մ.Մ.ի կանանց վարչութիւնը՝ սրտի մեծ ուրախութեամբ կ'ողջունէ ձեզ, որ անհատ ու սարսափազդու երկու տարուան պատերազմական մթնոլորտի, չղաքանդ տօրեայի մը ապրումներէն ձերբազատուած՝ կրկին հնարաւորութիւն ու ինքնավստահութիւնը ունեցանք միմեանց մէկտեղուելու եւ միասնաբար տօնելու մեր աւանդական բարեկենդանեան ուրախ օրը:

Ի սրտէ կը ցանկանք որ այս գեղեցիկ երկիրը մնայ խաղաղութեան մէջ, ու մենք ազգովին միացնենք մեր ճիգերը այս ասպնջական երկրին վերակերտումին ու մեր ազգային գործերուն վերաշխուժացման:

Կանանց մեր վարչութիւնը, կազմակերպելով նման հանդիպումներ, կը հաւատայ որ ներառզգոյնը՝ ստուարած կ'ըլլայ մեր տոհմիկ աւանդութիւններուն յիշատակումին, որոնց պահպանումը կ'երաշխաւորէ հայ ժողովուրդի յաւերժութիւնը:

Ներկայիս, երբեմն կ'ապրինք հոգեկան ցնցումներ պատճառող պահեր, որոնք չատ բնական երեւոյթներ են բոլոր մեծ ու փոքր ազգերու համար, որոնք՝ պատերազմի արհաւիրքը ապրած են: Որպէս կենսունակ ժողովուրդ, յուսահատելու եւ յուսալքուելու պէտք չունինք, վստահինք մեր հոգեկան ու մտային, իմացական արժէքներուն, հայու չարքաշ նկարագրին եւ մեր իմաստուն ղեկավարութեան գործադրած ազգային միասնականութեան, որը՝ տարիներու երազն էր եղած, ամէն ազնիւ հայ անհատի:

«Միաբանութիւնը բարի գործերու մայրն է, իսկ անմիաբանութիւնը չար գործերու ծնողքը», գրած է Եղիշէ պատմիչը դէպ Ե. դարուն:

Իւրաքանչիւրս որպէս հայ մայր թէ քոյր, գուրգուրանք մեր ազգային համերաշխութեան վրայ, հսկենք մեր զաւակներուն եւ եղբայրներուն որ չդաւաճանեն հայ անունին: Մնան ազգային կալուածէն ներս, կուլ չերթան օտար կազմակերպութեանց շարքերուն մէջ: Որքան զօրաւոր ըլլան մեր ակումբներու շարքերը, նոյնքան դիւրին ձեւով կը հարթուին մեր թաղային թէ հաւաքական հարցերը:

Եկեղեցիէն եւ դպրոցէն ետք, հայապահպանման սուրբ գործը իր ուսերուն վրայ առած է հայ ակումբը, եւ մենք տեսանք անոնց կատարած փրկարար դերը ամբողջ պատերազմի ընթացքին: Հայ ակումբը իր ուսերուն վրայ առաւ թաղային պաշտպանութիւնը, կարմիր խաչի պաշտօնը, եւ հայ մարդուն անձին ու ինչքին ապահովութիւնը: Մեզմէ ո՞վ հպարտութեամբ չէր անցներ եւ յարգանքով չէր բարեւեր հայ զինեալ պատանին....

Պէտք է գիտակցութեամբ աջակցինք մեր ակումբներուն, օգնենք անոնց նիւթապէս թէ բարոյապէս, ի նպաստ մեր ազգային չահերու հետապնդման»:

Յաջորդաբար գործադրուեցաւ հոխ յայտագիր մը: Խանդավառութեան իրենց բաժինը բերին շնորհալի արուեստագէտնիր եւ Պրն. Ռուբէնի նուագախումբը:

Դասական եւ ժողովրդական սիրուած երգեր հարազատութեամբ մեկնաբանեցին յաջորդաբար Օր. Արաքսի Եղարեան, Տիկ. Մարկօ Վարդանեան, պր. Սահակ Խաչատուրեան, Սեդրակ Տաղլեան եւ Փօլ Պաղտատեան, որոնք իրենց կրկնակի ելոյթներով խանդավառեցին եւ ներկաները տարեցան արուեստով արբեցումի ժամեր: Արմէն Կոթիկեանի խօսքերով, զուարճախօսեց Պր. Ցակոբ Սարաֆեան:

Հանդիպումին կը նախագահէր, ազգասէր եւ կանանց ձեռնարկները քաջալերող՝ ազնիւ Տիկին Եփրուհի Տրդատեան: Իր կողքին տեղ գրաւած էին նաեւ ազնիւ Պատուոյ Տիկիններ, որոնք առ ի գնահատանք կանանց վարչութեան, ըրին իրենց սրտաբուխ նուէրները:

Տեղի ունեցաւ նաեւ վիճակահանութիւն, որով բախտաւորուեցան 40 տիկիններ:

Տիկ. Խաչատուրեան, վարչութեան անունով շնորհակալութիւն յայտնեց օրուայ Նախագահուհիին, Պատուոյ Տիկիններուն, նուիրատուներուն, յայտագրին մասնակցողներուն, նուագախումբին եւ ներկայ հասարակութեան, ու հանդիպումը փակուած յայտարարեց:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ԳՐԵՆ

Յարգելի Պր. Խմբագիր.

Կանոնաւոր եւ ժամանակին կը ստանամ «Ջահակիր»ը:

Պր. Յորի Շամունին տուած պատասխանը շատ հիանալի է, բայց միայն բան մը մոռցուած է. Լիբանանը Օսմանեան լուծէն ազատագրող դաշնակից ուժերուն կողքին, եւ մասնաւորապէս Ֆրանսական զինեալ ուժերուն գլխաւոր ու մեծագոյն մասը հայկական «Լէժիոն Արմէնիէն»ն էր:

Հայ կամաւորներու արեան գնով ազատագրուած Լիբանանը կը պատկանի ամբողջ լիբանանցիներուն, հաւասար իրաւունքներով: Պր. Յորի Շամունին պէտք է որ պատմութիւնը աչքէ անցնէ ... եւ մեր ամենուս սիրելի Լիբանանը Օսմանեան լուծէն ազատագրելու համար նահատակուած հայ կամաւորները պէտք է որ յարգէ:

Յարգանքներով՝

Հալէպ, 27 Փետր. 1978

ՅԱԿՈԲ ԱԳԻՃԵԱՆ

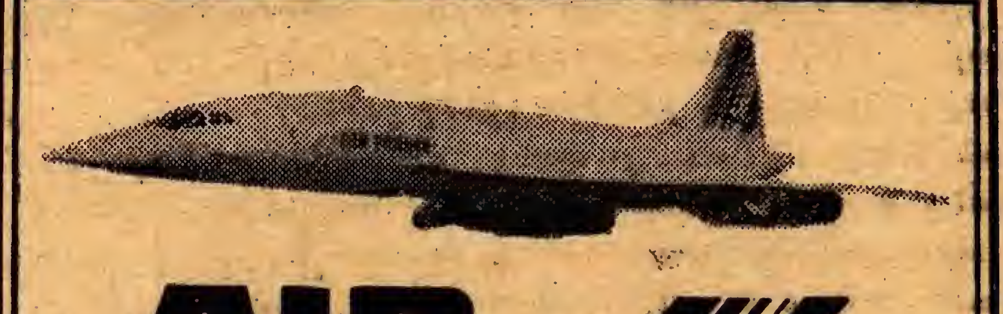

AIR FRANCE

Proudly Announces
1st Commercial
Concorde
FLIGHT
TO NEW YORK CITY
Daily from Tuesday 22nd
November 77

SCHEDULE

Dep.	Paris	at	11h 00
Arr.	New York	at	08h 30
Dep.	New York	at	10h 15
Arr.	Paris	at	20h 00

All flights to and from Charles de Gaulle-Paris

Immediate reservation at
The office (down town) 2, Midan Talaat Harb
Meridien Cairo — Airport Office
Tanta (Happy Home)
Alexandria 22, Salah Salem St.

«ԱՐԱՐԱՏ» օրաթերթ (Լիբանան)
«ՋԱՀԱԿԻՐ» շաբաթաթերթ (Եգիպտոս)
«ՇԱՐԺՈՒՄ» շաբաթաթերթ (Արժանթին)
«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» (Միացեալ Նահանգներ)
«ՑՈՂԹԱՆԱԿ» ամսաթերթ (Ֆրանսա)

ՋԱՀԱԿԻՐ

23 ՄԱՐՏ 1978

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ-ԳԱՀԻՐԷ.

ՇԱԲԱԹ, 25 ՄԱՐՏ 1978, Կ. Ե. ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ

Anny et les copains

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

ՄՈՒՏՔ ԵՒ ՃԱՇ 250 Ե.Դ.

ՄՈՒՏՔ 50 Ե.Դ.

Կը խնդրուի այժմէն իսկ ապահովել ձեր տոմսերը և սեղանները՝ դիմելով Հայկական Ընթերցասրահ ամէն երեկոյ ժամը 8-10 (հեռ. 934908), կամ օրուան ընթացքին հեռաձայնել թիւ 59706, 933296 և 20949 թիւերուն։

ՎԱՍՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԵՏ ՍՓԻՒՌՔԻ ԿԱՊԵՐՈՒ ԶՕՐԱՑՄԱՆ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

կամ խելառ և տգէտ պէտք է ըլլայ, և կամ դերասան՝ կեանքի մէջ, հաւատք ընծայելու համար Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան ներքեւ կազմուելիք և Հելսինքիի, ժողովին մէջ ընդունուած օգային սկզբունքներու հիման վրայ կազմուած ծրագրներուն:

Այս հիման վրայ իմ առաջարկը՝ ընդլայնելու Սփիւռքահայ Մշակութային Կապի Կոմիտէի գործակցութիւնը, հայ բոլոր կազմակերպութիւններու և ընկերակցութիւններու հետ, որոնց կուսակցական խտրութեան, յատուկ ուշադրութեանը կը յանձնեմ Հայաստանի կառավարութեան և Հայ Կոմկուսին։

Առ այդ նաև իմ փափաքն է, որ փոխայէն ելլող չարթրի, որ իրականութեան մէջ 12 օր կը հաշուէ, առնուազն մէկ ամսուան վերածուի Հայաստան այցելողին տրուած ժամանակամիջոցը, փափաքողներուն ալ աւելի երկար ժամանակ յատկացուի, ինծի պէս քիչ շատ մօտէն ճանչնալու և հմայուելու Սովետական Հայաստանի նուաճումներով, և զօրաւոր ազգի մը պատկանելու գիտակցութեամբ ալ, պայքարելու՝ վասն հայապահպանման Սփիւռքի մէջ:

Բացի այդ, իմ համոզումն է որ յաճախակի շփումները երկրի և արտերկրի մտաւորականներու և ղեկավարներու միջեւ, պատմութիւնը պիտի շարունակէ միանալու վերագնահատութեան ենթարկելու մօտաւոր անցեալի չար մը կէտին և արդիւնաւոր պայքարները, զանոնք տեսնելու փոխադարձ ըմբռնողութեան լոյսին տակ, և գալու ընդհանուր հաւկացողութեան՝ այն ուղիին շուրջ, որուն մէջ մտած է, խորհրդային ճանապարհով, Հայաստանը, որպէս քաղաքական միաւոր։

Բան զի, ինչպէս մարգարէացած էր Հայաստանի անդրանիկ վարչապետ Յովհ. Քաջազնունին իր ատենին, հայ համայնավարները շարունակողներն են իրենց նախորդներուն կիսատ ձգած գործին, պատմականօրէն, ուզեն թէ չուզեն։ Կիսադարեան պատմութիւնը և հայոց երկրի կատարած նիւթական և մշակութային բացառիկ նուաճումները, այլեւ ազգային զօրաւոր ոգին որ կ'երեւի այնտեղ, անժխտելի կը դարձնեն այս իրողութիւնը, որ իր կարգին հիմ պիտի ծառայէ անցեալի և ներկայի երկրի ղեկավար տարրերու փոխադարձ հաւկացողութեան և հանդուրժողականութեան։

Պէյրութ «ԱՐԱՐԱՏ»

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանդա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Երիտասարդ նկարիչ Վահէ Կ. Վարժապետեանի «Հայաստանը» ցուցահանդէսին գտած փայլուն յաջողութեան առ ի գնահատանք և շնորհաւորութիւն, Տիկին Նինա Ալաճաճեան (Լոս Անճելըսէն) կը նուիրէ 200 ե.դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Պր. Գեղամ Թրայեանի ընդ Օր. Աննա Տօլապճեանի նշանախօսութեան (Երեւան) ուրախ առթիւ փոխան շնորհաւորական հեռագրի Տէր և Տիկին Կարապետ Ծառճեան կը նուիրեն.

Ս. Պօղոս-Պետրոս Եկեղեց. Պայծառութեան	200
«Արեւ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն ուրախ առթիւ Տէր և Տիկին Դանիէլ Ծառճեան կը նուիրեն.

Պօղոսեան Վարժ-ի Ճաշի Սեղանին	200
«Արեւ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն ուրախ առթիւ Տէր և Տիկին Երուանդ Ծառճեան կը նուիրեն.

Աղեքսանդրիոյ Հայ Աղքատախնամին	200
«Արեւ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Աղեքս. Ազգային Առաջնորդարան Պր. Ալեքսան Զիլինկիրեանէ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Պր. Գեղամ Թրայեանի ընդ Օր. Աննա Տօլապճեանի նշանախօսութեան (Երեւան) ուրախ առթիւ, փոխան շնորհաւորական հեռագրի Տէր և Տիկին Զաւէն Գալաճեան կը նուիրեն 300 ե.դ.։

Սրահիս կազմակերպած «Մայրերու Օր»ուան յաջող ընդունելութեան առթիւ, առ ի գնահատութիւն կը նուիրեն.

Տէր և Տիկին Ժիլպէր Յովակիմեան	1000
Տէր և Տիկին Վարուժան Կապլեան	500
Տէր և Տիկին Ալպէր Գալըճեան	500
Տիկ. Սիրանոյշ Պիւլպիւլեան	500
Տէր և Տիկին Վահագն Տեփոյեան	500
Պր. Ժիրայր Թովմասեան	300
ՈՋ	300

«ՋԱՀԱԿԻՐ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Ս. Յարութեան Տօնին առթիւ, Տէր և Տիկին Հրանդ Թուֆայեան մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն իրենց սիրելի եղբօր՝ Պր. Յարութիւն Թուֆայեանին (Նիւ Ճըրզի-ԱՄՆ)

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուակալ ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաաս Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

Երգեցէք
ՏԻՐԱԿ
երգարանով

«ՆԱՅԼ ՀՈԼ» ՀԱՆԴԻՍԱՍՐԱՀ - ԳԱՀԻՐԷ

ԿԻՐԱԿԻ, 26 ՄԱՐՏ 1978, Կ.Ե. ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 6.30ԻՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԵՐՇ. Տ. ԶԱՒԷՆ Ս. ԵՊՍ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆԻ

(Բարեխնամ Առաջնորդ Եգիպտահայոց)

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐՕ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ «ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ» ՄՇԱԿ. ՄԱՐՄՆԻ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅ ԳԵՂ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ, ՅՈՒՍԱԲԵՐ ԱԿՈՒՄԲԻ, Հ.Բ.Ը.Մ.-Ի. ԿՈԿԱՆԵԱՆ ՍՐԱՀԻ, Ս. ԹԵՐԵԶԱ ԱԿՈՒՄԲԻ, ՆԻԸՐ ԻՍԹ ՀԱՅԿ. ԱԿՈՒՄԲԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ԵՐԻՏ. ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎՐԺ.Ի ԱՐԵՆՈՅՇՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԲԱՆԱԽՕՍ

ԸՆԿԵՐ ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱԵԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Պիթի ներկայացուի

ՍԻՐՏՍ... ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆԸ ՄԻՋԵՒ

(ԽՕՍՏ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԷԿ ԱՐԱՐ)

Բեմադրութեամբ

ՊԵՐՃ ԳՈԳՈՐԵԱՆԻ

Խաղարկութեամբ

ՍՈՆԻԱ ՍԱՐԳԻՍԻ, ՀՐԱՅՐ ՇԱՀՐՈԶԵԱՆԻ ԵՒ ՊԵՐՃ ԳՈԳՈՐԵԱՆԻ

Գեղարուեստական յայտագիրին մէջ մեծ բաժին մը պիտի ունենայ Եգիպտոսի Պալէի պետական խումբին մենակատարուհիներէն՝ հայուհի

ՍՈՆԻԱ ՍԱՐԳԻՍ (ՉԱՄՔԵՐԹԷՆԵԱՆ)

★ Սոնիա Սարգիս իր ելոյթներէն մէկուն ընթացքին ★

ԸՆԴՀ. ՄՈՒՏՔ 30 Ե.Դ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ հնաւանդ սովորութիւններէն մէկն է իւղագին տալու սովորութիւնը, որ բարեպաշտական նուիրական պարտականութիւն մըն է իւրաքանչիւր հաւատացեալի համար։ Եկեղեցւոյ տարեկան տուրքն է։ Իւղագին տալ կը նշանակէ սատարել եկեղեցւոյ պայծառութեան, միշտ վառ պահել Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի կանթեղը Ս. Խորանին վրայ:

Ուստի, կը ծանուցանենք մեր բարեպաշտ ժողովրդեան, թէ ըստ ընկալեալ սովորութեան, եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան անդամները ձեռնարկած են 1978 տարուան Իւղագինի նուիրահաւաքի։ Կը խնդրենք որ ժողովուրդը առատաձեռնութեամբ մասնակցի իւղագինին։

Ե. Գ. Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	Օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի,	12 Տոլար կամ	
Դանմարքի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	8 Սթերլին	25 Տոլար

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 709 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 30 ՄԱՐՏ 1978 ՀԱՏԸ ՋԵՌՔԷ 4 եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. ١٩٧٨ عدد رقم ٧٠٩ - الخميس ٣٠ مارس

ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ
ԾՆՆԴԵԱՆ 80-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Հայ մեծ բանաստեղծ Եղիշէ Չարենցի ծննդեան 80 ամեակը, շքեղօրէն նշուեցաւ Գահիրէի մէջ, Կիրակի 5 Մարտ 1978, կ.ե. ժամը 8ին, Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի «Պըլըքճանեան Սրահ»ին մէջ:

Հանդիսութիւնը կը վայելէր Գահիրէի Ազգային Իշխանութեան հովանաւորութիւնը, Ներկայ էին Եգիպտահայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան, Թեմական եւ Քաղաքական Ժողովներու Ատենապետները եւ շուրջ երեք հարիւրի հասնող մտաւորական հասարակութիւն մը, որոնց մաս կը կազմէին 50է աւելի երիտասարդներ, երեւոյթ մը՝ որ քաջալերական եւ յուսադրիչ է, նկատի ունենալով Ներկայի երիտասարդութեան նախապաշարեալ վերապահութիւնը՝ մշակութային ձեռնարկներու հանդէպ: Ուրախալի զուգադիպութեամբ Ներկայ էին նաեւ 30ի մօտ հայրենի զբօսաշրջիկներ:

Յայտագիրը կազմակերպուած էր եւ կը ներկայացնէր «Հոկտեմբեր» Երիտասարդացի կողմէ, որ լիովին արդարացուց իր վրայ դրուած յոյսերը եւ ներկայացուց հանդիսութիւն մը, որ բծախնդիր հանդիսականներուն հոգեկան եւ մտային մեծ բաւարարութիւն պատճառեց:

Եղիշէ Չարենցի բանաստեղծութիւնները, բանաստեղծին իսկ բնութագրութեամբ խոր ու խրթին ըլլալուն, անհրաժեշտ էր մատչելի դարձնել հասարակութեան: Վարուժան Գազանճեան բծախնդրութեամբ կատարած էր բանաստեղծութիւններու ընտրութիւնը, անոնց մէջ ստեղծելով տրամաբանական կապ մը, ձեռնարկին տալով անքակտելի ամբողջութիւն մը: Իսկ Վարուժան Ֆրէնճեան ունեցած էր գեղեցիկ գաղափարը՝ բանաստեղծութիւններուն մեկնաբանութիւնը ամբողջացնելու «սլայտ»ներու ցուցադրութեամբ, որոնք մէջընդմէջ կ'երեւէին բեմին վրայ, ստեղծելով խորհրդաւոր մթնոլորտ մը: Գունաւոր լոյսեր՝ յայտագիրը ներկայացնողներու շուքերը կը սփռէին պաստառին վրայ, ստեղծելով գոյներու յարափոփոխ համադրումներ: Բեմին ետեւէն կը ձայնասփռուէին երաժշտական կտորներ, որոնց ընտրութիւնը կատարած էր Օննիկ Պըլըքճանեան:

Հանդիսութեան առաջին մասը յատկացուած էր մեծ բանաստեղծին գործին, իսկ երկրորդը՝ կեանքին: Առաջին պատկերին մէջ ժամանակագրական կարգով ներկայացուեցան Չարենցի «Ես»երը, որ գերազանց յաջողութեամբ մեկնաբանեցին Վարուժան Ֆրէնճեան, Վարուժան Գազանճեան եւ Նուպար Պահարեան: Իսկ Չարենցի աղջկան՝ Արփենիկի նուիրուած գողտրիկ բանաստեղծութիւնները մայրական անոյշ շունչով մեկնաբանեց Նորա Երզնկացեան:

Երկրորդ պատկերը ամբողջութեամբ կատարեց Թովմաս Ջաքարեան: Ան իրեն յատուկ աշխուժութեամբ ներկայացուց «խեղկատակը» ապա Չարենցի խայթոցները՝ ուղղուած «Սալոնի» եւ «փողոցի» կիներուն եւ իր բաժինը աւարտեց «Շամիրամ» խորիմաստ բանաստեղծութեամբ:

Ապա սիրոյ, «Գոզալ»ներու, գինիի, վարդի, եւ կրակի աշխարհ մը բացուեցաւ հանդիսականներուն առջեւ, որ վերջ գտաւ Չարենցի

(Շար. տես էջ 2)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Ս. Էջմիածին, Սուրբ Զատիկ 1978 Թ.

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ
Տ. ԶԱՒԷՆ ՍՐԲ. ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՉԻՆՉԻՆԵԱՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅՈՑ
ԳԱՀԻՐԷ

Այսօր, երբ համայն աշխարհին վերստին կ'աւետուի բարի լուրը Քրիստոսի յարութեան, ամենայն Հայոց անմար հաւատքի վէմ Սուրբ Էջմիածնէն Մենք յուսացեալ սրտով կ'աղօթենք, որ Սուրբ Յարութեան կենարար շնորհները առատապէս բաշխուին մեր հարազատ ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն որ ի Հայաստան և որ ի սփիւռս աշխարհի:

Լոյս յարութեան շնորհները թող բաշխուին նաեւ Ձերդ Սրբազնութեան, տիրախնամ Թեմիդ հոգեւոր դասուն, Թեմական և համայնքին վարչութեանց անդամներուն, ձեր երիտասարդաց կազմակերպութիւններուն և համայն մեր հաւատացեալ զաւակներուն, որպէսզի այդ շնորհներով լուսաւորուած ու հոգեպէս զօրացած շարունակէք ձեր նուիրական առաքելութիւնը ի փառս Աստուծոյ և ի փառս մեր առաքելական Մայր Եկեղեցւոյ:

Աղօթող ենք նաեւ, որ Քրիստոսի խաղաղարար հոգին համակէ կեանքն ու գիտակցութիւնը բոլոր ժողովուրդներուն, որպէսզի ամենուրեք աճի սէրն ու եղբայրութիւնը, և խաղաղութիւն ըլլայ աշխարհի վրայ այժմ և յաւիտեան:

«Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»
Օրհնութեամբ
ՎԱԶԳԷՆ Ա.
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆԸ

Այլեւս սովորութիւն դարձած է «ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆ»ը, որ ամէն տարի տեղի կ'ունենայ Ս. Զատկուան օրը, կազմակերպութեամբ Հայկական Ընթերցասրահի «Նոր Սերունդ» Երիտասարդական մարմինին և մասնակցութեամբ բոլոր հայկական ակումբներու կամ միութեանց Երիտ. յանձնախումբերուն:

Այս տարուան «ԾԱՂԿԱՏՕՆ»ը տեղի ունեցաւ «Նայլ Հոլ» հանդիսասրահին մէջ, հովանաւորութեամբ և ներկայութեամբ Թեմիս Առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեանի և նախագահութեամբ Տէր և Տիկին Կարօ Վարժապետեանի:

Գեղարուեստական ճոխ յայտագիրը գործադրուեցաւ մեծ յաջողութեամբ:

Այս հանդիսութեան նկարագրականը յաջորդիւ:

ՖՐԱՆՍԱ
ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲ ՄԸ

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակէ մը ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ Կրընոպլի մէջ (Ֆրանսա) գոյութիւն ունի Հայկական Ակումբ մը, որ հիմնուած է անցեալ Ապրիլին և որուն այժմ կ'անդամակցին 80 երկսեռ հայեր:

Այս ակումբը, որուն նախագահն է Պր. Ժան Մարանճեան, նպատակ ունի աշխուժացնել Կրընոպլի հայ համայնքը, անոր ներարկելով նոր աւիւն և կորով ի նպաստ հայապահպանումի:

Ակումբին պատասխանատուները արդէն ձեռնարկած են եռամսեայ տեղեկատուի մը հրատարակութեան, որուն առաջին թիւը լոյս տեսած է 1 Յունուար 1978, ֆրանսերէն լեզուով և որուն մէջ Ժան Մարի Գարզու իր պատգամը ուղղած է տեղւոյն հայ երիտասարդութեան:

Սոյն կազմակերպութիւնը՝ որ վաւերացուած է Ֆրանսայի կառավարութեան կողմէ, ոչ մէկ քաղաքական գործունէութիւն պիտի ունենայ և իր նպատակը պիտի ըլլայ նպաստել տեղւոյն հայ համայնքին զաւակներուն իրար մօտեցման, զարգացնել հայ մշակութային և գեղարուեստական գործունէութիւնը, և հայկական սովորութիւնները յաւերժացընել ֆրանսահայ երիտասարդութեան մէջ:

Սոյն ակումբին հիմնադիր անդամներն են. Ժան Մարանճեան (Նախագահ), Էտուար Մանուկեան և Ժագ Յովնանեան (փոխ-նախագահներ), Ժան Պէրպէրեան (քարտուղար), Ալպէր Գալաճեան (փոխ-քարտուղար), Ժագլին Տը

(Շար. տես էջ 2)

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԳԾՈՎ

«ԱՐԱՐԱՏ» ԵՒ «ՇԻՐԱԿ» ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑԻՆ ՓԱՅԼՈՒՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

Շաբաթ, 18 Մարտ 1978, Խ. Միութեան տարբեր քաղաքներու մէջ տեղի ունեցան Ֆութպոլի բաժակի 1/16րդ աւարտականի երթի մրցումները, որոնց ընթացքին հայաստանեան երկու խումբերը՝ Երեւանի ԱՐԱՐԱՏը և Լենինականի ՇԻՐԱԿը արձանագրեցին փայլուն արդիւնքներ՝ ԱՐԱՐԱՏը 5-0 արդիւնքով յաղթելով Օրջոնիկիձէի ՍՊԱՐՏԱԿին, իսկ ՇԻՐԱԿը 0-0 արդիւնքով հաւասար ելլելով Վորոշիլովկրատի ԶԱՐԻԱյին հետ:

ԱՐԱՐԱՏ-ՍՊԱՐՏԱԿ մրցումը, որ տեղի ունեցաւ Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ, եղաւ միակողմանի, և ԱՐԱՐԱՏի մրցակիցը հակառակ որ 1/32րդ աւարտականի մրցումներուն յաջողած էր երկու անգամ պարտութեան մատնել Մինսքի ՏԻՆԱՄՕն, չկրցաւ սպասուած դիմադրութիւնը ցոյց տալ:

Մրցումի 5րդ վայրկեանին իսկ Ռ. Խալայճեանը նշանակեց առաջին կոլը, ու մէկ վայրկեան ետք, պաշտպան Ա. Ազարեանը հեռահար հարուածով արդիւնքը դարձուց 2-0: Ա. կիսախաղի 45րդ վայրկեանին, առաջին կոլի հեղինակը կոլ մը ևս նշանակելով, կիսախաղը վերջ գտաւ 3-0 արդիւնքով ի նպաստ ԱՐԱՐԱՏի:

(Շար. տես էջ 2)

ԱՐԺԱՆԹԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱԼԷԻ ԽՈՒՄԲԸ ՊՈՒԵՆՈՍ-ԱՅՐԷՍԻ ՄԷՋ

Արժանթինի արուեստասէր հասարակութիւնը մեծ խանդավառութեամբ և հետաքրքրութեամբ կը հետեւի Հայաստանի Ազգային Պալէի խումբին Պուէնոս Այրէս ժամանման լուրերուն: Շուրջ 100 հոգիներէ բաղկացած դասական արուեստի բարձրորակ այս խումբին Պուէնոս Այրէս ժամանումը նախատեսուած է Ապրիլի առաջին շաբթուան ընթացքին:

Հայրենի արուեստագէտները մօտ մէկ շաբաթ ելոյթ պիտի ունենան մայրաքաղաքի «Գոլոն» աշխարհահռչակ թատրոնին մէջ, Ապրիլ 18էն սկսեալ:

Անոնք յաջորդաբար պիտի ներկայացնեն զանազան գործեր, որոնցմէ կ'արժէ յիշել՝ Արամ Խաչատրեանի «Գայեանէ» և «Սպարտակ» պալէները:

Այս մեծապէս ուրախալի և բացառիկ կոչուելու արժանի իրադարձութիւնը, խանդավառ յոյսերով կը լեցնէ հազարաւոր հայ թէ այլազգի արուեստասէրներու սրտերը: Արդարեւ, առաջին անգամն է որ նմանօրինակ հայկական բազմամարդ Պալէի խումբ մը Արժանթին և Հարաւային Ամերիկա կ'այցելէ: Մինչ այս պատճառաւ ալ, ընդառաջելով նախաձեռնող կազմակերպութեան՝ Միւրէքեան Հիմնարկութեան հրաւէրին, շուրջ երկու ամիսէ ի վեր կազմուած է Ընդունման Գործադիր Մարմին մը, իր զանազան յանձնախումբերով:

Նշենք, որ Հայաստանի Ազգային Պալէն ելոյթներ պիտի ունենայ միայն Պուէնոս Այրէսի մէջ: Անկէ ետք պիտի ուղղուի Մեքսիկօ: Ուրուկուայի և Պրազիլի հայ գաղութներու կազմակերպութիւնները կը նախաձեռնեն մեծ խումբերով Պուէնոս Այրէս ժամանել, որպէսզի անմասն չմնան հայրենի բարձրորակ ու բազմամարդ այս արուեստի խումբին ելոյթները տեսնելու վայելքէն:

Աղեքսանդրիոյ Թեմական Ժողովի Դիւանին եւ Քաղաքական Ժողովին Ընտրութիւնը

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աղեքսանդրիոյ Պատկ. Թեմական Ժողովի 1977 տարեշրջանի Ա. նիստը տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ Եգիպտահայոց Բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերաշնորհ Տ. Զաւէն Ս. Եպիսկ. Չինչինեանի և Ատենապետութեամբ Տիար Մարտիկ Զարգհանէլեանի, Ուրբաթ, 17 Մարտ 1978, կ. ե. ժամը 5-ին, Ազգ. Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ։

Ներկայ էին 24 երեսփոխաններ եւ ունկնդիր հրաւիրեալներ։

Ուրախ ենք յայտարարելու թէ Պատկ. Թեմական Ժողովը իր սոյն նիստին միաձայնութեամբ ընտրեց իր դիւանը՝

Տեարք՝	ԶԱՐԳՀԱՆԷԼԵԱՆ ՄԱՐՏԻԿ	Ատենապետ
	ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ ՍՏԵՓԱՆ	Փոխ-ատենապետ
	ԳԷՆՕՀԱՆԵԱՆ ՆՈՐԱՅՐ	Ատենադպիր
	ԱՇՃԵԱՆ ԳԵՏՐՈՍ	Փոխ-ատենադպիր

Նոյն Թեմական Ժողովին ընթացքին ընտրուեցաւ Նոր Քաղաքական Ժողովը՝

Տեարք՝	ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ՎԱՀԱՆ	Ատենապետ
	ԽՂՈՒՇԵԱՆ ԼԵՒՈՆ	Փոխ-ատենապետ
	ԳՐՄԱՃԵԱՆ ԽԱՉԻԿ	Ատենադպիր
	ՏԷՏԷԵԱՆ ՀԱՅԿԱԶ	Գանձապահ
	ՓԻԼԻԿԵԱՆ ԳԷՈՐԳ	Խորհրդական
	ՉԷՔՄԷԵԱՆ ԱՐԹԻՆ	»
	ՍԷՖԷՐԵԱՆ ՎՐԷԺ	»

Ապա Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ օրակարգի մնացեալ 11 հարցերով և նիստը փակուեցաւ նախագահ Հօր Աղօթքով, կ. ե. ժամը 8-ին։

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԴԻՒԱՆ
ԱՂԵՔՍ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 80-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

անմահ՝ «Ես իմ անոյշ Հայաստանի»ին նոր մեկնաբանութեամբ ու խլեց հանդիսականներուն որոտընդոստ ծափերը։ Չորրորդ եւ վերջին պատկերը կը ներկայացնէր Չարենցի մեծագոյն սէրը՝ Հայրենիքի Սէրը – «Կապուտաչեայ Հայրենիք»։

Յայտագրին երկրորդ մասին մէջ նախ կը ներկայացուէր Չարենցի կեանքին պատմութիւնը՝ մինչեւ 1922 թուականը։ Ներկայացուեցաւ անոր մանկութիւնը, պատանեկութիւնը, իբրեւ կամաւոր մասնակցութիւնը Վանի Հերոսամարտին, ռուսական մեծ յեղափոխութիւնը՝ 1917ին, թէ՛ Հայաստանի Հանրապետութիւնը՝ 1918ին, եւ թէ՛ Հայաստանի խորհրդայնացումը՝ 1920ին, անկեղծ եւ անաչառ մօտեցմամբ։ Ապա ներկայացուեցան Չարենցի ապրած հոգեկան ահաւոր տառապանքները, բանտին մէջ... յետոյ մահը...։

Հանդիսութեան վերջին արտասանութիւնը կը լսուէր բեմին խորէն՝ «Նայիրի Երկրից» բանաստեղծութիւնը, մինչ կը վերերեւէր Չարենցի դիմանկարը։ Կը վերակենդանանայ Չարենց, յաւիտեան ապրելով իր ժողովուրդի սրտին մէջ։ Ու վերջ կը գտնէ այս շքեղ հանդիսութիւնը, ծափահարութեանց տարափով մը։

Հանդիսութեան վերջաւորութեան, Աւետիս Մովսէսեան իր շնորհակալութեան խօսքերէն ետք, հրաւիրեց խօսելու հայրենի զբօսաշրջիկներու խումբին մաս կազմող՝ Մաշտոցի անուան Մատենադարանի աւագ գիտաշխատող Տոքթ. Փրոֆ. Արտաշէս Մարտիրոսեանը։ Նաեւ խօսք առաւ Ուսուցիչներու կատարելագործման ինստիտուտի դասախօս՝ Գալուստ Սեփանեան։ Անոնք իրենց խանդավառ խօսքերով, առաւել փայլ մը տուին հանդիսութեան։

Փակման խօսքը բրաւ Եգիպտահայոց Բարեխնամ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, մեծապէս գնահատելով օրուան երեկոյթը։

Անկեղծ գնահատանքի խօսք ունինք քուլիսային աշխատանքներ կատարողներուն։ Դժուար էր իրենց աշխատանքը եւ կը պահանջէր չափազանց ճշգրտութիւն, տրուած ըլլալով որ իրենց փոքրիկ մէկ սխալը կրնար վնասել յայտագրին յաջողութիւնը։ Չարենցի դիմանկարով գեղեցիկ կրծքանշանները նուիրուած էին Պր. Վաղ. Ալեքսանեանի կողմէ, որ գնահատելի ժեստ մըն է։

Վարձքը կատար յայտագրին բոլոր մասնակիցներուն։

Ա. Մ.

«ԱՐԱՐԱՏ» ԵՒ «ՇԻՐԱԿ»

(Շար. Ա. էջէն)

Բ. կիսախաղը դարձեալ անցաւ արարատցիներու տիրապետութեամբ, որու ընթացքին Ա. Խաչատրեանը և Է. Յարութիւնեանը 2 կոլեր եւս աւելցնելով՝ մրցումը վերջ գտաւ 5-0 արդիւնքով և ԱՐԱՐԱՏ դարձի մրցումէն առաջ իսկ, մեծ մասամբ ապահոված իր տեղը 1/8րդ աւարտականին։

Օրուան մեծագոյն անակընկալը արձանագրուեցաւ Վորոշիլովկրատի մէջ, ուր Լենինականի ՇԻՐԱԿը հաւասար պայքար մղելէ ետք տեղւոյն ԶԱՐԻԱյին դիմաց, յաջողեցաւ ձեռք բերել հաւասար՝ 0-0 արդիւնք մը, ինչ որ Լենինականի մէջ տեղի ունենալիք դարձի մրցումին համար մեծ առաւելութիւն մը կը նկատուի՝ ի նպաստ ՇԻՐԱԿի։

Դարձի մրցումները տեղի կ'ունենան Մարտի 24ին։

ՎԱՀԱՆ ՏԷՐԵԱՆԻ ԱՐՁԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ ՕՐԷՆՊՈՒՐԿԻ ՄԷՋ

Օրէնպուրկի մէջ, ոչ հեռու այն տունէն, ուր 1920ին մեռած է Վահան Տէրեան, տեղի ունեցած է բանաստեղծի արձանին բացումը։ Կրանիթէ պատուանդանին վրայ դրուած է բանաստեղծին դիմաքանդակը՝ գիրքը ձեռքին։ Պատուանդանին փորագրուած է «Հայ նշանաւոր բանաստեղծ, պետական և հասարակական գործիչ»։ Վահան Տէրեանի յիշատակը միշտ վառ կը մնայ այդ շրջանին մէջ։ Օրէնպուրկի փողոցներէն մէկը կը կրէ բանաստեղծին անունը։ Ամէն տարի հոն տեղի կ'ունենան Տէրեանի կեանքին ու գործին նըւիրուած երեկոյթներ։

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲ ՄԸ

(Շար. Ա. էջէն)

Գարբի (գանձապահ), Կրէկուառ Ադամեան, Էտուառ Սթամպուլեան, Մոնիք Յակոբեան, Փայլիկ Մասրապեան, Ժան Փիէռ Սթամպուլեան և Ժագ Ժորժեան։

Սոյն հիմնադիր անդամներուն տարիքը կը տարուբերի 24էն 45 տարեկանի միջեւ։

Ակումբին առաջադրանքներուն մաս կը կազմեն՝ Գրադարանի ստեղծում, հայկական պարի և երգի դասընթացներ (պատանիներու և մանուկներու համար); Կրընոպլի շրջանի հայութեան մասին ուսումնասիրութիւն, Ալպեան ցուցահանդէսին մէջ հայկական անկիւնով մը մասնակցութիւն, Կրընոպլի Մշակոյթի Տան մէջ հայկական արուեստի ցուցահանդէս, Կրընոպլի փողոցներէն մին հայ հերոսի անունով կոչել տալու աշխատանք, «Ոճիր առանց պատիժի» հայ ցեղասպանութեան վրայ նկարահանուած շարժանկարի ժապաւէնի ցուցադրութիւն, «Ապրիլ 24»ի ոգեկոչում և այլ հայանպաստ գործունէութիւն։

Ուրախ ենք տեղեկանալով, որ աշխարհահռչակ նկարիչ Ժան Գարզուի հովանաւորութիւնը կը վայելէ սոյն ակումբը։

Անցեալ 28 Փետր. 1978, սոյն ակումբի նախաձեռնութեամբ, Կրընոպլի Մշակոյթի Տան մէջ ելոյթ ունեցած է «Նաւասարդ» հայկական ժողովրդական համոյթը։

Սրտանց յաջողութիւն և յառաջդիմութիւն կը մաղթենք Ֆրանսահայ այս նորաստեղծ հայ ակումբին։

Ս. Գ.

ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՕՍՔԵՐ

Նախ վախցիր Աստուծմէ, եւ ապա՝ Աստուծմէ չվախցողէն։

* * *

Գեղեցկութիւնը կ'անցնի, բարութիւնը կը մնայ։

* * *

Հնազանդիլ գիտցող կինը, իր ամուսինին թագուհին է։

Երգեցէք
ՇԻՐԱԿ
երգարանով

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԷՆ ՆԵՐՍ

«ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՏՕՆ»Ը ԱՐԺԱՆԱՎԱՅԵԼ ՏՕՆՈՒԵՑԱՒ

Այս տարի եւս «Մայրերու Օր»ը արժանավայել կերպով նըշուեցաւ Հայկական Ընթերցասրահէն ներս, ի ներկայութեան մեծ թիւով հայ մայրերու և իրենց պարագաներուն։

Ընդունելութիւն – Թէյասեղան այս հաւաքոյթին նախագահեց Տիրամայր Լիւսի Զինչինեան։ Հանդիսավարն էր ընկերուհի Այտա Նազաշեան, որ հակիրճ խօսքով հաւաքոյթը բացուած յայտարարելէ ետք, հրաւիրեց որ Օր. Աշխէն Կէօզիւպէօյիւքեան այս տօնին առթիւ ուղերձ մը կատարէ։ Յայտագրին մաս կազմեցին նաեւ Հայկ Աւագեան (դաշնամուր), Արա Կէրիկեան (արտասանութիւն) և Լիւսի Կէրիկեան (դաշնամուր)։

Սրահի վարչութեան ատենապետը Պր. Արամ Մովսէսեան նախ խօսեցաւ «Մայրերու Օրուան նշանակութեան մասին և ապա մրցանակաբեր հարցումներ ուղղեց ներկաներուն, որոնց ճիշդ պատասխանողներուն տրուեցան նուէրներ։

Սրահի վարչութեան կողմէ յիշատակի գեղեցիկ նուէր մը տրուեցաւ Տիրամօր։ Նաեւ ներկայ ամենատարեց մօր (Տիկ. Մ. Ցամտոմեան) և ամենակրտսեր մօր (Տիկին Սօնա Գալաճեան) յանձնուեցան գեղեցիկ յուշանուէրներ։

Այլազան քաղցրաւէնիներով ճոխ սեղաններու շուրջ բոլորուած ներկաները հաճելի պահեր ապրեցան։ Անակնկալ ուրախութիւն պատճառեց նաեւ ներկայ բոլոր մայրերուն վիճակով ընտըրուած նուէրներուն յանձնումը։

Գովելի աշխատանք կատարած էին սրահին վարչականներն ու Տիկնանց մարմնի անդամուհիները։ Կը մաղթենք որ բոլորն ալ խանդավառութեամբ շարունակեն իրենց վստահուած աշխատանքները, ի շահ հայապահպանումին։

Գ. Մ.

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԾԱՆՐ ԱՐԿԱԾ

Մեծ յուզումով տեղեկացանք, որ համայնքիս սիրուած երիտասարդ եւ Հայկ. Ընթերցասրահի վարչական անդամ Պր. Մարտիրոս Պալաճեան, որ գործուղիով կը ճամբորդէր դէպի Աղեքսանդրիա, անցեալ Հինգշաբթի, 23 Մարտ 1978, առաւօտեան, խիստ ծանր արկած մը անցուցած է, երբ իր վարած ինքնաշարժը անակընկալօրէն ինկած է ջրանցքի մէջ, Տամանհուր քաղաքին մօտերը։

Բարեբաղդաբար որ ան գիտակցութիւնը ունեցած է խորտակելու ինքնաշարժին ապակին, ու ջուրէն դուրս ելած է, թէեւ վիրաւորուածներով։

Ուրախ ենք, որ այս ծանր արկածէն հրաշքով ազատուած է ան, յուրախութիւն իր ընտանեկան բոլոր պարագաներուն։

«ԱՐԱՐԱՏ» օրաթերթ (Լիբանան)
«ՋԱՀԱԿԻՐ» շաբաթաթերթ (Եգիպտոս)
«ՇԱՐԺՈՒՄ» շաբաթաթերթ (Արժանթին)
«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» (Միացեալ Նահանգներ)
«ՑՈՂԹԱՆԱԿ» ամսաթերթ (Ֆրանսա)

AIR FRANCE

Proudly Announces
1st Commercial
Concorde
FLIGHT
TO NEW YORK CITY
Daily from Tuesday 22nd
November 77

SCHEDULE

Dep.	Paris	at	11h 00
Arr.	New York	at	08h 30
Dep.	New York	at	10h 15
Arr.	Paris	at	20h 00

All flights to and from Charles de Gaulle-Paris

Immediate reservation at
The office (down town) 2, Midan Talaat Harb
Meridien Cairo – Airport Office
Tanta (Happy Home)
Alexandria 22, Salah Salem St.

ՉՈՒՔԱՆՉԸ

ՍՈՒՐԷՆ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

Շաբաթուան մէջ սովորաբար երիկուն մը՝ ընթրիքէն յետոյ, մեզի կու գար տիկին Արշալոյս Ղազարեան։ Մեր յարկը բարձրանալուն՝ պատահական հանդիպողին հետ ունեցած իր հազագային խօսակցութիւնը լսելով՝ Սոնան ու ես սենեակին մէջ հոս ու հոն նետուած թերթեր, գիրքեր ու տետրակներ հաւաքելով՝ պատրաստ կ'ըլլայինք դիմաւորելու մեր մտերիմ, այլ սակայն միշտ անանկ զննել, ակնարկութիւն ընել սիրող այցելուն։ Ան, ոտքը հազիւ մեր դուռէն ներս դրած՝ անուշ եղանակով կ'ըսէր.

— Անա՛ նորէն կու գամ ձեր անկոչ հիւրը։

Վերջին այցելութեան ալ նոյնը ըրաւ անիկա ու մենք բարի եկար չըսած՝ տան անդամի պէս համարձակ քայլերով յառաջացաւ մեր փոքր սենեակին կեդրոնը։ Իսկոյն մեզմէ մէկուն յանձնեց իր մուշտակ վերարկուն, միւսին ալ կերպասէ լայնեզր գլխարկը։ Յետոյ բռնեց, ամուր իրեն քաշեց երկուքս և համբուրելով ըրաւ սա մաղթանքը.

— Թո՛ղ բնաւ տագնապ չտեսնայ իմ սիրած այս տունը։

Բազմած իր աթոռին վերջին վանկը դեռ չըթոնդքին՝ գնաց գրաւելու պատուհանին մօտիկ դրուած ծիրանագոյն ծածկոցով թիկնաթոռը։ Ըրաւ շարժումներ, ցնցումներ, մինչեւ որ կարողացաւ ուզած դիրքով տեղաւորել մեծղի իր հասակը։ Պահ մը շունչ առաւ և երկու ձեռքերը խաչաձեւ բռնեց բլրանման կուրծքին վրայ։ Այդպէս վեհունակ դիրք բռնելով՝ քանի մը անգամ հազաց։ Ինքզինք գտնելուն՝ Հրանդ իր ցածլիկ աթոռը դրկած կանգնեցաւ իր առջեւ։

— Շատ ապրիս, Հրանդիկս, որ աթոռը չես մոռնար բնաւ։

Շոյեց տղեկին գլուխը, անոր այտերը համբուրեց և առաւ աթոռը։ Երբոր իր ոտքերը անոր վրայ դրաւ, ալիքէն զարհուրած նաւակի պէս տատանեցաւ, բայց շուտով հաստատ նստաւ ու պայուսակը բանալով, տուփ մը տուաւ Հրանդին։

— Իմ անուշիկ Հրանդիկս, առա՛ քու սիրած նուշով շոգոլա։

— Շատ շնորհակալ եմ նանի։

— Զինք կը շփացնես, տիկին Ղազարեան։

— Ձայն մի հաներ, Սոնա, պզտիկին սիրտը պէտք է գրաւել սանկ չնչին բաներով։ Ձեռնունայն եկող հիւրէն չեն ախորժիր փոքրիկները։

— Բայց դուն, քոյր ես, այս տունին մայրիկն ես, տիկին Ղազարեան։

— Դուք երիտասարդներդ չիտակ էք անշուշտ, բայց կը զարմանամ որ չէք ուզեր ըմբռնել իմ ըրածիս հոգեբանական իմաստը։

Ու մեզ լռեցնելուն գոհունակութեամբ դիտեց դիմացի պատին կախուած նկարները, որոնք Սոնային գործերն էին։

— Կը սիրեմ, Սոնա այն մէկը մանաւանդ, ուր վազելէն յոգնած եղնիկը ջուրին կը մօտենայ։ Գոյներդ բաց կապոյտը, կանաչը, թուխը հաճելի է։ Քու վրձինիդ ազատ հպումները զգալի են։ Եթէ ուզես այդ մէկը ձեռքէ հանել, ես պիտի ուզեմ որ տաս ուզածդ գումարով։

— Արդէն տիկին Ղազարեան, Սոնային արուեստագէտ նկարիչ ըլլալը կը հռչակէք ձեր այդ գնահատանքով։

— Կը տեսնե՞ս, տիկին Ղազարեան, դուն արդէն իսկ նախանձը շարժեցիր իմ գրագէտ ամուսինիս։

— Իմ ճանչցած Գարեգինը, աղջիկս, կը կարծեմ որ ուրախ եղաւ իմ տուած նիշէն։ Երկուքդ ալ լաւ իրար գտած, համադրուած էք միտքով ու հոգիով։ Ձեզ ուզեր որ իրարու նախանձիք, մէկդ իր գործը միւսէն գերադաս համարէ։

Պայուսակէն այս անգամ հանեց ձեռագործը։ Բուրդէ դեղին վզնոց պիտի ըլլար այդ գործը։

— Գարեգինին համար կը հիւսեմ ասիկա, ըսաւ խնդալով։ Անցնող ձմեռ շատ խենդ բան մը դրած էր վիզը։

Ես շնորհակալութիւն յայտնեցի և սեղանին վրայ եղած ճերմակ տուփին կափարիչը բանալով իրեն սիկարէթ հրամցուցի։ Ինք քաշած լուցկիով վառեց։ Ծուխի քուլայ մը ռունգներէն արձակելով՝ խօսեցաւ բողոք յայտնող ձայնով մը՝

— Ուզեցի որ իմ տղաս ալ սանկ քաղցր ընտանիք ունենար, բայց յուսախաբ եղաւ առաջին օրէն իսկ։

Սոնա, կանացի բնազդով անմիջապէս ըմբռնեց խնդրին լրջութիւնը և ակնարկով մը ինծի թելադրեց աւելորդ խօսք չըսել։ Արդէն առոր ալ հարկ պիտի չըլլար, քանի որ Հրանդ իր գծագրութեան տետրակը ինծի երկարելով խնդրեց.

— Հայրի՛կ, ներկէ սա։

Տղուս գրկած՝ ես սկսայ ներկել գծաւոր կերպարանքը մեծ արջին։ Իմ այդ զբաղումիս մէջ, ականջիս հասաւ տիկին Ղազարեանի խօսքը.

— Թէ որ տղաս շալկեց իր խաչը, գոնէ ուրախ եմ որ աղջիկս բախտաւոր եղաւ՝ իրեն շատ յարմար ընկերը գտնելով։

— Հայկը, աւելցուց Սոնա, արդիական ամուսին է, փոխյարաբերութեան մէջ ամէն բան պատշաճաւոր ընել կը սիրէ։

— Գովելու աւելորդ մի նկատեր, Սոնա. խելացի, բարեկամեցող, ազնուական փեսայ է Հայկը։ Ոչինչ կը խնայէ Շուշանս երջանիկ պահելու համար։

Յաջորդական խօսակցութիւնը շարունակեցին երկու տիկինները։ Հրանդ գծագրութեան տետրակը ձեռքէս խլելով՝ անկիւնը քաշուեցաւ, իմ չաւարտած պատկերը լրացնելու աշխատանքով զբաղուեցաւ։ Սուրճ եռացնելու համար ես խոհանոց մտայ։ Այդ պահուն Սոնան կ'ըսէր.

— Ես կը սիրեմ Շուշանը։ Ունի ազնուր ժպիտ, քաղցր ձայն, տաքուկ հոգի, իր հասակն ալ հովէն զարնուած ցորենի պէս կ'օրօրի հեզօրէն։

Երբ վերադարձայ, տիկին Ղազարեան, Սոնայի ըրած գովասանքէն շոյուած՝ իր հպարտանքը դեռ կ'արտայայտէր դէմքին խաղերովը։ Տարիները անշուշտ բաւական վնաս հասցուցած էին իր վարսերուն՝ անոնց տալով տարօրինակ գորշ գոյն մը։ Իր այտերուն վրայ, ծնօտին տակ կնճիռներ կ'երեւային։ Մորթին սպիտակութիւնը դեղնած կը թուէր լոյսին տակ։ Թէեւ աչքերուն մէջ կը յամենար տակաւին չարաճճի ակնարկը, սակայն նօսրացած թարթիչները, թոշնած քիթը, ճակատին ակօսները բաւական բան զեղչած էին երբեմնի իր շքեղութենէն։

— Հայկս, Սոնա, շնորհալի հասակով, չլապինդ կազմով կրնայ գրաւել, տիրել, իշխել, բայց բնաւորութեամբ չգտնուելիք տղայ է։ Տնասէր է։ Կ'եփէ ալ, կը լուանայ ալ։ Չի՛ ձգեր որ Շուշանս մատը բանի զարնէ։ Ամէն անգամուն որ իրենց երթամ, կամ իրենք ինծի գան, դուն տեսնես մէյ մը անոր ինծի հանդէպ ցոյց տուած սէրը, յարգը, պատիւը։ Փեսայ չէ, տղա՛յ է, տղա՛յ։

— Քու տղադ՝ Գեղամն ալ, տիկին Ղազարեան, իմ գիտցածովս նոյնպէս կը վարուի հարսիդ Զարմանին հետ։

— Մի՛ ըսեր, Սոնա մի՛ ըսեր։ Այն չլխտի հարսիս երեսն անգամ չեմ ուզեր տեսնել։ Իր ձեռքէն տղուս քաշածը շունը չի քաշեր։ Գրպանը լեցուն, օթոն՝ տակը՝ ամէն տեղ է անզգամը։ Ո՛չ կ'եփէ, ո՛չ կը մաքրէ։ Տղաս է որ պէտք է հասնի ամէն գործի։ Սատկելիքը տղուս կեանքին արեւը մարեց։ Աստուած պատուհաս մը չի բերեր իր գլխուն որ ազատինք իրմէն։

Իր զայրոյթին սաստկութեամբ հիմա թոռնակութը կը զարնէր՝ կարծես այդպէսով վրէժ լուծած կ'ըլլար իր հարսէն։

Ես սուրճի բաժակը հրամցուցի իրեն, Հրանդին ալ Սոնային եփած գաթան։

— Մէկ հատ դուն առ, Հրանդիկ, մէկ հատ ալ ես առնեմ, թելադրեց տիկին Ղազարեան։

Հրանդ երկու գաթա առաւ ու գնաց զբաղելու իր խաղալիքներով։ Սոնան և ես սուրճ խմեցինք առանց մեր հայեացքը հեռացնելու դժգոհած մեր հիւրէն, որ գաթային պատառը ժիր ծամելով կը խօսէր.

— Ինչ մեղքս պահեմ, աղջըկանս տունէն կ'ելլեմ խնդուն եղանակ մը սուլելով, իսկ տղուս

(Շար. տես էջ 4)

ՈՒԽՏԱՒՈՐԸ

Էմիրզա է իմ անունս,
Էմիրզաեան մականունս,
Հաւատացէք, Աստուած վկայ
Ուխտ ըրած եմ պիտ կատարեմ.

Պիտի երթամ պազար իջնեմ,
Խոտոր էշ մը ձախու առնեմ,
Օդի ճամբով եւ կամ նաւով
Չորքոտանի աւանակով
Պիտի հասնիմ ՄԱԿ-ի ժողով.

Երբ առջեւ ես տեսնեն,
Ուղիղ ՄԱԿ-ի սրահ մտնեմ,
ՄԱԿ-ի պետին ականջն ի վեր
Կամաց, կամաց, շատ ցած ձայնով՝
«ՄԱԿ-ի պետը թող շատ ապրի,
Էմիրզան քու ցաւը տանի.
Խնդիր ունիմ ցեղասպանի
Տանրինգի Մեծ Եղեռնի:
Դիմում ըրինք վաթսուն տարի,
Մենք խօսեցանք, մենք
հասկացանք,
ՄԱԿ-ի լեզուն չհասկացանք.
«Այս պատճառաւ ես միտք ըրի,
Աւանակ մը հետս բերի.
ՄԱԿ-ի պետի թեկնածու է:

Կենսագրութիւն եթէ պէտք է,
Պատմութեան մէջ ինք յայտնի է,
Առանց ձեռքի չորս ոտքով է.
ՄԱԿ-ի լեզուն գոց սորված է.
Ուղտի ցեղին գլխաւորն է,
Խաղաղութեան մեծ հիմնադիր՝
Քրիստոսին ալ հեծածն է,
Ինք միւս երկու կնիկ կ'առնէ,
Մին՝ հարազատ մատակ էշն է,
Երկրորդ կինը՝ մատակ ձին է.
Երկու ցեղի ծնունդ կու տայ
Ջորի ցեղին հայրը կ'ըլլայ,
Աւանակին պապը կ'ըլլայ:
Ձայն մը ունի հիանալի,
Եթէ ՄԱԿ-ի պետ ընտրուի,
Բացման խօսքի հրաւիրուի,
Բարձաձայն ճառ կը խօսի,
Պէտք չունիք դուք բարձրախօսի.

«Բարիհաճիր, ՄԱԿ-ի պետ, դուն,
Բարիխօսիր մեծ ազգերուն,
Եթէ կ'ուզեն խաղաղութիւն
ՄԱԿը յանձնեն չորքոտանուն:

Կարծեմ միտքս հասկցար դուն.

ԼԵՒՈՆ ԿԻՒԶԷԼԵԱՆ

Հալէպ, 26 Փետր՝ 1978

ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

«ՍԻՐՈՅ ԽՈՍՏՈՒՄԸ»

ՀՐԱՉ Վ. ՀԱՊԵՇԵԱՆ

Ըլլալով ֆիլմարուեստի երկրպագու մը ու տեղեակ վերջին ֆիլմարտադրութիւններուն, ըլլան անոնք ամերիկեան, անգլիական, իտալական թէ ֆրանսական, կը փափաքիմ իմ տպաւորութիւններս — յայտնել հայկական խօսուն ժապաւէնին՝ «Սիրոյ Խոստում»ին մասին։

Կիրակի, Մարտ 5, 1978ին, «Արմինիըն Ռիփորթըր»ի նախաձեռնութեամբ, Հոլիվուտի մէջ արտադրուած հայկական խօսուն գունաւոր ֆիլմը՝ «Սիրոյ Խոստումը» ցուցադրուեցաւ Նիւ Եորքի մէջ։ Ֆիլմը արտադրուած էր Գուշաքեան Եղբ. հաստատութեան կողմէ, բեմադրիչն էր Սարգիս Մուրատեան, որ միեւնոյն ատեն հեղինակն էր ֆիլմի բնագրին, երգերուն և երաժշտութեան։ Գլխաւոր հերոսներուն դերերը ստանձնած էին անուանի երգիչ Մանուէլ և դերասանուհի Արմիկ։

Հայկական այս ֆիլմը, գեղարուեստական իր որակով կարելի է ըսել՝ որ հասած էր որոշ մակարդակի մը ու իր նիւթով ու խաղարկութեամբ նոյնիսկ կը գերազանցէր օտար շատ մը սիրային ֆիլմեր։ Գնահատանքի արժանի է յատկապէս Արմիկը, Անահիտի դերով։ Թէեւ անոր առաջին ֆիլմն էր այս, սակայն Արմիկ այնքան հարազատօրէն ներկայացուց իր մարմնաւորած հերոսին զգացումները, որ ներկաները պահ մը կարծեցին թէ ան իր իսկական կեանքն էր որ կ'ապրէր։

Մանուէլ եւս խոր ապրումով կատարեց իր դերը։ Ան կրցաւ պատկերացնել մեր ամէնօրեայ կեանքին մէջ արդի հայ երիտասարդի մը հոգեկան ուրախութիւնները, տառապանքներն ու յուզումները։ Գալով իր երգելու կատարողական արուեստին, կասկածէ վեր կը մնայ իր բնածին տաղանդն ու պատրաստութիւնը։ Մանուէլ լաւագոյնս յաջողեցաւ մեկնաբանել ժապաւէնին ընկերակցող երգերը։

Հօրը դերը խաղացողը հակառակ հայ չըլլալուն, իր այս երկրորդական դերին մէջ մեզի տուաւ լաւ պատկերացումը այն յետադէմ գաղափարներով ապրող հայ հօր, որ կ'անտեսէ իր ժամանակաշրջանի պահանջներն ու կարիքները։

Մօրը տիպարը մարմնաւորող դերասանուհին մեզի ներկայացուց հայ բարի ու խեղճ կնոջ տիպարը, որ միշտ կը մնայ իր ամուսինին լուծին տակ։

Մօրեղբօր դերը ստանձնած էր գալիֆորնիաբնակ ծանօթ ազգայիններէն Լեւոն Երկաթեան։ Հարազատ կերպով ներկայացուց մեզի այն պարզ տիպարը հայուն, որ միշտ զոհուած է ի նպաստ իր շուրջիններուն, միշտ անտեսուելով ու նախատուելով։

Պրն. Սթիվընի դերը խաղացողը մեզի տուաւ այն հայուն պատկերը, որ ծնած է Ամերիկա ու ունենալով հանդերձ իր ընտանեկան տոհմիկ դաստիարակութիւնն ու սովորութիւնները, անբաժան չէ նաեւ ամերիկեան ամէնօրեայ կեանքէն և կը ջանայ երկուքը իրար հետ զուգահեռական գիծի վրայ պահել։ Իրմէ սպասուածէն շատ աւելին տուաւ։

Ամէն ֆիլմ կը սկսի գրիչով մը և երբ հեղինակը կը յաջողի թափանցել մարդուս հոգիէն ներս, դնելով ամէն մէկուն բերնին մէջ պէտք եղած յարմար խօսքերը, պահելով իր երապաշտութիւնը, այն ատեն մեծ տպաւորութիւն կը գործէ դիտողին վրայ ու անջնջելի յիշատակներ կը ձգէ անոր մտքին մէջ։

Նիւթը անշուշտ առնուած էր հայկական սիրային կեանքէ մը, որ տեղի կ'ունենար Միջին Արեւելքի մէջ։

Սիրոյ պատմութիւն մըն էր, որ իր խորքին մէջ հայ երիտասարդ և երիտասարդուհիի մը հոգեկան ապրումներն ու դիմագրաւած դժուարութիւններն էին ժամանակակից մեր կեանքին մէջ։ Անոնք կը փորձէին ներկայ կեանքի պահանջներն ու պայմանները հաշտեցնել հայկական տոհմիկ սովորութեանց հետ, ի շահ մեր ազգային գոյատեւումին։

Ժապաւէնը գունաւոր էր և լի բնութեան գեղեցիկ ու արտայայտիչ պատկերներով։ Լուսանկարչական գործիքը գեղեցիկ մէջբերումներ ունեցաւ մանաւանդ անտառային տեսարաններէ։

Ֆիլմը ազգային բնոյթ ունենալով, երբ Արարատի նուիրուած երգը կը մեկնաբանուէր, հայրենի տեսարաններուն ցուցադրութիւնը խլեց հայուն աչքերէն ուրախութեան արցունքներ ու բուռն ծափեր։

Միայն հայ մը կրնայ զգալ այն ապրումները, զորս մեր հերոսները ունեցան, տալով մեզի իսկական յուզիչ վայրկեաններ, հայկական տոհմիկ ազգային հարցեր արծարծելով։

Յուզիչ էր այն տեսարանը, երբ Անահիտը գիշեր ատեն փախչելով իր հօրենական տունէն կու գար միանալու Ժիրայրին, գիտնալով հանդերձ թէ վերջին օրն էր որ զինք պիտի տեսնէր, որովհետեւ Ժիրայր յաջորդ օրը Ամերիկա պիտի մեկնէր։ Անոնք այդ գիշեր խոստացան հաւատարիմ մնալ իրարու։ Հոս բեմադրիչը կրցած էր դնել Անահիտին բերնին մէջ շատ ուժեղ արտայայտութիւններ, որոնք կը դրսեւորէին անոր ազգային զգացումները. «Ես Աստուծոյ կը հաւատամ,— ըսաւ ան Ժիրայրին,— դուն կը հաւատա՞ս։ Բայց իմ եկեղեցիս իմ հոգիս է ու իմ խիղճս»։ Այս խօսակցութիւնը տեղի կ'ունենար մոմի մը լոյսին առջեւ, որ կը պատկերացնէր հայկական եկեղեցին, ընկերակցութեամբ հայկական եկեղեցական երաժշտութեան։ Իսկ խոստումը պատկերացուած էր խաչով մը, որը մեզի համար կը խորհրդանշէ զոհողութեան ոգին։

Բեմադրիչը շատ յաջող կերպով կրցած էր ներկայացնել հերոսներուն դիմագրաւած դժուարութիւնները՝ հայկական միջավայրէն դէպի օտար միջավայր փոխանցման շրջանին։

Շարժանկարին վերջին տեսարանը ամենէն յուզիչն էր։ Այնտեղ խտացուած էին հոգեբանական խորունկ զգացումներ, մատնանշելով մեր տոհմիկ հաւատքը հանդէպ մեր աստուածային ճակատագրին։

Աւարտելէ առաջ իմ տպաւորութիւններս, պիտի փափաքէի առաջարկել արտադրիչներուն,— որ փորձեն տեսնուիլ «Օսքար»ի կոմիտէին հետ, որպէսզի այս հայկական ժապաւէնը կարենայ դասել օտար ֆիլմերու կարգին. արդարեւ, յատկապէս Արմիկը իր այս խաղարկութեամբ կրնայ մրցանակի մը տիրանալ։

Վուտսայտ, Ն. Ե.

ՋԱՀԱԿԻՐ

30 Մարտ 1978

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԱՄԼՈՒԹԻՒՆԸ

Ամլութեան սկիզբին, սովորաբար դեռ գոյութիւն չունենալով երեխաներ ունենալու մտազբաղումը, երիտասարդ կինը հարեւանցիօրէն և բաւական թեթեւամտութեամբ նկատի ունի ծննդական գործարաններու երբեմն դիւրատար հիւանդացումը։ Բայց կը պատահի որ այս հիւանդութիւնները դառնան քրոնիկ և ժամանակի ընթացքին խանգարեն ծննդականութիւնը։

Ամլութեան դարմանումը կը պահանջէ երկարատեւ ժամանակ և շատ համբերութիւն։

Ասեղնածակծկումով դարմանումը հազուադէպ օգտագործուած և գործնականի մէջ շատ քիչ ներմուծուած է։

Դարմանումի վաղեմի եղանակ, ծագում առած Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ, ասեղնածակծկումը կը դիմէ օրկանիզմը պաշտպանելու միջոցներուն, կանոնաւորելով ծննդագործութեան մասնայատուկ գործարաններու ջղային ներծորային գեղձերուն պաշտօնները։ Բացառիկ յաջողութեամբ փորձարկուած, ասեղնածակծկումը կը խթանէ ձուականութեան պաշտօնը, և, հետեւաբար, ձուիկումը, ուղղելով ձուականութեան ամլութիւնը ջղաներծորային և բարդ մեքենականութիւններով, որոնք դեռ անբաւարար կերպով լուսաբանուած են։

Ծննդական գործարաններու բորբոքումներուն դէմ օգտագործուած, ասեղնածակծկումը ունի հակաբորբոքիչ ազդեցութիւն, շարժման մէջ դնելով օրկանիզմին յատուկ պաշտպանութեան մեքենականութիւնները, ընդհանուր շրջանառութեան մէջ – արեան սպիտակ գնդիկներ, հակամարմիններ–, նպաստելով բորբոքումներու ապաքինման։ Բացառապէս նպաստաւոր արդիւնքներ հաստատուած են նաեւ սեռային ուժականութեան խանգարումներով արական ամլութեան պարագաներուն մէջ։ Նուրբ ասեղներու կիրարկումը կը կատարուի երկուքէն երեք միլիմեթր խորութեամբ, տարբեր կէտերու վրայ, ոմանք ծննդական գործարանէն հեռու գտնուող մասերուն մէջ (ոտք, ձեռք և այլն), իսկ ուրիշներ ծննդական գործարանի մորթային արտածգութեան վրայ։

Թէեւ դիւրին գործադրելի եղանակ, խնայողական և անվնաս հիւանդին համար, ասեղնածակծկումը կը պարտադրէ աւանդական բժշկութեան հիմնական գիտելիքներ և պէտք է կիրարկուի միայն բժիշկներու կողմէ։

Ա. Վ.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Նոր արուեստագէտ մը կը ներկայանայ անօրէնին և կ'ըսէ.

– Ձեզի արտակարգօրէն հետաքրքրական խաղ մը պիտի առաջարկեմ։ Ձեր շահուն վրայէն, ինծի կը վճարէք կեանքի ապահովութեան գումար մը։ Թեմոյ հանդիսատեսներուն դիմաց բեմ կ'ելլեմ և մահուան ոստումը կ'ընեմ, առանց վտանգի դէմ զգուշութեան միջոցներ ձեռք առնելու։ Բնականաբար չեմ յաջողիր և կ'իյնամ մահացու անկումով մը։ Կը մեռնիմ։ Կարեւորութիւն չունի։ Արդէն կեանքէն ձանձրացած եմ, իսկ դուք հսկայ գումար մը կը շահիք։ Հէ՞, ի՞նչ կ'ըսէք անօրինակ առաջարկիս։

– Այո,– կը պատասխանէ կրկէսին անօրէնը չափազանց հանդարտութեամբ,՝ միայն շատ կարեւոր անպատեհութիւն մը կայ։ Եթէ ժողովուրդը շատ ծափահարէ և խաղին կրկնութիւնը ուզէ՞։

* * *

Փոքրիկն Թոթօ հօրը հետ կրկէս գացած էր դիտելու համար վագրերու խաղը։ Բեմին ճիշդ մէջտեղը հսկայ վանդակ մը կար, որուն մէջ գազանազուսպ մը կը խաղցնէր տասըներկու վագրեր։ Գազանազուսպը ամէն անգամ կը շաչեցնէր իր մտրակը և վագրերը կը մռնչէին։ Միջոց մը գազանազուսպին ոտքը կը սահի և գետին կ'իյնայ։ Այն ատեն վագրերը կը նետուին խեղճ մարդուն վրայ և քանի մը վայրկեան վերջ ոչինչ կը մնայ գազանազուսպէն, ոչ իսկ եղունգի կտոր մը, բացի արեան քանի մը կաթիլէ։ Հանդիսականները սարսափահար դուրս կը վազեն. Թոթօ կը սկսի լալ։ Հայրը անմիջապէս անդին կը տանի իր զաւակը և կ'ըսէ.

– Եկուր մանչս դուն շատ զգայուն տղայ մըն ես, գիտեմ, ճիշդ է որ ահաւոր արկած մը պատահեցաւ, բայց ի՞նչ պիտի ընես, գազանազուսպին արհեստն է այս, միշտ վտանգներով լեցուն է։

– Ես գազանազուսպին համար չէ որ կու լամ,– կը պատասխանէ Թոթօ, ես փոքրիկ վագրին համար կու լամ։ Խեղճը մինչեւ որ հասաւ, մեծերը իրեն ոչինչ թողուցին։

* * *

Արուեստագէտ մը կը ներկայանայ կրկէսի մը անօրէնին և կ'ըսէ.

– Ձեզի շատ հետաքրքրական խաղ մը պիտի առաջարկեմ։ Հետեւեալն է խաղը։ Ութսուն մեթր բարձր պիտի ելլեմ և հոնկէ պիտի նետուիմ քօքա – քօլայի շիշի մը վրայ և շիշին մէջ պիտի մտնեմ։

Կրկէսին անօրէնը կը զարմանայ.

– Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ –կը հարցնէ,– անպայման խարդախութիւն մը կայ այս գործին մէջ։

– Հարկաւ կայ, բայց միայն ձեզի կ'ըսեմ, Շիշին բերանը ձագար մը պիտի դնեմ նախապէս։

* * *

Յաճախորդ մը թռչնավաճառի մը խանութին մէջ կը տեսնէ թութակ մը, որ կ'երգէ հիանալի ձայնով։ Բայց նոյն վանդակին մէջ կայ նաեւ ուրիշ թռչուն մը, չափազանց խեղճ երեւոյթով։

Յաճախորդը կ'ըսէ.

– Սա թութակը գնել կ'ուզեմ, դուրս հանեցէք միւս թռչունը և թութակը ինծի տուէք։

Վաճառականը գլուխը կը շարժէ.

– Շատ կը ցաւիմ պարոն,– կը պատասխանէ,– պէտք է որ երկուքը միասին գնէք։ Մէկը առանց միւսին կարելի չէ։

– Բայց ինչպէ՞ս կ'ըլլայ ատիկա, ես միայն թութակը կ'ուզեմ։

– Իրաւունք ունիք թութակը ընտրելու, բայց եթէ մէկը միւսէն զատէք, ի վերջոյ դուք էք որ կը զղջաք։

– Եւ ինչո՞ւ։

– Որովհետեւ երգիչը գեղեցիկ է թէեւ, բայց միւս խեղճն ալ երգահանն է։

* * *

Կին մը հանրատունէ մը թութակ մը գնած էր։ Մեծ ուրախութեամբ զայն տեղաւորեց իր սրահին մէջ։ Երբ դիմացը անցաւ և նայեցաւ թռչունին, թռչունը ըսաւ.

– Հոն նայեցէք, տանտիրուհին փոխուեր է։

Կէսօրին տուն ժամանեցին տան երկու աղջիկները և նայեցան թռչունին։ Թռչունը դարձեալ խօսեցաւ.

– Հոն նայեցէք, աղջիկներն ալ փոխուեր են։

Վերջապէս իրիկունը տուն եկաւ տան տէրը։ Թութակը պահ մը նայեցաւ անոր ալ և ըսաւ.

– Լաւ։ Գոնէ յաճախորդը չէ փոխուեր։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Տիկին Սիրանոյշ Գէորգեան իր սիրեցեալ հարսին՝ ողբ. Լուսի Գէորգեանի մահուան քառասունքին առթիւ կը նուիրէ.

Գալուստեանի ճաշիսեղանին	400
«Ջահակիր»ին	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

«Երիտասարդական Ծաղկատօնին գտած փայլուն յաջողութեան առթիւ առ ի գնահատութիւն և քաջալերութիւն, հանդիսութեան նախագահը՝ Տէր և Տիկին Կարօ Վարժապետեան կը նուիրեն 100 Եգ. Ոսկի։

Նոյն առթիւ ստացուած են նաեւ հետեւեալ սրտաբուխ նուիրատուութիւնները.

	Ե. Ոսկի
Տէր և Տիկ. Կարօ Գազանճեան	100
Տէր և Տիկին Աւետիս Ն. Զագըճեան	50
Տէր և Տիկ. Պետրոս Պետիկեան	20
Տէր և Տիկ. Նուպար Սիմոնեան	10

ԿԻՆ ՈՒ ՍԷՐ

Երբ սիրահարները չսիրուին՝ անհանգիստ կ'ըլլան, իսկ երբ սիրուին՝ կը ձանձրանան։

*

Շատ երկարատեւ բացակայութիւն և յաճախակի վայելք, երկուքն ալ Սիրոյ գերեզմաններն են։ Երկու ծայրայեղութիւններ իրարու կը դպչին։

*

Գաղտնիք ու հարստութիւնդ կիներու վստահիլը՝ քարէ ծանր արձան մը դնել ըսել է ապակիէ դիւրաբեկ պատուանդանի մը վրայ, և փափաքիլ... որ չի կոտրի պատուանդանը։

*

Մի՛շտ խորհրդակցէ կնոջդ հետ, բայց վերջէն հակառակը կատարէ։

*

Սիրոյ մասին շատ պերճախօս ճառողը միջակ սիրահար մըն է։ Կիները շատ լաւ գիտեն այս բանը։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիար Գէորգ Գէորգեան եւ դուստրը՝ Արմինէ (Լոս Անճելըս), Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Գէորգեան եւ դուստրը՝ (Լոս Անճելըս), Տիկին Սիրանոյշ Գէորգեան, Երզնկացեան, Զամպաքճեան ընտանիքները եւ համայն ազգակից պարագաները կը ծանուցանեն, թէ յառաջիկայ Կիրակի, 2 Ապրիլ 1978, Մարմինայի Ազգային Գերեզմանատան Ս. Մինաս մատրան մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց սիրեցեալ կնոջ, մօր, մեծմօր, հարսին եւ ազգականին յաւէտ ողբացեալ

ԼՈՒՍԻ ԳԷՈՐԳԵԱՆԻ

(ԾՆԵԱԼ ԶՈՐԼԵԱՆ)

մահուան քառասունքին առթիւ։

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ։

ԶՈՔԱՆՉԸ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

տունը կ'երթամ ուղարկաւորի պէս։ Տանելիք, հաւատալիք բան չէ, Սոնա։ Անպիտան աղջիկը գերիի պէս կը բանեցնէ իմ միամիտ տղաս։ Ասանկ բանակալ, ասանկ կեղեքող կինը պէտք է պատին կանգնեցնել, տասը գնդակը մէկանց պարպել փորը։ Աչքը սիրեմ իմ Շուշանիս։ Անիկա ատանկ չէ։ Հայկը ինքնիրեն վարժեցուցած է ընել ամէն գործ։ Կ'ըսէ որ նոր հարսութեան օրերուն պէս փափուկ մնալու են Շուշանին ձեռքերը։

– Արդեօ՞ք, տիկին Լազարեան, տղադ ալ նոյնը չի կամենար հարսիդ ձեռքերուն։ Զարմանք որքան որ կը ճանչնամ, ուշիմ, պարկեշտ, աշխատունակ աղջիկ է։ Գրասենեակի իր պաշտօնակիցները գովասանքով կը խօսին իր մասին։

– Գարեգի՛ն սաստեց Սոնա, դուն տեղդ նստէ։

Տիկնոջս ձայնին զօրաւոր շեշտը հրամայեց որ ներողութիւն խնդրողի պէս նայէի տիկին Լազարեանին, որ արդէն կը հաւաքէր ձեռագործը։ Իմ անփափկանկատ արտայայտութիւնս վիրաւորած ըլլալու էր իր զգացումները։ Գիտէի որ անիկա երկու կշիռ կը պահէր, մէկը աղջկան բարւոք կեանքին համար կը գործածէր, միւսը՝ հարսին բարոյական նկարագիրը նուաստացնելու։ Ուրեմն, ես ի՞նչպէս կրնայի համարձակ հարցում մը ընել արդէն իսկ իր մէջ շատ խորունկ արմատ ձգած իր յոռի գատումի մասին։

Արու հնդկահաւի պէս փքուած՝ խուժեց վրաս։

– Գլխա՛րկս, վերարկո՛ւս, ես պէտք է իսկոյն մեկնիմ։

Սոնան, որ շուարած էր, ամփոփուեցաւ քովս և գրեթէ պաղատեցաւ.

– Նստէ, տիկին Լազարեան, Գարեգինը միամտաբար այն հարցումը ըրաւ ձեր տղուն վարմունքին նկատմամբ։

– Թող միամտաբար ըսել ալ գիտնայ, հասակն չի ամչնար։ Ինծի դիտողութիւն ընողը ի՞նք պիտի ըլլար։ Արդէն շատ շիտակ ըսուած է, թէ բարեկամէ զարնուած վէրքը խորունկ կ'ըլլայ։ Այսքան ատեն է ձեզի կու գամ-կ'երթամ ըսէ՛ պէտք կար զիս ատանկ թշնամաբար վիրաւորելու։

Հրանդ այլայլեցաւ պահ մը հիւրին այդ պոռոտ ընթացքէն, բայց յետոյ պատկառազարդ տեսքը ցոյց տալով ըսաւ.

– Տե՛ս, նանի սա արջը։

Տիկին Լազարեան արմուկ մը տուաւ Հրանդին ու գոռաց.

– Տուէք գլխարկս, վերարկուս, ա՛լ մէկ վայրկեան չեմ կրնար մնալ ինծի հակառակ եղող սա ամօլին տունը։

Ու հապճեպ հագուեցաւ և կրունկները ամուր յատակին զարնելով գնաց տիկ. Լազարեան։ Աստիճաններէն վար իջնելուն՝ չմոռցաւ հագագային իր խօսակցութիւնը անոնց հետ որ վեր կ'ելլէին։ Երբ ինք անյայտացաւ և ներս դարձանք, Սոնան, իմ շփոթութիւնս փարատելու համար սեղմուեցաւ ինծի և այտս շոյելով յարեց.

– Իմ անուշիկ Գարեգինս, հանգարտէ որ անակնկալ բախումը քու մէջդ չմարէ համակրութիւնդ տիկին Լազարեան բարեկամուհիիդ հանդէպ։

– Ես, Սոնա, կը վախնամ որ այլեւս իր յարաբերութիւնը բոլորովին պիտի խզէ այն տիկինը, որուն անձէն ու խօսքերէն կ'ախորժէի իսկապէս։

– Այդքան յուսահատ մի ըլլար իմ մանչուկս։ Դուն կիներու հոգեբանութիւնը ամբողջ չես գիտեր տակաւին։ Տիկին Արշակուհի Լազարեանն ալ իսկական կին է։ Պիտի գայ, անպայման պիտի գայ որ քու հոգիդ տաշէ իր լեզուին չիկացած շամփուրովը։

ՍՈՒՐԷՆ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	Օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 8 Սթերլին	25 Տոլար

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանտա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م. ـ ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز، السيدة عايدة سيروبيان (بالنيابة)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 710 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 6 ԱՊՐԻԼ 1978 — ՀԱՏԸ ԶԵՌՔԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. — عدد رقم ٧١٠ – الخميس ٦ ابريل ١٩٧٨

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՎԱԶԳԷՆ Ա. ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԺԸՆԵՒ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Վեհ. Հայրապետը ընթացիկ տարուան Յունիսին Ժընեւ պիտի այցելէ, որպէս պաշտօնական հիւրը՝ Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդին։

Ընդառաջելով այս բացառիկ հրաւէրին, որ շատ հազուագիւտ կերպով Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդը կը ներկայացնէ որեւէ եկեղեցւոյ պետի մը, Վեհափառ Հայրապետը պաշտօնական այցով Ժընեւ պիտի ժամանէ Յունիս 22ին։

Վազգէն Առաջինի ուղղուած այս հրաւէրը, Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար Տոքթ. Ֆիլիփ Փոթըրի կողմէ, կը նկատուի բացառիկ պատիւ մը, ընծայուած Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Պետին։ Այստեղ պէտք է ընդգծել՝ թէ նոյնիսկ Քենթըրպըրիի Արքեպիսկոպոսը և այլ ականաւոր եկեղեցական առաջնորդներ ու ղեկավարներ Համաշխարհային Խորհուրդի կեդրոնը այցելած են իրենց անձնական նախաձեռնութեամբ և ոչ նախապէս իրենց եղած հրաւէրով։

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

Վազգէն Ա. Կաթողիկոսը Սեպտեմբերի վերջին օրերուն պիտի այցելէ նաեւ Երուսաղէմ, գլխաւորելու համար Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Եպիսկոպոսական Ժողովը, որ պիտի գումարուի այդ քաղաքին մէջ։

ԱՄՆ-Ի ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ 500,000 ՏՈԼԱՐ ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԻՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, Տի. Սի.— ԱՄՆ-ի Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը Ուրբաթ՝ Մարտ 10-ին, պաշտօնապէս հաղորդեց Հայկական Համաժողովին, թէ վաւերացուած է Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան, Հայ Օգնութեան Միութեան և Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան միացեալ դիմումը օժանդակելու համար լիբանանահայութեան։

Արդարեւ, այդ երեք հայկական կազմակերպութիւնները մօտ երկու տարիէ ի վեր դիմած էին ամերիկեան կառավարութեան «Միջազգային Զարգացման Գործակալութեան», որպէսզի այդ հաստատութիւնը նիւթապէս օժանդակէր անոնց մարդասիրական այն աշխատանքներուն, որոնք կը տարուին Պէյրութի հայահոծ թաղամասերէն՝ Պուրճ Համուտի, Խալիլ Պատաուիի և Հաճընի մէջ:

Հինգ հարիւր հազար տոլարի այս աննախընթաց յատկացումը ԱՄՆ-ի կառավարութեան կողմէ, արգասիքն է վերոյիշեալ հայկական բարեսիրական կազմակերպութիւններուն՝ անցեալ երկու տարիներու ընթացքին թափուած ջանքերուն։

Այս առթիւ կազմուած է վերստուգիչ յանձնախումբ մը, հսկելու համար ծախսուելիք գումարներու բաշխման գործողութիւններուն։ Անոր անդամներն են՝ Տոքթ. Հրաչ Աբրահամեան, Տոքթ. Տենիս Փափազեան, Տոքթ. Գ. Զօփուռեան, Օր. Արփի Զարխուտեան, Պր. Երուանդ Թերզեան, Ռապըրթ Գալուստեան, Պր. Ալեք Մանուկեան, Պր. Էտուըրտ Մարտիկեան և Պր. Երուանդ Աղաթեան։

Գործադրութեան և մանրամասնութիւններուն հսկելու համար մօտ ապագային պիտի նշանակուին պատկան ենթայանձնախումբ մը, ինչպէս նաեւ մասնագէտներու անձնակազմ մը Լիբանանի մէջ։

Միացեալ Նահանգներու վերոյիշեալ օժանդակութիւնը ապահովելու գործին մէջ, բացի վերոյիշեալ երեք հայ կազմակերպութիւններէն, իր մասնակցութիւնը բերած է նաեւ Հայկական Համաժողովը։

«ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Աշխարհի Երկու Նոր Մրցանիշներ Հաստատեց Հայ Ախոյեանը՝ ԵՈՒՐԻ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Մարտի 18ին, Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցած ծանրամարտի «Բարեկամութեան Բաժակի» միջազգային մրցաշարքի ընթացքին, լենինականցի դիւցազուն Եուրի Վարդանեան ցոյց տուաւ 375 քիլօ արդիւնք, որ աներեւակայելի է 82,5 քիլօ կշռող ծանրաբարձներուն համար: Միջին ծանրութեան տեղադրուած երկաթախաղի հայ վարպետը իր անդրանիկ մրցելութով յանկարծակիի բերաւ հեղինակութիւններուն։ Պոկում վարժութեան առաջին երկու մօտեցումներու ժամանակ ան յաջորդաբար բարձրացուց 155 և 160 քլկ. ծանրութիւնները և պատուիրեց 166 քլկ.: Այս վերջինը կէս քիլօ գերազանց էր Ս. Միութեան չափանիշէն (Վ. Շարի)։ Եուրի վստահօրէն իրեն ենթարկեց 166 քլկ.ը (կոտրելով Ս. Միութեան մրցանիշը) և այս անգամ լրացուցիչ մօտեցման համար խնդրեց ծանրաձողի կշիռք վերածել 170,5 քլկ.ի։ Այս վերջին փորձին, Եուրի ամէն ինչ ճիշդ կատարեց, բայց վերջին պահուն ձողը գլուխէն ետ տարաւ ու վար ձգեց:

Հրում վարժութեան մէջ Եուրի շատ դիւրաւ կատարեց 195 և 205 քլկ. մօտեցումները։ Առաջին տեղը ապահովելով հանդերձ ան ուզեց փորձել 210 քլկ. ծանրութիւնը։ Քանի մը երկվայրկեան ետք դահլիճը գղրդաց ծափողջոյններով: Միանգամէն համաշխարհային երկու նոր չափանիշներ հաստատուած էին հայ ծանրաբարձին կողմէ՝ Հրումի (210ք.) և Երկամարտի (375ք.): Ներկայ եղող մասնագէտները բոլորն ալ հիացած էին և կ'ըսէին թէ այս արդիւնքները Եուրի Վարդանեանի հնարաւորութիւններուն սահմանագիծը չեն։

Սոյն մրցաշարքի 75 քլկ. կշիռի մրցակիցներուն մօտեցումներուն ընթացքին, Եուրիի

(Շար. տես էջ 3)

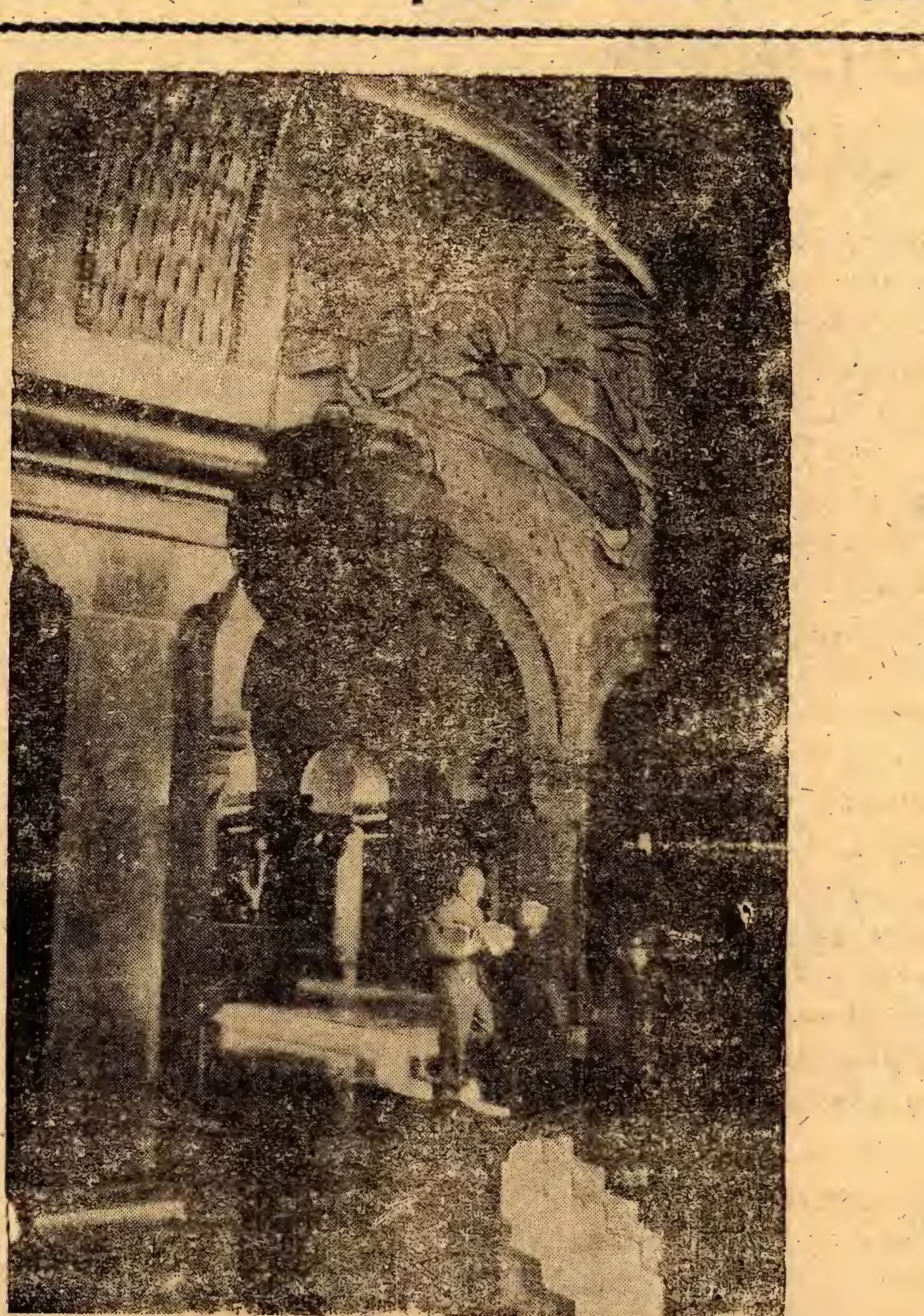

ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՆՈՒԱՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՆՈՒԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ՆԵՐՔՆԱՄԱՍԷՆ ՆԿԱՐ ՄԸ

ԸՆԿԵՐ ՊԵՏՐՈՍ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ԽՕՍՔԸ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆԻՆ

Գեր. Սրբազան Հայր
Յարգարժան Նախագահ եւ
Յարգելի հայրենակիցներ

Այսօր, այս Ս. Զատկուան Տօնին օրը, մենք, հայ երիտասարդներս եկած ենք միասնական եւ համագործակցական ոգիով տօնակատարելու Ս. Յարութեան Տօնը՝ ուրախութեան եւ ցնծութեան մէջ։

Հայութիւնը հպարտ պէտք է զգայ, որ Մայր Հայրենիքէն հեռու, օտար հորիզոններու վրայ ապրող իր զաւակներուն նոր սերունդը՝ գիտակից իր հայու պարտականութեան, ձեռք ձեռքի կ'աշխատի վառ պահել ազգային իր զգացումները եւ սերունդէ սերունդ փոխանցել իր պապենական աւանդութիւններն ու սովորութիւնները, պահել ու պահպանել իր մայր լեզուն եւ պատմութիւնը, այսպէսով զօրավիգ կանգնելու հայապահպանման համար թափուած հսկայական ճիգերուն, մինչեւ այն օրը՝ երբ հնարաւորութիւն կը ստեղծուի վերադառնալու եւ ապրելու մայրենի հողին վրայ։

Յառաջիկայ ամիս պիտի նշենք յիշատակը Ապրիլեան Եղեռնի մեր նահատակներուն: Ահա առիթ մը եւս, որպէսզի հայ երիտասարդութիւնըս նոյնքան սիրով եւ բարեկամութեամբ միացած՝ ոգեկոչենք մեր բիւրաւոր նահատակներուն յիշատակը եւ ուխտենք քալել միշտ այն ճանապարհէն, որ կը տանի մեր ժողովուրդը՝ դէպի իր արդար դատին լուծումը, դէպի իրմէ յափշտակուած հողերուն վերստացումը։

Սիրելի պատասխանատուներ, ըլլանք միշտ քաջալերող՝ որեւէ հայկական աշխատանքի եւ պաշտենք ամէն ինչ որ հայկական է, որպէսզի մեր երիտասարդութիւնը, մեր նոր սերունդը դաստիարակուի այդ ոգիով: Կարեւոր է նաեւ որ չխաչաձեւենք մեր հայկական ձեռնարկները, որովհետեւ չէ կարելի հաւատալ՝ թէ ակումբի մը տկարացումը կը նպաստէ այլ ակումբի մը զօրացման, ընդհակառակն, որեւէ հայկական աշխատանքի մը տկարացումն ու ձախողութիւնը կ'ազդէ բոլոր հայերուն վրայ։

Շատ զովելի է երբ այսօր կը տեսնենք, թէ երիտասարդական այս փառատօնին կը մասնակցին հայկական բոլոր մշակութային եւ մարզական միութիւնները անխտիր:

Անհատապէս ցնծութեան տօն մը եւս, մեր այսօրուան Սուրբ Տօնին օրը:

Մենք այսօր կ'ապրինք ազատ երկրի մը մէջ, ուր ապահովուած են մեր բոլոր իրաւունքները՝ շնորհիւ խաղաղութեան Նախագահ Մոհամէտ Անուար էլ Սատաթի։

(Շարունակութիւնը տես էջ 2)

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ՄԱՍՆԱՇԷՆՔԸ

Նոր տարուան նախօրեակին իր հիւրընկալ դռները բացաւ Երեւանի պետական համալսարանի նոր մասնաշենքը, որ իր ճարտարապետական լուծումով կը լրացնէ համալսարանի համակառոյցը: Նոր շենքին մէջ տեղադրուած են հայկական բանասիրական, ռուսական լեզուի եւ գրականութեան, արեւելագիտութեան բաժանմունքները, ինչպէս նաեւ համալսարանի հրատարակչական ու հայագիտական կեդրոնը: Մասնաշենքը ունի գրեթէ 100 լսարան, 4 դահլիճ, որոնցմէ իւրաքանչիւրին մէջ դասախօսութիւն կրնան լսել 100 եւ աւելի ուսանողներ: Երկրորդ յարկին մէջ ընթերցասրահն է, որ միաժամանակ կրնայ սպասարկել 150-է աւելի ուսանողներու: Ամբիոններուն կից կը գործեն Ա. Տէրտէրեանի անուան հայ գրականութեան, Հր. Աճառեանի անուան հայոց լեզուի, Ե. Չարենցի սովետահայ գրականութեան, ինչպէս նաեւ մանկավարժութեան, լրագրութեան եւ այլ կեդրոններ, ուր յարմարաւէտ պայմաններ ստեղծուած են մասնագիտական գրականութենէն օգտուելու եւ խորհրդակցութիւններ կատարելու համար:

Պետական համալսարանի այս մասնաշենքին բացումը կատարուեցաւ հանդիսաւոր կերպով: Հաւաքոյթին ներկայ էին համալսարանի դասախօսներ, ուսանողներ եւ շինարարներ: Ողջոյնի, շնորհաւորանքի խօսք ըսին եւ ուսանողութեան յաջողութիւններ մաղթեցին համալսարանի վարիչ Ս. Համբարձումեանը, Հայկական ՍՍՀ բարձրագոյն եւ միջնակարգ մասնագիտական կրթութեան նախարար Լ. Ղարիբջանեանը, շին-վարչութեան գլխաւոր ճարտարապետ Կ. Դաւթեանը, Հայաստանի Գիտութիւններու ակադեմիայի թղթակից անդամ Մ. Մկրեանը եւ ուրիշներ:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱՄԱՆԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԵՐԵՒԱՆ. — Հայ ականաւոր ճարտարապետ, ակադեմիկոս Ալեքսանդր Թամանեանի ծննդեան 100ամեակի առթիւ, որը նշուելու է 1978 թուականի Մայիսին, կազմուել է հանրապետական յոբելեանական յանձնաժողով՝ Հայաստանի մինիստրների խորհրդի նախագահ Ֆադէյ Սարգսեանի գլխաւորութեամբ:

Տեղի է ունենալու յանձնաժողովի նիստը, որը մշակել է յոբելեանական միջոցառումների ծրագիրը:

Յոբելեանական հանդիսաւոր նիստը տեղի կ'ունենայ Մայիսին, Հայֆիլհարմոնիայի համերգային մեծ դահլիճում:

Յանձնարարուած է Հայաստանի ճարտարապետների և նկարիչների միութիւններին՝ նկարիչների տանը կազմակերպել Ալ. Թամանեանի աշխատանքների ցուցահանդէս:

Հայաստանի Գիտութիւնների Ակադեմիան և ճարտարապետների միութիւնը հրատարակութեան կը պատրաստեն մենագրութիւն և ալբոմ Ալեքսանդր Թամանեանի մասին:

Յոբելեանի առթիւ ԽՍՀՄ կապի մինիստրութիւնը կը հրատարակէ Թամանեանի ծննդեան 100ամեակին նուիրուած փոստային նամականիշներ և պատկերներ, նրա աշխատանքները պատկերող գունաւոր բացիկներ:

Թամանեանի 100ամեակին նուիրուած յոբելեանական հանդիսաւոր երեկոյ կը կազմակերպուի Մոսկուայում՝ ԽՍՀՄ ճարտարապետների կենտրոնական տանը:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ «ՆԱՒԱՍԱՐԴ» ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԱՄՈՅԹԸ

Անցեալ Դեկտեմբերի (1977) սկիզբներուն, Փարիզի հանրածանօթ «Օլիմփիա» թատերասրահի բեմին վրայ ելոյթ ունեցաւ ֆրանսահայ «Նաւասարդ» ժողովրդական պարի համոյթը, մեծ յաջողութիւն արձանագրելով ֆրանսացի դժուարահաճ հասարակութեան մօտ:

Այս համոյթը հիմնուած է 1967, հայ ծագումով ֆրանսացի երկսեռ երիտասարդներէ, որոնք պարի միջոցաւ անհրաժեշտութիւնը զգացած են արտայայտելու իրենց կապուածութիւնը՝ ծնողներէն ժառանգուած ազգային սովորութիւններուն, և փոխադարձումը կենդանի շարժուձեւերով, յաճախ արդիականացնելով նոյնիսկ իրենց պարային շարժուձեւերը: Պարախումբին յայտագիրին մաս կը կազմեն հայկական սովորութեանց և կենցաղի զանազան պարեր, ինչպիսիք՝ Հովիւներու պար, Ջիւորներու պար, Պատերազմիկներու պար, Գիւղական շուրջպար եայլն:

Շուրջ 70 անդամներէ բաղկացած այս համոյթը (անսամպլը) *շուտով ինքզինքը պարտադրեց այն զանազան բեմահարթակներուն վրայ, ուր հրաւիրուած էր ելոյթ ունենալու, ինչպիսիք Ֆրանսայի, Պելճիքայի, Գերմանիոյ, Սպանիոյ, Իտալիոյ մէջ: Այս համոյթը արժանացաւ Փարիզի Համալսարանական Աւանի 1967ի միջազգային Փառատօնին առաջին մրցանակին: Երկու այլ առաջին մրցանակներ ալ նուաճեց Փարիզի մէջ 1968ին և 1969ին: Նաև 1972ին Սիւզա (Իտալիա) քաղաքի միջազգային Փառատօնին նուաճեց «Ոսկեայ Շագանակ» մրցանակը, և ամէն անգամուն ալ տեղւոյն մամուլին և բնակչութեան հպարտացուցիչ գնահատանքին արժանացաւ:*

Այս յաջողութեանց ի տես, բազմաթիւ երկիրներ՝ ինչպիսիք Կիպրոս, Անգլիա, Զուիցերիա, Սիկիլիա և Ֆրանսայի շատ մը քաղաքներ խնդրած են իրենց կարգին, որ խումբը իր ելոյթներով իրենց բեմերուն վրայ ստեղծէ ջերմ ու խանդավառ մթնոլորտ մը, որ հայկական տօնախմբութեան համար սիրելի է:

ԳԱՆԱՏԱ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՇՔԱՆՇԱՆ

Մեծ ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, թէ Գանատահայ ճանչցուած դաշնակահար-խմբավար Րաֆֆի Արմէնեան ստացած է՝ ի շարս այլ ականաւոր անձնաւորութիւններու, պատուոյ շքանշան՝ Անգլիոյ Թագուհի Էլիզապէթ Բ. ի կողմէ, իր թագաւորութեան 25-ամեակի յոբելեանին առթիւ: Մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները:

ՖՐԱՆՍԱ

ԱՍՏՂԱԳԷՏ ՅԱԿՈԲ ԹԵՐԶԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐ

Լիոնի աստղադիտարանի տնօրէնի գիտական տեղակալ և Լիոնի Աստղագիտական Ընկերութեան Նախագահ Յակոբ Թերզեան, Ֆրանսայի Աստղագիտական Ընկերութեան կողմէ պարգեւատրուած է «Հանրի-Րէյ» մրցանակով:

Յակոբ Թերզեան ծնած է Պոլիս ու շրջանաւարտ է Կեդրոնական Վարժարանէն: Բարձրագոյն և մասնագիտական ուսումը ստացած է Պոլիս և Ֆրանսա: 1965ին Լիոնի աստղադիտարանին մէջ աշխատած շրջանին ստացած է տոքթորայի տիտղոսը, ներկայացնելով «Մեր ծիր կաթինի կեդրոնական մասի ուսումնասիրութիւնը ինֆրակարմիր ճառագայթներու գիտման հիման վրայ» խորագրով աւարտաճառը: Հարիւրի հասնող գիտական աշխատութիւններու հեղինակ Յակոբ Թերզեան յայտնաբերած է գիտութեան ծանօթ հարիւր աստղակոյտերէն 11 հատը, որոնք ըստ թիւի, կը կրեն իր անունը՝ «Թերզեան-1», «Թերզեան-2» եւն.:

Անցեալ Դեկտեմբերին, Յակոբ Թերզեան ֆրանքօ-խորհրդային գիտական համագործակցութեան գիծով Հայաստան գացած էր՝ Բիւրականի Նոր աստղադիտակի գետեղման առնչութեամբ և իր հետազօտական աշխատանքները հայ աստղագէտներու հետ շարունակելու նպատակաւ: Ան բազմաթիւ անգամներ գտնուած է Բիւրական և աստղագէտ Միքայէլ Ղազարեանի հետ աշխատակցութեամբ, յայտնաբերած է որոշ առանձնայատկութիւններ ունեցող 19 աստղ:

Յակոբ Թերզեան երկու անգամ եղած է Գանատա՝ գիտաժողովներու մասնակցելու համար, այցած է Մոնրէալ և մօտէն հետաքրքրուած հայ գաղութին կեանքով: Մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները իր պատուաբեր յաջողութիւններուն համար:

«Բուքաստան» *Ն. ՈՒ.*

«ԱՐԱՐԱՏ» օրաթերթ (Լիբանան)

«ՋԱՀԱԿԻՐ» շաբաթաթերթ (Եգիպտոս)

«ՇԱՐԺՈՒՄ» շաբաթաթերթ (Արժանթին)

«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» (Միացեալ Նահանգներ)

«ՅԱՂԹԱՆԱԿ» ամսաթերթ (Ֆրանսա)

ԱՒՍՏՐԱԼԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ ՍԵԴԻ ԳՕՉՈՒՆԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 50-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

Սեդի Գօչունեան ամէն հայու մտքին մէջ, առանց գաղափարի և դաւանանքի խտրութեան, կը պատկերանայ հայ արուեստագէտի տիպարով:

Նախկին եգիպտահայ, ան վեց տարիներէ ի վեր Սիտնի (Աւստրալիա) հաստատուած է և յառաջիկայ Մայիս 6ին, կազմակերպութեամբ՝ Յոբելինական Գործադիր Յանձնախումբի, բարձր հովանաւորութեամբ Աւստրալիոյ Խորհրդարանի անդամ՝ Տիար Գրիւս Կրանմի, պատուոյ նախագահութեամբ Աւստրալահայոց երեք Յարանուանութեանց Հոգեւոր Հովիւներուն, և մասնակցութեամբ գաղութիս մշակութային և արուեստագէտ ծանօթ անձնաւորութիւններու, փառաշուք հանդիսութեամբ մը պիտի նշուի իր ծննդեան 50-ամեակը, որ միաժամանակ յարգանքի և մեծարանքի ցոյց մը պիտի ըլլայ թատերական իր բեղուն գործունէութեան 30-ամեայ վաստակին:

Վստահ որ Հայ գեղարուեստի անձնուրաց նուիրեալի մը ծօնուած սոյն հանդիսութիւնը մօտ է ամէն հայու սրտին, ներկայիս կոչ կ'ընենք բոլոր Մշակութային, և Գեղարուեստական կազմակերպութիւններուն, ինչպէս նաեւ Գօչունեանի բարեկամներուն, բեմի ընկերներուն, ուր որ ալ գտնուին անոնք, Հայու գիտակցութեամբ զինուորելու այս Յոբելեանը՝ որ երախտագիտական փայլուն ցոյց մըն է, և հաճին իրենց յարգանքը տածելու, անձնուիրութեամբ և զոհողութիւններով իր ժողովուրդին արուեստի վերելքին սատարած արժանաւոր այս արուեստագէտին հանդէպ:

Ի Դիմաց

Յոբելինական Գործադիր Յանձնախումբի

Ատենադպրուհի	*Ատենապետ*
ՆԱՏԻԱ ՂԱԶԱՐԵԱՆ	ՄԿՐՏԻՉ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

Հասցէ՝ P. O. Box 13 WILLOUGHBY N. S. W. 2068- SYDNEY (AUSTRALIA)

—— ✲✲ ——

ՊԱՏՈՒՈՅ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԿԱԶՄՈՒԱԾ ՅՈԲԵԼԵԱՐԻՆ ԲԵՄԻ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԷՆ ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ ԵՒ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ԱՅԲՈՒԲԵՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳՈՎ

ՏԻԿԻՆՆԵՐ

Սօսի	ԱՆՏՈՆԵԱՆ	Ժագլին	ՊԱԼԱԵԱՆ
Աստղիկ	ԵԱԶԸՃԵԱՆ	Վիքի	ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Շաքէ	ԻՓԷՔԵԱՆ	Շուշան	ՍԷԳ-ՋԷՆԵԱՆ
Մարկօ	ՅԱԿՈԲԵԱՆ	Նուարդ	ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

ՊԱՐՈՆՆԵՐ

Յակոբ	ԱՓԱՔԵԱՆ	Ժագ	ԷԼՄԱՍԵԱՆ
Նուպար	ԱՓԱՔԵԱՆ	Հայկ	ԹՕԼԼԱԼԵԱՆ
Անդրանիկ	ԱՒԱԳԵԱՆ	Նուպար	ԿՈՍՏԱՆԴԵԱՆ
Գրիգոր	ՓՈՒՐԹԱՄԵԱՆ	Ժիրայր	ՃԵՊԵԼԵԱՆ
Բարսեղ	ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ	Յակոբ	ՊԱՀԼԱՒ
Շաւարշ	ԳԱՐԱՆՖԻԼԵԱՆ	Մկրտիչ	ՍԱՐԱՖԵԱՆ
Հայկազ	ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ	Խորէն	ՏԷՏԷԵԱՆ
Վահան	ԳԸԼԸՃԵԱՆ	Հայկ	ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ
Կարպիս	ԵԱԶԸՃԵԱՆ	Նուպար	ՔԵՐՈԲԵԱՆ
Միհրան	ԵԱԶԸՃԵԱՆ	Ժիրայր	ՔԻՐԻՇՃԵԱՆ

ԸՆԿԵՐ ՊԵՏՐՈՍ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ԽՕՍՔԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Սիրելի հայրենակիցներ, Ձեր ներկայութեամբ միշտ քաջալերեցէք հայ երիտասարդութիւնը, քաջալերեցէք հայկական բոլոր ակումբներում ձեռնարկները՝ որպէսզի անոնք կարողանան շարունակել հայապահպանման ի նպաստ իրենց անձնուէր աշխատանքները:

Այսօր դուք եկած էք վայելելու այդ ակումբներէն մէկուն՝ Հայկական Ընթերցասարհի երիտասարդներուն կազմակերպած ձեռնարկը: Կը յուսանք թէ անոնք ձեզ բոլորիդ գոհունակութիւն պիտի պատճառեն: Շնորհակալութիւններ:

ՄԵՐ ԲՈԼՈՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Նկատի ունենալով թերթիս սահմանափակ միջոցները, բոլոր գրութիւնները որ մեզի կ'ուղարկուին, ըլլան անոնք թղթակցութիւն, նկարագրութիւն կամ այլ, պարտին ըլլալ կարճ, խտացուած և ամփոփ:

Նկատի ունենալով որ խմբագրութեանս հնարաւոր չէ ամէն գրութիւն ամփոփել, կրճատել և սրբագրել, հետեւաբար բոլոր այն թղթակցութիւնները կամ այլ գրութիւններ՝ որոնք հրատարակուելու պատրաստ վիճակի մէջ չեն ստացուիր, կրնան անհետեւանք մնալ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՐԱՄ ՄԸ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ ՄԸ ՆՈՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ

Բարեկամուհիս՝ Տիկին Լիզա դրամատան մը մէջ կ'աշխատի. լաւ է գործը բայց դժուար: Իր կապոյտ աչքերը՝ որոնք կը շահագրգռուին ամէն բանով, ճիգ մը կ'ընեն ծածկելու համար այն իրողութիւնը՝ թէ ինք ծնած է մարդասիրական մեծ զգացումներով: Եթէ իմանայ որ մխումի պատճառով դրամական նեղութեան մէջ էք, կրնայ նոյնիսկ յանդիմանել ձեզ, բայց և այնպէս իր կարելին կ'ընէ օգնելու համար ձեզի: Անցեալ օր սա պատմութիւնը ըրաւ ինծի.

* *

Գարնան գեղեցիկ առաւօտ մը, Նորա Մէլըն – դրամատան գետինները մաքրող կիներէն մին եկաւ զիս տեսնելու: Ան ողորմելի բան մըն էր, հակառակ իր արտաքինին և իրլանտացիներու յատուկ իր պատրաստաբանութեան:

Շաբաթական 55 տոլար կը ստանար և ամէն Երկուշաբթի՝ զրկանքի և ագահութեան յարատեւ հրաշքով մը 25 տոլար կ'աւելցնէր և կը բերէր դրամատան մէջ պահելու:

Այս Երկուշաբթի երբ եկաւ, կեցաւ իր մգլոտած զգեստով և կարկտած կօշիկներով. 8000 տոլարի պահեստ մը ունէր դրամատան մէջ:

– Սովորականի՞ն պէս Նորա, ըսի պաշտօնական թուղթերը պատրաստելով.

– Ո՛չ տիկին, դրամս ամբողջութեամբ քաշելու եկած եմ.

– Ի՞նչ ըլլայ Նորա, ի՞նչ պատահեցաւ.

Նորա գետին նայեցաւ ամօթահար.

– Տապանաքար մը,–ըսաւ վճռապէս.

Կարճ դադար մը, յետոյ աստիճանաբար սկսայ մտաբերել կարգ մը իրողութիւններ. նախ սա՝ թէ Նորա հիւանդ էր և 6 ամիսէն պիտի մեռնէր – ծրի դարմատան մը բժիշկները այդպէս ըսած էին իրեն և հիմա իր ամբողջ վիշտը այդ դրամն էր. Գերիի մը պէս աշխատած, խեղճուկ թաղերու մէջ ապրած, մղոններ ոտքով քալած էր այդ դրամը խնայելու համար: Հաճոյք ըսուած բանը ճանչցած չէր կեանքին մէջ. Անշուշտ հեշտ գերեզման տանելու չէր այդ դրամը. ուրեմն ան որոշած էր ամենաբարձր դասակարգի յատուկ յուղարկաւորութիւն մը և իրապէս գեղեցիկ շիրիմ մը ունենալ.

Իր մաշած պայուսակէն շողշողուն պատկեր մը դուրս քաշեց, զոր քաքալեկ մը փրցուցած էր և որ կը ներկայացնէր վանդակորմով շրջապատուած շիրիմ մը, ամբողջովին ընդելուզուած զարդերով, ծալ ծալ մարմարիոնէ հրեշտակ մը ծալլած թեւերով. Շիրիմին և յուղարկաւորութեան համար Նորա որոշած էր 7500 տոլար վճարել:

Տանջահար, պարտաւուն այս գործառնութիւնին համար անհեթեթ և արգահատելի բան էր իր խնայողութիւնը այս ձեւով մսխելը, բայց աղէկ կը ճանչնայի Նորան, անգամ մը որ գաղափար մը արմատ բռնէր անոր յամառ մտքին մէջ, կարելի չէր զայն դուրս հանել.

– Իրաւ գեղեցիկ շիրիմ մըն է Նորա, ըսի, բայց նախապէս իմացուցած չըլլալուդ համար կարելի չէ այսօր ամբողջ դրամդ ստանաս. յաջորդ Երկուշաբթի պէտք է գաս.

Յաջորդ Երկուշաբթի աւելի երկար խօսեցայ Նորայի. ցոյց տուի այդ դրամը պահելու վտանգը, ամէն օր մարդիկ կը կողոպտուէին և կը սպաննուէին:

Արագօրէն՝ մինչ Նորա շփոթած չէր գիտեր ինչ ընել, թելադրեցի իրեն որ դրամատան յանձնէ այս դրամը, պատուոյ խօսք տուի որ ես անձամբ պիտի զբաղէի անով:

Նորա վստահեցաւ և վայրկեան մը ներքին պայքար մը անցընելէ յետոյ, լռութեամբ գլուխը կախեց և ստորագրեց իրեն ներկայացուցած թուղթերս և երբ կը պատրաստուէր մեկնիլ, զարմանքով տեսաւ որ գլխարկս դրած իրեն կը հետեւիմ. յետոյ թաքսիի մը մէջ գտաւ ինքզինքը:

– Մեռելաթաղի՞ն կ'երթանք,– հարցուց.

– Կառքը ձիէն առաջ մի դներ Նորա, քիչ մը վրադ գլուխդ կոկելու պէտք ունիս ըսի. Խանութէ խանութ շրջեցանք: Ժամը 5ին երբ խոշոր, լուռ շէնքի մը առջեւ կեցաւ ինքնաշարժը, Նորա նոր զգեստ մը հագած էր, բաւրդէ հաճելի զգեստ մը և արդուզարդի կարգ մը առարկաներ ունէր:

Մեղմօրէն անոր արմունկէն բռնելով՝ «Նորա, ասիկա հիւանդանոց մըն է, առանց առարկութեան ներս եկուր» ըսի:

Նորա բնաւ գաղափար չունէր հիւանդանոցի մասին, կը կարծէր թէ անոնք ալծրիէին դաշ մանատուներուն պէս: Սենեակը զոր տրամադրեցին իրեն, ճաշակով յարդարուած էր, ընդարձակ գեղեցիկ պարտէզի մը վրայ նայող: Նորա կը դիտէր զայն անմռունչ. անկողնին զսպանակները կը սեղմէր յարգալից շփոթութեամբ մը: Հայելիին մէջ ինքզինքը կը դիտէր, բոլորովին փոխուած՝ վարդագոյն սենեկազգեստին և նոր մուճակներուն մէջ.

Յետոյ դուռը զարկին և ճաշի ափսէն բերին – բաժակ մը շոգեխեց արգանակ, տապկած վառեակ, թարմ կանաչ աղցան, դեղձեր:

Բարեկամ բժիշկս, Տոքթ. Րապըրթս հաստատեց դարմանատան բժիշկներու կողմէ տրուած վճիռը. Նորայի օրերը համրուած էին, մինչեւ գարնան վերջը:

Օրերը կ'անցնէին և մէկը դրամ չէր ուզեր Նորայէն. ասոր համար այս նոր կեանքը հաճելի թուեցաւ իրեն. Հիւանդ, յոգնասպառ, նախախնամական բան մըն էր այս հաճելի սենեակը. Սակայն, Նորային ամենէն շատ սիրած բանը իր վարդագոյն սենեկազգեստով բաց պատուհանին առջեւ նստիլ և շարժող կանաչ ծառերուն նայիլ ու խոկալն էր.

Գարունը հրաշալի էր այդ տարի ու երբ ամառ մտանք, Նորան պտոյտներու տարի, նոյնիսկ շարժապատկերի. Սենեակին մէջ միշտ ծաղիկներ կային, շաքարի տուփ մը և ծայնասփիւռ մը, որ մեծ հաճոյք կը պատճառէր իրեն.

Օգոստոսի վերջերը Նորա չկրցաւ այլեւս դուրս ելլել. կը պառկէր բարձերուն յենած, տկար ու տժգոյն՝ բժիշկներուն խնամքին տակ կը մեղմանար ցաւը. երջանիկ կ'երեւար՝ երբ վերջապէս օր մը քահանայ մը ուզեց ինծմէ.

Սեպտեմբերին սկիզբը Նորա մեռաւ գիշեր մը՝ քունին մէջ: Երբ բոլոր պարտքերը վճարեցան, 200 տոլար մնաց այս դրամով պարզունակ յուղարկաւորութիւն մը ըրի. Արդիւնքը այն եղաւ, որ Նորա ունենայ միայն պարզ ճերմակ քար մը, արձանագրութեամբ. «Նորա Մէլըն, ծնած 1899 – մեռած 1951. Խաղաղութեամբ հանգչէ...»:

Գրեց՝ Է. Ճ. ՔՐՈՆԻՆ
Թրգմ. Զ. ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ

ՖԱՆԹԷԶԻ

ԶԱՏԿՈՒԱՆ ԽՈՀԵՐ

Զատիկ է դարձեալ՝
Հրաշափա՜ռ Տօն Յարութեան:
Հին դարերու խորքէն հասած,
Պատմական ու աւանդական,
Ծանրակոյս մեղքերու
Քաւութեան շրջան: Ու...
Խաւար փոսէն Յարութիւն,
Թնդաց երկինք ու երկիր,
Մարդիկ ապշահար
Ու սարսափահար,
Զգացին թէ կը ծաղկին
Արմատներ խոր հաւատքի,
Սրտերու մէջ թէ հոգիի՝
Հանդէպ վերացական,
Անդենական աշխարհին,
Ուր ոչ կին կայ, ոչ գինի,
Ոչ ալ ուտել ու խմել եւ դիզել
ոսկի...։

Չէ՛ կարելի
Մտքիդ հանէ, մի զանգատիր,
Խիստ է պայմանն Քրիստոսի,
Տէր սիրականն անդենականի.
Համաձա՞յն ես, ճամբայ կ'ելլես.
Ապա թէ ոչ, դու մեղաւոր՝
Կը մնաս հոս,
Զեղխ կեանքի մէջ սայթաքող,
Տառապանքի ծո՛վ աշխարհի
Խոր յատակին
Խարխափ նետած առ յաւէտ...։

ՎԱՀԷ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Աղեքս., 26 Մարտ 1978

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ.– ՄԵՐ ԼՍՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՎՏԱՆԳՈՒԱԾ Է

Սկաւառակներու և գիշերային զբօսավայրերու խլացնող երաժշտութիւնը երիտասարդներու ականջներուն վնասել սկսած է. Աւելի տարիքոտ անձերու ականջներուն թշնամին ալ ամէն տեղ սուրացող ինքնաշարժներու դժոխային ժխորն է. Ըստ մասնագէտներու, զօրաւոր աղմուկը քունի որակն ու տեւողութիւնը կը խանգարէ: Զօրաւոր աղմուկի ենթարկուած անձ մը, արթննալով, շատ չնշտուած [illegible] մը կը տառապի. անոր մօտ կը տեսնուի ադրենալի առատ արտադրութիւն մը, արեան ճնշման ծայրային անօթներու կծկում, արեան ճնշման բարձրացում և սրտային կշռոյթի արագացում:

Ա՜Խ, ԸԼԼԱՅԻ՛, ԸԼԼԱՅԻ...

Տնակներու խեղճ... երթին տակ մա՜յլ
Հիւանդագին հոգիներու՝
Թախծո՜տ, հիւծա՜ծ, ստուերի պէս աղաղուն,
— Յուսատու շո՜ղն ըլլայի...։

Գործարանի թոհ ու բոհին մէջ ասկոտ.
Հացի համար տուայտող՝
Բոյրիկներուս, ո՜հ կիսաքաղ դալկադեղ,
— Այգաբեր ցօ՜ղն ըլլայի...։

Բանտի խոնաւ յատակին վրայ շղթայուած՝
Հալածական եղբայրներուս,
Եղբայրներուս յաղթակորով այրական՝
— Փրկաւէտ խօսքն ըլլայի...։

Ու հին կարգերն, վատ օրէնքներն ապօրէն,
Բռնապետի, կեղեքիչի, յղացում,
Ստրկութեան, թշուառութեան քաջալեր,
— Մա բռունցքովս փշրէ՜ի,
Օ՛, շանթահար փշրէի...

ՆՈՒԱՐԴ ԱՍՊԵՏ

1921, Ատանա

Ծ. Խ. Ողբ. Տիկին Նուարդ Ասպետ եւ իր ամուսինը՝ 1925ական թուականներուն ապրած են Գահիրէ եւ պաշտօնավարած են Գալուստեան Ազգ. Վարժարանին մէջ:

Ողբ. Տիկին Նուարդ Ասպետի աճիւնները կը հանգչին Մարմինայի Ազգ. գերեզմանատան մէջ.

ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ՄՐՑԱՆԻՇՆԵՐ ՀԱՍՏԱՏԵՑ ՀԱՅ ԱԽՈՅԵԱՆԸ՝

ԵՈՒՐԻ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

համաքաղաքացին՝ Վարդան Միլիտոսեանը պատուոյ պատուանդանին առաջին աստիճանը բարձրացաւ, երկամարտի իր 332,5 քլկ. արդիւնքով յաղթական դուրս գալով (հրում վարժութեան մէջ ձեռք բերելով 190 քլկ.).

Վստահ ենք որ յառաջիկայ Ողիմպիականին, որ տեղի պիտի ունենայ Մոսկուայի մէջ 1980 թուականին, Ս. Հայաստանի մարզիկները զանազան խաղերու մէջ ձեռք պիտի ձգեն պատուաբեր արդիւնքներ և պիտի արժանանան Ողիմպիական մետալներու.

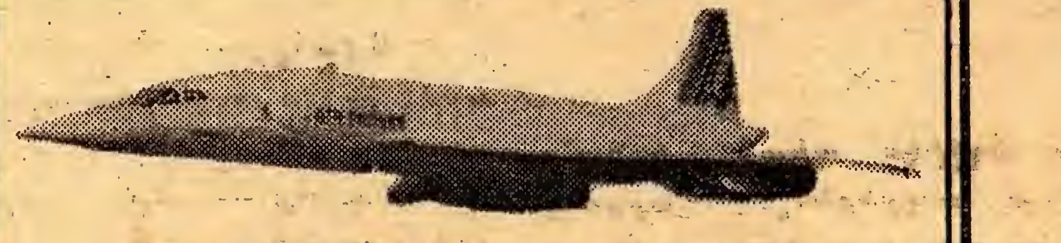

AIR FRANCE
Proudly Announces
1st Commercial
Concorde
FLIGHT
TO NEW YORK CITY
Daily from Tuesday 22nd
November 77
SCHEDULE
Dep. Paris at 11h 00
Arr. New York at 08h 30
Dep. New York at 10h 15
Arr. Paris at 20h 00
All flights to and from Charles de Gaulle-Paris
Immediate reservation at
The office (down town) 2, Midan Talaat Harb
Meridien Cairo – Airport Office
Tanta (Happy Home)
Alexandria 22, Salah Salem St.

ՋԱՀԱԿԻՐ
6 ԱՊՐԻԼ 1978

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ անցեալ Մարտ 11ին, Շաբաթ կ.ե. ժամը 7ին, Երեւանի «Անի» շքեղ պանդոկին սրահներէն միոյն մէջ, ի ներկայութեան հոծ թիւով ընտանեկան եւ ազգականական պարագաներու ու հրաւիրեալներու, տեղի ունեցած է նշանախօսութիւնը՝

ՊՐ. ԳԵՂԱՄ Ա. ԹՐԱՅԵԱՆԻ

ԸՆԴ

ՕՐ. ԱՆՆԱ Զ. ՏՈԼԱՊՃԵԱՆԻ

ձեռամբ Ս. Էջմիածինի դիւանապետ՝ Գերշ. Տ. Արսէն Ս. Եպս. Պէրպէրեանի։

Նշանախօսութենէն ետք տեղի ունեցած է ուլախութիւն և խնճոյք։

Պր. Գեղամ Թրայեան անդրանիկ որդին է Գալիֆորնիոյ Տիկին Ժորժէթ Թրայեանի։ Ան քանի մը տարիներէ ի վեր կ'ուսանէր Երեւանի համալսարանին մէջ և այժմ դարձած է վկայեալ ճարտարագէտ։

Օր. Աննա Տոլապճեան, դուստրն է հայրենի անուանի սրտաբան, մեր բարեկամ և թերթիս պատուակալ աշխատակից Տոքթ. Փրոֆ. Զաւէն և Տիկին Սիլվա Տոլապճեանի։ Ան իր բարձրագոյն ուսումը առած է Երեւանի մէջ և շնորհալի հայուհի մըն է։

Խմբագրութիւնս իր ջերմ խնդակցութիւնը կը յայտնէ Նորոգ խօսեցեալ զոյգին և իրենց ծնողաց։

Կը տեղեկանանք նաև, որ Նորոգ խօսեցեալներն ու իրենց ընտանիքի անդամները, յաջորդ օրը՝ Կիրակի 12 Մարտ, այցելած են Ս. Էջմիածին և Վեհարանին մէջ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսին օրհնութիւններուն արժանացած։

ՋՈՒԱՐԹԱԼԻՔՆԵՐ

Երկու հոգի փողոցը իրարու հանդիպեցան։

— Բարեւ, պարոն Կակօս, ուրախ եմ քեզ տեսնելուս։ Սակայն անցեալ անգամ որ քեզ տեսայ, կարճ ու կլոր էիր, իսկ այժմ նիհար ես ու երկար։

— Հոս նայէ, բարեկամ, անունս Կակոս չէ, կը սխալիս։

— Ուրեմն անո՞ւնդ ալ փոխեր ես։

×

— Աղջիկս պիտի կրնա՞ս հանդիստ ապրեցնել.- հարցուց հայրը իր ապագայ փեսացուին։

— Ոչ, չեմ խոստանար, սակայն կրնամ իրեն աւելի շահաբեր գործ մը գտնել։

×

Եղեկիէլ յոյն աղջկայ մը հետ ամուսնացաւ, և երեք ամիս ետք բաժնուեցան։ Երկրորդ կինը Ֆրանսացի էր, որ քանի մը ամիս միայն կնութիւն ըրաւ և հեռացաւ։ Երրորդ անգամ հարուստի աղջիկ մը ընտրեց, որուն հետ արդէն տարիէն աւելի է կ'ապրէին։

— Ինչպէ՞ս ես, Պր. Եղեկիէլ, հարցուց բարեկամը, կնոջմէդ գո՞հ ես։

— Այո, ամէն կերպով գոհ եմ, յետ այսու միայն հարուստի հետ պիտի ամուսնանամ։

×

— Եթէ ինծի ամենէն արտառոց սուտը խօսիս, քեզ հինգ տոլար կու տամ։

— Ինչպէ՞ս թէ հինգ տոլար, հիշդ հիմա տասը ըսիր, չէ՞։

×

Մայր մը իր հինգ տարեկան մանչուկին կը պատուիրէ․ «Ես վերի յարկը կ'երթամ մաքրելու, եթէ մեր դրացի շատախօս կինը գայ, ըսէ որ չուկայ գացեր եմ»։

Քիչ յետոյ դուռը կը զարնուի և մանչուկը դուռը բանալով, կ'ըսէ.

— Մայրս տունը չէ։

— Հապա ո՞ւր է, կը հարցնէ տիկինը։

Ըսաւ, որ շուկայ կ'երթար։

— Ըսա՞ւ թէ երբ պիտի գայ.

— Սպասէ, վեր ելլեմ՝ հարցնեմ մայրիկիս։

×

Ագահը,— Որքա՞ն պիտի արժէ կնոջս յուղարկաւորութիւնը։

— Հինգ հարիւր տոլար։

Ագահը,— Եթէ գիտնայի, չէի մեռցներ։

×

Հրեան սափրիչի մը խանութը մտնելով կը հարցնէ:

— Մազ կտրելու համար քանի՞ կ'առնէք։

— Հինգ տոլար։

— Իսկ ածիլելո՞ւ համար։

— Մէկ տոլար։

— Ուրեմն գլուխս ածիլեցէք:

×

Եկեղեցաշինութեան համար դրամահաւաքի արշաւ կը սկսած էր և դիմուեցաւ նկարիչի մը, որ գումար մը տայ։

— Ես դրամ չունիմ, բայց 200 տոլար արժողութեամբ նկար մը կու տամ, ըսաւ ան։

Բայց երբ հանգանակութիւնը ակնկալուած գումարը չհաւաքեց և կրկին դիմում եղաւ ծուխի անդամներուն, որ նուէրներուն գումարները բարձրացնեն.

— Դուք ալ կրնա՞ք աւելցնել, հարցուցին նկարիչին։

— Եթէ կ'ուզէք որ ես ալ յաւելում ընեմ, նկարին գինը կը բարձրացնեմ 300 տոլարի:

×

Հայրը՝ իր փոքր աղջկան և տղուն.— Առանց աղմուկի չէ՞ք կրնար խաղալ, ի՞նչ է կը կռուիք։

Մանչը.— Էրիկ-կնիկ կը խաղանք։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Իրենց սիրելի որդւոյն և եղբօր՝ Պր. Գեղամ Թրայեանի ընդ Օր. Աննա Տոլապճեանի բարեբաստիկ նշանախօսութեան ուրախ առթիւ Տիկին Ժորժէթ Թրայեան և որդին Վիգէն կը նուիրեն.

Աղքատախնամին	300
Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	300
«Յուսաբեր»ին	300
«Արեւ»ին	300
«Ջահակիր»ին	300

Իրենց սիրելի մօր՝ ողբ. Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան Գ. տարելիցին առթիւ Տէր և Տիկին Յակոբ և Շուշիկ Տէօվլէթեան կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց սիրելի եղբօր՝ ողբ. Պերճ Տէօվլէթեանի մահուան ԺԹ. տարելիցին առթիւ Տէր և Տիկին Յակոբ և Շուշիկ Տէօվլէթեան կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց սիրելի հօր՝ ողբ. Գէորգ Սարաֆեանի մահուան Ժ. տարելիցին առթիւ Տէր և Տիկին Յակոբ և Շուշիկ Տէօվլէթեան կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց սիրելի հօր՝ ողբ. Գէորգ Սարաֆեանի մահուան Ժ. տարելիցին առթիւ ՊՊ. Արթօ Սարաֆեան և Միսակ Սարաֆեան (Մ. Նահանգներ) կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց սիրելի ազգականուհիին՝ ողբ. Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան Գ. տարելիցին առթիւ ՊՊ. Արթօ Սարաֆեան և Միսակ Սարաֆեան (Մ. Նահանգներ) կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց սիրելի ազգականին՝ ողբ. Պերճ Տէօվլէթեանի մահուան ԺԹ. տարելիցին առթիւ ՊՊ. Արթօ Սարաֆեան և Միսակ Սարաֆեան (Մ. Նահանգներ) կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Բոլորն ալ ստանալ Արեւէն)

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուական ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՒԵԱՆ
33, Սաաս Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

Երգեցէք
ՏԻՐԱԿ
Երգարանով

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Գեղանոյշ Սարգիսեան, Այրի Տիկին Սրբուհի Ներսէսեան, Տէր եւ Տիկին Մովսէս Սարգիսեան (Յունաստան), Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Սարգիսեան եւ զաւակունք (Ա.Մ.Ն.), Տէր եւ Տիկին Արամ Սարգիսեան եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ Արապեան եւ դուստրը, Պր. Վարդգէս Առաքելեան եւ զաւակը (Երեւան), Մօ. եւ Տիկին Եդուարդ Յակոբեան եւ համայն ազակիր պարագաները կը ծանուցանեն, թէ յառաջիկայ Կիրակի, 9 Ապրիլ 1978, յետ աւարտման Ս. Պատարագի, Հելիոպոլսոյ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, Ամենայն Սրբոց մատրան մէջ, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ ազգականին՝ ողբ.

ՍԱՐԳԻՍ Վ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

մահուան տարելիցին առթիւ։

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այրի Տիկին Գեղանոյշ Սարգիսեան, իր սիրեցեալ ամուսնոյն՝ ողբ. Սարգիս Վ. Սարգիսեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ, անոր քաղցր և անմոռանալի յիշատակին կը նուիրէ.

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ	1000
Ս. Թերեզա Հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ	500
Աւետումն Ս. Աստուածածնի կաթողիկէ Հայոց	500
«Յուսաբեր»ին	300
«Արեւ»ին	300
«Ջահակիր»ին	300

(Ստանալ Նուիրատուէն)

Իրենց սիրեցեալ ազգականին՝ ողբ. Սարգիս Վ. Սարգիսեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ, անոր քաղցր յիշատակին, Մօ. և Տիկին Եդուարդ Յակոբեան, Տէր և Տիկ. Գրիգոր Թուֆայեան և զաւակունք (Ա.Մ.Ն.) կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի սեղանին	200
Նուպարեանի Ճաշի սեղանին	200
«Արեւ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Մօ. Ե. Յակոբեանէ)

Նոյն առթիւ, Տիկին Սրբուհի Յակոբեան և զաւակունք (Ա.Մ.Ն.), Օր. Անժէլ Յակոբեան (Լիբանան) կը նուիրեն.

Եկեղեցւոյ պայծառութեան	200
Այծեմնիկին	200
«Արեւ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Մօ. Ե. Յակոբեանէ)

Պր. Մարտիրոս Գալաճեանի ինքնաշարժի ծանր արկածէ մը անվնաս ազատուելուն ուրախ առթիւ, Տէր և Տիկին Սարգիս Գալաճեան կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	200
Աղքատախնամին	100
«Այծեմնիկ»ին	100
Հայկական Ընթերցասրահին	100

Նոյն ուրախ առթիւ, Տէր և Տիկին Զաւէն Գալաճեան և զաւակը Վահէ կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Գալուստեանի Ճաշի սեղանին	200
Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	100
Աղքատախնամին	100
Հայկական Ընթերցասրահին	100

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Սրահիս Երիտասարդական Մարմնին՝ Նոր Սերունդի կազմակերպած Երիտասարդական Տօղկատօնին արձանագրած փայլուն յաջողութեան առթիւ առ ի քաջալերութիւն՝ ընկեր ՎՐԷԺ ՍԵՖԷՐԵԱՆ (Աղեքս.) կը նուիրէ 25 եգ. Ոսկի։

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք Պր. ԶԱՐԵՀ ՍԱՐԵԱՆԷ (Փարիզ) իր 1978ի բաժանորդագինը՝ 12 Տոլար։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո.
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 8 Սթերլին	25 Տոլար

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանդա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة اسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م . ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز ، السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél.915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱՅԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 711 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ԱՊՐԻԼ 1978

ՀԱՏԸ ՉՈՐՍ ԲԻ 4 եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ.

عدد رقم ٧١١ — الخميس ١٣ ابريل ١٩٧٨

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԺԱՊԱՒԷՆ՝ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆԻ

Բեմադիր Ռուբէն Գէորգեանց Սիլվա Կապուտիկեանի նուիրուած ժապաւէն մը պատրաստած է, որուն մէջ կը ներկայացուին բանաստեղծուհիին գործերուն ընդմէջէն՝ Հայաստանի բարգաւաճումն ու հայ ժողովուրդի ինչպէս նաեւ սփիւռքի հայկական գաղութներու իմացական կեանքի կազմաւորումը։ «Սիլվա Կապուտիկեան»ը երիտասարդ բեմադիրի 13-րդ շարժանկարն է։ Անոր նկարահանած «Ընտանիք» ժապաւէնը արժանացած է Պրագայի միջազգային 11-րդ Փառատօնի մրցանակին, իսկ «Երիտասարդները՝ երիտասարդներին» ժապաւէնը՝ Լվովի շարժանկարի Փառատօնի ոսկէ մետալլին։ Բեմադիրը ծանօթ է նաեւ մշակոյթի այլ ասպարէզներու մէջ։ Հայաստանի մէջ լոյս տեսած են իր բանաստեղծութիւններն ու նորավէպերը, որոնք տեղ գտած են Հունգարիա հրատարակուած բանաստեղծական ծաղկաքաղին մէջ։ «Սովետական Գրող» հրատարակչութիւնը տպագրութեան պատրաստած է Ռուբէն Գէորգեանի բանաստեղծութիւններու եւ պոէմներու առաջին հաւաքածուն։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐ

Խորհ. Միութեան Թղթատարի նախարարութիւնը, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ալ հրապարակ կը հանէ նոր դրոշմաթուղթեր, գեղարուեստական դրոշմներով պահարաններ եւ բացիկներ, յիշատակի դրոշմաթուղթեր։ Այդ կարգին, հրապարակ կը հանուի Արեւելեան Հայաստանի Ռուսիոյ կցումին 150 ամեակին նուիրուած դրոշմաթուղթեր եւ պահարաններ։ Մօտ ատենէն լոյս կը տեսնէ «Հայաստանի Արուեստը» դրոշմաթուղթերու շարքը, որ բաղկացած է հինգ մանրանկարներէ, որոնք վերարտադրութիւններն են հայկ. կերպարուեստի, ճարտարապետութեան ու ժողովրդական ստեղծագործութեան ծանօթ գործերու։ Շրջանառութեան կը դրուին Հայաստանի նուիրուած հինգ պահարան եւ 25 բացիկ։ Թղթատարական հրատարակութիւններով կը նշուին այս տարի Հայաստանի մէջ կազմակերպուելիք դրոշմագիտական ցուցահանդէսները։

ՄԱՀ ԳՈՒՍԱՆ ՀԱՒԱՍԻԻ

ԵՐԵՒԱՆ. – Վերջերս իր մահկանացուն կնքեց հայ երգի ամենէն սիրելի դէմքերէն՝ Գուսան Հաւասին, որ իր ամբողջ կեանքը նուիրած էր հայ ժողովրդական արուեստի զարգացման։

Գուսան Հաւասին բուն անունով Արմենակ Պարսամի Մարկոսեանը, ծնած էր 1896, Ծալկայի շրջանի Այազմա գիւղին մէջ (Վրաստան)։ Մանուկ հասակէն երեւան կը բերէ բացառիկ շնորհք եւ դաստիարակուելով աշուղական աւանդոյթներ որդեգրած ընտանիքի մէջ, Արմենակը կ'իւրացնէ այդ արուեստի գաղտնիքները, տեղական աշուղներէն կը սորվի մասնագիտական մկրտութիւն եւ կը սկսի ստեղծագործական, համերգային եռանդուն գործունէութեան։

Վրաստանի մէջ ժողովրդական եւ աշուղական երգի համոյթներ կազմելէ եւ ելոյթներ տալէ ետք, 1946ին կը փոխադրուի Երեւան, ուր կը շարունակէ ստեղծագործական իր աշխատանքները։ Մեծ է Հաւասիի ստեղծագործութեան ընդգրկումը։ Անոր բանաստեղծութիւնները եւ երգերը ներշնչուած են հայրենասիրական սիրային-քնարական, բարոյախօսական եւ փիլիսոփայական մոտիվներով։

Իր ստեղծագործութեան մէջ Հաւասին կը շարունակէ եւ կը զարգացնէ նաեւ հայ աշուղական երաժշտական արուեստի աւանդոյթները։ Անոր երգերը կը բնորոշուին իրենց յուզական ջերմութեամբ, կառուցուածքի պարզութեամբ ու յստակութեամբ։ Հաւասիին երգերը լայնօրէն յայտնի են եւ սիրուած ժողովուրդին մօտ։ Այդ երգերէն շատերը իրաւամբ կը դասուին հայկական ժամանակակից գուսանական արուեստի դասական գործերու շարքը։

Գուսան Հաւասին բանաստեղծ էր, երգահան, երգիչ եւ ասմունքող։ Հաւասին հայ հնաւանդ գուսանա-աշուղական արուեստի տաղանդաւոր ներկայացուցիչներէն էր, եւ ունեցաւ իր գործին արժանի ճանաչում եւ գնահատութիւն։

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

ԵՐԵՒԱՆ – Հայրենի նշանաւոր աստղագէտ Բենիամին Մարգարեանի անունով կոչուած են ուլտրամանիշակագոյն արտասովոր ուժեղ ճառագայթում ունեցող

(Շար. տես էջ 2)

ՀԱՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ ԲՈՂՈՔԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ ՆԱԽԱԳԱՀ ԳԱՐԹԸՐԻ

Հայ քաղաքական երեք կազմակերպութիւնները՝ Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը, Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը եւ Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութիւնը, բողոքի հեռագիրներ յղած են Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ճ. Գարթըրի, ինչպէս նաեւ Ներկայացուցչական Տան Միջազգային Հարցերու եւ Ծերակոյտի Արտաքին Յարաբերութեանց Յանձնաժողովներուն։

Վերոյիշեալ կազմակերպութիւնները Նախագահին ուղղուած հեռագրով պահանջած են՝ որ Գարթըրի «կառավարութիւնը յետս կոչէ իր պահանջը՝ Թուրքիոյ ընծայուած զինուորական օժանդակութեան վերսկսման դէմ դրուած արգելքը վերացնելու առնչութեամբ»։

Հեռագիրը կը շեշտէ թէ այդպիսի օժանդակութիւն մը հիմնովին կը հակասէ Գարթըրի կառավարութեան մարդկային իրաւունքներու սկզբունքներուն, զորս Թուրքիա շեւականաբար կ'ոտնակոխէ իր երկրին սահմաններուն մէջ պարզ փոքրամասնութիւններուն հանդէպ։ «Թուրքիոյ զօրավիգ կանգնիլ՝ համազօր է հեզնանքի, Ամերիկայի դաւանած վեհ նպատակներուն եւ սկզբունքներուն հանդէպ», – կը նշեն հայ կուսակցութիւնները։ – «Նման նախաձեռնութիւն մը ոչինչ պիտի աւելցնէ Միացեալ Նահանգներու եւ ազատ աշխարհի ապահովութեան վրայ»։ Ապա անոնք նախագահ Գարթըրի ուշադրութեան կը յանձնեն այն իրողութիւնը, թէ Թուրքիան, վերջին տասնամեակին, զանազան առիթներով իր յանձնառութեանց մէջ անվստահելիութեան ապացոյցը տուած է, ըլլա՛յ ատիկա Միացեալ Նահանգներու թէ Ատլանտեան Ուխտին նկատմամբ։ Որպէս օրինակ այս հաստատումին, հեռագրին մէջ յիշուած է Միացեալ Նահանգներու բարեկամ երկրին՝ Կիպրոսի դէմ Թուրքիոյ կողմէ ամերիկեան զէնքերու գործածութեան պարագան։

Հեռագրին վերջաւորութեան հայ քաղաքական կազմակերպութիւնները կը խնդրեն Նախագահէն՝ որ վերանայումի ենթարկէ հարցը իր ամբողջութեան մէջ, ու յետս կոչէ իր պահանջը։

Նախագահ Գարթըրի ուղղուած հեռագրին բովանդակութեան տեղեակ պահուած են նաեւ արտաքին գործոց նախարար Սայրըս Վենս, Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան ամերիկեան լիազօր պատուիրակ՝ Էնտրու Եանկ եւ Տիկին Փերրիշիա Տէրեան, ամերիկեան արտաքին գործոց նախարարութեան համակարգիչ՝ Մարդկային Իրաւունքի Բաժանմունքին։

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆԸ
ՈԳԵՒՈՐԵՑ ԵԳԻՊՏԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Հայկական Ընթերցասրահի «Նոր Սերունդ» Երիտ. Մարմինին ծրագած անդամներուն համբերատար եւ աշխոյժ աշխատանքներուն պտուղը եղաւ անցեալ 26 Մարտ 1978, Ս. Զատկուան կիրակի օրը, Գաբրիէլի «Նայլ Հոլ» հանդիսասրահին մէջ տեղի ունեցած «Երիտասարդական Ծաղկատօն»ին յաջողութիւնը։

Հանդիսասրահը ծայրէ ի ծայր լեցուած էր բոլոր կազմակերպութեանց շրջանակներու համակիր հայերով։ Շատեր նոյնիսկ ստիպուեցան ոտքի կեցած հետեւիլ այն նոր եւ այլազան յայտագիրին, որ անթերի գործադրուեցաւ Գաբրիէլի հայ բոլոր ակումբներու երկսեռ երիտասարդներու կողմէ, ու ստեղծեց մեծ խանդավառութիւն։

Հանդիսութիւնը կը նախագահէր եւ իր ներկայութեամբը կը պատուէր Եգիպտոսի Հայոց Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան։ Նախագահութիւնը ստանձնած էին ծանօթ ազգային Տէր եւ Տիկին Կարօ Վարժապետեան։ Ներկայ հրաւիրեալներուն մէջ կը նշմարուէին Գաբրիէլի Պատկ. Քաղաքական Ժողովին ատենապետը՝ Տէր եւ Տիկին Վահան Չէչէնեան, Հայ Կաթողիկէ համայնքէն Յովհ. Վրդ. Ահմարանեան, Տէր եւ Տիկին Պետրոս Պետիկեան, Հայ Աւետ. Համայնքի նախագահ Տէր եւ Տիկին Աւետիս Ն. Զագըրճեան, Տ. Նարեկ Քհնյ. Ֆըրընճեան, Պատկ. Թեմական եւ Քաղաքական Ժողովի անդամներ,

Սրբազան Հայրը իր խօսքը կ'ուղղէ հայ երիտասարդութեան

հայ մամուլի ներկայացուցիչներ, հանդիսութեան մասնակից հայ ակումբներուն ղեկավարներ եւ վարչականներ, ինչպէս նաեւ գեղարուեստասէր հասարակութիւն մը, որուն՝ մեծ թիւով հայ երկսեռ երիտասարդներ։

Յայտագիրը, որ տեւեց աւելի քան երեք եւ կէս ժամ, սկըսաւ «Եգիպտական Քայլերգ»ով, որմէ ետք բեմին վարագոյրը

(Շար. տես էջ 3)

Հանդիսութեան ներկաներէն մաս մը։ Առաջին շարքին վրայ աջէն ձախ՝ Տէր եւ Տիկին Պետրոս Պետիկեան, Տէր եւ Տիկին Վահան Չէչէնեան, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը եւ օրուան նախագահ Տէր եւ Տիկ. Կարօ Վարժապետեան

(Լուսանկարները՝ ՀՐԱՆԴի)

ԱՐԺԷՆԹԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱԼԷԻ ԵՐԿՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ ՊՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԷՍ ԺԱՄԱՆԵՑԻՆ

Երկուշաբթի, 3 Ապրիլ երեկոյեան, Պ. Այրէսի «Էսէյսա»յի օդանաւակայանը ժամանեցին՝ Հայաստանի Պետական Պալէի ղեկավար կազմէն երկու պատասխանատուներ՝ Յակոբ Ոսկանեան և Յովսէփ Աթոյեան։ Հայրենի հիւրերը ընդունուեցան Միութեան Հիմնարկութեան, «Գոլոն» Թատրոնի և Ընդունման Մարմնի, զանազան միութեանց և մամուլի ներկայացուցիչներուն կողմէ։ Ապա առաջնորդուեցան «Արխենթին» պանդոկը, ուր պիտի իջեւանին նաեւ հայրենի այս բարձրորակ արուեստի խումբին մնացեալ անդամները (ընդամէնը շուրջ 100 հոգի) որոնք պիտի ժամանեն Երկուշաբթի, 10 Ապրիլին։

Պր. Յակոբ Ոսկանեան՝ պալէի տնօրէններէն է, իսկ Պր. Յովսէփ Աթոյեան՝ բեմադրիչը։

ԻՐԱՔԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՀՈԳԵԼՈՅՍ Տ. ԱՍՈՂԻԿ ԵՊՍ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

ԷՋՄԻԱԾԻՆ.- Մարտ 9-ին, Հինգշաբթի օր, Էջմիածնի մէջ յետ երկարատեւ հիւանդութեան իր մահկանացուն կնքեց Իրաքի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Տ. Ասողիկ Եպս. Ղազարեանը։ Բազմերախտ հոգեւորականը իր վերջին օրերուն Հայաստան փոխադրուած էր իր իսկ փափաքով, որպէսզի իր մարմինը յետ մահու յանձնուէր մայր հողին։

Ասողիկ Եպիսկոպոս ծնած էր 1909ին, Պեհեսնիի մէջ։ Կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուած էր 1932ին, իսկ եպիսկոպոսական աստիճան ստացած՝ 1957ին։ Թէեւ ան իր կեանքի ընթացքին ստանձնած էր բազմազան պարտականութիւններ և Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ծառայած էր տարբեր երկիրներու մէջ, իր յիշողութեան մէջ սակայն, յատուկ տեղ ունէր միշտ Չինաստանի հայ գաղութի հոգեւոր առաջնորդութեան իր օրերը։

Ան Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան գծով առաջին անգամ Չինաստան գնաց 1937ին, բաւարարելու համար այդ երկրին աւելի քան 1200 հոգի հաշուող հայ գաղութին հոգեւոր կարիքները։ Ան այնտեղ ծառայեց մինչև 19.. գործունէութիւն ծաւալելով Հարպինի և Մոնկոլիա քաղաքներու մէջ, ուր այդ ժամանակներու հայկական եկեղեցիներ գոյութիւն ունէին։ Ան պարբերաբար կը համբորդէր չինական այլ քաղաքներ եւս, ինչպէս Շանկհայ, ուր փոքր թիւով, մեծ մասամբ առեւտրականներ կ'ապրէին։

Փըրլ Հարպըրի դէպքէն և Ճափոնի պատերազմի մէջ մտնելէն ետք, վերջ գտաւ Ասողիկ Եպիսկոպոսի գործունէութիւնը Չինաստանէն ներս։ 1941ին ան ձերբակալուեցաւ և փոխադրուեցաւ ճափոնական կեդրոնացման ճամբար։ Ան կասկածելի տարր մը կը նկատուէր Ճափոնի կառավարութեան համար, որովհետեւ որպէս Պաղեստինի բնակիչ, անգլիական անցագիր ունէր (արդարեւ, այդ թուականին Պաղեստինը կը գտնուէր անգլիական իշխանութեան ներքեւ)։ Հանգուցեալ Սրբազանը, որ սիրայօժար ընդունած էր ծառայել Չինաստանի հայ գաղութին, չորս տարիներ արգելափակուած մնաց կեդրոնացման ճամբարին մէջ, մինչեւ պատերազմին աւարտը։

Ճափոնի պարտութենէն ետք, անխոնջ հոգեւորականը Երուսաղէմ վերադառնալու փոխարէն կը նախընտրէ մնալ Չինաստանի մէջ, հինգ տարի եւս շարունակելու համար իր գործը, որ ընդմիջուած էր պատերազմի բերումով։ Ան չէր կրնար լքել իր ժողովուրդը, որ անմասն չէր մնացած պատերազմին պատճառած աւերներէն։

Յետագային սակայն, համայնավար կարգերու հաստատումով, ան հարկադրուեցաւ հեռանալ Չինաստանէն, իր ետին ձգելով փոքրաթիւ հայ համայնք մը, որ

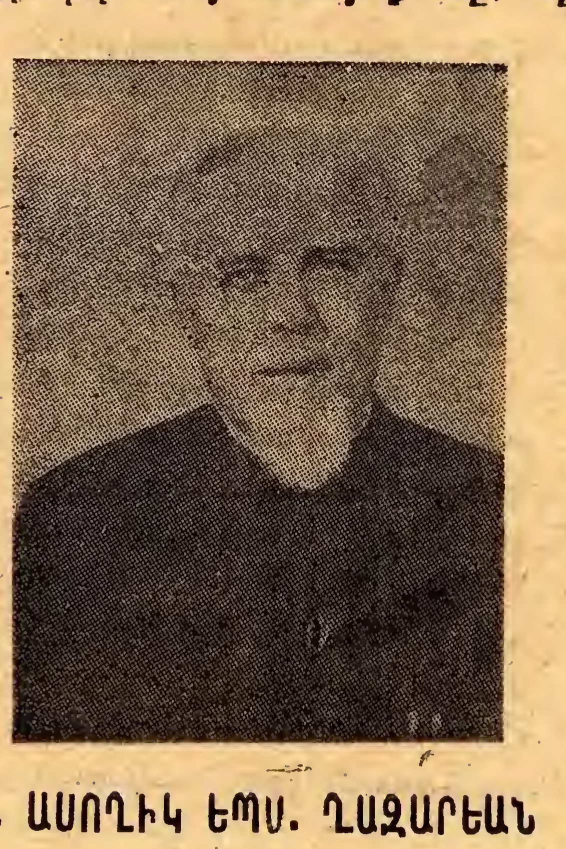

Տ. ԱՍՈՂԻԿ ԵՊՍ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

տասնամեակներէ ի վեր արդէն դարձած էր այդ երկրին բնիկ տարրը։

Երուսաղէմի մէջ հանգիստ կարճ դադար մը ունենալէ ետք, Ասողիկ Եպիսկոպոս կը մեկնի Լոս Անճելըս, ուր չորս տարի կը կատարէ Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ հովիւի պաշտօնը։ Ապա ան կ'անցնի Աւստրալիա, որ այդ տարիներուն հիւրընկալած էր արդէն իսկ հինգ հարիւր հասնող հայ համայնք մը։ Այստեղ եւս երախտաշատ կղերականը կ'ունենայ լայն գործունէութիւն և կը յաջողի հիմնել հեռաւոր այդ ցամաքամասի առաջին հայկական եկեղեցին։ Չորս տարի ծառայելէ ետք Աւստրալիոյ հայ գաղութին, ան, իր փափաքով, կը մեկնի Կալկաթա, Հնդկաստան, աշխատելու համար տեղւոյն փոքրաթիւ հայ համայնքին հետ։

Իրաքի առաջնորդական պաշտօնը ստանձնելէ առաջ, ան մինչեւ 1967 կը մնայ Էջմիածին։

Ասողիկ Եպիսկոպոս իր առողջական քայքայեալ վիճակին համար չկրցաւ մասնակցիլ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Իրաքի հայ գաղութին տուած անդրանիկ այցելութեան բարի գալուստի հանդիսութեանց։ Նախզգալով իր մօտալուտ մահը, ան խնդրեց որ զինք փոխադրեն Հայաստան, հոն գտնելու համար իր յաւիտենական հանգիստը։

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուակալ ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաադ Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ 110,000 ՏՈԼԱՐ ՆՊԱՍՏ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ Տի. Սի.- Բանասիրական գիտութիւններու ամերիկեան ազգային հիմնադրամի վարչութիւնը վերջերս 110,000 տոլարի յատկացում մը կատարեց Հայկական Համաժողովին (Արմինիըն Ասէմպլի), սոյն գումարով իրագործելու համար բանաւոր պատմութեան ծրագիր մը, ըստ որուն պիտի ձայնագրուին 1915-ի Եղեռնէն վերապրողներուն կենսագրութիւնները և ուսումնասիրուին հայ գաղթականութեան ունեցած առաջին փորձառութիւնները Ամերիկայի մէջ։

Հայկական Համաժողովի փոխատենապետ Պրն. Արամ Գալուստեան շեշտեց կարեւորութիւնը վերոյիշեալ ծրագրին, ընդգծելով՝ թէ ջարդէն վերապրողներուն կենսագրութիւնները շատ էական են հայ նոր սերունդներուն ներկայացնելու և բացատրելու համար հայկական հարցը և այն ահաւոր տանջանքները, որոնց ենթարկուած են մեր նախնիները։ Այդ կենսագրութեանց արձանագրութիւնը անհրաժեշտ է նաեւ որպէս ականատեսի վկայութեամբ պատրաստուած փաստաթուղթ՝ թուրք ղեկավարութեան գործած անմարդկային արարքներուն վերաբերեալ։

Հայկական Համաժողովի ատենապետ՝ տոքթ. Տենիս Փափազեան շեշտեց անյետաձգելիութիւնը այս ծրագրին, այն պատճառաբանութեամբ՝ թէ վերապրողներու շարքերը արդէն չափազանց նօսրացած են և շուտով պիտի դադրին գոյութիւն ունենալէ։

Վերոյիշեալ ծրագրի իրականացման յանձնախումբին վարիչն է տոքթ. Փափազեան, որուն, որպէս խորհրդատու կ'օգնեն նաեւ տոքթ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեան և տոքթ. Աւետիս Սանճեան։

Հայկական Համաժողովը կոչ կ'ուղղէ բոլոր անոնց, որոնք անձնապէս ծանօթ են Եղեռնէն վերապրող անհատներու, անոնց լրիւ հասցէն և հեռաձայնի թիւը ուղարկեն Համաժողովի հասցէին (անշուշտ եթէ այս վերջինները համաձայն են որ իրենց կենսագրութիւնները ձայնագրուին)։

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

(Շար. Ա. էջէն)

այն 600-է աւելի համաստեղութիւնները, զորս ան յայտնաբերած է վերջին տարիներուն։ Ինչպէս հետազօտութիւնները ցոյց կու տան, համեմատաբար վերջերս ձեւաւորուած այդ համաստեղութիւնները շատ զօրաւոր միջուկներ ունին և կը ներկայացնեն միջանկեալ փուլ մը սովորական համաստեղութիւններու ու այսպէս կոչուած «քուազիաստղային» առարկաներու միջեւ։

Հայաստանի գիտութիւններու ակադեմիայի իսկական անդամ Բենիամին Մարգարեանը երկար տարիներէ ի վեր կ'աշխատի Բիւրականի աստղադիտարանին մէջ։ Ան աստղադիտութեան հարցերուն նուիրուած 70-է աւելի աշխատասիրութիւններու հեղինակ է։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՀԱՅ կեանք

Ս. ԶԱՏԿՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այս տարուայ Կաղանդէն սկսեալ մինչեւ Քրիստոսի Հրաշափառ Յարութեան տօնը, Աղեքսանդրահայութիւնը հոգեպէս և բարոյապէս բաւարարուեցաւ, ունենալով արժանաւոր հոգեւոր հովիւ մը, յանձին Հոգշ. Տ. Իսահակ Ծ. Վրդ. Ղազարեանի, որ հակառակ Լոս Անճելըսի (ԱՄՆ) իր հանգստաւէտ պայմաններուն, եկաւ ստանձնելու գաղութիս հոգեւոր մատակարարութիւնը, և այս, շնորհիւ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութեանց և Եգիպտահայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեանի միացեալ ճիգերուն։

Հոգշ. Հայր Սուրբը սիրելով և գնահատուելով գաղութիս կողմէ, պատկան Իշխանութիւններուն առաջարկով, Առաջնորդ Սրբազան Հօր կողմէ նշանակուեցաւ Աղեքսանդրիոյ Առաջնորդական Փոխանորդ։ Ան պատարագեց ու քարոզեց Կիրակի և տօնական օրերուն, ինչպէս նաեւ նախագահեց բոլոր եկեղեցական արարողութիւններուն։

Հաւատացեալներուն ուղղուած իր քարոզներուն մէջ, ան միշտ շեշտեց՝ որ եկեղեցին լեցուն պահեն իրենց ներկայութեամբ, ըլլան պարտաճանաչ քրիստոնեաներ ու բարի ծնողներ.- «Ձեր բարեպաշտ ներկայութիւնը եկեղեցւոյ արարողութեանց եւ ձեր զաւակներուն հայ վարժարան ուղարկումը կրնան մեզ փաստել՝ թէ դուք իրաւ հայեր եւ հայրենասէրներ էք»։

Գերշ. Հայր Սուրբը յաճախ կրկնեց, թէ «բոլոր անոնք, այր կամ կին, երիտասարդ կամ պատանի՝ որոնք ունին երգելու շնորհ ու սէր, թող մաս կազմեն եկեղեցւոյ երգչախումբին կամ դպրաց դասին ու իրենց բարոյական աջակցութեամբը մեր այս դարաւոր եկեղեցին միշտ շէն ու պայծառ պահեն»։

Աւագ շաբթու և Ս. Զատկի արարողութիւններուն Առաջ. Փոխանորդը նախագահեց, պատարագեց և քարոզեց՝ ի ներկայութեան մեծ թիւով հաւատացեալներու։

Ս. Զատկի առաւօտեան, Ազգային Առաջնորդարանի դահլիճէն, զգեստաւորեալ և դպրաց դասի ու սարկաւագաց - «Նորահրաշ Խորին» շարականի երգեցողութեամբ Հայր Սուրբը առաջնորդուեցաւ պատարագելու։

Ի ժամ Ս. Պատարագի, Հոգշ. Հայր Սուրբը կարդաց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Ս. Զատկուան շնորհաւորական գիրը, ուղղուած Թեմակալ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեանի, Թեմական-ծխական վարչական Մարմիններու բոլոր անձնուէր անդամներուն, մաղթելով անսպառ եռանդ, շարունակելու մեր կրօնական ու ազգապահպանման սրբազան առաքելութիւնը։ Պատարագիչ Հայր Սուրբը օրուան տօնին նշանակութեան մասին խօսեցաւ իմաստալից քարոզ մը։

Ս. Պատարագի աւարտին կրօնական թափօրը ուղղուեցաւ Առաջնորդարանի «Ս. Զուհաճեան» մեծ սրահը, ուր, ի ներկայութեան Ազգային Իշխանութեան յարգարժան անդամոց, նախագահութեամբ ՊՊ. Մարտիկ Զարպհանէլեանի և Վահան Ալեքսանեանի, ու ներկայ հաւատացեալ ժողովրդեան, գոյնզգոյն հաւկիթներով և չէօրէքով բեռնաւոր սեղաններու առջեւ տեղի ունեցաւ Ազգի Տան օրհնէք (Աշխարհ, ջուր ու աղ) և ապա հաւկիթի, և չէօրէքի բաշխում։

Սոյն դրութիւնը մեզ մօտ առաջին անգամ ըլլալով կը կատարուէր, շնորհիւ Հոգշ. Տ. Իսահակ Ծ. Վրդ. Ղազարեանի։ Գովելի դրութիւն մը՝ որուն համար կը շնորհաւորենք զինք, նաեւ Ազգային Իշխանութիւնը, որ Հայր Սուրբին փափաքները և առաջարկները իրագործելի կը դարձնէ։

Շնորհաւորելով Ազգային Իշխանութիւնը և համայնքիս ազգայինները՝ Ս. Յարութեան Տօնին առթիւ, կոչ կ'ընենք բոլորին, որ իրենց բարոյական թէ նիւթական գործակցութիւնը չի զլանան Առաջն. Փոխանորդ Հօր, և ինչպէս որ Ազգային Իշխանութիւնը կ'աջակցի՝ իրենք ալ օգնեն Հայր Սուրբին՝ որ ան կարենայ իրագործել կարգ մը կարեւոր ծրագիրներ, ի շէնութիւն և պայծառութիւն մեր եկեղեցւոյ, վարժարանին և ազգային այլ հաստատութեանց։

Շնորհաւոր Ս. Զատիկ. Քրիստոս Յարեաւ ի մեռելոց։

ԹՂԹԱԿԻՑ
ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ

Աղեք. 28-3-78

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՀԱՅ ՍԻՄՖՈՆԻՔ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԵՐԳԸ

ԼՈՍ ԱՆՃԸԼԸՍ, Հայ Սիմֆոնիք Երաժշտական Ընկերակցութիւնը Կիրակի, Ապրիլ 23, 1978ին, երեկոյեան ժամը 7:30ին, Միւզիք Սենթըրի «Տորոթի Չէնտլըր Փաւիլիոն»ին մէջ պիտի ներկայացնէ Հայկական Եղեռնի նահատակներու յիշատակին նուիրուած ոգեկոչման նուագահանդէս մը։

Յայտագիրը պիտի բաղկանայ Ալան Յովհաննէսի և Օհան Դուրեանի ստեղծագործութիւններէն։ Երգահանները անձամբ ներկայ պիտի ըլլան ու ղեկավարեն իրենց գործերը։

Ալան Յովհաննէս, ամերիկահայ համբաւաւոր երաժշտահանը, այս առթիւ յօրինած է երկու գործեր, որոնք առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացուին վերոյիշեալ համերգին ընթացքին։ Իսկ Օհան Դուրեան, Երեւանի պետական ֆիլհարմոնիայի նախկին վարիչն ու երաժշտական տնօրէնը, պիտի ղեկավարէ իր «Կոմիտասիանա» շարքի թիւ մէկ և երկու մասերը, ինչպէս նաեւ իր նորագոյն ստեղծագործութիւններէն «Եունիվերսալիզմը», որ դարձեալ առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացուի հանրութեան։

Հայ Սիմֆոնիք Երաժշտական Ընկերակցութիւնը իր կազմութենէն ի վեր (1970) միշտ փորձած է լուրջ և բարձրորակ նուագահանդէսներու միջոցաւ սատարել հայ երաժշտութեան ու զօրավիգ հանդիսանալ հայազգի երաժշտահաններու։

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆԸ

(Շարունակութիւն Ա. Էջէն)

բացուեցաւ ու Ներկայացուեցաւ հայրենաշունչ և ամսունքախառն Կենդանի Պատկեր մը, կազմակերպուած Նիբր Իսթ Հայկ. ակումբի անդամներուն կողմէ։

Ապա հանդիսութեան Բացման Խօսքը կատարեց Ընթեր-

Ընկեր Պետրոս Մովսեսեան Ծաղկատօնին բացումը կատարած պահուն

ցասրահի գործունեայ վարչականներէն՝ «Նոր Սերունդ» Երիտ. Միութեան ատենապետ և համայնքիս ազգային ու եկեղեցական գործերուն նուիրեալ երիտասարդ՝ ընկեր Պետրոս Մովսէսեան։

Օր. Մարի Գամպէրեանի (Նիբր Իսթ) խոր զգացումով կատարած արտասանութենէն ետք («Կրկին Օտար», Ժագ Յակոբեանի), Օր. Վիվիան Ոսկեան (Հայ Գեղ. Միութիւն) դաշնամուրի վրայ ճարտարօրէն նուագեց Շոփէնի «Ֆանթէզի Իմփրոմփթիւ»ն։

«Նոր Սերունդ»ի խոստումնալից երիտասարդ Նուպար Պաշտարեան երկարատեւ ծափահարութիւններ խլեց իր ազգաշունչ արտասանութեամբը («Բաբեր Հայրենի» Համօ Սահեանի)։

Հայկական «Էնզէլի» պարեց համայնքիս շնորհալի երիտասարդուհիներէն՝ Օր. Թերէզ Ֆուատ։

Օր. Սոնիա Սարգիս եւ Պր. Պերճ Գոգորեան

Հայկական Ընթերցասրահին նախագահը և Թերթիս խմբագիրը՝ ընկեր Սարգիս Պալաեան քառորդ ժամ տեւած կարճ բայց բովանդակալից բանախօսութիւն մը կատարեց, նշելով անհրաժեշտութիւնը՝ ազգապահպանման համար նոր սերունդի երիտասարդութեան համագործակցական աշխատանքին։ Բանախօսը շեշտեց ազգային գիտակցութեան կարեւորութիւնը հայ երիտասարդին համար։ Անդրադառնալէ ետք ի սփիւռս ցրուած հայութեան գոյատեւման համար անհրաժեշտ և կենսական հայոց լեզուի պահպանման կարեւորութեան մասին, ան ըսաւ թէ սփիւռքահայ երիտասարդը չպէտք է որ խզէ նաև իր կապերը Հայկական Եկեղեցիէն, որ հայկական ամբողջականութիւն մըն է՝ իր լեզուով, գրականութեամբ, արուեստով (նկարչութիւն, քանդակագործութիւն, երաժշտութիւն), ճարտարապետութեամբ և սովորութիւններով։ Ապա բանախօս ընկերը հաստատեց՝ որ եթէ իբր մարդ ամէն անհատ պարտի ձգտիլ համամարդկայինին, ապա որպէս հայ մարդ մենք պէտք է նախ ձգտինք համահայկականին ու այդ խողովակով՝ դէպի համամարդկայինին։ Իմաստասէրները եթէ ըսած են «Ճանաչել զիմաստութիւն և զխրատ իմանալ զբանս հանճարոյ», կամ «Ծանիր զքեզ» և այլ իմաստուն խօսքեր, հայ երիտասարդը պարտի իմաստուն ըլլալ և իմանալ ու գիտակցիլ թէ ինք մեծ ժողովուրդի մը, փառաւոր անցեալ ունեցող հանճարեղ ու իմաստուն ազգի մը զաւակն է, ու այդ ազգային գիտակցութեամբ լեցուած աշխատի՝ իր ազգի գոյատեւման վսեմ

Օրուան բանախօս Ընկեր Սարգիս Պալաեան

գործին։ Եգիպտոսի կառավարութեան և նախագահին՝ հայ համայնքիս տրուած լայն ազատութեանց համար իր շնորհակալական խօսքերովը իր բանախօսութիւնը վերջացուց ընկեր Ս. Պալաեան։

Դադարէն ետք յայտագիրին երկրորդ մասը սկսաւ կենդանի պատկերով մը, կատարուած Հ.Բ.Ը.Մ.ի և Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի Երիտ. մարմիններու անդամներու կողմէ։

Զուարթ մենախօսութիւն մը՝ «Մերունիի մը ենթադրութիւնը» (ինքնագիր) կատարեց «Նոր Սերունդ»ի անդամներէն ընկեր Աւետիս Մովսէսեան, որուն յաջորդեց Օր. Սինթիա Տէր Մարգարի դաշնամուրի ելոյթը։ Ան իր մատներուն ճկունութեամբ և խոր զգացողութեամբ կատարեց Պախի «Փրէլիւտ է ֆիւկ»ը և Պրահմսի «Ռափսոտի»ն։

«Ցուսաբեր» Երիտ. Մարմինը քառորդ ժամուայ ուրոյն յայտագիր մը ներկայացուց՝ նուիրուած Հայ մեծ բանաստեղծ՝ անմահն Սիամանթոյի ծննդեան 100ամեակին։ Նահատակ բանաստեղծին քերթուածներէն ընտրուած ասմունքներով և կենդանի պատկերի նման բեմադրուած սոյն բաժինը խորապէս տպաւորիչ էր և ոգեւորիչ։

Ապա ներկայացուեցաւ խիստ հետաքրքրաշարժ թատերգութիւն մը մէկ արար, բեմադրութեամբ «Նոր Սերունդ»ի ժրաջան և գործօն անդամներէն ընկեր Պերճ Գոգորեանի։ «Սիրտս... Պատերազմին և Խաղաղութեանը միջեւ» վերնագրուած այս ներկայացումին դերերը վերցուցած էին և ճարտար խաղարկութիւն ցուցաբերեցին համայնքիս սիրուած երիտասարդ-

Օրուան նախագահ Պր. Կարօ Վարժապետեան իր ելոյթի ընթացքին

երիտասարդուհիներ՝ Օր. Սոնիա Սարգիս և պպ. Հրայր Շահրոզեան, Պերճ Գոգորեան։ Ներկաները բուռն ծափահարութիւններով իրենց գոհունակութիւնը արտայայտեցին։

Երկրորդ դադարէ մը ետք, յայտագիրին երրորդ մասին նախ խօսք առաւ հանդիսութեան նախագահը Պր. Կարօ Վարժապետեան, ու ոգեւորիչ իր արտայայտութիւններով կոչ ըրաւ հայ երիտասարդութեան միշտ համագործակցիլ՝ «Միութիւնը զօրութիւն է» նշանաբանով։ Ան իր շնորհակալութիւնները յայտնեց Հայկական Ընթերցասրահի վարչութեան, իրեն ընծայուած այս պատիւին համար և յայտնեց իր պատրաստակամութիւնը օժանդակելու՝ հայապահպանման օգտին համար բոլոր նախաձեռնութիւններուն, ու իր խօսքը աւարտեց երախտագիտական արտայայտութիւններով՝ հանդէպ Եգիպտոսի և իր Նախագա-

Պր. Հրայր Շահրոզեան եւ Օր. Սոնիա Սարգիս

հին՝ Մոհամմէտ Անուար Էլ Սատաթի։

Եգիպտոսի դասական պարարուեստի պետական խումբի հայ մենակատարուհի՝ շնորհալի հայուհի Օր. Սոնիա Սարգիս (Զամքէրթճեան), որուն անունը ծանօթ է նաև այլ երկիրներու մէջ, ուրոյն բաժին մը վերցուցած էր յայտագիրին մէջ, Պալէի հատընտիր բաժիններու ներկայացումով։

Ան արուեստագիտուհիի իսկական տաղանդ ցուցաբերեց իր կատարած պարերով։ Նախ «Տոն Քիշոթ» պալէէն պարեց երկու հատուածներ, ընկերակցութեամբ եգիպտացի երիտասարդ պարող Պր. Հասան Շէթայի։ Ապա «Ծովահէն» (Լը Գորսէր) պալէէն և ի վերջոյ «Գաս Նուազէթ» պալէէն պարբերակներու կատարումով, ան մեծապէս խանդավառեց հանդիսականները, որոնք երկարատեւ ծափահարութիւններով զինքը քանիցս բեմ հրաւիրեցին։

Օր. Սոնիա Սարգիս (Զամքերթճեան) եւ Պր. Հասան Շէթա «Տոն Քիշօթ» պալէէն հատուած մը կը կատարեն։

Վերջին խօսք առնողը եղաւ Թեմիս Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, որ իր կարգին ոգեւորուած ու խանդավառուած ի տես այս համերաշխ գործակցութեան, կոչ ըրաւ հայ երիտասարդութեան միշտ համախմբուած մնալ հայկական ակումբներու մէջ ու համագործակցաբար ծառայել հայապահպանումին։ Սրբազան Հայրը առաջարկեց որ բոլոր ներկաները միաբերան երգեն «Հայր Մեր»ը ու աղօթքով վերջ գտաւ սոյն «Ծաղկատօն»ը։

Նշենք, որ յայտագիրին զանազան ելոյթները երաժշտութեամբ ու իմաստուն խօսքերու արտասանութեամբ իրարու միացնելով գեղեցիկ համադրում մը ընելու գեղարուեստական աշխատանքները կատարած էր՝ խոստումնալից երիտասարդ Պր. Վարուժան Գազանճեան։

Երիտասարդական «Ծաղկատօն»ին նախատօնակը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 25 Մարտ 1978, կ.ե. ժամը 10էն սկսեալ, Հայկական Ընթերցասրահին մէջ, ուր մեծ թիւով հայեր՝ երէց թէ երիտասարդ, եկած էին տօնելու Հայկական Զատիկը։ Այս Ճաշկերոյթ – Պարահանդէսին խանդավառութիւնը ապահովեց մասնաւորաբար «ANNI ET LES COPAINS» նուագախումբը, որուն հիմնադիր անդամներէն մին է Սրահիս երիտասարդներէն՝ ընկեր Կարօ Գազանճեան։

Սոյն Պարահանդէսը տեւեց մինչեւ առաւօտեան ժամը 3ը, ու ներկաները կերան, խմեցին ու բաժակներ պարպեցին, իրարու մաղթելով Ս. Զատիկ։ Համեղ և այլազան ճաշերը պատրաստուած էին Սրահիս Տիկնանց Միութեան անդամուհիներուն կողմէ, որոնցմէ մասնաւորաբար յիշատակուելու արժանիեն՝ ընկերուհիներ Վիքթորիա Կէրէկեան, Արմինէ Աւագեան, Զարուհի Զօրայեան, Լիւսի և Անոյշ Պալաեաններ։

Վարձքը կատար բոլորին։ Կը մաղթենք, որ յառաջիկայ տարի եւս նոյնքան և աւելի ճոխ պատրաստութեամբ կազմակերպուի «Երիտասարդական Ծաղկատօն»ը, որ մեր համայնքին մշակութային կեանքին մէջ աւանդութիւն դարձած հանդիսութիւն մըն է այլեւս։

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

ՆԿԱՐԻՉ ՓՈԼ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐԷ

ՔՈՒԷՅԹ. – Փետրուար 4-12 Քուէյթի Գրականութեան, Արուեստներու և Մշակոյթի Ազգային Խորհուրդի սրահին մէջ, Փոլ Կիրակոսեան ցուցադրեց 43 նկար՝ իր վերջին գործերէն։ Առաջին անգամ ըլլալով է որ Քուէյթը կը ճանչնայ լիբանանցի գեղանկարիչը իր երեսնամեայ վաստակի ընթացքին։

Ցուցահանդէսին բացումը կատարեց Խորհուրդի նախագահը՝ Ահմատ Ատուանի, իր տեղակալին՝ բանաստեղծ Խալիֆէ Ալ Ռաքէանի հետ։ Ներկայ գտնուեցան քուէյթցի արուեստագէտներ, արաբ և օտար դեսպաններ, մինչ կը բացակայէր Լիբանանի դեսպանը։

Կիրակոսեանի պաստառները արտացոլացուցին լիբանանցիներու հոգեբեկման վիճակը՝ վիրաւորուած սպիտակ թռչուններ կանանց ձեռքերուն մէջ կոտրուած երաժշտական գործիքներ, կորագլուխ փոքրիկներ, աշխարհէն խոյս տուած ու գիրքին ապաւինած բանաստեղծ... Քուէյթի համալսարանի ռեքթոր Տոքթ. Հասան Իպրահիմի հրաւէրով Կիրակոսեան դասախօսութիւն մը տուաւ համալսարանին մէջ՝ ժամանակակից արաբական արուեստի դերին շուրջ։ Ըսաւ՝ թէ կը բաւէ խօսինք աւանդներու և զանոնք Անթարայով ու Ապլայով սահմանափակելու մասին, և կոչ ըրաւ արուեստագէտներուն՝ առօրեայ հարցերով զբաղելու և զգուշանալու արեւելքի և արեւմուտքի միջեւ սահման դնելէ, միաժամանակ օգտագործելու արեւմտեան թեքնոլոճին, անշուշտ սիրտը պահելով արաբական։ Ան օրինակներ բերաւ ճափոնական արուեստէն, որ կը ներկայացնէ այսօրն ու գալիքը՝ առանց կապերը խզելու անցեալէն, այդպիսով հաստատելով ճափոնական կենցաղին։

Քուէյթ իր կատարած համբորդութեան մասին գեղանկարիչը ըսաւ. «Կ'ակնկալէի աւազակոյտեր տեսնել, բայց գտայ անապատ մը, որուն ովասիսները իրենք՝ մարդիկն էին։ Քուէյթցիները իրենք իրենց երկրին կանաչութիւնն են։ Ծանօթացայ քուէյթցի արուեստագէտներու և բարձր մակարդակ մը գտայ անոնց մօտ։ Եւ հոն պետութիւնը կ'օգնէ անոնց արտադրելու՝ գնելով ստեղծագործութիւնները, ինչպէս նաեւ արուեստանոց բանալով ծովուն վրայ քանդակագործներու և գծագրիչներու համար, որոնք ձրիօրէն կը գործածեն զայն»։

ՋԱՀԱԿԻՐ

13 ԱՊՐԻԼ 1978

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՖՈՒԹՊՈԼ

Արարատ հասաւ Խ.Ս.Հ.Մ.ի բաժակի 1-8րդ աւարտականին

Ուրբաթ, Մարտ 24ին տեղի ունեցան Խ. Միութեան բաժակի 1/16րդ աւարտականի դարձի մրցումները, որոնց ընթացքին Երեւանի Արարատը խաղալով Օրջոնիկիձէի մէջ, տեղւոյն Սպարտակին հետ, պարտուեցաւ 1-0 արդիւնքով, սակայն երթի մրցումին Երեւանի մէջ 5-0 արդիւնքով յաղթական ելլալով Արարատ հասաւ 1/8րդ աւարտականի, որու գծով Ապրիլ 1ին պիտի մրցի Տոնեցկի Շախտիորին հետ:

Հայաստանեան երկրորդ խումբը՝ Լենինականի Շիրակը, որ յաջողած էր երթի մրցումին իր դաշտէն դուրս 0-0 արդիւնք մը ձեռք ձգել բարձրագոյն լիկայի խումբերէն Զարիայի դէմ, դարձի մրցումին թէեւ լաւ խաղարկութիւն մը ցոյց տալով տիրապետեց, սակայն Զարիայի փորձառու խաղացողները իրենք էին որ կարողացան իւրաքանչիւր կիսախաղին կոլ մը նշանակելով տիրանալ վերջական յաղթանակին։

ՃԱՏՐԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՆԱՆՑ ԱԽՈՅԵԱՆ ԴԱՐՁԱՒ ԱՆՆԱ ՅԱԿՈԲԵԱՆԸ

Հայաստանի կանանց ճատրակի (շախմատ) առաջնութեան եզրափակիչ մրցաշարքին, լենինականցի՝ վարպետութեան թեկնածու Աննա Յակոբեանը 13 հանդիպումներէն շահելով 10,5 միաւոր (8 յաղթանակ և 5 ոչ-ոքի) գրաւեց առաջին տեղը։ Ան միակ մրցակիցն էր որ ոչ մէկ պարտութիւն չկրեց։

Ախոյեանուհիէն 2 միաւորով ետ մնաց Երեւանցի առաջին կարգային Իրինա Համբարձումեանը։ Այս երիտասարդուհիին համար անակնկալ մեծ յաջողութիւն է։ Նշենք, որ Համբարձումեանը իրմէ ետ ձգեց չորս վարպետութեան թեկնածուներ։

Հայաստանի ախոյեանուհի Աննա Յակոբեանը իրաւունք ստացաւ մասնակցելու Ս. Միութեան կանանց ճատրակի առաջնութեան մրցախաղերու կիսաեզրափակիչին։

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Օդանաւի մը մէջ խենդ մը սաւառնակին դուռը կը բանայ և ինքզինքը վար նետել կը պատրաստուի։ Բայց յանկարծ, ետ կը դառնայ ու կը կանչէ օդանաժիշտը։

— Հէյ, կը պոռայ, կ'անձրեւէ եղեր, շուտ անձրեւոց մը տուէք ինծի։

* * *

Օդանաժիշտը շատ գեղեցիկ աղջիկ մըն է, զգայացունց բան մը, նաեւ շատ ժպտուն և հաճոյակատար։ Կը մօտենայ ուղեւորի մը և կը հարցնէ.

— Թէ՞յ, սո՞ւրճ, գոքա-գոլա՞ թէ զիս։

* * *

Ամերիկացի ճարտարագէտ մը վազելով կը մտնէ հանրապետութեան նախագահին աշխատասենեակէն ներս և կը գոչէ.

— Պարոն նախագահ, յաջողեցանք վերջապէս։ Կրցանք գտնել ձայն մը, որ սաւառնակէն աւելի արագ կ'երթայ։

* * *

Երկու բարեկամներ օդանաւակայանը իրարու կը հանդիպին և կ'անդրադառնան որ երկուքն ալ դէպի Հռոմ մեկնելու վրայ են։ Մէկը կ'ըսէ միւսին.

— Դո՞ւն ալ իմ սաւառնակս կ'առնես։

— Ոչ, կը պատասխանէ, սաւառնակի համար եկած չեմ։ Ես շոգեկառքով պիտի երթամ։ Ես միշտ վիճակագրութիւններու նայելով կը շարժիմ։ Գրուած է որ սաւառնակը աւելի վտանգաւոր է քան շոգեկառքը, քանի որ սաւառնակի մը մէջ միշտ հաւանական է որ ռումբ մը գտնուի։

Միւսը կը ժպտի և կը շարունակէ իր ճամբան դէպի սաւառնակ։ Երկու շաբաթ վերջ երկու բարեկամները նոյն տեղը դարձեալ իրարու կը հանդիպին։ Այս անգամ միւսին ալ ձեռքը ճամբորդական պայուսակ մը կայ։

— Էհ, կ'ըսէ առաջինը, կը կարծէի որ երբեք սաւառնակ չէիր նստեր հաւանական ռումբի մը պատճառաւ։ Ի՞նչ է, հիմա կարծի՞ք փոխեցիր։

— Ոչ, կը պատասխանէ միւսը։ Միայն թէ վիճակագրութիւնները կը գրեն, թէ երբեք հաւանական չէ որ նոյն սաւառնակին մէջ երկու ռումբեր գտնուին։ Ուստի հիմա ես միշտ ռումբ մը կը պահեմ պայուսակիս մէջ։

Երգեցէք
ՇԻՐԱԿ
երգարանով

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Օր. Աննա Զ. Տոլապճեանի (Երեւան) ընդ Պր. Գեղամ Ա. Թրայեանի նշանախօսութեան բարեբաստիկ առիթով, ընկեր Վրէժ Սէֆէրեան (Աղեքս.) փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրէ.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իր եղբօր՝ ողբ. Արշամ Տատըրեանի մահուան ԻԹ. տարելիցին և իր մօր՝ ողբ. Լուսանթագ Տատըրեանի մահուան քառասունքին առթիւ Պր. Հրանդ Տատրեան կը նուիրէ.

Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	1000
Գերեզ. Բարեզարդման	500
Հայ Կարմիր Խաչի կազդուրման կայանին	500
Հայ Գեղ. Միութեան	500
«Արեւ»ին	500
«Յուսաբեր»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

(Ստանալ Նուիրատուէն)

Տէր և Տիկին Սարօբ Թիւթիւնճեան և զաւակունք, իրենց սիրեցեալ մօր, զոքանչին և մեծ մօր, ողբացեալ Էօժէնի Թիւթիւնճեանի մահուան (Պէյրութ) տխուր առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին կը նուիրեն.

Ս. Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	1000
Պօղոսեանի Ճաշի Սեղանին	1000
Աղեքս. Հայ Աղքատախնամին	500
Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպար (Աղեքս.)	500
Տիգրան Երկաթ Մշակ. Միութիւն	500
Յառաջդիմասէր Մշակ. Ընկ.	500
Հայ Աւետ. Եկեղեցի (Աղեքս.)	500
«Արեւ»ին	500
«Յուսաբեր»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

(Ստանալ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Առաջնորդարանէն Պր. Ալեքսան Զիլինկիրեանէ)

Իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր և մեծհօր՝ ողբ. Պօղոս Ն. Գայսէրլեանի մահուան քառասունքին առթիւ Այրի Տիկին Երանդիկ Գայսէրլեան և դուստրը Գոհար, Տէր և Տիկին Նշան Գայսէրլեան և զաւակունք կը նուիրեն.

Աղքատաց Հոգաբարձութեան	2000
Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	2000
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	2000
Եկեղեցւոյ պայծառութեան	1000
Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	1000
Հ.Բ.Ը.Մ.ին	500
Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարին	500
«Արեւ»ին	500
«Յուսաբեր»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

(Ստանալ Գահիրէի Ազգ. Առաջնորդարանէն)

Իրենց սիրելի հօր և մեծհօր՝ ողբ. Պօղոս Ն. Գայսէրլեանի մահուան քառասունքին առթիւ Տէր և Տիկին Հայկազուն Փիւրքճեան և զաւակունք կը նուիրեն.

Աղքատաց Հոգաբարձութեան	500
Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	500
Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	500
Նուպարեանի Ճաշի Սեղանին	500
Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	300
Հ.Բ.Ը.Մ.ին	300
Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարին	200
«Արեւ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Գահիրէի Ազգ. Առաջնորդարանէն)

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Խմբագրութիւնս պարտաւորուած չզգար վերադարձնելու իրեն ուղարկուած բոլոր այն թղթակցութիւնները կամ յօդուածները, որոնք հրատարակուելու արժանի չեն նկատուիր զանազան պատճառներով։

Ժ Ա Մ Ա Ն Ո Ւ Մ

Անցեալ Կիրակի, 9 Ապրիլ 1978, կ. ե. ժամը 9.30ին, «Էր Ֆրանս»ի գծով Մոնրէալէն Գահիրէ ժամանեց՝ նախկին Եգիպտահայ ծանօթ ազգային, Հայկ. Ընթերցասրահի նախկին վարչական, Աղքատաց Հոգաբարձութեան նախկին վարչականներէն՝ ընկեր Վահան Գազանճեան, տարեկան իր արձակուրդը անցնելու իր հարազատներուն մօտ։

Բարի ժամանում եւ հաճելի կեցութիւն կը մաղթենք մեր սիրելի ընկերոջ։

ԱՒՍՏՐԱԼԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ ՍԵԴԻ ԳՕՉՈՒՆԵԱՆԻ

ԾՆՆԴԵԱՆ 50-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

Սեդի Գօչունեան ամէն հայու մտքին մէջ, առանց գաղափարի և դաւանանքի խտրութեան, կը պատկերանայ հայ արուեստագէտի տիպարով։

Նախկին եգիպտահայ, ան վեց տարիներէ ի վեր Սիտնի (Աւստրալիա) հաստատուած է և յառաջիկայ Մայիս 6ին, կազմակերպութեամբ՝ Յոբելինական Գործադիր Յանձնախումբի, բարձր հովանաւորութեամբ Աւստրալիոյ Խորհրդարանի անդամ՝ Տիար Պրիւս Կրահամի, պատուոյ նախագահութեամբ Աւստրալահայոց երեք Յարանուանութեանց Հոգեւոր Հովիւներուն, և մասնակցութեամբ գաղութիս մշակութային և արուեստագէտ ծանօթ անձնաւորութիւններու, փառաշուք հանդիսութեամբ մը պիտի նշուի իր ծննդեան 50-ամեակը, որ միաժամանակ յարգանքի և մեծարանքի ցոյց մը պիտի ըլլայ թատերական իր բեղուն գործունէութեան 30-ամեայ վաստակին։

Վստահ որ Հայ գեղարուեստի անձնուրաց նուիրեալի մը ծօնուած այս հանդիսութիւնը մօտ է ամէն հայու սրտին, Ներկայիս կոչ կ'ընենք բոլոր Մշակութային, և Գեղարուեստական կազմակերպութիւններուն, ինչպէս նաեւ Գօչունեանի բարեկամներուն, բեմի ընկերներուն, ուր որ ալ գտնուին անոնք, Հայու գիտակցութեամբ դիմաւորելու այս Յոբելեանը՝ որ երախտագիտական փայլուն ցոյց մըն է, և հաճին իրենց յարգանքը տածելու, անձնուիրութեամբ և զոհողութիւններով իր ժողովուրդին արուեստի վերելքին սատարած արժանաւոր այս արուեստագէտին հանդէպ։

Ի Դիմաց
Յոբելինական Գործադիր Յանձնախումբի

Ատենադպրուհի	Ատենապետ
ՆԱՏԻԱ ՂԱԶԱՐԵԱՆ	ՄԿՐՏԻՉ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

Հասցէ՝ P. O. Box 13 WILLOUGHBY N. S. W. 2068- SYDNEY (AUSTRALIA)

ՊԱՏՈՒՈՅ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԿԱԶՄՈՒԱԾ ՅՈԲԵԼԵԱՐԻՆ, ԲԵՄԻ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԷՆ ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ ԵՒ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ԱՅԲՈՒԲԵՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳՈՎ

Տ Ի Կ Ի Ն Ն Ե Ր

Սօսի	ԱՆՏՈՆԵԱՆ	Ժագլին	ՊԱԼԱԵԱՆ
Աստղիկ	ԽԱՉԸՃԵԱՆ	Վիքի	ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Շաքէ	ԻՓԷՔԵԱՆ	Շուշան	ՍԷԳ-ՋԷՆԵԱՆ
Մարկօ	ՅԱԿՈԲԵԱՆ	Նուարդ	ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

ՊԱՐՈՆՆԵՐ

Յակոբ	ԱՓԱՔԵԱՆ	Ժագ	ԷԼՄԱՍԵԱՆ
Նուպար	ԱՓԱՔԵԱՆ	Հայկ	ԹԸԼՀԱԼԵԱՆ
Անդրանիկ	ԱԽԱԳԵԱՆ	Նուպար	ԿՈՍՏԱՆԴԵԱՆ
Գրիգոր	ՓԱՐԹԱՄԵԱՆ	Ժիրայր	ՃԵՊԵԼԵԱՆ
Բարսեղ	ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ	Յակոբ	ՊԱՀԼԱՒ
Շաւարշ	ԳԱՐԱՆՖԻԼԵԱՆ	Մկրտիչ	ՍԱՐԱՖԵԱՆ
Հայկազ	ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ	Խորէն	ՏԷՏԷԵԱՆ
Վահան	ԳԸԼԸՃԵԱՆ	Հայկ	ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ
Կարպիս	ԽԱՉԸՃԵԱՆ	Նուպար	ՔԵՐՈՐԵԱՆ
Միհրան	ԽԱՉԸՃԵԱՆ	Ժիրայր	ՔԻՐԻՇՃԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո.
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 8 Սթերլին	25 Տոլար

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանդա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيدبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 91501
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱԵՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱԵԱՆ

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 712 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 ԱՊՐԻԼ 1978

ՀԱՏԸ ՉԵՌՈՒԲԷ 4 եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ.

عدد رقم ٧١٢ — الخميس ٢٠ ابريل ١٩٧٨

ՈՒԱ՞ԹՍ «ՀԱՅԵՐԷՆ», ՏԷՏԻ

ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՎԵԱՆ

Իրարմէ բաժնուած էինք քըսանհօթ տարի առաջ։ Ինք 22 տարեկան էր այն ատեն։ Դեկտեմբերի սառցիմական ցուրտ առաւօտ մը ճամբու դրինք զինք քանի մը ընկերներով։ Ամերիկա կ'երթար։

Գուրգէնը առաջինը եղաւ մեր սերունդի ու շրջանակի տղոցմէ, որ քաջութիւնը ունեցաւ ձգելու իրենները եւ միայն տարւոյ մը համար պահուած կրթաթոշակով մեկնելու հեռաւոր ափեր, բարձրագոյն ուսման երազով։

Յաջորդող տարիներուն իր լուրերը կը ստանայինք պարբերաբար, նաեւ մնացած ծնողքէն։

– Գուրգէնը տեղ հասա՞ւ, պարոն Շաւարշ։

– Հա՛, տղա՛ս, հասեր է, երէկ երկար նամակ մը առինք։ Ծովը բաւական նեղեր է, բայց փառք աստծու, ողջ առողջ հասեր է։

Տարիներով ոչ մի ձայն, սակայն, ուղղակի իրմէ։

– Ի՞նչ լուր Գուրգէնէն, պարոն Շաւարշ։

– Լաւ է, լաւ։ Վերջերս նամակ առինք։ Որպէս ճարտարապետ վկայուեր է անցեալ ամիս։ Շատ դժուարութիւններէ անցաւ խեղճ տղան, բայց, ինչ որ է, մուրազին հասաւ վերջապէս։

– Գուրգէնէն նամակ կա՞յ, պարոն Շաւարշ։

– Չգրե՞ց ձեզի. վա՛յ անպիտան։ Ամիս մը առաջ կարգուեր է։ Բարեբախտաբար հայ աղջիկ մըն է առած։

Աւելի ետք քաղաքական դէպքերը աշխարհի չորս ծագերը ցրեցին նաեւ մեզ, եւ մնացածները։ Ժամանակը հետզհետէ մշուշի տակ առաւ անցեալը իր մարդերով ու դէպքերով։ Ու մոռացուած շատ մը ուրիշ դէպքերու, դէմքերու կարգին Գուրգէնը եւս կամաց-կամաց վերածուեցաւ հեռաւոր յիշատակի։

Ներկայ շրջապտոյտիս եկած էի հին բարեկամներու հետքերով։ Լոս Անճելըս գտնուած միջոցիս երուսաղէմցի մեր տղոցմէ Աւետիսին հարցուցի Գուրգէնի մասին։ Ոչ մէկ լուր քանի տարիէ ի վեր։ Գիտես հարկաւ, որ Գուրգէնը երուսաղեմէն եկաւ ուղղակի Սան Ֆրանսիսկօ եւ հոն ալ մնաց։ Կապերը խզեց անցեալի հետ եւ հետքը կորսնցնել տուաւ կամաց-կամաց։ Աւելի մօտաւորապէս քանի տարի առաջ, երբ լսեցի թէ ամուսնացեր է, երկտող մը գրեցի, շնորհաւորեցի զինք եւ ուրախութիւնս յայտնեցի նախընտրութիւնը հայ աղջկայ մը տուած ըլլալուն համար։ Շատ կոշտ նամակով մը պատասխանեց այն ատեն՝ ըսելու համար, թէ ազգային զգացումներէ մղուելով չէ որ ամուսնացած է հայու հետ, այլ պարզապէս, որովհետեւ պատահած էր, որ սիրած աղջիկը հայ եղած ըլլայ։ Թէ ինք ազգայնամոլութեան դէմ էր, թէ պէտք էր այլեւս դուրս գային ընկերային նեղ ըմբռնումներէն, պատեաններէն եւ այլն, եւ այլն։ Նոյն այս լարին վրայ այնքան երկար քարոզ մը, որ զղջացի զինք շնորհաւորած ըլլալուս։ Անկէ ի վեր, այսինքն քանի տարի է, լուր չունիմ իրմէ։ Վստահաբար Սան Ֆրանսիսկօ է տակաւին։

– Նպատակ ունիմ գիշերուայ մը համար հանդիպիլ, – կ'ըսեմ։

– Լաւ կ'ընես, – կ'ըսէ Աւետիսը, – երկտողով մը վերջը ինծի ալ գրէ տպաւորութիւններդ այսօրուայ Գուրգէնի մասին։

Ձեւով մը կանխատրամադրուած էի ուրեմն, երբ Աւետիսին հետ ունեցած հանդիպումէս երկու օր ետք, գիշերուան ուշ մէկ ժամուն, Գուրգէնը ինքը հեռախօսեց Սան Ֆրանսիսկոյէն։ Լսած էր այցելութեանս մասին եւ հետքս գտած տեղական թերթերէն մէկուն միջոցով։

– Աֆերիմ, Գուրգէն, ուրեմն հայկական թերթը կը կարդաս տակաւին։

– Ի՞նչ կարծեցիր հապա։ Ժամանակս ու պայմաններս չեն ներեր դժբախտաբար։ Հակառակ ատոր աչք մը կը նետեմ վրան անպայման։ Է՛, պատմէ նայինք։ Ինչպէ՞ս գուն ես, ծօ։ Հաւատալս չի գար։ Քսանհօթ տարի է չենք տեսած իրար հէ՞։ Փոխուա՞ծ ես շատ։ Ինծի ըսէ, թէ ե՞րբ պիտի գաս մեր կողմը։ Փախուստի ճամբայ չունիս։ Մինչեւ Լոս Անճելըս գալէ ետք չես կրնար առանց հոս հանդիպելու վերադառնալ։ Օքէ՞յ։ Կը սպասեմ։ Կու գաս, քանի մը օր մեզի կը մնաս։ Քսանհօթ տարուայ կարօտ ունինք առնելիք։ Կը յիշե՞ս ինչպէս մեր գրած բանաստեղծութիւնները իրարու կը կարդայինք, ճեմելով Թէքէեան ու Զարիֆեան կ'արտասանէինք Վանքին մեծ բակին խաղաղութեան մէջ ուշ գիշերով, երբ չուրջը քնած կ'ըլլար ամէն մարդ։ Երանելի աղուոր օրեր էին եղեր։ Ամերիկան չորցուց հոգին, հոգեկանը մեր մէջ։ Գոնէ այդ բոլորի փոխարէն հարստացած ըլլայինք։

– Կու գամ, Գուրգէն, – կ'ըսեմ, – վերադարձի ճամբուս վրայ կու գամ անպայման քեզ տեսնելու։

– Կը սպասեմ ուրեմն։ Հեռախօսէ նախօրօք։ Կարեւոր ըսելիքներ ունիմ, չգալ չըլլայ։

Կարեւոր ի՞նչ ըսելիք կրնար ունենալ Գուրգէնը ինծի։

Կը յարգեմ խոստումս եւ օրուայ մը համար կը հանդիպիմ Սան Ֆրանսիսկօ։

Հակառակ ժամանակին ար-տաքին ակերներուն, զիրար մխիթարելով կը հաստատենք, թէ ներքնապէս չենք փոխուած երկուքս ալ։ Բայց ո՞վ էր որ ինծի ըսաւ քանի մը օր առաջ, թէ Գուրգէնը իր մայրենի լեզուն անգամ չի խօսիր այլեւս։ Կը դանդաղի երբեմն միայն, ան ալ բառ մը, ճիշդ բառը գտնելու համար։

Ունի ճարտարապետական իր սեփական գրասենեակը, ուր պահ մը կը հանդիպինք տուն երթալէ առաջ։ Ցոյց կու տայ, հակինալի հպարտութիւնով մը, իր կառուցած բազմայարկ շէնքերուն գունաւոր լուսանկարները, ինչպէս նաեւ յատակագիծը շատ ընդարձակ, մէկուկէս միլիոն տոլար արժող նոր ծրագիրի մը։

– Այս բոլորը երկրորդական են, սակայն, – կ'ըսէ քանի մը վայրկեան վերջ, իր տուած բացատրութիւնները ընդհատելով։ – Ես քեզի խօսիլ կ'ուզեմ աւելի կարեւոր խնդիրի մը մասին։ Գիտես, թէ այստեղ Պըրքլի համալսարանին մէջ գոյութիւն ունեցող հայերէն լեզուի դասընթացքին վերջ տրուեցաւ ասկէ 6-7 տարի առաջ։ Պատճառները կարեւոր չեն հիմա։ Երեք ամիս առաջ նոր մարմին մը կազմեցինք, իմ նախագահութեամբ, այդ դասընթացքը վերահաստատել տալու համար։ Գոնէ առանցք մը կ'ըլլայ մեր զաւակները չուրջը հաւաքելու։ Այլապէս կորսուած են թէ՛ մեզի եւ թէ՛ ազգին համար։ Քաղաքը այնքան ընդարձակ է, որ կարելի չէ ազգային-ընկերային որեւէ շարժում, մթնոլորտ ստեղծել։

– Ի՞նչ է կացութիւնը ներկայիս։

– Համալսարանը տրամադրութիւն յայտնած է մեր դիմումին ընթացք տալու պայմանով, որ անհրաժեշտ գումարը կարենանք մենք գոյացնել, հայերս։ Մէջտեղ ինկած ենք ուրեմն եւ գլուխիս պատեպատ կը զարնենք։

Չէ, որոշապէս թիւրիմացութիւն մը ըլլալու է տեղ մը։ Աւետիսին չարաճճի մը առաջ ինծի ներկայացուցած Գուրգէնը չէ սակայն։ Թէեւ խորքին մէջ հակասութիւն չկայ կացութեան մէջ, սխալ չէր նաեւ Աւետիսը։ Այնպէս էր քանի տարի առաջ, նամակը գրած օրերուն, եւ այսպէս է հիմա։

Գուրգէնը, կորսուած աշխարհ, յայտնապէս վերադարձած էր փարախ։

Իրենց ենք երեկոյեան։

Կոկիկ բնակարան մը շինած են Պըրքլիի բարձունքին։ Գուրգէն շատ ուրախ է մեր հանդիպումով։ Երկար տարիներու լայն բաց մը կայ յուշերուն մէջ։ Հայ կեանքէն,

(Շար. տես էջ 3)

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

Հայաստանի Բնակչութիւնը 3 Միլիոն

ԵՐԵՒԱՆ. – Հայաստանի բնակչութեան արագ աճը զարմանք կը պատճառէ բոլորին, յատկապէս մասնագէտներուն, որոնց նախատեսած թուականէն քանի մը տարի շուտ՝ այս տարի իսկ, մայր հայրենիքի բնակչութեան թիւը պիտի հասնի երեք միլիոնի։

Ներկայ տուեալներով հայրենի ժողովուրդը ամէն տարի կը բազմանայ 80,000 նոր բնակիչներով։

Բնական աճի այս նոր պատկերը շատ աւելի բարձր է՝ քան նախորդ տարիներու միջին հաշիւը։ Այս ձեւով, այժմ Հայաստանի ժողովուրդին կէսը 25 տարեկանէն աւելի երիտասարդ է։

Եթէ Հայաստանի աճը ներկայ ընթացքով շարունակուի, 1990ին հայրենի բնակչութեան թիւը պիտի հասնի 4 միլիոնի։

ՖՈՒԹՊՈԼ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԾՈՎ

ԱՐԱՐԱՏ.- ԶԵՆԻԹ 0-0

Խ. Միութեան Ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցումները բացուեցան Շաբաթ, 8 Ապրիլ 1978։ Երեւանի «Արարատ»ը իր առաջին մրցումին, «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ ընդունելով Լենինկրատի Զենիթը, կորսնցուց եղանակի իր առաջին կէտը, բաւարարուելով 0-0 արդիւնքով մը։

«Զենիթ»ի ֆութպոլիստները պաշտպանողական կազմ խաղարկութիւն մը ցուցադրելով, դաշտին վրայ ստեղծեցին ծանր մթնոլորտ մը եւ իրաւարարը ստիպուեցաւ երեք խաղացողներ ազդարարել, իսկ Արմէն Սարգիսեան վիրաւորուելով հեռացաւ դաշտէն։

ՄԱՐԴ ԷԱԿԸ

Միսէ եւ ոսկորէ, հոգէ եւ ջուրէ կազմուած այս զանգուածը ստեղծագործութեան հրաշալիքներուն գլուխ-գործոցն է։

Ան իր բանականութեամբ արդարօրէն կը գրաւէ պատուոյ տեղ մը անսահման աշխարհին մէջ։

Բնութիւնը զայն օժտած է մտքով ու սրտով։ Իրարմէ պերճազանց շնորհներ՝ որոնց կը պարտին քաղաքակրթութիւնը եւ ժողովուրդներու մշակոյթը իրենց յաղթանակները։

Թռչելու սահմանուած ոտքեր տուած է բնութիւնը իրեն, բայց շնորհիւ իր մտքի ճախրանքներուն՝ անգամ օդին մէջ խլած է թռիչքի առաջնութիւնը։

Նստած կայծակնահար ծառի մը կոճղին վրայ, փայտ եռանկիւնով մը չափած է երկնային շարժումները եւ մոռնալու համար հոգին լեցնող ձանձրոյթը, եղէգնեայ ցօղունի մը սիրտը պեղած շինած է սրինգ ու փորձած է երգել։ Այսպէս ծնած է երգի գաղափարը անոր մէջ, եւ այս ուղիով ան դարձած է սոխակները ստուերի մէջ ձգող երգի ախոյեան։

Մինչ իր նմաններէն շատեր մարդախողխող վայրագութիւններով աշխատած են երկարաձգել իրենց գոյութիւնը, ուրիշներ սրածայր քարեր վերցուցած, պեղած են հողը ու երկրի բարիքներով ուզած են ապրիլ։

Առանձին տարածութիւններու եւ կլիմաներու տակ, ստեղծըւած են ներհակ խառնուածքով մարդիկ ու բազմութիւններ, ուրոյն մորթով ու խառնուածքով։ Իմանալու համար ստեղծագործութեան գաղտնիքը, մտամարզանքներու դիմած են մարդիկ ու ստեղծած են կրօնքներ եւ հաւատալիքներ։ Դարձնելու համար հաճելի իրենց հաւաքոյթները՝ շինած են երգեր, երգերու համար խօսքեր կամ տաղեր։ Ստեղծագործութեան այս սեռը դարձած է մարդը աստուածութեան մօտեցնող ուժ։

Բանականութեամբ հռչակուած մարդը իր սրտին շնորհիւ նուաճել սկսած է հոգին իր նըմաններուն, եւ այսպէս բանաստեղծութիւնն ու երգը դարձած են թագն ու պսակը անոր։

Իր ստեղծագործութիւնները անկորուստ ժառանգ ձգելու համար յետնորդ սերունդներու, խաղերու վարժութեամբ հարստութիւններ ձգուած են ապրող նորերու, ու ստեղծագործող մարդը մեռած թէպէտ, ապրած է նոր դարերու մէջ նոր սերունդներու հետ։

Միտք եւ սիրտ, անկորուստ պահելու համար ստեղծագործութեան աւիւնը, սիրոյ նարօտով կապուած են իրարու։

(Շար. տես էջ 2)

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ Կիրակի, 16 Ապրիլ 1973, կ.ե. ժամը 6.30ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, ի ներկայութեան հոծ թիւով ազգականներու եւ հրաւիրեալներու, տեղի ունեցաւ պսակադրութիւնը՝ ծանօթ ազգային, Գահիրէի Պաշտ. Թեմական եւ Քաղաքական Ժողովներու անդամ, Հայկական Ընթերցասրահի հիմնադիրներու խորհուրդի եւ վարչութեան անդամ, բարեյիշատակ Տէր եւ Տիկին Զաւէն եւ Լիւսի Պալայեանի որդւոյն՝

ՊՐ. ՎԱՀԷ Զ. ՊԱԼԱՅԵԱՆԻ

ԸՆԴ

ՕՐ. ՎԱՐԴՈՒՀԻ Գ. ՇԱՀԱՊԷՆՏԷՐԵԱՆԻ

դստերը՝ համայնքիս ծանօթ անձնաւորութիւն եւ նահատակ Տէր եւ Տիկին Գրիգոր եւ Սոֆի Շահապէնտէրեանի։

Կնքահայրութիւնը ստանձնած էին Տէր եւ Տիկին Դանիէլ եւ Մայտա Ճողոեան։

Պսակադրութեան նախագահեց Եգիպտոսի Առաջնորդ Գեր. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան, որուն կողքին՝ Արժ. Տ. Նարեկ Քհնյ. Տէրընեան։

Եկեղեցւոյ դպրաց դասն ու «Շնորհալի» երգչախումբը բերին իրենց մասնակցութիւնը, ղեկավարութեամբ Մօ. Սիմոն Յակոբեանի եւ երգեհոնահարութեամբ Տիկին Շամիրամ Դաւիթեանի։

Արարողութեանց աւարտին Առաջնորդ Սրբազան Հայրը շնորհաւորական իր խօսքը ըրաւ, վեր առնելով ամուսիններու երկու ամուսնացեալ անձերուն եւ իրենց ծնողաց ու ընտանիքին կարեւորութիւնը՝ հայկական նոր օճախներու հիմնադրման։

Ներկայ հրաւիրեալները եւս իրենց շնորհաւորանքներուն միացուցին երջանկութեան մաղթանքներ։

Օր. Վարդուհի Գ. Շահապէնտէրեան իր հայեցի դաստիարակութիւնը ստացած է Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանին մէջ, որուն շրջանը յաջողութեամբ աւարտելէ ետք, միջնակարգ եւ յառաջադէմ իր ուսումը շարունակած է «Ամերիքըն Գոլէճ Ֆոր Կըրլզ»ի մէջ։ Ապա յաճախելով Գահիրէի Ամերիկեան համալսարանը, ան ուսուցչական յաջողութեամբ վկայուած եւ արժանացած՝ Հոգեբանական Գիտութեանց Պրոֆեսորի աստիճանին։ Ան այժմ կը պաշտօնավարէ «Ֆոտ Ֆաունտէյշըն»ի մէջ։

Պր. Վահէ Զ. Պալայեան իր ազգային դաստիարակութիւնը ստացած է Գալուստեան Ազգ. Վարժարանին մէջ։ Ապա յաճախած եւ փայլուն յաջողութեամբ աւարտած է «Տոն Պոսքօ» արհեստակցական Գոլէճը ու վկայուած ելեկտրագէտ։ Ան այժմ որպէս ելեկտրոնիկ հաշուիչ մեքենաներու մասնագէտ կը պաշտօնավարէ «Օլիվէթթի» հաստատութեան մէջ եւ անցեալ տարի այդ ընկերութեան կողմէ ուղարկուեցաւ Իտալիա, նորագոյն մեքենաներու մասնագիտութեան տիրանալու։

Նորապսակ ամոլով հայկական բոյն մը եւս կը կազմուի մեր համայնքէն ներս։

Հարսանեկան արարողութենէն ետք, Տէր եւ Տիկին Զաւէն Պալայեանի բնակարանին մէջ (Հելիոպոլիս) տեղի ունեցաւ ընդունելութիւն մը՝ ազգականական եւ ընտանեկան պարագաներու սեղմ շրջանակի մէջ։

Այս բարեբաստիկ առիթով խմբագրութիւնս ջերմօրէն կը շնորհաւորէ նորապսակներն ու իրենց ծնողները, ու կը մաղթէ երկար և երջանիկ կեանք։

ԳԱՀԻՐԷԻ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ 70-ԱՄԵԱՅ ՇԷՆՔԸ

որ [illegible] տօնենք յոբելեանը պիտի ներբարկուի քաղաքին կառավարիչին հովանաւորութեամբ, Ալ-Գալաա պողոտային վրայ բարձրացող կամուրջ-նաւամատոյցի օծման պատճառով։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանտա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒՄՆԵՐ

ԵՂԵՌՆԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Եղեռնի յիսնամեակին յիշատակութիւնը Հայոց կողմէ, տեղ տեղ արձագանգ գտաւ միջազգային մամուլին մէջ։ Պզտիկ չափով եւ անկատար ձեւով, բայց այդքանն ալ բաւական էր չղայնացնելու համար Թուրքերը։ Ջնջելու համար այդ արձագանգին ազդեցութիւնը, թուրք մը՝ Սամի Քոչաս, ծերակուտական եւ ատեն մը նախարար Նիհաս Էրիմի դահլիճին մէջ, 1967ին յօդուածներ հրատարակեց «Յէյլի Նիուզ» օրաթերթին եւ «Տը Ուիք» շաբաթաթերթին մէջ, կրկնելով թրքական սուտերուն եւ զրպարտութիւններուն յանկերգը հայոց դէմ։ Իր խօսքերով, այդ յօդուածները «մեծ տարածում» գտեր են։

Կրնայինք այդ լրբութիւններուն դիւրաւ պատասխանել նոյն թերթերուն մէջ։ Չըրինք։

Լօզանի դաշնագրին քննարկումը՝ ի վնաս հայ փոխադրութեան, ոչ մէկ կերպով չյիշատակուեցաւ զայն ստորագրող երկիրներուն մամուլին մէջ։ Ինքնին նենգութիւն չէր ըլլար ասիկա, բայց մենք ապահովաբար ձեւ մը կրնայինք գտնել, արձանագրել տալու համար եղելութիւնները։ Այս առնչութեամբ, Լիբանանի խորհրդարանին հայ երեսփոխանները յուշագիր մը ներկայացուցին իրենց արտաքին նախարարին, խնդրելով անոր միջամտութիւնը եւ բարեխօսութիւնը բարեկամ պետութիւններու մօտ։ Անօգուտ ձեռնարկ։ Անօգուտ եւ անարձագանգ։ Հակառակ տասնամեակներէ ի վեր տեւող բանակցութիւններուն, Լիբանանի կառավարութիւնը դեռ չէ կրցած Թուրքիայէն ստանալ իրաւունքները՝ իր սեփական քաղաքացիներուն, նախկին օսմանեան հպատակ։ Ո՞ւր կը մնայ թիկունք կանգնի Հայոց։

Մարսիլիոյ յուշարձանին բացումին եւ անոր հետեւող իրադարձութիւններուն առթիւ՝ կրնայինք յօդուածներ հրատարակել տալ ֆրանսական կարեւոր օրկաններու մէջ։ Չկրցանք, եւ եթէ չըլլար թրքական սխմարութիւնը, խնդիրը բոլորովին անձեւ պիտի անցնէր։

ՄԱԿի Մարդկային Իրաւանց Յանձնաժողովին Մարտ 6ի ծանօթ նիստին մէջ թրքական լկտիութիւնը, եւ աններողութիւնը՝ քաղաքակիրթ երկիրներուն, որոնք ինքզինքնին պաշտօն տուեր են մարդկային իրաւունքներով զբաղելու, մեր թերթերը միայն ծաղկեցին։

Կարելի է երկարել շարքը այս օրինակներուն եւ ընդլայնել պատկերը մեր տկարութիւններուն եւ թերիներուն։ Բայց այդ պատկերին մէջ կը մնան մխիթարիչ եւ յուսատու մասեր, եթէ անկէ հեռացնենք ինչ որ մեր հասողութենէն դուրս է։

Այսինքն, եթէ այսօր համակերպինք հրաժարելու ամէն ինչէ, որ դուրս է մեր կարողութենէն եւ վեր է մեր ուժերէն, կը մնան գործեր՝ զորս կրնանք գլուխ հանել յաջողութեամբ, եթէ ունենանք կամքը եւ ցոյց տանք անհրաժեշտ տաղանդը։

Խոստովանինք, որ մինչեւ հիմա շատ չփայլեցանք ոչ մեր կամքով եւ ոչ մեր ցոյց տուած ձիրքերով։ Հեռու չերթանք, նոյնիսկ մեր հայկական շրջանակին մէջ չենք տարած կազմակերպուած եւ մեթոտիկ աշխատանք։ Աւելի քան վաթսուն տարի անցած է Եղեռնէն ի վեր եւ տակաւին չէ գրուած, մեզի Հայերուս համար, տարագրութեան եւ բնաջնջումին ամբողջական պատմութիւնը։ Վկայութիւններ՝ հազարաւորներով կը վխտան մեր մամուլին եւ գիրքերուն մէջ։ Բայց ամէնն ալ կը մնան մասնակի աղբիւրներ եւ տարբեր չի կրնար ըլլալ։ Բայց զանոնք հաւաքել, զտել, բաղդատել եւ ստուգել, փնտռել նոր վկայութիւններ վերապրողներու մօտ եւ որքան կարելի է փաստաթուղթերուն մէջ, դասաւորել անոնք՝ աշխարհագրական եւ ժամանակագրական կարգով, անհրաժեշտ աշխատութիւն մըն է որ չէ կատարուած, զոր չէ փորձած ստանձնել ոչ մէկ հեղինակ եւ ոչ մէկ կազմակերպութիւն։

Ուրիշ օրինակ մը անկապ եւ անկազմակերպ աշխատանքի, բոլորովին տարբեր տեսակէ։ Թռուցիկ մը հրապարակ ելաւ, ՄԱԿի մէջ 6 Մարտի նիստին առնչութեամբ, ստորագրուած Հայ Դատի պաշտպան Կոմիտէի մը կողմէ։ Ո՞վ է, ի՞նչ է, ի՞նչպէս ստեղծուած է։ Եթէ Հայ մը կամ Հայեր տեղեկութիւն մը ուզեն, օժանդակել կամ ծառայութիւն մը մատուցանել փափաքին, որո՞ւ պիտի դիմեն։ Կոմիտէի գոյութեան իրաւունքը չէ որ խնդրոյ առարկայ կը դարձնենք, բայց աւելի լաւ չէ՞ որ բաժինը ծածուկ եւ խորհրդաւոր գործունէութեան հին սովորութիւնները, որպէսզի աւելի վստահութիւն ներշնչենք, մանաւանդ որ հայ դատի պաշտպանութիւնը ոչ մէկ զաղտնի կողմ ունի։ Ամէն օր Ֆրանսերէն թերթերու մէջ զանազան կոմիտէներու ստեղծումը կը ծանուցուի։ Անոնք ալ կը ներկայանան առնուազն մէկ պատասխանատուի անունով եւ հասցէով։

«Կարելի բոլոր միջոցները ի գործ պիտի դնենք», կը խօսանար նոյն թռուցիկը, «ձախողեցնելու համար թրքական այն նենգ դիտաւորութիւնը»։ Ի՞նչ եղաւ այս «կարելի բոլոր միջոցներուն» գործադրութիւնը։

Իբր բացայայտ, ընդունուած ապացուցուած իրողութիւն մը, մեր թերթերուն մէջ միշտ կը կարդանք՝ որ Եղեռնի յիսնամեակէն ետք սփիւռքահայ երիտասարդութիւնը «ազգային գիտակցութեան հասած է», եւն. եւն.։ Ո՞ւր են այս նորահաս գիտակցութեան նշանները եւ արդիւնքները։

Նոյն Մարտի 6ի նիստին դէմ բողոքելու համար Պէյրութահայերը, 5000 հոգիով ցոյց կատարեր են։ Ցոյցերը քանի մը ժամուան մէջ կ'որոշուին, կը կատարուին եւ կը վերջանան։ Յետո՞յ։ Գոհունակութիւն յայտնուեցաւ որ լիբանանեան մամուլը լայն արձագանգ տուած է Հայոց ցոյցին։ Բաւական չէ։ Կարելի չէ՞ր որ կազմակերպիչները իրենց ձեռնարկով հետաքրքրէին եւրոպական մեծ օրկաններու թղթակիցներ։

Պէտք է ունենանք, մեծ մայրաքաղաքի մը մէջ կեդրոն մը՝ որ ըլլայ գործօն Հաստատութիւն մը, եւ ոչ թէ լքեալ գրասենեակ մը։ Հաստատութիւն մը, որ հետզհետէ հաւաքէ բոլոր անհրաժեշտ փաստաթուղթերը եւ մատենագրութիւնը, մէկ խօսքով *տորքիւմանթասիոն*ը, որ ունենայ տեւական եւ ձեռնհաս աշխատակիցներ, հայ եւ ի հարկին օտար, անոնց ապահովէ կանոնաւոր եւ արդիւնաւոր աշխատանքի բոլոր միջոցները, եւ եթէ չկան ձեռնհաս աշխատակիցներ, ինչ որ հաւանական է, պատրաստէ զանոնք։ Կեդրոն մը՝ որ քննէ եւ վերլուծէ մեր դատին զօրաւոր եւ տկար կողմերը, կարելի եւ անկարելի մասերը, եւ շեշտը դնէ զօրաւորին եւ կարելիին վրայ։ Կեդրոն մը՝ որ հետեւի միջազգային անցուդարձերուն եւ յանկարծակիի չգայ, ու ամէն անգամ որ առիթը կը ներկայանայ – կը տեսնենք որ յաճախ այդ առիթները կը ներկայանան, – բուն իր խօսքը լուրջ եւ վայելուչ կերպով։ Կեդրոն մը՝ որ երբեմն հրատարակէ կամ հրատարակել տայ գիրքեր ու կարենայ խօսեցնել տալ անոնց վրայ, իր կողմէ շահի օտար ազդեցիկ գրողներ եւ լրագրողներ։

Միւս կողմէ նման ձեռնարկ մը պէտք է բաւական կարով եւ ողջմտութիւն կարենայ ցոյց տալ՝ զերծ մնալու համար արտաքին ոտնձգութիւններէ, խափանարարութիւններէ, «ես եմ, դուն ես»ի խնդիրներէն։

Ասոնք դժուար գործեր են եւ կը պահանջեն դրամ, ժամանակ եւ մանաւանդ մարդեր։ Երբ կը տեսնենք հարիւր հազարաւոր տոլարները որ կը ծախսուին առաւել կամ նուազ օգտակար գործերու համար, կը կարծենք որ դրամը ամենէն դիւրինն է գտնել։

Բայց բաղդատմամբ այն անկարելի գործերուն՝ որոնց համար այնքան աղմուկ կը հանենք, անոնք, զերթ տեսականօրէն կարելի գործեր են։

Խ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԱԿՆԱՐԿ

ԹԱԹԸ ԹԱԹԻՆ

Կը հետեւինք սովետական կրկէսի մէկը միւսէն գեղեցիկ ու հետաքրքրական ներկայացումներուն։

Մարդիկ թէ անասուններ, մարզուած վարպետ ձեռքերու մէջ, և յարատեւ աշխատութեամբ տիրացած են ամենէն աներեւակայելի կարողութիւններուն, բայց...

Այո՛, մեծ բայց մը կը ներկայանայ մեր մտքին, երբ աւելի քան վարպետ գազանագսպային հրամանին անսալով, հսկայակազմ վագր մը իր թաթը կը դնէ փիղին երկարած թաթին վրայ, ու կը մնայ այդպէս անշարժ։ Կարծես գազանի դաշինք մը ըլլար այս երկու անասուններուն միջեւ, դաշինք մը ընդդէմ ասոնց երկոտանիին։

Իսկ երբ վարպետը նոյն հրամանը կու տայ այս անգամ իր իսկ ձեռքը երկարելով, գեղատեսիլ գազանը նախ չանսար հրահանգին, բայց յետոյ կարծես ակամայ իր թաթը ձեւ բանի կ'երկարէ մարդուն և ընդհուպ ետ կը քաշէ։

Ո՛վ գիտէ ինչեր կ'անցնին այդ վայրկեանին վախազդու անասունին գլուխէն, շատ աւելի վախազդու ասոնց արարածին հանդէպ։

Կ'արժէր թափանցել տոոր...

ԱՐԻԱՆ

ՄԱՐԴ ԷԱԿԸ

(Շար. Ա. Էջէն)

Տիեզերական համերգին մէջ ի՞նչ դեր է վերապահուած սրտին, մտքի նուաճումներուն մօտ ի՞նչ է տեղը սրտի նուաճումներուն։

Կարեւոր հարց մըն է ասիկա։ Գտնէ՛ արագ եւ քմահաճ պատասխան մը չփորձի մտածել շատերը ու վարկածային պատասխաններ գտնային երկրայելի։

Ցամենային դէպս, միտք եւ սիրտ կոչուած են ներդաշնակօրէն գործելու։

Շնորհիւ մտքին, պիտի նուաճուին բարբարոս բազմաթիւ վայրագութիւններ ու մարդը մահուան անկողնին մէջ պիտի անգորրէ իր հոգին, երգի քաղցրը օրօր մրմնջումներուն տակ։

ՎԱՐԴԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ՈՒԱ՞ԹՍ «ՀԱՅԵՐԷՆ», ՏԷՏԻ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

իր անցեալէն կտրուած է տարիներով։ Կու տամ անունները այսօր հայկական հրապարակի վրայ քիչ թէ շատ համբաւ ի տիրացած, ընկերային ծառայութեան մէջ զբաղող մեր քանի մը ընկերներուն։ Չի յիշեր զանոնք։ Կարեւոր ալ չեն այլեւս անոնք իրեն համար։ Կեանքը կազմակերպած է ընտանեկան սահմանափակ շրջանակի մը մէջ, և անկէ դուրս պատահածը չէ հետաքրքրած զինք երբեք։ Ունի, սակայն, լուրջ մտահոգութիւն մը, որ չի ծածկեր։

– Կը վախնամ, – կ'ըսէ, – որ աղջիկս՝ Պէթին, որ 18 տարեկան է, ամերիկացի տղու մը կապուի յանկարծ։ Գիտես, հայ տղաքը քիչ են այս կողմերը։ Յետոյ Արեւելքէն նոր եկողները շատ տարբեր են այստեղ ծնած ու մեծցած մերիններէն, և՛ւ մտայնութեամբ, և՛ւ հոգեբանութեամբ։

– Հայ եղեր է կամ օտար, ի՛նչ տարբերութիւն կ'ընէ, – կ'ըսեմ քսան տարի առաջ Աւետիսին գրած իր նամակը յիշելով, – կարեւորը զիրար սիրելը չէ՞ ի վերջոյ։

– Այդպէս չէ, սիրելիս, ես կը հաւատամ արեան ձայնին։ Մեր ներքին կազմուած է մեր անցեալով, մեր նախնիներուն մեզի ձգած իմացական ու հոգեկան ժառանգութիւնով, այդ բոլորին գիտակցութեամբ։

– Անոնք ի՞նչ կապ ունին սիրոյ և ամուսնութեան հետ։ Էականը սէրն է, իսկ սէրը սահման, ազգային սահման չի ճանչնար։

– Ես ալ Նոր Ամերիկա եկած շրջանիս քեզի պէս կը մտածէի։ Կը զարմանամ, որ Եւրոպայի առանձնութիւնդ տակաւին չէ կըրցած կարգի բերել քեզ։ Պատկանիլը բնազդական մղում մըն է, սիրելիս։ Արմատներու կապուած ըլլալ մը կայ, որուն թերեւս խորապէս չես անդրադառնար, մինչեւ որ հեռու չայրիս քուկիններէդ, հարազատ ժողովուրդէդ։ Երբ երիտասարդ ես ու նոր եկած Արեւելքէն, արեւմտեան աշխարհին մեծութիւններուն դիմաց կ'անճրկիս նախ և յետոյ կ'անցնիս ինքնորոնումի, վարանումներու շրջան մը, շրջաններէ։ Կը տեսնես արտաքին առաւելութիւնները և կ'ուզես, կը փորձես մեծին, զօրաւորին պատկանիլ, որովհետեւ ատիկա ձեւով մը կու տայ նաեւ պատրանքը քու զօրաւոր, մեծ ըլլալուդ։ Արտաքին այդ երեւոյթները, որոնցմով շրջան մը կը խաբես ինքզինքդ, կացութիւնը չեն փոխեր սակայն։ Ինչպէ՞ս կրնաս, օրինակ, մեր դարաւոր «ծիրանի-ծառ»-էն կտրուիլ և պատուաստուիլ, ըսենք թէկուզ կաղնիի մը վրայ։ Բնական չէ, պարզապէս կարելի չէ։ Նոր ոստը կրնայ թերեւս նոյնիսկ փակիլ կոճղին ի վերջոյ, բայց կազմախօսական տեսակէտով միանալ անոր, ծլարձակիլ ու պտղաւորուիլ՝ երբեք։ Տարբեր է մեր զաւակներու պարագային, ուր պատուաստի հարց չկայ։ Հոս քու հունդ է, որ ինկած է խորթ հողի վրայ ու իր սնունդը կ'առնէ օտար, անբերրի հողէն։ Մեծնալէ ետք ծառին տուած պտուղը վստահաբար պիտի պահէ իր ձեւն ու երանգը. բայց երբեք՝ համն ու բոյրը, որ ունեցած պիտի ըլլար, եթէ արմատները իջնէին խորը իր հարազատ հողին, ու ծիլերն ու ծաղիկները բացուէին իրենց սեփական միջավայրի մէջ ու երկինքի տակ։ Չեմ գիտեր, կրնա՞մ միտքս բացատրել, թէ՞ տուած օրինակովս աւելի բարդացուցած եղայ խնդիրը։ Ինչ որ է, քիչ մըն ալ քու մասիդ պատմէ տեսնենք։

Այդ պահուն դուռը զօրաւոր ու յանկարծական մղումով մը կը բացուի, ու հովի պէս ներս կ'իյնայ Պեթին, սիրուն, հասակաւոր, սեւաչեայ։ Նախասենեակի դուռէն կը բարեւէ պապան.

– Հելօ տէտի։

– Հելօ Պեթի, եկուր ծանօթացիր, պապային շատ լաւ հին մէկ բարեկամին։ Քսանհօթ տարի է չէինք տեսած զիրար։

Անգլերէնով տրուած այս բացատրութիւնը Պեթին կը հասկնայ բնականաբար։ Ուշադրութիւնը տարբեր ուղղութեամբ է սակայն։ Պապային հին բարեկամը իրե՞ն ինչ։ Այնքան օտար է պապային աշխարհին։ Քովի պահարանէն բան մը կը փնտռէ անհամբերելով։ Անոնց փնտռտուքը դադարեցնելու, գլուխը երկվայրկեան մը կը դարձնէ իմ կողմս ու՝

– Հելօ։

– Հայերէն ալ կը խօսի՞ս, Պեթի, – կը հարցնեմ բան մը ըսած ըլլալու համար, անդրադառնալով հանդերձ հարցումիս անտեղի, նոյնիսկ անփափկանկատ ըլլալուն։

– Ուա՞թս «հայերէն», տէտի, – «հայերէն» ի՞նչ կը նշանակէ, հայրիկ։

– Աղջիկս, եղա՞ւ տուիկս, խայտառակեցիր մեզ, – կ'ըսէ Գուրգէն հայերէնով, խօսքը աղջիկէն աւելի ինծի ուղղելով կարծես։ Պեթին ոչինչ կը հասկնայ հարկաւ ըսուածէն։

– Ես կ'աճապարեմ, տէտի, պէտք է անմիջապէս ընթրեմ ու մեկնիմ։ Ժամադրութիւն ունիմ։

– Աղջիկս, չե՞ս կրնար քանի մը վայրկեան սպասել, մաման սեղան շտկած է, քիչ յետոյ կը նստինք բոլորս մէկ։ Յետոյ, նոր եկար տակաւին։

Պեթին ժամադրութիւն ունի սակայն։ Կը նստի սեղանին ծայրը առանձին, բաներ մը կ'ուտէ հապճեպով ու՝

– Կուտ Պա՛յ։

Պեթին ոստումով մը ինքնաշարժին մէջ է արդէն։

– Է՛, նորէն մենք մեզի մնացինք, հինեբս, – կ'ըսեմ Գուրգէնին դառնալով։ – Մի մտնար, առնուազն երեսուն տարիով ետ ենք ասոնցմէ։

– Ի՞նչ կրնաս ընել, սիրելիս, ժամանակները փոխուած են։ Եթէ չհաշտուիս կեանքի այս կշռոյթին հետ... եղածն ալ վրայ կու տաս։ Ժամադրութիւն և այլն մանր ու անվնաս բաներ են, տարիքին հետ անցնող։ Միւսն է զիս մտահոգողը.– անոնց անտարբերութիւնը իրենց ժողովուրդին, մայրենի լեզուին, իրենց անցեալին հանդէպ։ Քիչ առաջ կը խօսէի արմատներու մասին։ Ամերիկեան զօրաւոր հոսանքը առեր, կը տանի զիրենք։ Հոսանք մը, ուր գիւղին հաճոյքները նպատակի են վերածուած, կեանքի նպատակի։

Երբ ոտքի կ'ելլենք սեղան նստելու, կը խորհրդածեմ ես ինծի.– Աւելորդ ի՞նչ ունի այս տղան այսօր մեր միւս ընկերներէն, որոնք ետեւ մնացին ու տեղաւորուեցան Արեւելքի երկրներուն մէջ։ Այսպէս տուն մը կըրնար որեւէ տեղ շտկել։ Առանց նոյնիսկ թերեւս այսքան չարչարուելու։ Նման և երբեմն աւելի լաւ ալ պայմաններ չունեցա՞ն միւսները, որոնք նախընտրեցին Արեւելքի աստղազարդ, խաղաղ երկինքն ու հայկական մթնոլորտը։ Իր, մեր ընկերները, որոնց համար կեանքը պատառ մը վաստկելէն անդին՝ աւելի էական իմաստ մը ունի այսօր, և որոնց հայ. կ. կան վարժարաններու մէջ դաստիարակուած զաւակները պիտի չհարցնեն երբեք.

– Ուա՞թս «հայերէն», տէտի։

ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՎԵԱՆ

ՍԵԴԻ ԳՕՉՈՒՆԵԱՆԻ 50-ԱՄԵԱԿԸ ՍԻՏՆԻԻ ՄԷՋ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջահակիր»ի)

Կ'ըսուի թէ բեմի ծառայողներուն մեծ մասը մոռացութեան մատնուելու դատապարտուած են։ Բայց երբ մարդիկ իսկապէս անխոնջ եւ արժէքաւոր գործ կը կատարեն, կրնան արժանանալ մեծարանքի ու գնահատանքի։ Անոնցմէ մին է հայ բեմի վաստակաւոր դերասան Սեդի Գօչունեանը, որուն ծննդեան Յոբելինական հանդիսութիւնը արժանավայել կերպով եւ համահայկական բնոյթով տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Մայիս 6ին, Սիտնիի մէջ, ուր ան հաստատուած է վեց տարիներէ ի վեր եւ կազմակերպութեամբ Յիսնամեայ Յոբելինական Գործադիր Յանձնախումբին, որ բաղկացած է գաղութիս ծանօթ անձնաւորութիւններէ՝ ինչպիսիք Տիկ. Լուիզ Եազուպեան, պր. Վարդան Սարսըմեան, Ներսէս Զոլաքեան, Համբարձում Համբարձումեան, Վահրամ Ճիհանեան եւ ատենապետութեամբ վաստակաւոր դերասան եւ Մեսրոպեան Վարժարանի հոգաբարձութեան ատենապետ Պր. Մկրտիչ Սարաֆեանի, ու ատենադպրութեամբ մեներգչուհի եւ «Ալեք Մանուկեան» վարժարանի դաստիարակչուհի Օր. Նատիա Ղազարեանի։

Դերասան Սեդի Գօչունեան Աւստրալիոյ մէջ։
Ձախ կողմը ետին՝ Սիտնիի նորակառոյց օփերան

Այս հանդիսութիւնը կը զուգադիպի նաեւ արուեստագէտին թատերական բեղուն գործունէութեան 30-ամեակին։ Գօչունեան, որ հայ թատրոնին կարեւորութեանը գիտակից ու բազմակողմանի ընդունակութիւններով օժտուած արուեստագէտ մըն է, 30 տարիներ անխոնջ ծառայած է հայ բեմին, Գահիրէն Աղեքսանդրիա, Սիտնի եւ այլուր, ամենուրեք տարածելով ու սիրցնելով հայ թատերական արուեստը։ Գօչունեանի խաղացանկը եղած է նախ ան առաւելաբար բեմադրած է դրամներ եւ խորհրդախաղեր, որոնցմէ շատերը՝ իր թարգմանութիւնները, վերածումներն ու մշակումները եղած են։ Տասնեակ տարիներ շարունակ կերպարած է բազմաթիւ պատասխանատու եւ գլխաւոր՝ ծանր ու զուարթ դերեր, միշտ նկատառելի դուրս գալով եւ խստապահանջ քննադատներու գնահատանքին արժանանալով։

Սոյն հանդիսութեան յայտագրին իրենց մասնակցութիւնը բերելով յօժարեր պիտի մեծարեն՝ նախկին եգիպտահայ ինչպէս նաեւ Սիտնիի ծանօթ հայ արուեստագէտներ ու մշակութականներ։

Սոյն Յոբելեանը յիշատակելի դարձնելու համար, Յիսնամեակի Յանձնախումբը լոյս ընծայեց զունազեղ կողքով եւ 55 էջերէ բաղկացած «ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ԱԼԲՈՄ» մը, որուն մէջ տեղ գրաւած են Գօչունեանի կենսագրականը՝ հայերէն եւ անգլերէն, ինչպէս նաեւ հայ եւ օտար մամուլի մէջ լոյս տեսած գրութիւններէ կարգ մը հատուածներ ու պատկերներ։

Ինչպէս Եգիպտոսի մէջ, Սիտնիի մէջ եւս Գօչունեան կը վայելէ ժողովրդականութիւն, եւ վստահ ենք, որ հայ բեմի ու մշակոյթի նուիրեալ այս անխոնջ երախտաւորին ի պատիւ սոյն հանդիսութիւնը սիրով պիտի դիմաւորուի հայութեան կողմէ։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱՒՍՏՐԱԼԱՀԱՅ ԱՐԺԷՔՆԵՐ

ՍԻՐՈՒԱԾ ԵՐԳՉՈՒՀԻ, ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉՈՒՀԻ
ՕՐ. ՆԱՏԻԱ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Հա՞րկ է Աւստրալահայ գաղութը տակաւին կոչել նորեկ գաղութ մը. եթէ հարկ է, զայն պէտք է կոչել նաեւ որակաւոր գաղութ մը։ Արդարեւ վերջին քանի մը տարիներուն ընթացքին զանազան երկիրներէ Աւստրալիա հաստատուեցան բազմաթիւ հայեր, և գաղութը աճեցաւ առաւելագոյն չափով։ Այս գաղթողներուն մէջ կը գտնուէին կարող անձեր և տաղանդաւոր արուեստագէտներ։ Անոնցմէ մին է Օր. Նատիա Ղազարեանը, որ իր ծնողքին ու եղբօրը հետ 1973ին Թուրքիայէն գաղթած է Աւստրալիա։

Նատիա ծնած է Պոլիս 1954 Դեկտեմբեր 24ին։ Իր նախնական կրթութիւնը ստացած է հայկական «Մաքրուհեան» Վարժարանը և ապա բարձրագոյն ուսումը շարունակած՝ ֆրանսական «Սէն Պենուա» գոլէժը, ուրկէ ընթացաւարտ է։ Դպրոցական տարիներէն իսկ յայտնի կ'ըլլայ՝ որ Նատիա օժտուած է բնական գեղեցիկ ձայնով մը։ Ինչպէս շատ մը այլ երգիչներ, Նատիա եւս իր աստուածատուր ձայնը կը հնչեցնէ Աստուծոյ տան մէջ։ Այսպէս Նատիայի ձայնը առաջին անգամ ըլլալով կը լսուի Նարեկացի երգչախումբին մէջ, Սուրբ Աստուածածնայ եկեղեցւոյ գմբէթներուն ներքեւ։ Ան իր մասնակցութիւնը կը բերէ նաեւ այլ զանազան երգչախումբերու և կարգ մը երգահանդէսներու ուխտը կը դառնայ։

Կարճ ժամանակուայ մը մէջ, Նատիա, թէ աղօթատէր հասարակութեան և թէ արուեստասէր ընտրանի շրջանակի մէջ ծանօթ կը դառնայ։ Սակայն իր առաջին մեծ քայլը կ'առնէ՝ մասնակցելով երաժշտագէտ Ժիրայր Արսլանեանի 250 հոգինոց երգչախումբին։ Վարպետին շընորհիւ Նատիայի ձայնը լաւագոյնս կը մարզուի ու ան կը դառնայ խումբին լաւագոյն երգիչներէն մին։ Միջանկեալ յիշենք՝ թէ Արսլանեան սոյն երգչախումբը Պոլսահայութեան մէջ կը գրաւէ պատուաւոր տեղ մը, որուն երգեցողութիւններուն ձայնագրութիւնները Միացեալ Նահանգներու մէջ ձայնապնակի կը վերածուին յաճախ։ Նատիա այլեւս փնտռուած երգչուհի մըն է և իր մասնակցութիւնը կը բերէ նաեւ Կարօ Արմանի 155 հոգինոց երգչախումբին ու անոր շրջապտոյտային համերգներուն։

ՕՐ. ՆԱՏԻԱ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Սիտնիի մէջ, Նատիա կը շարունակէ իր բարձրագոյն ուսումը անգլերէն, յաճախելով «Ուիլեպի Կըրլս Հայ Սքուլ»ը, որ կ'աւարտէ բարձր նիշերով։

Նատիա չի գլանար նաեւ իր նախասիրած արուեստը ի սպաս դնելու Սիտնիի հայ գաղութին, և սիրայօժար կը մասնակցի Հայ Մշակութային Միութեան 120 հոգինոց երգի ու պարի համոյթին սարքած երգահանդէսներուն, ոչ միայն խմբերգներով, այլ և մեներգներով ալ։ Ան իր մասնակցութիւնը բերած է թէ՛ Մշակութայինի, և թէ՛ Բարեգործականի կազմակերպած Ապրիլեան Ցուցահանդէսներուն, ինչպէս նաեւ Սիտնիի Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ երգեցողութիւններուն։

Նատիա ունի նաեւ դերասանական խմոր, ու իր մասնակցութիւնը բերած է Սիտնիի մէջ Պոլսահայ թատերասէրներու կողմէ ներկայացուած «Հարս ու Կեսուր» ներկայացումին՝ հարսին դերով։

Անցեալ Սեպտեմբերին, շընորհալի արուեստագիտուհին իր մեներգներով մասնակցեցաւ «Գարնիվալ 1977» հանդիսութեան, որ իր տեսակին մէջ

(Շար. տես էջ 4)

ՋԱՀԱԿԻՐ

20 ԱՊՐԻԼ 1978

ՓԻՆԿ-ՓՈՆԿ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԲԱՒԸ՝ ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍԻ ՄԱՐԶԱՁԵՒԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՅ ՄԸ՝ ԵՈՒՐԻ ՂԱԶԱՐԵԱՆ ԿԸ ՄԱՐԶԷ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

Սեղանի թենիսը, բովանդակ աշխարհի մէջ, հետզհետէ կը դառնայ ժողովրդական մարզաձեւ մը։ Ճափոնէն ելած այս խաղը «փինկ-փոնկ» անուան տակ, շուտով տարածուեցաւ երկրագունդին վրայ եւ այսօր դարձած է միջազգային մարզաձեւ մը իր զանազան մրցաշարքերով։ Ունի նոյնիսկ իր արհեստավարժ խաղացողները, ինչպէս շատ մը ուրիշ մարզաձեւեր, ներկայիս։ Սեղանի թենիսի աշխարհի ախոյեանութիւնը ընդհանրապէս Ասիացիներուն ձեռքն է։ Ճափոնցի եւ մանաւանդ չինացի մարզիկները լաւագոյններն են։

Հայաստան ալ սակայն իր խօսքը կ'ըսէ այս մարզաձեւին մէջ միջազգային մակարդակի վրայ։ Չենք չափազանցեր եթէ ըսենք թէ հայերը, սկիզբէն, առաջին կարգի վրայ եղած են սեղանի թենիսին զարգացման համար, Խորհրդային Միութեան տարածքին վրայ։

Այս գետնին վրայ մեծ դեր է կատարած Ռումանիայէն ներգաղթած երիտասարդ մը՝ Յարութիւն Յակոբեան, որ 1951ին խլեց Խորհրդային Միութեան առաջին ախոյեանի տիտղոսը եւ յետոյ ակումբ-մարզական ղեկավարներու հրաւէրով - շրջապտոյտներու երկրին մէջ եւ ցուցադրութիւններ կատարելու, ճանչցնելու համար իր սիրած մարզաձեւը։

Բնականաբար, Հայաստանի մէջ եւս Յակոբեանի օրինակին հետեւողներ շատ եղան։ Տղաք եւ աղջիկներ հասան բարձր մակարդակի։ Յարութիւն Յակոբեան մեռաւ կանխահասօրէն տասնեակ մը տարիներ առաջ, բայց իր անունը չէ մոռցուած եւ ամէն տարի մրցաշարք մը կը կազմակերպուի Երեւանի մէջ ի յիշատակ անոր։

Յակոբեանէն վերջ Հայաստան տուած է բազմաթիւ ախոյեաններ ու ախոյեանուհիներ Խորհրդային Միութեան ներկայացուցչական կազմերուն։

Յիշենք միայն վերջին տարիներուն յատկանշուած անունները՝ Գեղամ Վարդանեան, Բագրատ Գուռնազեան, Ֆելիքս Փիլոսեան, Էտիկ Զաքարեան, Էլմիրա եւ Նարինէ Անտոնեան, Ռիթա Գօզոսեան, որոնց վրայ պէտք է աւելցնել, պաթուածը Սարգիս Սարխոյեանը։ Ասոնք եղած են յաճախ Միութենական ներկայացուցչական կազմին հիմնական անդամները։ Արդէն ներկայիս Խորհրդային Միութեան հաւաքական կազմին աւագ մարզիչն ալ ասոնցմէն է։ Եուրի Ղազարեանն է գլխաւոր պատասխանատու մարզիչը։

Եւրոպայի կրտսեր ախոյեանութիւններու ընթացքին մանաւանդ, մեծ է եղած մրցանակներու թուաքը հայ տղոց եւ աղջիկներու համար։ Տարի մը, այս մրցաշարքին աւարտականը տեղի ունեցաւ Վարդանեանի եւ Սարխոյեանի միջեւ։

Յաղթեց Սարխոյեանը։

Անկէ ի վեր, Եւրոպայի կրտսեր ախոյեանութեան պատուոյ տախտակին վրայ գրեթէ ամէն տարի կարելի է հանդիպիլ «եան»-երու։ Եղած են Եւրոպայի ախոյեան, տարիներու ընթացքին, Ֆելիքս Փիլոսեանը, Բագրատ Գուռնազեանը (ներկայիս 22 տարեկան) Էլմիրա եւ Նարինէ Անտոնեանները, Ֆելիքս Սարգիսեանը, Անիթա Զախարեանը։

Եթէ Ռիթա Գօզոսեանը, Գեղամ Վարդանեանը (29 տարեկան) ներկայիս քաշուած են գործօն մարզական կեանքէ եւ Էլմիրա Անտոնեանը, Վարդանեանի հետ ամուսնանալէ ետք, պահ մը ընդհատեց մրցումները, վերեւ յիշուած տղաքն ու աղջիկները ներկայ են միշտ բարձր մրցումներու մէջ։ Նարինէ Անտոնեանը, որ Եւրոպայի կրտսեր տարիքի աղջիկներու 1977-ի ախոյեանուհին է, 16 տարեկան է միայն։ Նոյն տարիքը ունի Անիթա Զաքարեան։ Ապագան անոնցն է։ Արդէն տեղին է յիշել, որ Երեւանի մէջ կը գործէ սեղանի թենիսի դպրոց մը՝ ուր կը մարզուին այս մարզաձեւին համար լաւ տրամադրութիւններ ունեցող պզտիկներ։

Գր. Զ. Շեկոյեան, որ նախագահն է Հայաստանի սեղանի թենիսի Ֆետերասիոնին, կրնայ իրաւամբ լաւատես ըլլալ ապագայի մասին։ Անցեալի եւ ներկայի լաւ արդիւնքները կ'երաշխաւորեն այդ ուղղութեամբ եղած նախատեսութիւնները։

Թերեւս քիչ մը շատ երկարօրէն գրեցինք այս մարզաձեւին մէջ հայերու ունեցած յաջողութիւններու մասին։ Գրեցի՝ որովհետեւ այդ յաջողութիւնները կը ծառայեն նաեւ ծանօթացնելու հայը օտարներուն։ Հայաստանի սեղանի թենիսի մարզիկները կը ճամբորդեն շատ մը երկիրներ։ Անոնք գացին նոյնիսկ Ճափոն։

1974ին, երբ Խորհրդային Միութիւնը մարզական շաբաթ մը կազմակերպեց Կինէի (Ափրիկէ) մայրաքաղաք Քոնաքրիի մէջ, Հայաստանի խումբին վիճակեցաւ Խորհրդային սեղանի թենիսը ներկայացնելու գործը։ Հայերը, Ռիթա Գօզոսեանի եւ Գեղամ Վարդանեանի գլխաւորութեամբ դիւրաւ յաղթեցին բնականաբար Կինէի ազգային խումբերուն։

Կարելի է երեւակայել Կինէի մէջ բնակութիւն ունեցող քանի մը հայերու այդ օրերուն զգացած ուրախութիւնը, չըսելու համար հպարտութիւնը։

Վ. ՍՈՒՐԷՆ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի ընդ Գր. Վահէ Զ. Գալաճեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն եւ առ այդ կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկ. Ճեքի Կէվրէկեան	1000
Գըզըլեան Ընտանիք	1000
Տէր եւ Տիկին Օննիկ Կարիպեան	300
Գր. Սարգիս Վօսքուֆեան	200
Տիկին Հնազանդ Ալեքսանեան	200
Տէր եւ Տիկին Վահան Ալեքսանեան	200

Տ Խ Ր Ո Ւ Ն Ի

Խոր կսկիծով կը տեղեկացնենք, որ Երկուշաբթի, 17 Ապրիլ 1978, կ.ե. ժամը 5ին, Գահիրէի Իտալական հիւանդանոցին մէջ իր հոգին աւանդած է՝ համայնքիս ծանօթ ազգայիններէն եւ մեր բարեկամ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳԱՐԱՆՖԻԼԵԱՆ

խոր սուգի մատնելով ընտանեկան պարագաները ու բազմաթիւ բարեկամները։

Թաղման կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուած են Երեքշաբթի, 18 Ապրիլ 1978, կ.ե. ժամը 4ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ եւ ապա ողբացեալին մարմինը թաղուած է Մարմինայի Ազգ. գերեզմանատունը։

Այս կսկծալի առթիւ մեր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ողբացեալին այրիին՝ Տիկին Արեգնազի եւ զաւակներուն՝ Տէր եւ Տիկին Շաւարշ Գարանֆիլեանի եւ Տէր եւ Տիկին Միքայէլ Գարանֆիլեանի եւ զաւակաց (Ֆրանսա), ինչպէս նաեւ ազգակից բոլոր պարագաներուն։

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Գր. Վահէ Զ. Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն եւ առ այդ կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկ. Խոսրով Զաքարեան	1000
Տէր եւ Տիկ. Վահան Չէչճէնեան	300
Տիկին Շաքէ Օհաննէսեան եւ որդին՝ Տոքթ. Արեգ	200
Տիկին Անժէլ Թուֆայեան եւ դուստրը	200
Տէր եւ Տիկ. Մուրատ Քէօշկէրեան	200

Նիւ Եորքէն Տէր եւ Տիկին Սիմոն Սամսոնեան կը շնորհաւորեն Գր. Վահէ Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը եւ այս առթիւ կը նուիրեն 10 տոլար։

Գր. Վահէ Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն շնորհաւորութեան կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկ. Միսակ Տէրունեան	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Գր. Վահէ Զ. Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան առթիւ, Տիկին Աղաւնի Նազիրկանեան եւ որդին Կարօ կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցարանին	300
«Ջահակիր»ին	300

Նոյն ուրախ առթիւ Տք. Էտի եւ Գր. Խաչօ Գասպարեան եղբարք կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցարանին	200
Նիըր Իսթ Հայկ. Ակումբին	200

Գր. Վահէ Զ. Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Ն. Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով՝ ընկեր Վրէժ Սէֆէրեան (Աղեքս.) փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրէ՝

Հայկական Ընթերցարանին	200
«Ջահակիր»ին	200

երգեցէք
ՏԻՐԱՆ
երգարանով

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ

63-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ԱՌԹԻՒ

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ի գիտութիւն մեր բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցանենք՝ թէ Կիրակի, 23 Ապրիլ 1978, Տօն է Երեւման Սրբոյ Խաչին։

Նախ. Ապրիլեան Եղեռնի 63-րդ տարելիցին առթիւ տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ եւ ապա հոգեհանգիստ, ոգեկոչելու համար խնկելի յիշատակը, Համաշխարհային Ա. Պատերազմին մարտիրոսացեալ բիւրաւոր նահատակացն մերոց։

Այս առիթով Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ եւ քարոզէ

ԳԵՐՇ. Տ. ԶԱՒԷՆ Ս. ԵՊՍ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՀԱՅՈՑ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

Քարոզ պիտի խօսի նաեւ այս առիթով, Եգիպտոսի մօտ Պապական Նուիրակ՝ Գեր. Տ. Աշիլ Կլորիօ Եպս.։

Յաւուր Ս. Պատարագի տեղի պիտի ունենայ մասնաւոր հոգեհանգստեան արարողութիւն։

Սկիզբ առաւօտեան ժամերգութեան	ժամը	8.-ին
Սկիզբ Ս. Պատարագի	-	9.45ին
Քարոզ	-	11.-ին
Հոգեհանգիստ	-	11.45ին

Երգեցողութիւնները պիտի կատարուին Շնորհալի Երգչախումբին կողմէ քառաձայն, ղեկավարութեամբ Մօ. Եդ. Յակոբեանի եւ երգեհոնահարութեամբ Տիկին Շամիրամ Դարմանեանի։

Կը հրաւիրենք մեր բարեպաշտ ժողովուրդը ներկայ ըլլալու Ս. Պատարագին եւ հոգեհանգստեան արարողութեան։

***

Կը տեղեկացնենք բարեպաշտ ժողովրդեան նաեւ, թէ յաւուր արարողութիւններուն, Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգային վարժարանին մէջ տեղի պիտի ունենայ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀՈԳԵՃԱՇ, մեր Ազգային աւանդութիւններուն համաձայն, որուն հաւասարապէս ժողովուրդը սիրով կը հրաւիրուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՀԻՐԷԻ

ՕՐ. ՆԱՏԻԱ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

եղաւ էր։ Դեկտեմբերին, Աւստրալիոյ խորհրդարանի ընտրութեանց առթիւ, Աւստրալիական Ազատական Կուսակցութեան կողմէ կազմակերպուած էր մեծ հանդիսութիւն մը, որուն ներկայ էին ոչ միայն հայ եւ օտար հրաւիրեալներու ընտրանի հասարակութիւն մը, այլ նաեւ Աւստրալիոյ խորհրդարանի բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ, ինչպիսիք՝ Նեյզաւէի եւ Ցեղային գործերու նախարար Գր. Մայքըլ Մաքքէյլըր, խորհրդարանի անդամներ՝ պպ. Գլըրիւս Կրահամ, Նիք Կրէյնըր, եւլն։ Հոս եւս Նատիա իր հայ եւ օտար երգերով հմայեց ներկաները ու որոտընդոստ ծափեր խլեց ներկաներէն։ Պէտք է ներկայ գտնուիլ Նատիայի երգեցողութիւններուն, ըմբռնելու համար անոր հնչականութիւնով լի ձայնը։

Օր. Ղազարեան իր ունեցած մտապաշարն ու դաստիարակութիւնն ալ ի սպաս դրած է ազգին։ Այս անգամ նոր սերունդին։ Արդարեւ այս արժէքաւոր հայուհին կը դասաւանդէ նաեւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի «Ալէք Մանուկեան» շաբաթօրեայ վարժարանին մէջ։ Իրեն վստահուած են երկու դասարաններ, ուր տասնեակ պարմանիներ ու պարմանուհիներ կ'ուսանին իր տքնաջան աշխատանքներուն շնորհիւ։ Սիտնիի շատ մը ծնողներ Նատիայի կը պարտին իրենց զաւակաց հայեցի դաստիարակութիւնն ու մայրենի լեզուի ուսուցումը։

Այժմ Օր. Ղազարեան կը պատրաստուի իր սիրայօժար մասնակցութիւնը բերելու Հայ Մշակութային Միութեան Ապրիլ 24ի Ցուցահանդէսին, ինչպէս նաեւ դերասան Սեդի Գօչունեանի 50-ամեայ Յոբելինական հանդիսութեան, ու Անտոն Չեխովի «Արջը» ներկայացման։

Ահա Պոլսահայութեան պատիւ բերող հայուհի մը, որ իր արժէքներով աւելի կ'արժեւորէ Աւստրալահայ գաղութը։

Մեր շնորհաւորութիւնները եւ լաւագոյն մաղթանքները։

Սիտնի — ՎԱՆԱՏՈՒՐ ԱՃՈՅԵԱՆ

ՖՈՒԹՊՈԼ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱԿԻ 1-8ՐԴ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆԻ ԳԾՈՎ

ՇԱԽՏԻՈՐ – ԱՐԱՐԱՏ՝ 3–0

Խ. Միութեան ֆութպոլի բաժակի 1/8րդ աւարտականի երթի մրցումները տեղի ունեցան Շաբաթ, 1 Ապրիլ, որուն ընթացքին Երեւանի Արարատը Տոնեցքի մէջ մրցելով տեղւոյն Շախտիորին դէմ, 3-0 արդիւնքով կրեց ծանր պարտութիւն մը, որ կրնայ վերջ մը դնել բաժակի մրցումներուն գծով Արարատի ունեցած բոլոր յոյսերուն։

Հակառակ որ 3-0 արդիւնքը չի ցոլացներ մրցումին իսկական պատկերը եւ Արարատի յարձակողներուն մօտ «ֆինիշ»ի պակասը պէտք է նկատել գլխաւոր պատճառը այս պարտութեան, այնուհանդերձ, ախոյեանութեան մրցումներու սկսելուն ճիշդ մէկ շաբաթ մնացած՝ նման անյաջողութիւն մը կրնայ մեծապէս ազդել Արարատի յետագայ ելոյթներուն վրայ։

ՊԱՅԹՈՒՑԻԿ ՄԸ՝ ՊՈԼՍՈՅ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ՎՐԱՅ

ԻՍԹԱՄՊՈՒԼ, – Շաբաթ, Մարտ 11-ի կէս գիշերին դարձեալ պայթուցիկ մը նետուած է Գարակէօզեան Որբանոցին վրայ, պարտէզին կողմէ, դէպի փարքինկի մասը։ Պայթումին հետեւանքով վարժարանին յառաջամասի ապակիները փշրուած են։ Ապահովութեան պաշտօնեաները եկած, քննութիւն կատարած են եւ անցուցեր... այս անգամ ալ ձեռնունայն մեկնած...։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة اسبوعية
ص ب ٢١١١ بالقاهرة ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سركيس بالايان

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef ; SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱՅԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 713 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 27 ԱՊՐԻԼ 1978 | ՀԱՏԸ ԶԵՌՔԻ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | عدد رقم ٧١٣ – الخميس ٢٧ ابريل ١٩٧٨

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՈՂ ՉԱՐԻՔԸ

Ա. ՋԷՆԵԱՆ

Մեծ Եղեռնին ի գործ դրուած ցեղասպանելու չարիքը տակաւին վերջ չէ գտած հայութեան համար։

Վերջ գտած չէ, որովհետեւ հայութիւնը կը շարունակէ ապրիլ իր հողերէն հեռու, բռնագրաւուած իր հայրենիքին եւ իրաւունքներուն հասնելու անկարող։ Կորսնցուցած տուն, տեղ, հարստութիւն՝ հայութիւնը կը շարունակէ իր գաղթական գոյութիւնը քաշքշել օտար երկիրներու տակ։

Մեծ Եղեռնը կը շարունակուի, որովհետեւ Նահատակ հայոց կան անարգ ու անպատուում արարքին։

Հայ ազգային պատմութեան մէջ կը հանդիպինք բռնագաղթերու, բայց այդ բոլոր դժբախտութիւնները եղած են ժամանակաւոր։ Թշնամիին տկարացման հետ իր հողերուն վերադարձած հայ ժողովուրդը կարճ ժամանակաշրջանի մը ընթացքին ինքզինք վերագտած՝ կառչած է կեանքին, աւելի խանդավառ եւ աւելի կենսունակ:

Պատկերը բաւական տխուր է մեր օրերուն:

դարը։ Թուրքը, ամէն օր, պաշտօնապէս, նախածրագրուած եղանակով եւ ոգէով, ծոյլ պատեհապաշտ ժողովուրդին մեղսակցութեամբ կ'օգտագործէ նոյնիսկ մեր եկեղեցիները, որոնք ոչ միայն դարձած են մթերանոցներ կամ իջեւաններ, այլ տարիներով անխընամ մնալով հետզհետէ կը վերածուին փլատակներու, իսկ արդէն փլատակ մեր կոթողները կը ջնջուին, կը սրբուին, կը վերացուին:

Թուրքը կը ձգտի պատմութեան նենգափոխութեան։ Կը ձգտի

ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿԻ «ԱՆԼՌԵԼԻ ԶԱՆԳԱԿԱՏՈՒՆ»Ի ՆԿԱՐԱԶԱՐԴՈՒՄՆԵՐԷՆ ՄԻՆ
ԳՈՐԾ ԳՐ. ԽԱՆՋԵԱՆԻ

ոճրագործները կը մնան անպատիժ, կը մերժեն արդարութիւնը ճանչնալ։

Եւ տակաւին ու մանաւանդ հայրենիքի բռնագրաւումով աշխարհացրիւ հայութիւնը՝ հաւաքական ազգային կեանք մը ապրելու նպաստաւոր պայմաններէն զրկուած, հետզհետէ կ'ենթարկուի սպիտակ ջարդին, ձուլման, կը կորսնցնէ իր ազգային, պատմական, պետական դիմագիծը, կը տժգունի իր ցեղային ինքնութեան մէջ:

Հայութիւնը, այլազան ժողովուրդներու եւ իրերամերժ մշակոյթներու միջավայրերուն դատապարտուած, աշխարհագրական անհեթեթութեանց սպառնալիքին տակ, եւ յաճախ գերազանց քաղաքակրթութեանց ու թիւերու ոլորտներուն մէջ, ամէն ճիգ ի գործ կը դնէ իր առհաւական արժէքներուն հաւատարիմ կեանք մը ապրելու, երբեմն ժխտական արդիւնքներով։

Հայութենէն հեռացող ամէն հայու ողբերգութեան մէջ կը հաստատուի դաժանութիւնը՝ Թրքա-

Զոհնինք ենթահողը։ Զրկուած ենք հայրենիքի պատմական օրրանէն, ազգային միջավայրի մը ընձեռած դաստիարակչական բարիքներէն: Հետեւաբար ենթակայ ցեղասպանութեան:

Եղեռնը վայրագօրէն կը շարունակուի նաեւ հայկական ճարտարապետութեան վրայ։ Հայ հանճարի ցոլքերը, որոնք քարերով ու խաչերով, գմբէթներով ու տաճարներով արտայայտուած՝ վանքեր էին, մատուռ ու եկեղեցի էին, ենթարկուեցան մոնկոլ թուրքին տապարի հարուածներուն։ Պատմական, անցեալի դարաւոր կոթողներ, հայ պատմութեան եւ ընդհանրապէս քաղաքակրթութեան եւ արուեստի պատմութեան մէջ իսկ փառքեր հանդիսացող յուշարձաններ ինկան երէկ, կը շարունակեն ինկնալ այսօր. մինչ զոհ երթալով սկսուած անաւարտ, բայց շարունակուող հայաջնջումի ծրագրին։ Կը քանդուին նոյնիսկ բախտի բերումով տակաւին յամառօրէն կեանքին կառչած քարեղէն հարուստ քաղաքակրթութեան մը անդրշական մնացոր-

հայկական բռնագրաւուած հողերուն վրայէն միանգամընդմիշտ ջնջել հայեցի ամէն դրոշմ, հայ ժողովուրդին հետ կապուած ամէն ապացոյց, յիշատակ կամ վկայութիւն։

Եւ քաղաքակրթութեան դէմ այս բարբարոսութիւնը՝ հակառակ կոթողներու պաշտպանութեան միջազգային կազմակերպութեան մը գոյութեան։

Անիի, Վանի կամ Բիթլիսի մէջ, միջազգային կազմակերպութեան ճարտարապետութեան պատմութեան ծանօթ մասնագէտներուն հետաքրքրութիւններուն գոհացում տալու համար տակաւին կանգուն կոթողները՝ կը ներկայացուին իբր ստեղծագործութիւն նախապէս այդ հողերուն վրայ ապրող «քրիստոնեայ Թուրքերու» յուշարձաններ: Եւ պատմութեան անցնիլ կը փորձեն Թրքական հողերուն վրայ ապրող փոքրամասնութիւն մը, սումանցիներ՝ որոնք քրիստոնեայ ըլլալով, դարեր շարունակ ազատ եւ անկաշկանդ ապրած են այդ հողերուն վրայ.

(Շար. տես էջ 3)

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 63ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Անցեալ Շաբաթ, 22 Ապրիլ եւ Կիրակի, 23 Ապրիլ 1978, Գահիրէի մէջ տեղի ունեցան Ապրիլեան Եղեռնի 63րդ տարելիցին նուիրուած կրօնական եւ ազգային հանդիսութիւններ:

Շաբաթ, կ.ե. ժամը 6էն սկսեալ, Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի «Պըլըֆեանեան» սրահին մէջ, Գահիրէի Երէց. Մարմիններու միացեալ կազմակերպութեամբ տեղի ունեցան բանախօսութիւններ եւ հարցազրոյց, որ տեւեց մինչեւ կէս գիշեր, որմէ ետք Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ ժողովուրդը հսկում կատարեց:

Իսկ Կիրակի, 23 Ապրիլ, առաւօտեան տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ եւ հոգեհանգիստ, որմէ ետք կէսօրին տրուեցաւ Հոգեհաց՝ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի ճաշասրահին մէջ:

Նոյն օրը, կ.ե. ժամը 8ին, «Պըլըֆեանեան» Սրահին մէջ գործադրուեցաւ Ցուցահանդէսի խընամեալ յայտագիր մը:

Յաջորդ թիւով պիտի անդրադառնանք:

ՕՐՀՆԷ՛ՆՔ ՄԵՐ ՆԱՀԱՏԱԿ ՀԱՐԱԶԱՏՆԵՐՈՒՆ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԱՃԻՒՆՆԵՐԸ

ՎԱՀՐԱՄ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Նախկին մարտիկ ճափոնական խումբ մը Պանքոք հասաւ, Բ. Ընդհ. Պատերազմի ընթացքին ինկածներուն ոսկորները հաւաքելով, հայրենիք փոխադրելու համար։ 1200 նահատակուած զինուորներու աճիւնները առժամաբար մերձակայ տաճար մը փոխադրելով, կրօնական սովորական արարողութիւններով օրհնեցին այդ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ինկածներուն մնացորդները։

Տէր Զօրի պողպատաշէն կամուրջին կողքին, երբ փոս մը մէջ կուտակուած կը մնան մեր անմեղ հարազատներուն խնկելի ոսկորները, երեխաներու պտտիկ գանկերը, լքուած եւ անմխիթար։ Այդ ոսկորակոյտերը մեր ցեղին կրած դարաւոր հալածանքներուն, տառապանքներուն բովանդակ պատմութեան մեծագոյն փաստարկութիւններն են։ Աւա՛ղ, որ մոռցած, լքած ենք անապատի մը մէջ եւ ժամանակի ընթացքին՝ փոշիանալու համար։

Քաղաքակիրթ աշխարհներու ենթադրեալ դաշնակիցը՝ Թուրքիա, կ'ուրանայ հայ ցեղասպանութիւնը, նոյնիսկ ատենէ ատեն հայ ազգի մը գոյութիւն ունեցած ըլլալը:

Ժամանակն պատեհ է, որ մենք եւս հաւաքենք այդ սիրասուն հարազատներուն աճիւնները, ցոյց տանք զանոնք մեր զաւակներուն, նորածիններուն, թէ հաւոզուին Թուրքին ստախօսութեան, թէ՝ աշխատին նոյն չար ճակատագրին չի՛ զոհել իրենց կեանք շնորհած հայ առաքինի ազգը։

Ամէն Ապրիլ 24ի նահատակաց սգահանդէսի օրերուն, ամէն հայ Եկեղեցւոյ Ս. Խորանի կողքին, այդ աճիւններէն մաս մը ունենալու ենք, օրհնելով անոնց սուրբ յիշատակը եւ ուխտելով յաւիտենական հաւատարմութիւն մը անոնց յիշատակին եւ անմար երազներուն։ Մէ՛կ սիրտով, մի՛կ հոգիով։

Հրաւիրենք ստար ալ, որ ականատես ըլլայ քրիստոնեայ չար աշխարհին զոհուածներուն աճիւններուն եւ հաւատայ իրական եղելութեան, փոխանակ սիրաբանելու ոճրագործին հետ, որ սուրը ի ձեռին կը պահէ, նոյնիսկ ներկայիս:

Աճիւններու օրհնութեան այդ օրը լաւագոյն միջոցը պիտի ըլլար ապագայ հայ սերունդին տալու առողջ, իրական եւ ազգայնական դաստիարակութիւն մը։ Անոնց հոգիէն ներս պիտի ծնի հպարտութեան հրաբուխ մը, թէ՝ ի՛նչ հրաշք է, որ իրենց ցեղը կրցեր է վերապրիլ եւ կերտել նոյնիսկ՝ հրաշափառ Ս. Հայաստանը, աշխարհիս նախանձին եւ զարմանքին առարկայ:

Անարժան, մահապարտ սգաւոր ճանապարհին վրայ ինկածներուն աճիւնները ամէն Ապրիլ 24ին, բոլո՛ր, բոլոր հայերս, հանդերձ զգացմունքով ու երեխաներով, հարկ է համբուրենք, անոնց յիշեցնենք՝ թէ իրենց նահատակութենէն յետոյ եւս զիրենք կը սիրենք։ Թէ՝ անոնց խաչելութիւնը նոր հաւատք մը ընծայած է մեր հոգիներէն ներս։

(Շար. տես էջ 2)

ԿՈԿԱՆԵԱՆ ՍՐԱՀԷՆ ՆԵՐՍ

«ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐ» ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Հելիոպոլսոյ Կոկանեան Սրահին մէջ, անցեալ 2 Ապրիլ 1978, կիրակի կ. ե. ժամը 8ին, կազմակերպութեամբ ծանօթ երաժշտագէտ – խմբավար Մօ. Եդուարդ Յակոբեանի և մասնակցութեամբ «Եգիպտահայ Երգչախումբ»ի անդամներուն, տեղի ունեցաւ գեղեցիկ հանդիսութիւն մը՝ «Հայ Մշակոյթի Օր» անունով, որ նուիրուած էր անուանի բանաստեղծ՝ Նախկին եգիպտահայ Ժագ Յակոբեանի ծննդեան 60ամեակին և «Թաթուլ Ալթունեան» երգչախումբին հիմնադրութեան 23 ամեակին։

Այս հանդիսութեան, ընկերակցութեամբ տեղւոյն առաջնորդին, որուն նախագահեց Թեմիս Սրբազան Առաջնորդը՝ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան, Սրահին տնօրէնը Պր. Կարպիս Եազըճեան զօրավոր խօսք ըրաւ երգչախումբին և անոր ղեկավարին։ Ապա խմբավարը երախտիքի իր խօսքը ուղղեց ներկաներուն, որմէ ետք գործադրուեցաւ բարձրորակ և ճոխ յայտագիր մը, բաղկացած հայրենասիրական, ազգային և ժողովրդական երգերէ, որոնցմէ ոմանք մշակումներն էին Մօ. Եդ. Յակոբեանի։

«Եգիպտահայ Երգչախումբ»ին կողմէ ներդաշնակօրէն կատարուած այդ խմբերգներուն ընթացքին, մէջ ընդ մէջ Ժագ Յակոբեանէն ասմունքեցին՝ Օրք. Սոնիա Սարգիս («Խօսէ Հայերէն»), Արտօ Մելէմէթճեան («Հայ Կին»), Պր. Վարուժան Գազանճեան («Հօգին Հայկական») և խմբական արտասանութեամբ «Սաղմերգութիւն»ը կատարեցին՝ Տիկին Մարկրիթ Յակոբեան և պպ. Վ. Գազանճեան, Գերճ Գօզօրեան և Նուպար Գահասրեան։

Երգչախումբին կատարումներուն մեներգի բաժիններով իրենց շնորհալի մասնակցութիւնը բերին Օրք. Անուշքա Զատրճեան, Մարօ Սագայեան և Պր. Շաւարշ Գարանֆիլեան։

Հանդիսականները ջերմ ծափահարութիւններով իրենց ուրախութիւնն ու գնահատանքը արտայայտեցին։

Նշենք, որ դաշնամուրի վրայ իր ճարտար նուագակցութիւնը բերաւ Տիկին Շամիրամ Դարմանեան։

Նախքան թատերական ներկայացումը կէս ժամուայ դադարին ընթացքին, բովընտի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հայրենի անուանի գեղանկարիչներ՝ Գր. Խանճեանի, Յովհաննիսեանի, Մ. Աբեղեանի, Յ. Կոճոյեանի, Հ. Ռուխկեանի գծանկարներու վերարտադրութիւններու ցուցահանդէս մը, որուն բոլոր կտորներն ալ տրամադրուած էին Մօ. Եդ. Յակոբեանի կողմէ։

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը այս ցուցահանդէսին բացման պատիւը շնորհեց Տիկին Ս. Քիլիտճեանին։

Յայտագիրին Բ. մասը թատերական ներկայացում մըն էր՝ հայրենի թատերգակ Արշաւիր Ղարակիլեանի «Փոթորիկ Գաւաթ մը Ջուրի Մէջ»ը, որ անթերի և սահուն կերպով բեմադրուեցաւ ու ներկայացուեցաւ Օրք. Մարօ Սագայեանի, Սոնիա Սարգիսի, Տիկ. Մարկրիթ Յակոբեանի, պպ. Գերճ Գօզօրեանի, Աւետիս Մովսէսեանի և պատանի Մուրատ Գահասրեանի մասնակցութեամբ։

Բարոյալից և այժմէական ընտանեկան և ընկերային հարցեր շօշափող սոյն երկու արարնոց կատակերգութիւնը մեծ վայելք պատճառեց բոլոր ներկաներուն, որոնք ջերմօրէն ծափահարեցին և շնորհաւորեցին բոլոր դերակատարներն ալ։

Հանդիսութիւնը փակելէ առաջ Առաջնորդ Սրբազան հայրը անդրադարձաւ հայ մշակոյթի պահպանումին անհրաժեշտութեանը վրայ։

«Հայր Մերով» վերջ գտաւ սոյն գեղեցիկ հանդիսութիւնը։

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՆԿԻՒՆ

ԽԱՂՈՂԻ ԱՐԱԳ ԱՃԵՑՄԱՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏ

ԵՐԵՒԱՆ.– Հայրենի մասնագէտները վերջերս փաստած են, որ խաղողի տնկիները կարելի է երկու անգամ աւելի արագ աճեցնել, սովորականին համեմատութեամբ։ Արագ մեթոտով աւելցուող տնկաշիւերը կը տարցուին յատուկ գործիքներով, որոնց մէջ ելեկտրականութեան միջոցով կը խթանուի արմատներու աճը։ Այս եղանակը գործնական կիրարկութիւն գտած է ներկայիս Հայաստանի մէջ։

Փորձերը ցոյց կու տան, որ նման պարագաներու տնկաշիւերը աւելի կենսադիմացկուն կ'ըլլան։ Անոնց մօտաւորապէս 95 տոկոսը արմատակալին մէջ է։ Ոչ նուազ կարեւոր է նաեւ այն հանգամանքը, որ այդպիսի շիւերը կարելի է տնկել սովորականէն 30 օր շուտ։ Հայաստանի խաղողագործական տնտեսութիւններուն ընթացիկ տարուայ գարնան պիտի տրուի աւելի քան մէկ միլիոն տնկաշիւ։

ՕՐՀՆԵ՛ՆՔ ՄԵՐ ՆԱՀԱՏԱԿ ՀԱՐԱԶԱՏՆԵՐՈՒՆ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԱՃԻՒՆՆԵՐԸ

(Տող. Ա. Ճէճէ)

Երդնունք, ծնրադիր, թէ ազգովին և միակամ կազմ ու պատրաստ ենք անոնց ւնած երազներուն լիակատար իրականացման։

Այդ նուիրական օրը կրնայ ըլլալ հիմ մը՝ ազգային տեւական միասնականութեան, քանի որ մեր հոգեկան կապը մեր ինկած սուրբերուն հետ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ է։

ՎԱՀՐԱՄ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Պանէոս, Թայլէնտ

ՃԻՒՏՕ

Հոլանդիայում աւարտուեց ճիւտոյի միջազգային մրցաշարը, որին մասնակցում էին 15 երկրների մարզիկներ։

Մրցումներում մեծ յաջողութեան հասաւ երեւանցի Յարութիւն Յարութիւնեանը, որը հանդէս էր գալիս 78 քիլոկրամ քաշային կարգում։ Նա զգետնեց իր բոլոր մրցակիցներին և բարձրացաւ յաղթողի պատուանդանին։ Յարութիւն Յարութիւնեանը լրացրեց միջազգային կարգի սպորտի վարպետի նորման։

ԼՈՂ

Սպորտի վարպետ Արմէն Մկրտչեանը յաջողութեամբ հանդէս եկաւ արեւմտագերմանական Բիլ քաղաքում անցկացուած լողորդների ԳՖՀ – ԽՍՀՄ մրցաշարքում։ Նա 100 մեթր լողի «Թիթեռնիկ» ձեւում գրաւեց առաջին տեղը, սահմանելով պատանիների համամիութենական նոր մրցանիշ։ Նրա արդիւնքն է 1.06.7 վայրկեան։

ԱԿՆԱՐԿ

ԱՐՄԵՆԱԿ ՇԱՀՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Հայ գեղջուկ երգին առաջին մեկնաբանը, գոռ ու քաղցր, անփոխարինելի ամէն տեսակէտով։

Տարօնէն կու գայ, իր հոգիին մէջ պահելով լեռներու հովը, դաշտերու անհունութիւնը, հողին օրհնութիւնը։ Ջուրերու գլգլանքը։

Գիւղի պարզ զաւակ մըն էր, հուժկու և կրակոտ, երբ Մեկենաս մը լսեց իր ձայնը և զայն տարաւ Փարիզ, երաժշտութիւն ուսանելու համար և ըլլալու գուսաներգութեան արուեստագէտ։

Երգիչը ստացաւ այդ տիտղոսը, և իր ձայնը արժեցուց Փրանսական բեմերու վրայ, բայց հայ հոգին աւելի ծանր կշռեց ու իր ժողովուրդին երգն է որ պարուրեց իր ամբողջ էութիւնը և Կոմիտաս զայն պահեց իր հմայքին տակ, անոր յանձնեց իր լուսեղծագործութեան ամենէն ապահով մեկնաբանութիւնը։

Շահմուրատեան այս առաքելութեան պատգամաւորը կը մնայ մեր երաժշտական կեանքի տարեգրութեան մէջ, իր խորունկ, հզօր, մերթ մեղմահոս ու մերթ վիրաւոր ձայնով, որ ոչ միայն կու տայ չինականին անպատմելի խռովքը, այլեւ ժողովրդային և մարդկային ապրումներուն հազար հազար փոփոխակները, մի՛շտ գեղեցիկ ու միշտ լացնող և յուսադրող։

Եւ իր ձայնը կը պոռայ լեռներու անրաւութեան դիմաց.

– Հո՛վ արէք, սարեր ջան, հո՛վ արէք, իմ դարտի դարման արէք...

ԾԻԾԵՌՆԱԿ

ԱՒՍՏՐԱԼԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ ՍԵԴԻ ԳՕՉՈՒՆԵԱՆԻ

ԾՆՆԴԵԱՆ 50-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

Սեդի Գօչունեան ամէն հայու մտքին մէջ, առանց զաղափարի և դաւանանքի խտրութեան, կը պատկերանայ հայ արուեստագէտի տիպարով։

Նախկին եգիպտահայ, ան վեց տարիներէ ի վեր Սիտնի (Աւստրալիա) հաստատուած է և յառաջիկայ Մայիս 6ին, կազմակերպութեամբ՝ Յոբելինական Գործադիր Յանձնախումբի, բարձր հովանաւորութեամբ Աւստրալիոյ Խորհրդարանի անդամ՝ Տիար Գրիւս Կրահամի, պատուոյ նախագահութեամբ Աւստրալահայոց երեք Յարանուանութեանց Հոգեւոր Հովիւներուն, և մասնակցութեամբ գաղութիս մտաւորական և արուեստագէտ ծանօթ անձնաւորութիւններու, փառաշուք հանդիսութեամբ մը պիտի նշուի իր ծննդեան 50-ամեակը, որ միաժամանակ յարգանքի և մեծարանքի ցոյց մը պիտի ըլլայ թատերական իր բեղուն գործունէութեան 30-ամեայ վաստակին։

Վստահ որ Հայ գեղարուեստի անձնուրաց նուիրեալի մը ծօնուած սոյն հանդիսութիւնը մօտ է ամէն հայու սրտին, Ներկայիս կոչ կ'ընենք բոլոր Մշակութային, և Գեղարուեստական կազմակերպութիւններուն, ինչպէս նաեւ Գօչունեանի բարեկամներուն, բեմի ընկերներուն, ուր որ ալ գտնուին անոնք, Հայու գիտակցութեամբ դիմաւորելու այս Յոբելեանը՝ որ երախտագիտական փայլուն ցոյց մըն է, և հաճին իրենց յարգանքը տածելու, անձնուիրութեամբ և զոհողութիւններով իր ժողովուրդին արուեստի վերելքին սատարած արժանաւոր այս արուեստագէտին հանդէպ։

Ի Դիմաց

Յոբելինական Գործադիր Յանձնախումբի

Ատենադպրուհի ՆԱՏԻԱ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Ատենապետ ՍԿՐՏԻՉ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

Հասցէ՝ P. O. Box 13 WILLOUGHBY N. S. W. 2068- SYDNEY (AUSTRALIA)

ՊԱՏՈՒՈՅ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԿԱԶՄՈՒԱԾ ՅՈԲԵԼԵԱՐԻՆ ԲԵՄԻ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԷՆ ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ ԵՒ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ԱՅԲՈՒԲԵՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳՈՎ

ՏԻԿԻՆՆԵՐ

Սօսի	ԱՆՏՈՆԵԱՆ	Ժագլին	ՊԱԼԱԵԱՆ
Աստղիկ	ԵԱԶԸՃԵԱՆ	Վիքի	ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Շաքէ	ԻՓԷՔԵԱՆ	Շուշան	ՍԷԳ-ՋԷՆԵԱՆ
Մարկօ	ՅԱԿՈԲԵԱՆ	Նուարդ	ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

ՊԱՐՈՆՆԵՐ

Յակոբ	ԱՓԱՔԵԱՆ	Ժագ	ԷԼՄԱՍԵԱՆ
Նուպար	ԱՓԱՔԵԱՆ	Հայկ	ԹՕԼՀԱԼԵԱՆ
Անդրանիկ	ԱԻԱԳԵԱՆ	Նուպար	ԿՈՍՏԱՆԴԵԱՆ
Գրիգոր	ՓԱՐԹԱՄԵԱՆ	Ժիրայր	ՃԵՊԵԼԵԱՆ
Բարսեղ	ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ	Յակոբ	ՊԱՀԼԱՒ
Շաւարշ	ԳԱՐԱՆՖԻԼԵԱՆ	Մկրտիչ	ՍԱՐԱՖԵԱՆ
Հայկազ	ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ	Խորէն	ՏԷՏԷԵԱՆ
Վահան	ԳԸԼԸՃԵԱՆ	Հայկ	ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ
Կարպիս	ԵԱԶԸՃԵԱՆ	Նուպար	ՔԵՐՈԲԵԱՆ
Միհրան	ԵԱԶԸՃԵԱՆ	Ժիրայր	ՔԻՐԻՇՃԵԱՆ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՖՈՒԹՊՈԼ

Ս. ՄԻՈՒԹԻՒՆ – ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ 10-2

Խորհրդային Միութեան հաւաքականը, որի աւագ մարզիչն է Խորհրդային Միութեան վաստակաւոր մարզիչ, սպորտի վաստակաւոր վարպետ Նիքիթա Սիմոնեանը, Ապրիլի 5ին Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտում ընկերական հանդիպում ունեցաւ Ֆինլանտիայի հաւաքականին հետ։

Այդ հետաքրքիր մրցումն անցաւ խորհրդային մարզիկների բացայայտ առաւելութեամբ, որոնք մրցակցին յաղթեցին 10-2 հաշուով։

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Մոսկուայում անցկացուած պատանի բռնցքամարտիկների համամիութենական մրցաշարում՝ յաջողութեամբ հանդէս եկաւ Երեւանի պատանի բռնցքամարտիկների դպրոցի հաւաքականը, որը յաղթող ճանաչուեց 11 թիմերի մէջ։ Դպրոցի սաներ Ա. Ադամեանը, Հ. Ասատրեանը և Ք. Վարդանեանը բարձրացան յաղթողի պատուանդանին։ Հինգ մարզիկներ արժանացան երկրորդ և երրորդ մրցանակների։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանդա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	Օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո.
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 8 Սթերլին	25 Տոլար

830

ՀԱՅ ՄԵԾ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ
ՈՂԲ. ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

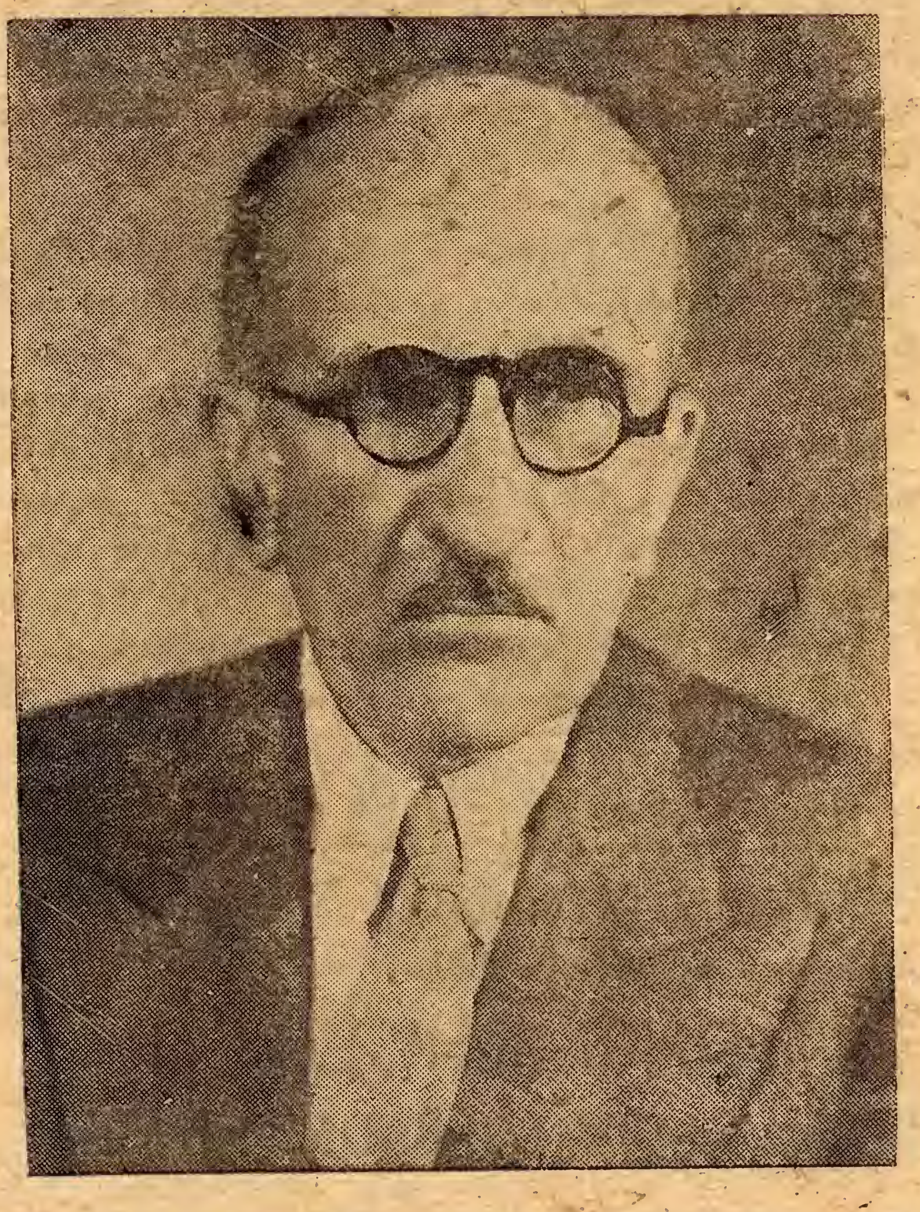

որուն ծննդեան 100-ամեակը կը նշուի այս տարի

ԵՓՐԱՏ ԳԵՏ

Դո՛ւն լուռ վկայ կոտորածին ահաւոր,
Հայուհիներ հարիւրներով ամէն օր՝
Իրենք զիրենք քու հոսանքին յանձնեցին,
Ալիքներդ՝ պատիւն անոնց փրկեցին:

Վերջին յոյսը եղար անոնց ամէնուն,
Հազարներով, որ գողգոթայ կ՚երթային.
Կոյս աղջիկներ քեզ հարի տեղ սիրեցին,
Քու հիւրընկալ պղտոր ջուրը գրկեցին:

Օրօրելով՝ ալիքներդ փրփրուն,
Անշնչացած մերկ մարմիններ տալկեցին.
Ու ջուրերուդ՝ մի եղանակ մեղեդին,
Ննջեցելոց երգեց անոնց դիակին:

Որդեկորոյս դժբախտ մայրեր լալագին,
Սարսափելով քու ափերդ քալեցին.
Շարան շարան եկան անցան ու եասան,
Մինչեւ Տէր Զօր, հայոց անհուն գերեզման:

Լ. ԿԻՐՃԸԼԵԱՆ

Հալէպ, 8 Ապրիլ 1978

ՏԻԳՐԱՆ ՔԷՕՍԷԵԱՆ ՇԻՆԱԾ Է
ՆՈՐԱՀՌՉԱԿ ԿԱՅՍՐ
ՊՈՔԱՍԱ Ա.Ի ՓԱՌԱՀԵՂ ԳԱՀԸ

Կեդրոն. Ափրիկէի կայսեր՝ Պոքասայի անգնահատելի արժէքով թագը պատրաստուած է Ֆրանսացի ոսկերիչի մը կողմէ, որ ուրիշ մէկը չէ այլ Ֆրանսահայ նախկին վարպետ ոսկերիչ մը, Պր. Տիգրան Քէօսէեան: Վարի յօդուածը կը վկայէ այդ մասին:

ՔԻՉ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

1960ին է որ ֆրանսական գաղութ Ուպանկի-Շարի անկախութեան տիրանալով դարձած էր Կեդրոն-Ափրիկեան Հանրապետութիւն, նախագահ՝ Տաւիտ Տաքօ: Հինգ տարի ետք, Ֆրանսական բանակի նախկին տասնապետ Ժան-Պետէլ Պոքասա պետական հարուածով մը իշխանութեան տիրացած էր: Առաջին առթիւ Պոքասա ինքզինք հռչակած էր զօրավար, ապա մարաջախտ, միեւնոյն ատեն իսլամ կրօնքը ընդունած էր, իսկ անունը փոխած՝ Սալահետտին Ահմէտ Պոքասայի:

Տարի մը առաջ էր որ Մրշլ. Պոքասա ինքզինք հռչակած էր կայսր, որոշելով իր երկիրն ալ վերածել Կեդրոն-Ափրիկեան կայսրութեան: 1977 Դեկտ. 4-5ին, շուրջ 20,000 հանդիսատեսներու եւ մեծ թիւով հրաւիրեալներու ներկայութեան տեղի ունեցաւ Պոքասա Ա. կայսեր թագադրութիւնը: Հանդիսութիւնները պիտի ունենային Նափոլէոն Ա. ի թագադրութեան փայլը:

Ամիսներէ ի վեր, Ֆրանսական զանազան հաստատութիւններ եւ վաճառատուներ կը գործադրէին իրենց ստացած պատուէրները, կազմակերպելու համար թագադրութեան վերաբերեալ կարգադրութիւնները:

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այսպէս, ընդունելութեանց համար բոլոր սպասները, որոնք կը կրեն կայսեր զինանշանը, գնուեցան փարիզեան նշանաւոր վաճառատուն «Կալըրի Լաֆայէթ»էն: Թագադրութեան կարկանդակը, որ պիտի ունենար 2,50 մեթր բարձրութիւն, պատրաստուեցաւ փարիզցի մասնագէտի մը կողմէ. ան պիտի ունենար արծիւի ձեւ, յայտնի չէ սակայն թէ կարկանդակ-արծիւին թեւերը ծալլուա՞ծ պիտի ըլլային թէ տարածուած...:

Հրախաղութիւնը եւս պատրաստուեցաւ Ֆրանսացիներու կողմէ: Հարիւրեակ մը գունագեղ համազգեստներ արձակուեցան Ուպանկի գետին վրայ: Երեկոյթը եզրափակուեցաւ տպաւորիչ արձակումովը աղաւնիներու, որոնք խաղաղութեան պատգամներ տարին հարեւան երկիրներուն:

Կայսեր եւ կայսրուհիին թագերը եւ հանդիսական զգեստները դարձեալ Փարիզի մէջ է որ պատրաստուեցան, ինչպէս նաեւ կայսերական կառքերը: Կայսերական շուրջառը պիտի ունենար 18 մեթր երկարութիւն: Այս երկօրեայ հանդիսութեանց ընդհանուր ծախսերը կը գնահատուին «Միրաժ» տիպի քանի մը օդանաւերու արժէքով:

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ ՄԸ ՑԱՐՈՒԿՈՒԹԻՒՆԸ

Զգայացունցը մասամբ ուրիշն յատկանիշը ըլլալով, փարիզեան նորարոյս շաբաթաթերթ մը, հրապարակի վրայ ինքզինք ճանչցնել տալու համար, գտած էր հնարք մը: Արդարեւ, այս շաբաթաթերթը, որուն անունը կազմուած է շաբթուան երեք օրերու սկզբնատառերով, պատրաստած էր թղթակցութիւն մը, առատ կցելով բազմաթիւ լուսանկարներ: Այս լուսանկարներէն առաջինը կը ներկայացնէր կայսերական գահը: Լուսանկարին տակ տեղադրուած բացատրութիւն-վերնագիրը (խոշոր տառերով) վիրաւորական էր կայսերական արժանապատուութեան համար: Արդարեւ, շաբաթաթերթը ո՛չ միայն մինչ այդ գաղտնի պահուած գահին լուսանկարը կը հրատարակէր, առատաձեռնօրէն գաղտնիքը հասարակ մահկանացուներուն սեփականութիւնը դարձնելով, այլ նաեւ անոր թղթակցութիւն կը բացմէր գահին վրայ, և շաբաթաթերթը հպատօրէն կը վերնագրէր. – Մեր թղթակիցը կայսրէն առաջ բազմեցաւ Պոքասա Ա. ի գահին վրայ: Կայսերական պաշտպանութիւնը առոր վրայ բողոքեց եւ սպառնաց դատ բանալ: Այսուհանդերձ, սպառնալիքը հետեւանք չունեցաւ:

Բարեբախտաբար, կայսրը վերջին պահուն ներողամտութիւն ցուցաբերելով, հրաժարած էր այդ դատավարութենէն, գոհանալով ազդարարութեամբ մը, ուղղուած՝ առաջին հերթին, սեփականատիրոջը այն աշխատանոցին, ուր կը շինուէր գահը: Այլապէս, Ֆրանսահայ նախկին ոսկերիչ Պր. Տիգրան Քէօսէեան լուրջ դժուարութիւններու պիտի հանդիպէր մասնաւորաբար նիւթական տեսակէտէ:

Արդարեւ, շուրջ ութ ամիսներէ ի վեր, Պր. Տիգրան Քէօսէեան արձանագործ Օլիվիէ Պրիւր ծրագրումով գծուած գահը իրագործելու վրայ էր, երբ այս գայթակղութիւնը պայթեցաւ, գլխացաւ պատճառելով իրեն: Պր. Քէօսէեան, որ շատ գնահատուած է նշանաւոր նկարիչներ Մաթիէօյի եւ Սալվատոր Տալիի կողմէ, Ֆրանսահայ գաղութի պարկեշտ անդամներէն է: Զաւակը՝ պարտիզակցի Վաղինակ Քէօսէեանի, 1951էն ի վեր ան փնտռուած ոսկերիչ մըն է: Նախապէս Փարիզի մէջ կը գտնուէր իր աշխատանոցը: Ցեղագային, ընդարձակելով իր ձեռնարկութիւնը, ան փոխադրուեցաւ Ժիզոր (Նորմանտի), ուր հաստատեց իր ընդարձակ աշխատանոցը, ձուլագործութեան վերածելով ոսկերչութիւնը: Պր. Քէօսէեան եղբայրն է Փարիզի հայոց Մայր եկեղեցւոյ երգչախումբի նուիրեալ մանկատարուհիներէն Օր. Աստղիկ Քէօսէեանի:

Պոքասա Ա. կայսեր գահին շինութիւնը կը հանդիսանայ «Թոնտիքա» հաստատութեան սեփականատիրոջ ասպարէզին մեծագոյն իրագործումը: Արդարեւ, գահին բարձրութիւնն է 3.50 մեթր, իսկ ընդգրկումը՝ 4.50 մեթր, 2000 քիլոկրամ ծանրութեամբ: Ձուլուած անգուտ պղինձէ, ան ծածկուած է նուրբ ոսկիով: Միաձոյլ կերտուածք մը չէ ան, այլ հազարաւոր կտորներէ բաղկացած: Փետուրները կը կշռեն 1էն 10 քիլոկրամ: Բացի գահէն, Պր. Քէօսէեան ձուլած է 1500 մանրակերտ գահեր, մէկ-տասներորդ եւ մէկ-քսաներորդ համեմատութեամբ, որոնք գահակալութեան առթիւ բաշխուեցան ներկայ հիւրերուն: Գահը եւ կայսերական ձիակառքերը «Պօինկ-747» օդանաւով Պանկի փոխադրուեցան: Պր. Տիգրան Քէօսէեան անձնապէս գնաց տեղւոյն վրայ վերակերտելու համար գահը, ինչպէս նաեւ կառքերը, որոնք փոխադրական յարմարութեանց համար քակուած էին:

(Փարիզ)

ԱՆԻԹԱ ԹԵՐՋԵԱՆԸ
ՄԻՒՆԻԽԻ ԲԵՄԻՆ ՎՐԱՅ

ՄԻՒՆԻԽ.– Գերմանական «Միւնխէնէր Մերքուր» օրաթերթը ճիացական խօսքերով կ՚արտայայտուի Միւնիխի «Կերթներփլաց» թատրոնին մէջ ներկայացուած «Իտալուհին Ալժերիոյ մէջ» օփերային մասին, որուն գլխաւոր դերակատարը հայուհի մըն է: Թերթը «խանդավառող իտալուհին» կը կոչէ Իզապելլայի դերը ստանձնած հայ երգչուհին, որ ուրիշ մէկը չէ, եթէ ոչ Անիթա Թէրզեանը:

Մեծօ-սոփրանօ Անիթա Թէրզեանը օժտուած է հազուագիւտ ձայնով մը: Ան կրնայ անկաշկանդ ու սահուն կերպով ամենաբարձր խազէն մինչեւ ամենացածը ելեւէջել միշտ պահելով իր ձայնին ջերմութիւնն ու թովչութիւնը: Թէքնիքը իրեն որպէս միջոց կը ծառայեցընէ, ոչ թէ իբր նպատակ: Ցատկութիւն մը՝ որ այսօր, դժբախտաբար, նոյնիսկ «մեծահամբաւ» երգչուհիներուն կը պակսի:

Անիթա Թէրզեանը պարսկահայուհի է. փոքր տարիքին իր ծնողքին հետ գաղթած է Միացեալ Նահանգներ, ուր գոլէճական ուսումը աւարտելէ յետոյ, կը յաճախէ Նիւ Եորքի Ճուլիըրտ երաժշտական յայտնի բարձրագոյն դպրոցը (երաժշտանոցը) ուսուցչուհիներ ունենալով Գալասի եւ Թօւրնէլի նման աշխարհահռչակ երգչուհիներ: Ամերիկայի զանազան օփերաներու մէջ հանդէս գալէ յետոյ, Թէրզեանը կը տեղափոխուի Եւրոպա, ուր յետոյ կը ըսկսի երգչուհիին ասպարէզին աստիճանական վերելքը: Ան փոխնիփոխ ելոյթներ կ՚ունենայ եւրոպական կարգ մը երկիրներու, ինչպէս Սթրազպուրկի, Լիոնի, Պրիւքսէլի, Ամսթերտամի եւ նոյնիսկ Աթէնքի օփերաներուն մէջ: 1961-ին մասնակցեցաւ Միւնիխի միջազգային երաժշտական մրցումներուն, շահելով երկրորդ մրցանակը. այդ տարի առաջին մրցանակը ոչ ոքի տրուեցաւ: Անիթա Թէրզեանը 1977-էն ի վեր անդամ է Միւնիխի Կերթներ Փլաց Թատրոնին, ուր իր առաջին ելոյթը ունեցաւ անցեալ տարի Հենտըլի «Ալչինա» օփերային մէջ, նոյնպէս արժանանալով հանդիսականներուն եւ մամուլի ջերմ գնահատանքին:

Յիշենք նոյնպէս, որ 1977-ին Միլանօ տեղի ունեցած էր «Ընդհանուր արուեստներու փեստիվալը»: Այս փառատօնին մաս կը կազմէր նաեւ հայ երաժշտութեան նուիրուած նուագահանդէս մը, որուն դարձեալ իր մասնակցութիւնը բերաւ Թէրզեան, ու մեծ յաջողութեամբ երգեց Միւնիխ ապրող հայ երաժիշտ Լուտվիկ Պազիլի ստեղծագործութիւնը, էւ Գրիգոր Նարեկացիի, Սիամանթոյի, Դանիէլ Վարուժանի բանաստեղծութիւններու վրայ յօրինուած երգերը: Այս փառատօնին առթիւ ընդարձակ յօդուած մը լոյս տեսաւ Հռոմ հրատարակուող «Իլ Տրամա» յայտնի պարբերաթերթին մէջ: Անդրադառնալով հայկական նուագահանդէսին, պարբերականը լաւագոյն գնահատականը կու տայ երաժիշտ Լուտվիկ Պազիլի ստեղծագործութիւններուն, յատկապէս ընդգծելով անոնց երաժշտական ինքնուրոյն ոճը եւ ազնուականութիւնը. իսկ Թէրզեանի մասին հետեւեալ ձեւով կ՚արտայայտուի. «Շնորհիւ իր վճիտ ու տրամաթիք ձայնին, Անիթա Թէրզեանը բոլոր տուեալները ունի ապագայ Մարիա Գալաս մը դառնալու»:

Մ. ԱՐՖԱՐԵԱՆ

Միւնիխ, Գերմանիա

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ
ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՈՂ ՋԱՐԻՔԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

իրենց մշակոյթով եւ եկեղեցիներով...:

Ճարտարապետութեան պատմութեան եւ պատմական անհերքելի ճշմարտութիւններու այս խեղաթիւրումը իսկապէս որ ամօթ մըն է համաշխարհային հաւասարութիւն, եղբայրութիւն եւ ազատութիւն հոլովող մարդկային ընկերութիւններու համար. մանաւանդ երբ ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհի եւ արուեստներու պատմութեան փառաւոր էջերը հարուստ են այդ բոլորին հայկականութիւնը ապացուցանող անուրանալի եւ հարուստ վկայութիւններով, վաւերագրական լուրջ տուեալներով:

Թուրք նենգամիտ պատմութիւնը, այսօր, կը փորձէ չքմեղանալ միջազգային հանրային կարծիքին առջեւ:

Նախ, որքան կարելի է, հղճիմ թիւով փոքրամասնութեան պատկերը տալով արեւմտահայ նահանգներու հայ ազգաբնակչութեան:

Ապա, բռնագաղթը բացատրելով, պատերազմական վտանգէն հայ ժողովուրդը հեռու պահելու համար, իր հողերէն ժամանակաւոր հեռացումի պատրուակով: Հայ ժողովուրդը, ուրեմն ոչ թէ կոտորածի, այլ օսմանեան պետութեան արգիական տէրերուն հոգածութեան ենթակայ, պարզապէս ուրիշ ապահով վայրեր տարուած է....: Եւ այդ ապահով վայրերը եղան, Տէր Զօրի անապատներն ու Եփրատը... մինչեւ տարբեր ափերը ամբողջ աշխարհի:

Կոտորածներու մասին խօսելով, Թուրք պատմութիւնը կը յիշէ Հայոց կողմէ ի գործ դրուած ջարդերու մասին առաւելաբար, ջարդեր, որոնց զոհ գացած են անմեղ ու խեղճ բազմահազար Թուրք գիւղացիներ:

Հայերն են որ կը ներկայացուին իբր ջարդարարներ, խռովարարներ, դաւաճաններ, որոնք իբր թէ միացած են՝ համաշխարհային պատերազմի ընթացքին թշնամիին, Թուրքիան իր կանակէն դաշունահարելու, ներքին խռովութիւններ եւ երկփեղկումներ ստեղծելու:

Թուրքը տակաւին կը շարունակէ Եղեռնը, այս անգամ իր քարոզչական միջոցներով, որուն մեծ կարեւորութիւն կու տայ՝ եւ հայաշատ գաղութներու մէջ այս ուղղութեամբ լուրջ աշխատանքներու համար հաստատուած է մասնաւոր սպասարկութիւններ:

Թուրք պետական մեքենան լարուած, կը հետեւի հայ նոր սերունդի գործունէութեան, ամէն դրական քայլ խափանել եւ ամէն յառաջդիմութիւն ձախողութեան դատապարտել ջանալով:

Ա. ՁԷՆԵԱՆ

ՋԱՀԱԿԻՐ

27 ԱՊՐԻԼ 1978

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ

ԳԱՀԻՐԷ

Հինգշաբթի, 27 Ապրիլ 1978, կ.ե. ժամը 9ին

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

ի պատիւ Սրահիս նախկին նուիրեալ վարչական

ԸՆԿԵՐ ՎԱՀԱՆ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ

(Եգիպտոս իր այցելութեան առիթով)

Նաեւ ի պատիւ Սրահիս ժրաջան անդամներ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՎԱՀԷ ՊԱԼԱԵԱՆԻ

(իրենց բարեբաստիկ ամուսնութեան առիթով)

Պատուոյ հիւրերուն բոլոր գործակիցները, ազգականներն ու մտերիմները սիրով հրաւիրուած են սոյն ընդունելութեան:

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Գաղթականներու շոգենաւի մը մէջ, երեք հրեաներ Իսրայէլ կը գաղթեն:

— Ես Բոլոնիական փոքրիկ գիւղէ մը կու գամ,- կ'ըսէ առաջինը-, երկու հազար բնակիչներով գիւղ մըն է այս, բայց ամէն մարդ հրեայ է, բացի հրշէջներէն:

— Իսկ ես,- կ'ըսէ երկրորդը-, Լիթուանիայէն կու գամ: Իմ գիւղիս մէջ ալ բոլորն ալ հրեայ են, բացի անշուշտ հրշէջներէն:

Այն ատեն երկու հրեաները երրորդին կը դառնան ու կը հարցնեն.

— Հապա դուն, ուսկէ՞ կու գաս:

— Ես Նիւ-Եորքէն կու գամ:

— Բայց ատիկա հսկայ քաղաք մըն է: Որքան բնակչութիւն կայ այդտեղ:

— Գրեթէ ինը միլիոն:

— Օ՜, որքան շատ: Եւ մեր եղբայրները քա՞նի հատ են:

— Մօտաւորապէս երկու միլիոն:

— Ինը միլիոնէ վրայ երկո՞ւ միլիոն: Ի՞նչու այդչափ շատ հրշէջ կայ հոն:

* * *

Հարուստ հրեայ դրամատէր մը որոշած է ամուսնացնել իր աղջիկը, որ չափազանց տգեղ է: Երեք թեկնածուներ կը կանչէ իր մօտ և կ'ըսէ անոնց.

— Պարոններ, աղջիկս պիտի տամ ձեզմէ այն մէկուն՝ որ պիտի գիտնայ լաւագոյնս արտայայտել մեր ցեղին և մեր կրօնքին ամենագեղեցիկ յատկութիւնները: Ատոր համար, անհաւասիկ հարցում մը պիտի ուղղեմ ձեզի: Շաբաթ սուրբ օրով կը քալէք փողոցը և յանկարծ գետինը կը տեսնէք դրամապանակ մը, որուն մէջ հարիւր հազար տոլար կայ: Ի՞նչ կ'ընէք:

Առաջին թեկնածուն պահ մը կը մտածէ և կը պատասխանէ.

— Շաբաթը սուրբ է, դրամապանակին չեմ դպչիր:

Երկրորդը քանի մը վայրկեան կը մտածէ, յետոյ կը պատասխանէ.

— Ոտքս վրան կը դնեմ, կը սպասեմ որ Շաբաթը անցնի և յետոյ դրամապանակը կը վերցնեմ:

Երրորդը բնաւ չի մտածեր, իսկոյն կը պատասխանէ.

— Դրամապանակը կը վերցնեմ, գրպանս կը դնեմ և վերջն ալ «մինչև դժոխք ճամբայ ունիք» կ'ըսեմ ձեզի ալ, ձեր աղջիկին ալ:

* * *

Հրեայ մեծ դրամատէր մը ամէն կողմ լուր կը տարածէ, որ մտադիր է ամուսնացնել իր մեծ աղջիկը և հինգ միլիոն տոլարի դրամօժիտ մը ունի ան:

Անմիջապէս իրեն կը ներկայանայ ժագոբ Գարֆունքէլշթայն, որ անկիւնի փողոցը աղանդեր կը ծախէ:

— Յարգելի պարոն,- կ'ըսէ ան-, ձեզի պիտի առաջարկեմ հիանալի գործ մը, որուն շնորհիւ, առանց ձեր ճկոյթն անգամ խաղցնելու, երկուքուկէս միլիոն տոլար պիտի շահիք:

Դրամատէրը, որ գրեթէ ակամայ ներս ընդունած էր այս համեստ արտաքինով մարդը, յանկարծ ականջները կը ցցէ:

— Ըսէ նայինք բարեկամ-, կ'ըսէ-, ի՞նչ է այդ առաջարկը:

— Նայեցէք - կը պատասխանէ Ժագոբ-, ես ձեր աղջկան հետ կ'ամուսնանամ, դուք ալ իրեն իր դրամօժիտին կէսը միայն կու տաք: Անհաւասիկ երկուքուկէս միլիոն շահեցաք:

* * *

Օդաչու մը առաջին անգամ ըլլալով կը փորձէ ճէթ սաւառնակ մը և կը սուզուի դէպի վար: Յանկարծ կը նշմարէ թէ ռեաքթէօրներէն մէկը կրակ առած է: Բլրտինքի կաթիլներ կը հաւաքուին ճակտին վրայ, միքրոն կ'առնէ և կը խօսի խարիսխին հետ:

— Ալօ: Ռէաքթէօրը կրակ առաւ: Ի՞նչ պէտք է ընեմ:

— Դուրս նետէ զայն:

Հազիւ թէ օդաչուն կը ճնազանդի, միւս ռէաքթէօրն ալ կրակ կ'առնէ:

— Ալօ, կը պոռայ օդաչուն խուճապահար, միւս ռէաքթէօրն ալ բոցերու մէջ է: Հիմա ի՞նչ ընեմ:

— Բազկաթոռդ աշխատցնող կոճակին վրայ կոխէ և պատրաստուէ բանալու անկարգելդ:

Օդաչուն ի զուր կը կոխէ կոճակին վրայ, բայց բազկաթոռը տեղէն չի շարժիր:

— Ալօ, ալօ, կը պոռայ յուսահատօրէն օդաչուն, անհաւոր բաներ կը պատահին այստեղ: Բազկաթոռս ալ տեղէն չի շարժիր: Ի՞նչ պէտք է ընեմ:

Վարէն հանդարտ ձայն մը կը պատասխանէ.

— Կրկնէ ինչ որ պիտի ըսեմ. «Հայր մեր որ յերկինս ես...»

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Պր. Սեդի Գօչունեան (Սիտնի) կը շնորհաւորէ Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը և փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրէ 5 Տոլար:

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն և առ այդ կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Եփրեմ Թուշեան	500
Տէր և Տիկին Պերճ Օտապաշեան	300
Տէր և Տիկ. Կոպէր Արապեան	200
Տիար Խաչատուր Րէյիզեան	200
Տէր և Տիկին Զաքար Իկիտպաշեան	200
Տէր և Տիկ. Էտուար Սայեան	200
Տէր և Տիկ. Միսաք Զէչճէնեան	200
Տիկ. Սիրանոյշ Պիւլպիւլեան և զաւակը Րոժէ	200
Տիկ. Լուիզ Բամպուքճեան	200
Տէր և Տիկ. Նիգոլա Սարգիս և դուստրը Սոնիա	200
Տէր և Տիկին Յակոբ Թաշփարուլեան	200
Տէր և Տիկին Սեդրակ Իշխանեան	100
Տիկ. Անժէլ Գասապեան	100

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Իրենց սիրեցեալ քրոջ և հօրաքրոջ՝ ողբ. Վերժին Սիւրմէնեանի (Մոնթրէալ) մահուան քառասունքին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին, Տէր և Տիկին Նուպար Կէրիկեան և զաւակունք կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	400
Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	200
Գալուստեանի Ծաշի Սեղանին	200
Աղքատախնամին	200
Գալուստեանի Ծնողք-Ուսուցիչ Միութեան	200
Այծեմնիկին	200
«Արեւ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

Իր սիրեցեալ քրոջ՝ ողբ. Վերժին Սիւրմէնեանի (Մոնթրէալ) մահուան քառասունքին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին Օր. Լիւսի Կէրիկեան կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	600
«Արեւ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

Իր սիրեցեալ քրոջ՝ ողբ. Վերժին Սիւրմէնեանի (Մոնթրէալ) մահուան քառասունքին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին, Պր. Մուշեղ Կէրիկեան կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	500
«Ջահակիր»ին	500

Իրենց սիրեցեալ քրոջ՝ ողբ. Վերժին Սիւրմէնեանի (Մոնթրէալ) մահուան քառասունքին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին Տէր և Տիկին Ասքանազ Փանոսեան (Սիտնի) կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ծաշի Սեղանին	500
«Ջահակիր»ին	500

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան առթիւ Տէր և Տիկին Տիրան Կիւբեղեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	250
«Ջահակիր»ին	250

Նոյն ուրախ առթիւ Տէր և Տիկին Միհրան Պայրամեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	250
«Ջահակիր»ին	250

Նոյն ուրախ առթիւ Մազլումեան Ընտանիք կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	250
«Ջահակիր»ին	250

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Սիւրմէնեան եւ դուստրը (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Թադէոս Ասատուրեան եւ զաւակունք (Գանատա), Այրի Տիկին Նուարդ Կերիկեան (Գանատա), Այրի Տիկին Մարի Կերիկեան եւ զաւակը Արթօ (Գանատա), Տիար Միհրան Կերիկեան, Օր. Լիւսի Կերիկեան, Տիար Մուշեղ Կերիկեան, Տէր եւ Տիկին Նուպար Կերիկեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Ասքանազ Փանոսեան եւ զաւակունք (Սիտնի), Տէր եւ Տիկին Փիեռ Լապերժ եւ զաւակը (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Ջօհրապ Գազանճեան եւ զաւակը (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Մինասեան եւ զաւակը (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Գէորգ Գաբարոյեան եւ զաւակը (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Հայրապետ Հինայեկեան եւ դուստրերը (Ժընեւ), Տէր եւ Տիկին Գէորգ Դարմանեան եւ դուստրը, Տիար Համբարձում Եկնիգօմշեան (Մ.Ն.), Մարաշլեան, Իպիշեան, Չիլինկիրեան, Սիւմպիւլեան, Տէր Գէորգեան, Պայրամեան, Ասատուրեան ընտանիքները եւ համայն ազգակից պարագաները կը ծանուցանեն, թէ յառաջիկայ Կիրակի, 30 Ապրիլ 1978, կ.ա. ժամը 10ին, յետ աւարտման Ս. Պատարագի, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի՝ իրենց սիրեցեալ մօր, մեծմօր, քրոջ, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ, զարմիկին եւ ազգականին՝

ՈՂԲ. ՎԵՐԺԻՆ ՍԻՒՐՄԷՆԵԱՆԻ

(ԾՆԵԱԼ ԿԵՐԻԿԵԱՆ)

մահուան քառասունքին առթիւ, ինչպէս նաեւ

ՈՂԲ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԻՒՐՄԷՆԵԱՆԻ

ԵՒ ՈՂԲ. ԳԷՈՐԳ ԿԵՐԻԿԵԱՆԻ

քաղցր յիշատակին:

Հանգուցեալներուն յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ազգային Առաջնորդարանիս վերնայարկի, Առաջնորդի բնակութեան յատկացուած յարկաբաժնի ջուրի սարքուածքի, խողովակներուն և ընդունարանին նորոգութիւններն ու բոլոր ծախքերը կատարած են Տէր և Տիկին Յակոբ և Շուշիկ Տէօվլէթեան:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ Տոքթ. և Տիկին Հանրի Բեստրեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	300

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ Պր. Մուշեղ Կէրիկեան կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	200
«Ջահակիր»ին	200

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ, Տէր և Տիկին Փօլոս Սիմոնեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն խնդակցութեան Տէր և Տիկին Պերճ Թաշճեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան առթիւ վասն խնդակցութեան կը նուիրեն.

Տիկին Հայկանոյշ Զօլաքեան՝

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Տէր և Տիկին Սարգիս Հ. Վարժապետեան՝

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ Տէր և Տիկին Րոպէր և Արաքսի Թապագեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	200
«Ջահակիր»ին	100

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ Քերոբեան ընտանիք կը նուիրէ.

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան առթիւ փոխան շնորհաւորական հեռագիրի Պր. Մինաս Պանտոյեան (Աղեքս.) կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Ջահակիր»ին	100

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն խնդակցութեան Տէր և Տիկին Արմէն Տատուր կը նուիրեն.

Կոկանեան Սրահին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ Տիկին Վիօլէթ Շիմշիրեան և զաւակունք կը նուիրեն.

«Յուսաբեր»ին	100
Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Յուսաբեր»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն և առ այդ կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Պերճ Յովակիմեան	500
Տէր և Տիկին Գեղամ Երզնկացեան և զաւակունք	200
Տէր և Տիկին Գէորգ և Շամիրամ Դարմանեան	200

Ողբ. Յարութիւն Գարանֆիլեանի մահուան տարւոր առթիւ վասն ցաւակցութեան կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Սարգիս Պալաեան	200
Տէր և Տիկ. Զաւէն Պալաեան	200

Ողբ. Վերժին Սիւրմէնեանի (Մոնթրէալ) մահուան քառասունքին առթիւ, Տէր և Տիկին Զաւէն Պալաեան կը նուիրեն 200 ե. դ.:

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Օր. ԹԷՐԷԶ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆԷ (Սիտնի) շնորհակալութեամբ ստացած ենք որպէս 1978ի բաժանորդագրութիւն (օդային թղթատարով) և նուէր 30 տոլար:

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج ع م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱԻՏԱ ՍԻՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 714 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 4 ՄԱՅԻՍ 1978

ՀԱՏԸ ՋԵՌՔԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. ١٩٧٨ عدد رقم ٧١٤ – الخميس ٤ مايو

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ ԱՌԹԻՒ Ո՞ՒՐ ՄՆԱՑ ԱՆՈՐ ՄԵԾ ՎԻՊԱԳԻՐԸ

Ուրիշ անգամներ ալ այս մասին գրած ենք եւ դարձեալ յարմար առիթը կը համարենք վերադառնալ հարցին. Ե՞րբ, եւ ո՞վ պիտի հանդիսանայ հայ եղեռնի մեծ վիպագիրը՝ հայ գեղարուեստական գրականութեան մէջ։

Չենք անգիտանար թէ բազմաթիւ հայ գրագէտներ այդ մասին լայն անդրադարձումներ կատարած են իրենց պատմուածքներուն մէջ, տեղ տուած են հայ եղեռնին, անոր զոհերուն եւ նոյնպէս ալ, դահճապետ թուրք ցեղասպաններու աներեւակայելի ոճիրներուն եւ հակամարդկային ամէն տեսակ արարքներուն:

Այս տեսակէտէ շատ գնահատելի մերձեցումներ են Ալաճաճեանի «Եղէգները չի խոնարհեցուցին», Կարօ Փոլատեանի «Արծիւները Անապատի Մէջ», բացի բազմաթիւ այլ վիպագիրներէն. Ինչպէս օրինակ Արամ Հայկազ իր «Չորս Տարի Քիւրտիստանի Լեռներու Մէջ» շարքով:

Բայց սոնք եւ ուրիշներ, չի կրցան հասնիլ Ֆրանց Վերֆելի նշանաւոր ստեղծագործութեան բարձրութեան, Մուսա Տաղի Քառասուն Օրերը վէպին, որ համապարփակ փորձն է, գեղարուեստական գրականութեան կաղապարին մէջ տեղափոխելու հայ մեծ եղեռնը. Այս գետնի վրայ յիշատակութեան արժանի կը համարենք մեր վաղեմի հայրենակից՝ Վիքթոր Կարտոնի Ֆրանսերէն երեք յաջորդական վէպերը, եւ յատկապէս վերջինը, Ափոքալիփս վերնագրով.

Չենք անգիտանար փորձերը, որ կատարած են յաջորդաբար հայ եղեռնի զանազան ծալքերը իրենց երկերուն մէջ յիշատակելու խորհրդահայ գրագէտներէն յատկապէս վաղամեռիկ Հրաչեայ Քոչար (Մեծ Տան Զաւակները) բազմիմաստ խորը վէպին մէջ, եւ Սիլվա Կապուտիկեան՝ Կարաւանները Դեռ Քայլում են եւ Խճանկար Քարտէզի և Հոգու Գոյներից երկերու մէջ, որոնք առաւելապէս արդիական բնոյթ ունին, կը ծառայեն, ռուսերէնի թարգմանութեամբ, հայկական փրոփականտի գործին, ռուս հասարակութեան մէջ.

Շատ բնորոշ է, որ տաղանդաւոր հանգուցեալ Հրաչեայ Քոչար, կարապի երգն եղող իր վերջին հատորով (Սպիտակ Գիրք) նոյնիսկ անկարելի համարեց պատկերացումը հայ ահաւոր եղեռնին, պատրուակելով թէ թանաքը պակսած էր, ներմակ թուղթի վրայ գրի առնելու համար ծերունի հազուադէպ վերապրողի վերջին խօսքերը.

Հայ ժամանակակից գրականութեան մէջ բացառիկ տեղ մը կը գրաւէ Յակոբ Օշական, որուն մահուան երեսնամեակը կը տօնուի ներկայիս, որ փորձեց, իր ամբողջ լայնքով եւ խորութեամբ հայ մեծ եղեռնը համապատասխան ծաւալով վիպերգութեան նիւթ դարձնել, «Մնացորդաց» վերնագրով, որուն առաջին հատորը միայն լոյս աշխարհ եկաւ «Յուսաբեր»ի սպարանէն, մօտաւորապէս հազար էջ, հսկայ ծաւալով:

Ծանօթ է պատմութիւնը. Այս հսկայածաւալ վէպին առաջին իսկ հատորը պիտի նշէր ձախողանքը հեղինակի երկասիրութեան, պիտի դառնար անընթեռնելի, որուն իբր նշանակալից բնորոշում՝ պիտի տար, իր մտերիմ բարեկամն եղող տաղանդաւոր հրապարակագիր Շաւարշ Միսաքեան, հեղինակին ուղղուած մէկ նշանաւոր յայտարարութեամբ.

— Գիտե՞ս, Օշական,-կ'ըսէր իրեն,-ես մտադիր եմ թարգմանել տալ Մնացորդացը.

Ու երբ զարմացած, հեղինակը կը ստիպէր հարցնել թէ ի՞նչ լեզուով.

— Հայերէն լեզուով, -կը պատասխանէր Փարիզի «Յառաջ» թերթի խմբագիրը, շատ պաղարիւն շեշտով:

Նիւթը հայ եղեռնի շուրջ, անսպառ է, մենք կրնանք մտանանել, հարիւրաւոր հատորներու մէջէն, միայն ամենակարեւորները - հայ եւ օտար հեղինակաւոր աղբիւրները - Կ. Գաբիկեանի Եղեռնապատում, Պալագեան Վարդապետի Հայ Գողգոթայի երկու հատորները, Վահան Մինախորեանի ստուարածաւալ հատորը, Նաւուն Պէյի Յուշերը (Անտօնեան), Ճէյմս Պրայսի խմբագրութեամբ՝ անգլիական Կապոյտ Գիրքը, հայկական տեղահանութեանց եւ կոտորածներու մասին, գերմանացի Լեփսիուսի՝ Գերմանիան և Հայ Ժողովուրդի Ոչնչացումը, ամերիկեան դեսպաններ Ճէրարտի եւ Մորկընթաուի յուշերը.

Անսպառ է նիւթը եւ հսկայածաւալ, որուն համապատասխան գրիչի պէտք ունի հայ գրականութիւնը.

19րդ դարը տուաւ իր մեծ վիպասանները, Ֆրանսական յեղափոխութիւնը եւ Նափոլէոնեան արշաւանքները՝ Վիքթոր Հիւկօ եւ Պալզաք, Ռուսաստանի մէջ Լէօն Թոլսթոյ.

Հայ մեծ երկունքը 19րդ դարու վերջին քառորդին ունեցաւ իր հոյակապ վիպագրողներն ու երգիչները - Րաֆֆի եւ Ծերենց, Սիամանթօն ու Դ. Վարուժանը.

Երէ հայ անհուն վիշտը՝ արդիւնք հայ մեծ եղեռնի, ունեցաւ

(Շարունակութիւնը տես էջ 2)

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 63ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Անցեալ 23 Ապրիլ, Կիրակի առաւօտեան, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, ի ներկայութեան հոծ թիւով հաւատացեալներու, տեղի ունեցաւ եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Պատարագ և Հոգեհանգիստ՝ ի հանգիստ հոգւոց Մեծ Եղեռնին զոհ բիւրաւոր հայ նահատակներուն.

Պատարագիչն էր Եգիպտահայոց Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան, որ այս առթիւ յատուկ պատշաճի քարոզ մը տուաւ.

Պատարագի քառաձայն երգեցողութիւնները կատարեցան «Շնորհալի» երգչախումբին կողմէ, ղեկավարութեամբ Ս. Եդ. Յակոբեանի և երգեհոնահարութեամբ Տիկին Շամիրամ Դարմանեանի.

Ս. Պատարագին ներկայ գտնուեցաւ նաև Հայ Կաթողիկէ վիճակաւորին որպէս ներկայացուցիչ՝ Հայր Յովհ. Վրդ. Անմարանեան.

ԳԵՐՊ. Տ. ԱՇԻԼ ԿԼՈՐԻՕ ԵՊՍ.
ՔԱՐՈԶԱԾ ՊԱՀՈՒՆ
(Լուսանկար՝ ՔԵՐՈԲԻ)

Հոգեհանգստեան արարողութենէն առաջ եկեղեցի ժամանեց Եգիպտոսի մէջ Պապական Նուիրակ Գերպ. Տ. Աշիլ Կլորիօ Եպիսկոպոսը եւ առաջնորդ Սրբազան Հօր կողմէ խնդրուեցաւ՝ որ ան ալ քարոզ մը տայ: Ու Պապական Նուիրակը եկեղեցւոյ խորանէն, եպիսկոպոսական գաւազանը ի ձեռին, ֆրանսերէնով տուաւ Մեծ Եղեռնի տարեդարձին նուիրուած քարոզ մը. Իր քարոզին սկիզբը նաւարութեան Կլորիօ Եպս. ըսաւ՝ թէ ամէնքը եկած են այսօր խոնարհելու յիշատակին առջեւ այն բիւրաւոր զոհերուն, որոնք Առաջին Համաշխարհային պատերազմին նահատակուեցան Թուրքերուն կողմէ և որ դարուս առաջին ցեղասպանութիւնը կը հանդիսանայ. Ամէն տարի սոյն տարեդարձին օրը, հայերը ամենուրեք կը համախմբուին, յարգելու համար

(Շար. տես էջ 2)

ՀԱՅ ԲԵՄԻ ԵՐԱԽՏԱՒՈՐԸ
(ՍԵԴԻ ԳՕՉՈՒՆԵԱՆԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԻՆ ԱՌԹԻՒ)

Հայ մեծանուն գրագէտ Գրիգոր Զոհրապ, իր «Կոտրելէն վերջ» գրութեան մէջ, լաւ կերպով արտայայտած է՝ թէ մեր գեղարուեստի ծառայողներուն յարգը չենք գիտնար իրենց կենդանութեան, այլ... կոտրելէն վերջ. Եւ կամ «Գնայ մեռիր եկուր սիրեմ»

ՅՈԲԵԼԵԱՐ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ
ՍԵԴԻ ԳՕՉՈՒՆԵԱՆ

առածը արժան կը սազի մեր մտաւորական եւ արուեստագէտ տաղանդաւորներուն: Սակայն բարեբախտաբար նոյնը չէ պարագան բեմի իմ շատ սիրելի ընկերոջս Սեդի Գօչունեանի, քանի որ ան իր կենդանութեան պէտք եղած գնահատանքը ունեցաւ, թէ իւրանչիւր իր ներկայացումներու առիթով եւ թէ Յոբելեաններով: Անոնցմէ առաջինը կայացաւ Եգիպտոսի մէջ, իր թատերական գործունէութեան 20-ամեակին առթիւ. Այդ ատենէն արդէն իսկ իրարմէ բաժնըւած էինք ու ես Աւստրալիա հաստատուած: Տարիներ ետք ինքն ալ եկաւ խարխափելու այս հեռաւոր ափերուն. Իսկ երկրորդը, յառաջիկայ Մայիս 6ին տեղի կ'ունենայ, այս անգամ իր ծննդեան 60-ամեակին առթիւ, եւ ես ուրախ եմ, որ այս անգամ սոյն համեստ գրութեամբս, իմ յարգանքի արտայայտութիւնը պիտի կրնամ տածել «Ճահակիր»ի միջոցաւ:

Բոլոր անոնք՝ որոնք զինքը ճանչցան իր խանդավառ օրերէն, բոլոր անոնք՝ ունին իր պարզ արտաքինին մէջ զտան արուեստագէտի մը ոգին, եւ բոլոր անոնք՝ որոնք երկար տարիներ գործակցեցան այս արուեստի խնկարկուին հետ, վստահ եմ թէ այսօր մեծ գոհունակութեամբ կը դիմաւորեն Յոբելեանը, ի տես յիսուն տարիներու ապրուած բեղուն կեանքի մը, ու երեսուն տարիներու բեմական աղիւնոտ գործունէութեան մը պսակը անոր ճակտին վրայ զետեղուիլը.

Սեդին, 1949 թուին էր որ անդամակցեցաւ Եգիպտոսի Հայկական Ընթերցասրահին: Այդ շրջանէն կը սկսի մեր մտերմութիւնը. Ան արդէն իսկ քանի մը տարիներէ ի վեր բեմ կ'ելլէր, մասնակցելով գաղութին մէջ սարքուած զանազան ներկայացումներուն. Ընթերցասրահէն ներս ան զարծել սկսաւ նաեւ «Արծիւ» Թատերախումբին մէջ, որ ծնունդ տուած է շատ մը եգիպտահայ բեմի վարպետներու: Հոնկէ տողանցեցին Վոլթէրներ, Արփիարներ, Օհանեաններ, Կարապետեաններ, Նիկողոսեաններ, Կէրիկեաններ, այս տողերը գրող համեստս, Գօչունեան Սեդի եւ շատ շատեր: Ահա թատերական այդ փայլուն շրջանին էր, որ զանգրահեր, բարձրահասակ, բարեձեւ մարմնով, համակրելի, վայելուչ ու բարեկիրթ, հայ թատրոնի կրակը արդէն իսկ իր աչքերուն մէջ փայլող երիտասարդ այս արուեստասէրը ձեռք կը բերէր բեմական

(Շարունակութիւնը տես էջ 3)

ՉԳՈՒՇԱՑԷՔ ՀԱՅԱԽՕՍ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

(ՎԱՐԴԱՆ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ)

ԵՐՈՒԱՆԴ ՊԱՊՈՅԵԱՆ

1920ին, Իզմիրի Ազգ. Կեդրոնական որբանոցէն, 12 չափահաս որբեր ղրկուեցան Պոլսոյ որբանոցներու արհեստանոցներ: Անոնց տեղ՝ բերուեցան 10-12 տարեկան որբեր՝ որոնցմէ երկուքը եղբայրներ էին ու կը կոչուէին Վարդան և Սարգիս Մամիկոնեան: Ֆիզիքականով նմանութիւն չունէին իրարու: Կը խօսէին մաքուր հայերէն, նոյնքան ալ մաքուր Թրքերէն: Թրքերէնը կը գրէին նաեւ արաբական տառերով: Երբ հարցուցինք թէ՝ ուր սորված են, պատասխանեցին որ ծնողքնին Թուրքերէն սպաննուած են, իրենք ալ ղրկուած՝ Թրքական դպրոց, ու ապա Թալասի Թրքական որբանոցը ղրկուած: Երբ նոյն քաղաքին մէջ հայկական որբանոց կը բացուի, Թրքական որբանոցէն փախչելով մտած են հայկական որբանոցը: Վերջն ալ տեղափոխուած են Գոնիա ու Պոլիս: Կը պատմէին թէ Եօզկաթի գիւղերէն են, տաճկախօս ծնողքէ:

Այս երկու եղբայրները շուտով մաս կազմեցին նաեւ Իզմիրի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ դպրաց դասուն: Բոլորս ալ կը սիրէինք զիրենք, զուցէ մասամբ իրենց Մամիկոնեան անունին հմայքով: Միասին կը յաճախէինք Իզմիրի Մեսրոպեան վարժարանը: Դասերուն մէջ երկուքն ալ յաջողակ էին:

Զորեքշաբթի բաղնիքի օր էր: Հոն նշմարած էինք որ անոնք թլփատուած էին, սակայն առիկա կասկածի տեղի չէր տուած, որովհետեւ գիտէինք, թէ Ջարդերուն շատ հայ երախաներ փախցուած և թլփատուած էին:

Յոյներու պարտութեամբ և քրիստոնեայ աշխարհի քար անտարբերութեան մէջ՝ երբ Իզմիրի քրիստոնեաները կոտորուեցան քէմալականներէն կամ ծովը թափուեցան ու մաս մըն ալ մազապուրծ կրցան փախչիլ, Իզմիրի հայ որբերն ալ փոխադրուեցան Պոլիս, Պէշիկթաշի որբանոցը, ուր մեզի հետ էին միշտ Մամիկոնեան եղբայրները: Երբ քէմալականները դէպի Պոլիս կը յառաջանային, քաղաքը արդէն ընդարձակ գաղթակայանի մը վերածուած էր, փախչող գաղթականներով լեցուն:

Այդ ժամանակ, Պոլսոյ ազգային խնամակալութիւնները, Իզմիրի պարագան աչքի առաջ ունենալով, որբերը տեղափոխեցին Յունաստանի զանազան կղզիները:

Նաւ բարձրացած ատեննիս, քարափը, թուրք պաշտօնեաներ եկան, տասնեակ մը թուրք որբերու հետ, և մեզի ըսին որ՝ եթէ մեր մէջ թուրքեր կան, դուրս գան մեր շարքերէն:

Բոլորս ալ ափ ի բերան մնացինք, երբ տեսանք թէ Վարդան և Սարգիս Մամիկոնեան եղբայրները մեզմէ հեռացան և միացան թուրք որբերուն, մեր վշրակացուին երեան ի վեր յայտարարելով՝ թէ իրենք բնիկ կեսարացի թուրք ընտանիքի զաւակներ են, ոչ եղբայր են, ոչ ալ Սարգիս և Վարդան, այլ խալիս-խուլիս օսմանցի Հասան և Սուլէյման:

Կասկած չկայ որ այսօր այդ տղաքը, և անոնց նման հայախօս ուրիշ թուրքեր, «Դեմոկրատ Թուրքիոյ» հաւատարիմ պաշտօնեաններն են:

Այս միջադէպը պատմեցի, որպէսզի մեր հայ հայրենակիցները ուշադիր ըլլան, չխաբուելու համար նման «հայախօս» թուրքերէ: Վերջերս իմացանք, որ Ֆրանսա եկող թուրք երիտասարդներուն մէջ կան այդպիսիներ, հաւանաբար թուրք կառավարութեան գործակալներ: Ես անձամբ հաստատեցի այս իրողութիւնը, Սէնթ Էթիէն, հայ վաղեմի բարեկամի մը տուած այցելութեան մը առիթով:

Դիւրութեամբ չհաւատանք, և չբարեկամանանք բնող թուրքերու, երբ մեզի պէտք ունին, որոնք ոչ միայն կ'ուրանան որ ջարդած են մեր ժողովուրդի երեք չորրորդը, այլ նաեւ անոնք այսօր կը շարունակեն իրենց հայատեաց քաղաքականութիւնը՝ Պոլիս մնացած մեր հայրենակիցներուն նկատմամբ: Եթէ դրամ ունինք ծախսելու, յատկացնենք զայն՝ Լիբանանի հայ աղէտեալներուն կամ գաւառներէն Պոլիս ապաստանած հայ գաղթականներուն:

Մարսէյլ

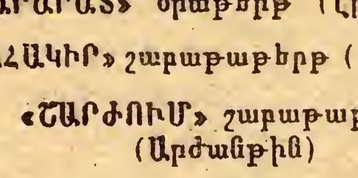

«ԱՐԱՐԱՏ» օրաթերթ (Լիբանան)

«ՋԱՀԱԿԻՐ» շաբաթաթերթ (Եգիպտոս)

«ՇԱՐԺՈՒՄ» շաբաթաթերթ (Արժանթին)

«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» (Միացեալ Նահանգներ)

«ՑԱՂԹԱՆԱԿ» ամսաթերթ (Ֆրանսա)

Ո՞ՒՐ ՄՆԱՑ ԱՆՈՐ ՄԵԾ ՎԻՊԱԳԻՐԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Սիամանթոյին եւ Դ. Վարուժանին համազօր տաղանդաւոր երգիչներ՝ յանձին Եղիշէ Չարենցի (Տանթէական), եւ Պարոյր Սեւակի (Անլռելի Զանգակատուն), հայ վէպը սակայն չկրցաւ նոր Րաֆֆի մը տալ, որ պատկերացնէր Չալալէտտինի եւ Կայծերի ու Խենթի հատորներու ձեւով, հայ ժողովուրդի խոր տառապանքն ու անհուն վիշտը, այլեւ փիւնիկ թռչունի նման անոր վերյառնումը՝ մայր հայրենիքի ու հայ գաղութներու մէջ: Ոչ իսկ Ալ. Ահարոնեանի մը կրցաւ ծնունդ տալ ժամանակակից հայութիւնը, որպէս երգիչ հայ վիշտի, վիպական գծով: Ալ. Ահարոնեան, որ Զապէլ Եսայեանի արտայայտութեամբ հայ գրականութեան Թուխ Արամազդն եղաւ:

Բայց յուսահատ պէտք չէ ըլլալ: Ժողովուրդ մը, որ գիտէ ծնունդ տալ Նարեկացիի եւ Քուչակի, Սայաթ Նովայի, Րաֆֆիի, Յով. Թումանեանի եւ Իսահակեանի պէս գրական գագաթներու՝ չի կրնար չունենալ նաեւ Րաֆֆիի եւ Տէրեանցի արժանաւոր յաջորդ մը, վիպերգելու համար հայ եղեռնի մեծ ու անչափելի վիշտը, որուն համար հարկաւոր է ունենալ Րաֆֆիի ցուցահանած պատմական խոր հմտութեան հետ, (վկայ՝ Սամուէլ, Ղարաբաղի աստեղագէտը եւ Խամսայի Մելիքութիւններ հատորները), Կոստան Զարեանի յատուկ փիլիսոփայական մտածումները.

Մեր դրած հարցը արժանի է հրապարակային քննութեան:

ԽՈՍՐՈՎ ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԳՈԼՈՒՄՊԻԱ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ – Հայ անանուն բարերար մը, վերջերս մէկ միլիոն տոլար նուիրատուութեան մը խոստումը կատարած է Նիւ Եորքի Գոլումպիա համալսարանի հայագիտական կեդրոնին: Բարերարին մասին ոչ մէկ տեղեկութիւն հրապարակուած է ցարդ, բացի այն յիշատակութենէն, թէ այս առատաձեռն նուիրատուութիւնը պիտի կատարուի «մէկ ընտանիքի մը» անունով:

Գոլումպիայի հայագիտական կեդրոնի խնամակալ մարմնի փոխատենապետ տոքթ. Նէքիթ Օրջանեանը, հաստատելէ ետք այս լուրը, աւելցուցած է՝ թէ ներկայիս կարելի չէ յաւելեալ մանրամասնութիւններ հաղորդել, որովհետեւ յիշեալ նուիրատուութիւնը կատարուած է պայմանադրական կերպով: Կեդրոնը մէկ միլիոն տոլար պիտի ստանայ յիշեալ բարերարէն այն պարագային միայն, երբ իրագործէ համալսարանէն ներս հայագիտական ամբիոն մը հիմնադրելու ծրագիրը, զոր յայտարարուած էր անցեալ Նոյեմբերին:

ՆԻՒ ՃԸՐՍԻԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՄԷՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ

ՆԻՒ ՄԻԼՖԸՐՏ, Ն.Ճ. – Նիւ Ճըրզիի հայկական ամէնօրեայ դպրոցը, որ հազիւ բոլորած է իր հիմնադրութեան երկրորդ տարին, ստացած է Նիւ Ճըրզիի նահանգային պաշտօնական վաւերացում: Հաղորդելով վաւերացման ուրախ լուրը, դպրոցի հոգաբարձութեան նախագահ պրն. Վ. Յովնանեանը յայտարարեց. «Այս պատիւ մըն է մեզի և մեր դպրոցին համար: Շատ մը դպրոցներ երկարատեւ տարիներու սպասումով միայն կը յաջողին ստանալ նման վաւերացումներ: Նահանգային պատասխանատուներու այդ ուրախալի քայլը փաստ մըն է անհաւասիկ, որ մեր հայկական դպրոցը լաւագոյն դաստիարակութիւնը կու տայ իր աշակերտութեան, թէ ամերիկեան և թէ հայկական իմաստով»:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Խմբագրութիւնս պարտաւորուած չզգար վերադարձնելու իրեն ուղարկուած բոլոր այն թղթակցութիւնները կամ յօդուածները, որոնք հրատարակուելու արժանի չեն նկատուիր զանազան պատճառներով:

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուակալ ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝

Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ

33, Սաաս Զաղլուլ պող.

Հեռ. թիւ 802199

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 63ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

յիշատակը իրենց նահատակներուն: «Ես նման համախմբումներու քանիցս առիթը ունեցած իմ ներկայ գտնուելու, Դամասկոս իմ պաշտօնավարութեանս շրջանին և մօտէն տեղեակ եմ հայ ժողովուրդի պատմութեան այդ դժբախտ օրերուն մասին, տեղեկութիւններ որոնք ստացած եմ իմ բազմաթիւ հայ բարեկամներէս: Ինչ՞ով կարելի է բացատրել միլիոնաւոր մանուկներու, կիներու, ծերերու և անմեղ մարդկանց սպանութիւնները: Քրիստոս որպէս հասարակ մահկանացու Աստուծոյ կողմէ աշխարհ եկաւ, ու ատտուածորդին ես բացում չարչարանքներ կրեց բարբարոսներու կողմէ և դուք քանի մը շաբաթներ առաջ տօնեցիք անոր Սուրբ Յարութիւնը»: Նուիրակը ապա եկեղեցական թափօրին ընկերակցեցաւ մինչեւ Եղեռնի զոհերուն յիշատակին կանգնած խորանը, ուր տեղի ունեցաւ Հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն:

Արարողութեանց աւարտին պաշտօնական մարմիններու ներկայացուցիչներ Ազգ. Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ համախմբուեցան, ու տեղի ունեցան տեսակցութիւններ Սրբազան Առաջնորդ Հօր և Գաղական Նուիրակին հետ, ինչպէս նաեւ Հայկական Դատի և Եղեռնի մասին հրատարակուած գիրքերու (հայ թէ օտար լեզուներով) ցուցադրութիւն կատարուեցաւ:

Պարոյր Սեւակի «Եռաձայն Պատարագ»էն հատուածներ ասմունքեցին Օրդք. Սոնիա Սարգիս և Արտա Մելեմէթճեան, ՊՊ. Վարուժան Գազանճեան և Նուպար Պանատրեան: Եգիպտական պետական Սիմֆոնիք նուագախումբէն 6 հոգիներ լարային խումբ կազմած (ա. ջութակահար՝ Իպր. Հակկակ) նուագեցին Կոմիտասի երգերէն մի քանին (մշակում Ասլամազեանի) և Արամ Խաչատրեանի «Գայեանէ»էն հատուած մը (լարային քառեակի վերածում Մօ. Եզ. Ցակոբեանի): Ապա Տիկին Շաքէ Յովակիմեան մեներգեց երկու երգ (Բ. Կանաչեանի «Ալվարդի Երազը» և Կոմիտասի «Կանչէ Կռունկ»ը), դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Պր. Իսսա Սախիի:

Խիստ պատկերալից և ոգեշունչ ուղերձ մը պատրաստած էր Պր. Ժիրայր Ճեպելեան: Կարճ բանախօսութիւն մը ըրաւ Հայր Յովհ. Վրդ. Ահմարանեան: Սրբազան Հօր վիճակուեցաւ կատարելու փակման խօսքը, որմէ ետք խմբովին ներկաներուն կողմէ երգուած «Հայր Մերոով վերջ գտաւ սոյն յուշահանդէսը, որուն յայտագիրը վարեց Պր. Նորայր Տէօվլէթեան:

ՀՈԳԵՃԱՇ

Նոյն օրը, կ.ե. ժամը 1.30ին, Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի ճաշասրահին մէջ տրուեցաւ Հոգեճաշ, որուն ներկայ գտնուեցան աւելի քան 300 հոգի:

Վարժարանին Տիկնանց Խնամակալութեան ինչպէս նաեւ օժանդակներու կողմէ պատրաստուած ճաշերն ու թանը անթերիօրէն սպասարկուեցան բոլորին: Հոգեճաշի ընթացքին խօսք առին ՊՊ. Վահագն Տեփոյեան, Կայծ Կոկանեան և Հայր Յովհ. Վրդ. Ահմարանեան:

Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս.ի շնորհակալական խօսքերէն ետք, ներկաներուն կողմէ միաբերան երգուած «Հայր Մերոով վերջ գտաւ սոյն հաւաքոյթը:

ԵՂԵՌՆԻ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Կիրակի, 23 Ապրիլ 1978, կ.ե. ժամը 8.15ին, Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանին «Պըլըքտանեան Սրահ»ին մէջ գործադրուեցաւ Յուշահանդէսի յայտագիրը, որուն ընթացքին յաջորդաբար տեղի ունեցան՝ Բացման խօսք (Տոքթ. Սուրէն Պայրամեանէ), Շոփէնի «Թաղման Քայլերգ»ը (դաշնամուրի վրայ Պր. Իսսա Սախի),

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻՒ ԱՅԼ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

Գահիրէի մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագէ, Հոգեհանգիստէ, Հոգեճաշէ և Յուշահանդէսէն զատ տեղի ունեցան նաեւ դասախօսութեանց շարք, հարցազրոյց ասուլիս և հսկում:

Շաբաթ, 22 Ապրիլ 1978, Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի «Պըլըքտանեան Սրահ»ին մէջ, կազմակերպութեամբ Գահիրէի բոլոր Երիտասարդական Կազմակերպութեանց տեղի ունեցաւ դասախօսութեանց շարք մը: Պր. Գերճ Թէրզեանի բացման խօսքէն ետք, Եղեռնի մասին դասախօսեցին՝ Հայր Յովհ. Վրդ. Ահմարանեան («Հայ Գողգոթան Տրապիզոնէն մինչեւ Տէր Զօր»), Տոքթ. Աւետիս Եափուճեան («Մեծ Եղեռնը՝ օտար մտաւորականութեան գնահատումով») և Տոքթ. Սուրէն Պայրամեան («Հայկական Դատին հոլովոյթը սկիզբէն մինչեւ մեր օրերը»):

Պաստառի վրայ ցուցադրուեցաւ Ամերիկայի մէջ պատրաստուած շարժանկարի ժապաւէն մը՝ «Հայկական Դատը» վերտառութեամբ:

Խօսք առաւ նաեւ Տոքթ. Վիգէն Փուշիկեան, որմէ ետք տեղի ունեցաւ հրապարակային հարցամրցում մը:

Կէս գիշերին Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ համախմբուած հայեր՝ երիտասարդ թէ տարեց, հսկում կատարեցին:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	Օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո.
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 8 Սթերլին	25 Տոլար

834

“ԱՆՈՒՆՍ ՎԱՀՐԱՄ Է„ ԸՍԱՒ

Վերջերս Պէյրութի «Արարատ» օրաթերթին մէջ լոյս ընծայուած իր մէկ թղթակցութեամբ, Վահրամ Փափազեան կը յայտնէր Ֆինլանտացի լրագրողներու հետ ունեցած իր պատահական մէկ հանդիպումին մասին։ Այդ պատմութեամբ ան իր «հին բարեկամներուն» պատմած էր հայ ժողովուրդին եւ քսաներորդ դարու Ա. ցեղասպանութեան մասին, որ անպատիժ կը շարունակէ մնալ։

Այժմ հրատարակութեան կու տանք Ֆինլանտացի երկու զբօսաշրջիկներուն Ֆիննական «Հելսինքին Սանօ Մաթի» թերթին մէջ լոյս ընծայած յօդուածը, իրենց ունեցած տեսակցութեան մասին։

ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ՅՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սպիտակ մազերով հայը, արեւելեան սովորութեան համաձայն, հեռուն մեկուսացած էր։ Ետքը, արտայայտուեցաւ 1912ին Սթոքհոլմի Ողիմպիական խաղերուն և ֆինլանտացի օրիորդի մը մասին։

Դէպի Մայրագոյն Արեւելքի մեր ճամբորդութեան ընթացքին, Բուրմայի մայրաքաղաք՝ Ռանկունն օդանաւով մեր գնացքին, Վահրամի հետ անակնկալ հանդիպում մը ունեցանք։

Սպիտակ մազերով հայէն քիչ մը անդին նստած էինք։ Սկիզբը այդ ծերունիին հետ տեսակցելու առիթը չունեցանք։ Սաւառնակին աղմուկը սոսկալի էր։ Նաեւ, տատամսեցանք, թէ մեզ ծանօթ երկու լեզուներէն ո՞ր մէկովը պիտի կարենայինք հետը տեսակցիլ։ Որոշեցինք փորձ մը ընել։

Երբ սաւառնակէն իջնելու թղթիկները կը լեցնէինք, մեր կապոյտ կողքով ֆինլանտական անցագիրը տեսնելով, մեծ հետաքրքրութեամբ Վահրամ դէպի մեզ նայեցաւ։ Այսպէս, ֆինլանտացիներ ըլլալնիս ապահով ըլլալէ յետոյ, խօսեցաւ Սթոքհոլմի մրցումներուն մասին, ուր հանդիպած էր ֆինլանտացի երեք աշխարհահռչակ մարզիկներուն – Բաավօ Նուրմի, Հաննէս Գոհլէմայնէն – և մեծ գովասանքով խօսեցաւ ֆինլանտական ժողովուրդի և երկու մարզիկներուն մասին։

ՀԱՅ ՃԷՆԹԸԼՄԷՆԸ

Այդ սպիտակահեր ճենթըլմէնը Վահրամ Փափազեանն էր։ Քանի մը օրեր յետոյ, մեր տեսակցութիւնները շարունակեցինք Ռանկունի «Սթրէնտ» պանդոկին մէջ։ Անմիջապէս կռահեցինք, թէ Վահրամ բացառիկ անձնաւորութիւն մըն էր, ծնունդով՝ հայ, 86 տարեկան։ Նշմարած ըլլալով անոր ոստոստուն քայլերը, զգալով անոր բազմահմտութիւնը, և լսելով սիրոյ վրայ հիմնուած կեանքի տեսակէտները, անոր ունեցած սէրը, հաւատքը և յոյսը, դիւրին եղաւ հետեւցնել՝ թէ քսան տարի աւելի նուազ երիտասարդ կը թուէր։ Անոր ծնողքը աղքատ էին, անգրագէտ, սակայն հաւատաւոր, և Վահրամ պատանեկան տարիքէն կ'աշխատէր իր ծնողքին հանգիստ ապրուստին համար և յետոյ դըպրոց կը սորվէր։

1915ին Վահրամ ականատես եղաւ Թրքահայերու ջարդերուն։ 1895-1897ին հանդիսատես եղաւ Պոլսոյ Օսմանեան Դրամատան և Բապը Ալիի արիւնահոս դէպքերուն և բաց աչքով տեսաւ հայ հայրենասէրներու կախաղաններէ ճօճումը։ Վկայ է նաեւ, Սուրիոյ Տէր էլ Զօրի անապատներուն մէջ անմեղ հայերու ցեղասպանութիւններուն։ Վահրամ տեսաւ, նաեւ, բազմաթիւ հայ մտաւորականներու աքսորումը և անոնց խողխողումը։ Վահրամ բովանդակ կեանքը իր հայ ժողովուրդին տրամադրած է։ Նոյն նպատակին ծառայած է Թուրքիոյ, Յունաստանի, Լիբանանի և Միացեալ Նահանգներուն մէջ։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՊԱՏԱՀԵՑԱՒ

Երկու հայեր միայն ըՍթոքհոլմի մրցումներուն մէջ, ներկայացուցին Օսմանեան կայսրութիւնը. Վահրամ՝ 800 և 1500 վազքերուն և Մկօ Մկրեան՝ տէքաթլոնի և բէնթաթլոնի մէջ։

«Առաջին անգամն էր, որ արտասահման կը գտնուէի և եւրոպական թեթեւսոլիկ բարքերուն անտեղեակ էի։ Առաջին չորս գիշերները չէի կրցի քնանալ։ Շուրջս ամէն ինչ նորոյթ էր ինծի համար, բարձր լեռներ, հսկայ գետեր, օտար ժողովուրդ մը։ Սթոքհոլմ ժամանելուս, նշմարեցի, թէ մրցումներու մասնակցող 62 միջազգային երկիրներու ծածանող դրօշակներուն կողքին Թուրք հայրենիքիս դրօշակը չէր պարզուած։ Անկեղծօրէն, այդ պարագան նախատինք մը նկատեցի»։

ԹՈՒՐՔ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՄՕՏ ԲՈՂՈՔԸ՝ ԿԵԱՆՔԻՍ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ԾԱՌԱՅԵՑ

«Ուղղակի Թուրք դեսպանատունը գացի, և ինքզինքս դեսպանին ներկայացնելէ անմիջապէս յետոյ, պահանջեցի, որ Թուրք դրօշակն ալ պարզել տայ միւս բոլոր ազգերուն կողքին, հակառակ պարագային՝ սպառնացայ հայրենիք վերադառնալ։ Թուրք դեսպանը ցնցուեցաւ, թէ մինչ իր Թուրք պաշտօնատարները իրեն բողոք չէին ներկայացուցած, հայ մը այդ հարցը կ'արծարծէր։ Դեսպանը հեռաձայնով Թրքական դրօշակը պարզել տուաւ։ Ետքը տեղեկացայ Թուրք դրօշակին չպարզուելուն պատճառը։ Շուէտի կողմէ բողոքի արտայայտութիւն մըն էր հանդէպ Սուլթանական վարչակարգին, քրիստոնեաներու դէմ մղուած հալածանքներուն հետեւանքով։ Մրցումներուն վերջ գտնելէն յետոյ, կրկին դեսպանատուն գացի, ողջերթի համար։ Դեսպանէն տեղեկացայ, թէ ցոյց տուած հայրենասիրական ելոյթս նշող տեղեկագիր մը ուղղած է Թուրք պետութեան, ՈՐԸ ԱՊԱԳԱՅԻՆ ԹԵՐԵՒՍ ԻՆՁ ՀԱՄԱՐ ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԱՌՆԱՑ։ Այդ թըւականին, չի կրցի ըմբռնել, թէ պարտականութեան մը լրացումը կեանքիս հետ ի՞նչ առնչութիւն կրնայ ունենալ։ Արդարեւ, աքսորէ, զինուորագրութենէ, խողխողումէ ազատ մնացի։ Զարմանքէս քարացայ, թէ 1912ին Թուրք դեսպանը ի՞նչպէս կռահած էր, երեք տարի յետոյ պատահելիք ընդհանուր ջարդերը։ Այս ապացոյց մը աւելի էր, որ հայ ցեղասպանութիւնը տարիներ առաջ պետութեան կողմէ նախածրագրուած էր»։

ՖԻՆԼԱՆՏԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԵՒ ԴՐՕՇԱԿԻ ՏԱՐԲԵՐ ՏԱԳՆԱՊ ՄԸ

«Մրցումներու տողանցքէն յետոյ, հայ մարզիկներս ամերիկացիներուն կողքին նստած էինք։ Աշխարհահռչակ ամերիկացի-հնդիկ մարզիկը՝ Ջիմ Թհորբ մեր երկուքին միջեւ նստած էր։ Այդ պահուն, երբ ֆինլանտացի մարզիկներ, Սաարինեթօ, Սլիքամարի և Բելթօնէն, նիզակ արձակելու մէջ, կարգաւ, Ա. Բ. և Գ. մրցանակներուն արժանացան։ Ֆինլանտա այդ օրերուն ծարական տիրապետութեան ներքեւ գտնուելուն, ըստ սովորութեան, երեք ռուսական դրօշակներ բարձրացան յաղթանակի ձողերուն վրայ։ Ամերիկացի Թհորբ մարզիկը յանկարծ ոտքի կանգնելով, պահանջեց որ ֆինլանտական դրօշակներն ալ պարզըւին։ Երբ անոր և ներկաներուն փափաքը գոհացում գտաւ, Թըհորբ ուրախութենէն սկսաւ ոստոստել»։

ՀԱՅ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ ԹՐՔԱՀԱՅԵՐՈՒՆ ՎՆԱՍԱԲԵՐ

«Նոյն օրը, 800 մեթր վազքին պիտի մասնակցէի։ Վազքի վերջաւորութեան գծէն 70 մեթր հեռաւորութեան, մրցակիցներէս 10 մեթր առաջն էի։ Յաղթանակս ստոյգ էր։ Յանկարծ յիշեցի հնդիկ Թհորբը, քաջածանօթ՝ ֆինլանտացիներուն նման հայոց տիրապետութիւնը Թուրքիոյ կողմէ, և բովանդակ էութեամբ սարսուռ մը զգացի։ Ան եթէ հայկական դրօշակին պարզումն ալ պահանջէր, գիտէի հայրենակիցներուս գլխուն գալիք փորձանքները։ Յուզմունքէս ծունկերս կծկուեցան, անդամալոյծի մը վերածուեցայ, գետինը չգլորած՝ կանգ առի»։

ՖԻՆԼԱՆՏԱՑԻ ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԻ ՄԸ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՂՋԻԿԸ

«Մարզիկի մը համար շատ հեշտ էր բարեկամներ գտնել Սթոքհոլմի մէջ։ Նոյնիսկ ֆինլանտացի հազարապետը իր աղջկան «ձեռքը» ինծ տալ ուզեց։ Շուէտի մէջ հայրն է, որ աղջիկը ամուսինին կը յանձնէ։ Կեանքիս առաջին սիրայնութիւնը կը սկսէր։ Հազարապետին տունը ճաշի հրաւիրուած էի։ Ճաշի ընթացքին, նշմարեցի, թէ սիրուն աղջկան հետ յարաբերութիւններս սկսած էին լըրջանալ... Աւարտին, օրիորդին մայրը առաջարկեց, որ օրիորդին հետ պարտէզը պտոյտի մը ելլենք։ Կարելի՞ էր մերժել։ Ծայրատուղիի մօտ գացինք և կանաչ խոտերու վրայ նստեցինք։

Եւ այսպէս, հազարապետին աղջիկը և մարզիկ աղքատ հայ երիտասարդը, երկար մնացին աստղերուն մօտերը։ Ըստ Վահրամի, երկուքը տեսնուեցան «լուրջ» հարցերու շուրջ, ըսաւ միջազգային գրականութենէն, Շեքսփիր, Պայրըն, Գիթէ, Էմըրսըն և Վիքթոր Հիւկօ։

«Երբ սեղան վերադարձանք, աղջիկս ընտանիքին տեղեկացուցի, թէ Պոլսէն հեռագիր ստացած եմ հօրս ծանր հիւանդ ըլլալուն մասին և ստիպուած վաղն իսկ պիտի մեկնիմ։ Նշմարեցի «հրեշտակիս» այտերէն սահող արցունքի կաթիլները»։

Ողբերգական երիտասարդութիւն։ Հետաքրքրական է տեղեկանալ, թէ այդ օրիորդը ներկայիս ո՞ւր կը գտնուի։

Քաղեց՝ ՎԱՀՐԱՄ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Պանքոք, Թայլէնտ

Ծ. Գ.- Սոյն յօդուածը ամբողջութեամբ լոյս տեսած է Հէլսինքիի մեծագոյն օրաթերթը եղող «Հէլսինքին Սանօ Մաթի»ի 10 Դեկտեմբեր 1977ի թիւին մէջ։

Վ. Փ.

ՀԱՅ ԲԵՄԻ ԵՐԱԽՏԱՒՈՐԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

արուեստի փորձառութիւն, դերասանական հմտութիւն, իւրացնելով տաղանդաւոր արուեստագէտներու դասական լաւագոյն աւանդները։

Սեդի իր բարեխիղճ, յամառ եւ անընդհատ աշխատասիրութեամբ, կարողացաւ իր բնածին ստեղծագործական յատկութիւնները զարգացնել, խորացնել եւ հասցնել մշակութային բարձրութեան, ու հետագային ան կրցաւ նշանակալից նուաճումներ ընել առանձին։ Ան իր երիտասարդական եռանդը եւ կորովը սպառեց իր սիրելի բեմին։ Երբեք չունեցաւ ընկրկում, ոչ յուսալքում եւ ոչ ալ թուլացում։ Հոս

«Արծիւ» Թատերախումբը «Կոյս Սկաուտ» ներկայացումէն ետք (25 Դեկտեմբեր 1949)։ Ձախէն աջ՝ ոտքի Արթօ Ջիլինկիրեան (Աւստրալիա), յօդուածագիրը՝ Վահան Գըլըճեան (Աւստրալիա), Նուպար Զօքայեան (Եգիպտոս) Յոբելեարը Սեդի Գօչունեան (Աւստրալիա) Սոնա Կալպաքեան (Հայաստան), Ձախէն աջ՝ նստած Մայտա Կարապետեան (Միաց. Նահանգներ), Մարի Ներսէսեան (Աւստրալիա,) Որբ. Կարապետ Կարապետեան, Մարկօ Գէորգեան (Եգիպտոս)

պէտք է խոստովանիմ, որ այդ օրերու նորեկ հայ դերասաններու մէջ ամենաաշխատասէր, ամենաբարեխիղճ դերասանը Սեդին էր։ Ան հասկցած էր որ բացի տաղանդէ ու ներքին կրակէ, մեծ արուեստագէտ ըլլալու համար, անհրաժեշտ էր ինքնազարգացում։ Հարկ էր լայն ծանօթութիւն ունենալ գրականութեան եւ մանաւանդ թատերականի։ Սեդի վերին աստիճանի աշխատասէր ըլլալուն, գիշեր եւ ցերեկ չխնայեց ինքնազարգացման համար, եւ մեծ պաշար ամբարեց։ Ան կը հետեւէր արաբ մեծ դերասանապետներու թատերական ներկայացումներուն, Ֆրանսական «Գոմէտի Ֆրանսէզ»ի խաղերուն, Իտալական օփերաներուն, անգլիական «Օլտ Վիք»ի՝ [illegible] ներկայացումներուն, եւ յոյն մեծանուն արուեստագիտուհի Մարիա Քաթոփուլոյի ելոյթներուն։

Սեդի առաւելապէս օժտուած էր նաեւ կազմակերպելու եւ ուսուցանելու ձիրքով։ Այսպէս, 1951 Յունուար 28ին, Սեդի բեմադրեց իր առաջին թատերախաղը, «Դորրասօ»ն, որուն մէջ ես ալ ստանձնեցի Տոն Ֆերնանտոյի դերը։ Մինչեւ այն ատեն որպէս երկրորդական դերերու մեկնաբան, զարմանքը չէր ըսպասեր այն բացառիկ յաջողութեանը՝ որ Սեդին արձանագրեց իր Դորրասոյի ներկայացումով, թէ՛ որպէս նորաձեւ բեմադրութիւն եւ թէ՛ անսայթաք խաղարկութիւն բոլոր խումբին կողմէ։ Ներկայացումէն ետք իր աչքերուն մէջ կարդացի յաջողած ըլլալու գոհունակութիւնը։ Ահա այդ էր իր վարձատրութիւնը։

Սեդի տարիներ շարունակ անընդհատ գործեց բեմին։ Փառասիրական խառնուածք չունեցաւ, որ սովոր է նորահասներու համար։ Դերասանի մը վիճակուած բոլոր դժուարութիւնները անտեսեց Սեդիի յարատեւող ոգին առջեւ։ Ան գործեց միշտ, հայ ժողովուրդին ծոցէն ելած, անոր ծառայելու համար իր կամքի ու նպատակի ապառաժին վրայ, ալիքներու նման փշրեց բոլոր յուսախաբութիւն եւ սրտի բեկումներ։ Իր ստեղծագործութիւններով եւ անման դերակատարութիւններով ու բեմադրութիւններով, 25 տարիներ փայլեցաւ եգիպտահայ բեմերուն վրայ, ներգործելով թատերասէր հասարակութեան հոգիներուն ու սիրտերուն վրայ։ Կարճ ժամանակուայ մէջ, ան իր ձեռքին կրցաւ բարձր բռնել հայ դերասանական արուեստի դրօշը։

1953ին երկուքս ալ առիթը ունեցանք գործակցելու՝ հիւրաբար Եգիպտոս գտնուող վաստակաւոր դերասանապետ Տրդատ Նշանեանի հետ, «Փրոֆեսոր Քլէնով» ներկայացումին առիթով, որ կը տօնէր անոր բեմական գործունէութեան 40-ամեակին առթիւ։ Սեդին Վեսէլի դերով, իսկ ես Մարքէնի դերով։

Հետագային Սեդի ընդլայնեց իր ասպարէզը, մասնակցելով արաբական կարգ մը ֆիլմերու եւ ամերիկեան «Տասնաբանեան Պատուիրանները» ֆիլմին մէջ, ու այսպիսով ան առիթը ունեցաւ գործակցելու ոչ միայն Հոլիվուտի աստղերու հետ, ինչպէս, Charlton Heston, Yul Brynner, Ivone De Carlo, Henry Willcoxon, այլեւ նաեւ մեծանուն բեմադրիչ Cecil B. De Milleի հետ եւս։ Այսպէս, տարիներու ընթացքին, Սեդի հանդարտ բայց հաստատ քայլերով բարձրացաւ փառքի ճանապարհէն, առանց իր յաջողութիւններէն գինովնալու ու ինքզինք կորսնցնելու։ Իսկական իտէալիստ մըն էր Սեդին, ան կը ձգտէր գեղեցիկին, ազնիւին, վեհանձնին։ Ան կը տենչար իրագործել այն ինչ որ բարձր էր, վեհ ու վսեմ, եւ իր հոգեկան երջանկութիւնը գտաւ թատերական բարձունքներու վրայ։ Երբ Աւստրալիա հասաւ, հազիւ քանի մը ամիսներ շունչ առաւ, եւ սկսաւ գործել։ Անգամ մը եւս ապրեցաւ ու ապրեցուց «Դորրասօ»ն, «Զարաբլը»ն, ու անգամ մը եւս վերապրեցանք հին օրերը, եւ ճակատագրի տարօրինակ բերումով ոչ միայն ես, այլ բեմի ուրիշ իր ընկերներն ալ հոս հաստատուած ըլլալով, միացանք այնպէս՝ ինչպէս որ էինք անցեալին Հայկական Ընթերցասրահին մէջ, «Արծիւ» թատերախումբով։ Եւ սակայն սրահը կը պակսի... Կեանքի պայմանները փոխուած են... Մեր ապրելակերպը նոյնը չէ... թէ՛ ոչ... Բայց քանի որ Սեդին հոս է, իր անբաժան բարեկամներուն հետ, ու բեմը իր սրտին, Արծիւը կը սաւառնի...

Վարձքդ կատար Սեդի ջան։

Բեմի հին ընկերդ՝
ՎԱՀԱՆ ԳԸԼԸՃԵԱՆ

Սիտնի

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

4 ՄԱՅԻՍ 1978

ՏԻԿ. ՌԱՆԻ ՆԱԶԼԵԱՆ
ԸՆԴ
ՕՐ. ՎԱՐԴՈՒՀԻ ՇԱՀՊԷՆՏԷՐԵԱՆ

Ամուսնացեալք

Լոս Անճելըս-Գահիրէ — 30 Ապրիլ 1978

Խմբագրութիւնս այս բարեբաստիկ առիթով կը շնորհաւորէ նորոգ ամուսնացեալ զոյգը եւ իրենց ծնողները՝ Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Ալահաճեանը եւ Տէր եւ Տիկին Վարդան Թապաքեանը, ու անամպ երջանկութիւն կը մաղթէ նորապսակներուն։

«ՓԱՐՔ ՕԹԷԼ»
ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԽԱՌՆՈՒԻ
ԱՅՍ ՊԱՆԴՈԿԸ ԻՋԵՒԱՆԱԾ ԷԻՆ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԴԷՄՔԵՐ, ԱԹԱԹԻՒՐՔ, ԵԱՀԵԱ ՔԷՄԱԼ, ՉԻՉԷՐՕ, ՄԷՆՏԷՐԷՍ ՖՈՆ ՓԱՓԷՆ, ՄԱՐԱՋԱԽՏ ԹԻԹՕ, ԵՒ ՍԻՐՈՅ ՀԱՄԱՐ ԳԱՀԱԶՈՒՐԿ ԷՏՈՒԸՐՏԸ

Պանդոկներն ալ կը մեռնին... ճիշդ մարդոց նման։ Երբ կը ծնին, կ'ըլլան կենսունակ, շէնշող, լոյսով զեղուն, յետոյ կը ծերանան, կը կքին, կը քէնոտին, երբ իրենցմէ վերջ ծնողները կը տեսնեն: Այսպէս եղաւ նաեւ Փարք Օթէլ, որ ամբողջ շրջանի մը իր անունը տուած էր։ Այազփաշայի զառիթափին վրայ հաստատուած, նախկին քոնաք մը եղած պանդոկը, Օսմանեան եպարքոսներէն Թեվֆիք փաշայի ապարանքն էր, 14 սենեակներէ բաղկացած, եւ այն մասը, որ ճաշարան էր, կ'ընդգրկէր Վոսփորի ակնահաճոյ մէկ տեսարանը, երկաթէ ցանկերով հրջապատուած պարտէզ մը։

Թեվֆիք փաշայի մահէն վերջ շա՞տ չուրեր անցան կամուրջին տակէն ու ապարանքին նոր տէրերը սեղանի մը շուրջ նստան Թօքաթլըի ճաշարանատէր Աբամ էտըրի հետ ու ըսին. «Սա քոնաքը բաներ մը ընենք, սպասարկութեան բանանք»։ Այս կերպով պանդոկը բացուեցաւ Հինգշաբթի օր մը, որ Շաբաթ կը համարուէր։

ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՃԱԽՈՐԴԸ ԱԹԱԹԻՒՐՔ

Պարտէզը լեցուն, պանդոկը լեցուն, մուտքի սալոնը լեցուն։ Նոյն պահուն բաց օծիքով անձ մը մտաւ ներս, ոչ ոք անդրադարձաւ, բայց պահ մը վերջ խոր լռութիւն տիրեց։ Աթաթիւրքն էր, որ մեծ մտերմութիւն մը ցոյց տուաւ Փարք Օթէլին հանդէպ, տարիներով հոն յաճախեց եւ մնաց «Աթաթիւրքի սարքած սեղաններով» անմոռանալի յիշատակներ թողուց:

Փարք Օթէլ ծաղկեցաւ հետզհետէ: 1939ին սենեակներուն թիւը բարձրացաւ 42ի, 1945էն վերջ՝ 100ի, 1952ին՝ 200ի, ներկայիս 213 սենեակ:

Փարք Օթէլի ամայուն յաճախորդներէն էր Թիւրք մեծ բանաստեղծ Եահեա Քէմալ, որ 18 տարի անընդհատ հոն բնակեցաւ եւ հոն գրեց իր ամենէն նշանաւոր քերթուածները սենեակի մը մէջ, որ կը նայէր Վոսփորի եւ Մարմարայի միացած կէտին:

Աշխարհահռչակ դէմքերու կարգին, Փարք Օթէլ իջեւանեցան Մարաջախտ Թիթօ, Ֆոն Փափէն, Չիչէրօ, որուն անունը անգլիական դեսպանին հետ խառնուեցաւ լրտեսական գործին, նաեւ Անգլիոյ էտուըրտ թագաւորը, որ Տիկին Սիմփընի սիրոյն համար հրաժարեցաւ գահէն։ Փարք Օթէլի մէջ անոնք սիրոյ գիշեր մը պարեցան: Եւ տակաւին ուրիշներ, Այզէնհաուէր, Ատնան Մէնտէրէս, որ հոն կ'իջեւանէր 1950-1960ական տարիներուն, եւ Փարք Օթէլ եղաւ Տէմոքրաթ կուսակցութեան «Իսթանպուլի բանակատեղին»։

Այժմ Փարք Օթէլ քանի մը բաժնետէրեր ունի, բայց այլեւս ան ծերացած է, հինցած: Թագսիմի մէջ նորանոր եւ աւելի երիտասարդ պանդոկներ կանգնած, Թեվֆիք փաշայի ապարանքը ժամանակավրէպ թուեցաւ: Եւ փակուեցաւ 1978ի մուտքին եւ իր յիշատակները թաղուեցան իր հիմերուն հետ:

«ՄԱՐՄԱՐԱ»

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Թօթոյին մայրը անկիւն մը կը քաշէ գինքը եւ կ'ըսէ.

— Լաւ մտիկ ըրէ Թօթօ: Այս գիշեր Թոնթօն ժազը ճաշի պիտի գայ մեզի։ Անմիջապէս պիտի նըշմարես որ շատ խոշոր քիթ մը ունի ան։ Բայց յանցանքը իրը չէ եւ ինք ալ արդէն շատ չի սիրեր որ մարդիկ յիշեցնեն իր քթին խոշորութիւնը: Եւ որովհետեւ շատ տարիքոտ է, նաեւ շատ հարուստ, եւ մենք ալ իր ժառանգորդն ենք, դուն մեծ ճիգ մը պիտի ընես եւ երբեք պիտի չխօսիս իր քթին մասին։ Հասկցա՞ր, կը խոստանա՞ս:

Այո, մայրիկ:

Հակառակ այս խոստումին, ամբողջ ճաշի ընթացքին խեղճ մայրը փուշի վրայ է, որովհետեւ գիտէ թէ իր Թօթօն մէկ հատ է անճարակ խօսք մը ընելու համար, եւ աւելին ըլլալով, անվերջ աչքը Թոնթօն ժազին քթին վրայ է։ Ամէն անգամ որ Թօթօ բերանը կը բանայ, մայրը սաստիկ կը վախնայ որ զաւակը ակնարկութիւն մը պիտի ընէ անոր քթին:

Վերջապէս երբ պտուղն ալ կը հրամցուի եւ կարգը սուրճին կուգայ, Թօթօն կը ղրկեն որ պառկի: Այն ատեն մայրը լայն շունչ մը կ'առնէ եւ հիւրին դառնալով կը հարցնէ.

— Մէ՞կ հատ, թէ երկու հատ շաքար դնեմ ձեր քթին մէջ։

×

Ալիս հարուստ ընտանիքի աղջիկ մըն է։ Բառ առ բառ կը կիրարկէ ինչ որ իրեն պատուիրած են իր ծնողքը։ Եւ ճիշդ այդ պատճառաւ ալ ընդունած է ամուսնանալ 69 տարու հարուստ սեղանաւորի մը հետ։ Բայց ինքը միմիայն 17 տարու է տակաւին։

Հարսնիքին գիշերը, փեսան հարսանեկան սենեակէն ներս կը մտնէ, գիշերազգեստը կը հագնի, լոյսը կը մարէ եւ կը սկսի խռկալ: Ալիս յուսախաբ եղած է, որովհետեւ ան հագած է իր գեղեցկագոյն գիշերանոցը։ Դլուխը կը քերէ, պահ մը կը մտածէ եւ յետոյ ցնցելով կ'արթնցնէ իր ամուսինը.

— Հէյ պարոն, կ'ըսէ, ձեր մայրիկը ձեզի որեւէ բան չըսա՞ւ այս գիշերուան մասին։

×

Երկու բարեկամներու միջեւ.

— Բարեկամս, քեզի կրնամ գաղտնիք մը վստահիլ։ Ես եւ կինս ճիշդ քսան տարի երջանիկ ապրեցանք.

— Ետո՞յ:

— Ետոյ, յետոյ ի՞նչ պիտի ըլլայ, զիրար ճանչցանք։

«ՉԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Տէր եւ Տիկին Պետրոս Մուշեան (Թորոնթօ) կը շնորհաւորեն Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը եւ փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրեն 20 Տոլար։

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն եւ առ այդ կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկին Յակոբ եւ Շուշիկ Տէօվլէթեան	300
Պր. Արթօ Սարաֆեան	300

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն եւ առ այդ կը նուիրեն.

Տիար Լեւոն Հիւրմիւզեան	300
Տիկին Շաքէ Իփէքեան	200
Տէր եւ Տիկին Լեւոն Պալեան	200
Տէր եւ Տիկին Աստիկ Մէլէմէթճեան	200

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԴԱՀԼԻՃԱՆՈՎ)

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան առթիւ Տէր եւ Տիկին Հայկազուն Քիւրքճեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	300
«Ջահակիր»ին	300

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ Տէր եւ Տիկին Արթօ Գըլըքտանեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	200
Աղքատախնամին	100
«Ջահակիր»ին	200

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն խնդակցութեան Տէր եւ Տիկին Յակոբ Միրզաեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	200
«Ջահակիր»ին	100

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն խնդակցութեան պր. Սարգիս Վուզուֆեան կը նուիրէ.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	200
Հայկական Ընթերցասրահին	200

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ Տէր եւ Տիկին Մինաս Գահտարեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Ջահակիր»ին	100

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն շնորհաւորութեան Տէր եւ Տիկին Հայկ Գապիկեան կը նուիրեն.

Աղքատախնամին	100
Հայկական Ընթերցասրահին	100

Նոյն ուրախ առթիւ Տիկին Արաքսի Պարոյթճեան կը նուիրէ.

Աղքատախնամին	100

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ Տէր եւ Տիկին Խաչիկ Վուզուֆեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Պր. Վահէ Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ, Տէր եւ Տիկին Լեւոն Տէր Յակոբեան կը նուիրեն.

Նիւբը-Իսթ Հայկ. Ակումբին	200
Հայկական Ընթերցասրահին	200
Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարին	200

(Ստանալ Նուիրատուէն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան առթիւ, Լոս Անճելըսէն փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկ. Սմբատ Արապեան	200
Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Զորպաճեան	200

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորէ եւ առ այդ կը նուիրէ.

Տիկին Մարի Արզաքեան	100

Ողբ. Վերժին Սիւրմէնեանի (Մոնթրէալ) մահուան քառասունքին առթիւ, Տէր եւ Տիկին Յոլակ Երզնկացեան կը նուիրեն 300 ե.դ.։

Օր. Վիվիան Թապաքեանի ընդ Պր. Ռանի Նազլեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ վասն խնդակցութեան Տէր եւ Տիկին Սարգիս Պալաեան կը նուիրեն 200 ե.դ.։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Կեդրոնական Վարչական Ժողովը, այսու կը հրաւիրէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամները ներկայ գտնուելու 65րդ Ընդհանուր Ժողովին, որ պիտի գումարուի Շաբաթ, Սեպտեմբեր 30, 1978, առաւօտ ժամը 10ին, Առաջնորդարանի Կիւլլապի Կիւլպէնկեան Մշակութային Կեդրոնի Գավուքճեան Սրահին մէջ, 630 Սեքընտ Էվընիւ, Նիւ Եորք, Ն.Ե., ԱՄՆ։

Ներկայս 65րդ Ընդհ. Ժողովին համար տրուած միակ հրաւիրագիրն է։ Կը խնդրենք հետեւաբար Միութեան յարգոյ իրաւասու անդամներէն, որ անձնապէս Ժողովին ներկայ ըլլան վերոյիշեալ թուականին եւ կամ ամենէն ուշը մինչեւ Սեպտեմբեր 6, 1978, իրենց փոխանորդագրերը յանձնեն Հ.Բ.Ը. Միութեան Ընդհանուր Տնօրէնին, կամ զանոնք ղրկեն հետեւեալ հասցէին.–

Armenian General Benevolent Union
Central Board of Directors
628 Second Avenue, New York N. Y. 10016

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ներկայացում եւ վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր տեղեկագրի։
2. Ներկայացում եւ վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր հաշուետուութեան։
3. Մասնակի ընտրութիւն Կեդրոնական Վարչական Ժողովի։
4. Մասնակի ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի:
5. Առաջարկներ եւ թելադրութիւններ:
6. Գնահատանքի բանաձեւեր։

Ի ԴԻՄԱՑ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

Ր. Ք. ԿՐԵԿԸՐԻ — Ատենադպիր

Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Ատենապետ

Մայիս, 1, 1978
Նիւ Եորք, Ն. Ե.

Ծանօթ. – Կը խնդրուի իրաւասու այն անդամներէն, որոնք չեն կրնար անձնապէս ներկայ ըլլալ Ընդհանուր Ժողովին, իրենց փոխանորդ նշանակել ուրիշ իրաւասու անդամներ:

ՄԵՐ ԲՈԼՈՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Նկատի ունենալով թերթիս սահմանափակ սիւնակները, բոլոր գրութիւնները որ մեզի կ'ուղարկուին, ըլլան անոնք թղթակցութիւն, նկարագրութիւն կամ այլ, պարտին ըլլալ կարճ, խտացուած եւ ամփոփ։

Նկատի ունենալով որ խմբագրութեանս հնարաւոր չէ ամէն գրութիւն ամփոփել, կրճատել եւ սրբագրել, հետեւաբար բոլոր այն թղթակցութիւնները կամ այլ գրութիւններ՝ որոնք հրատարակուելու պատրաստ վիճակի մէջ չեն ստացուիր, կրնան անհետեւանք մնալ։–

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանդա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص. ب ۲۱۱۱ بالقاهرة ج.ع.م — ت ۹۱۵۰۱۳
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱԵՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱԵԱՆ

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 715 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 11 ՄԱՅԻՍ 1978 | ՀԱՏԸ ՋԵՌՈՒԲԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | عدد رقم ٧١٥ — الخميس ١١ مايو ١٩٧٨

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՊՐԻԼ 24Ը՝ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

ԵՐԵՒԱՆ, 26 (Արմէնփրես).- Ապրիլ 24ին, Սովետական Հայաստանի մայրաքաղաքի աշխատաւորները այցելեցին Ծիծեռնակաբերդ զբօսայգու յուշալիրը։

Գլուխը խոնարհելով 1915 թուականի ցեղասպանութեան անմեղ զոհերի յիշատակի առջեւ, հայ ժողովուրդը միաժամանակ հպարտութեան զգացումով է նշում վերածննդի փառաւոր ուղին, երջանկութեան ուղին։ Բայց չէ որ ընդամէնը վեց տասնամեակ առաջ հայ ժողովուրդը ապրում էր իր դարաւոր պատմութեան ամենածանր ժամանակաշրջանը։ Նա կանգնած էր ֆիզիքական ոչնչացման եզրին։

Սովետական բազմազգ հայրենիքի եղբայր ժողովուրդների օգնութեամբ Հայաստանը վերածուեց ծաղկուն սոցիալիստական հանրապետութեան, որն ունի ժամանակակից բազմաճիւղ արդիւնաբերութիւն, մեքենայացուած գիւղատնտեսութիւն, բարձր զարգացած գիտութիւն և մշակոյթ։

Ապրիլի 24ին, Ծիծեռնակաբերդ զբօսայգում յուշալիրը այցելեցին Հայաստանի Գերագոյն Սովետի Նախագահութեան և կառավարութեան ղեկավարներ՝ Կ. Ս. Դեմիրճեանը, Բ. Ե. Սարգիսովը, Գ. Գ. Անիսիմովը, Կ. Լ. Դալլաքեանը, Վ. Բ. Ղալումեանը, Հ. Մ. Ոսկանեանը, Լ. Ն. Ներսիսեանը, Գ. Ա. Մարտիրոսեանը, Ե. Թ. Ասծատրեանը, Մ. Հ. Սուքոտեանը, Ա. Մ. Կիրակոսեանը, Կ. Հ. Ղամբարեանը, Ռ. Թ. Սվետլովան, Հ. Ս. Հայրապետեանը, Կ. Ա. Կոչետովը։ Նրանք ծաղիկներ դրեցին 1915 թուականի ցեղասպանութեան զոհերի յուշարձանին և մէկ րոպէ լռութեամբ յարգեցին զոհուածների յիշատակը։

Այդ օրը յուշարձանին գարնանային ծաղիկներ դրեցին հազարաւոր բանուորներ, կոլտնտեսականներ, ծառայողներ, ուսանողներ, դպրոցականներ։

Ծաղիկներ դրեցին նաեւ Երեւանում գտնուող բազմաթիւ սփիւռքահայ զբօսաշրջիկներ։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԹՈՒՐԻԶՄԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՂԵԿԱՎԱՐԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (Արմէնփրես).- Հայկական ՍՍՀ մինիստրների խորհրդի որոշմամբ Արտաւազդ Խաչիկեանը նշանակուել է Հայկական ՍՍՀ մինիստրների խորհրդին առընթեր արտասահմանեան թուրիզմի վարչութեան պետ։

Արտաւազդ Խաչիկեանը մի շարք պատասխանատու պաշտօններ է զբաղեցրել։ 1956-1960 թուականներին եղել է Հայկական ՍՍՀ ֆիզկուլտուրայի և սպորտի կոմիտէի նախագահը։ Աշխատանք կատարել է հայրենիք - սփիւռք կապերի ամրապնդմանը։

1963-1978 թուականներին Արտաւազդ Խաչիկեանը ղեկավարել է Հայաստանի պետական գործակալութիւնը՝ Արմէնփրեսը, միաժամանակ լինելով ՍՍՀՄ ժուռնալիստների միութեան վարչութեան քարտուղարներից մէկը և Հայաստանի ժուռնալիստների միութեան վարչութեան նախագահը։ Որպէս Արմէնփրեսի տնօրէն, նա մեծ ջանքեր է ներդրել Երեւան-Պէյրութ, Երեւան-Փարիզ և Երեւան-Նիւ Եորք հեռատիպային կապի ստեղծման գործում, որի շնորհիւ այդ գաղթօջախների հայկական թերթերը ամէն օր թարմ լուրեր են ստանում Սովետական Հայաստանի կեանքի մասին։

Արտաւազդ Խաչիկեանը Հայկական ՍՍՀ Գերագոյն Սովետի պատգամաւոր է։ Նրան շնորհուած է հանրապետութեան կուլտուրայի վաստակաւոր գործչի պատուաւոր կոչում։

ԲԿՍԱ ՅԱՂԹԵՑ «ԱՐԱՐԱՏ»Ի՝ 2-1

Խ. Միութեան Ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցումները շարունակուեցան Շաբաթ, 23 Ապրիլ 1978 եւ 3րդ շաբթուայ յայտագրին գծով Երեւանի Արարատը Մոսկուայի մէջ մրցեցաւ տեղւոյն բանակայիններուն հետ եւ 2-1 արդիւնքով կրեց յաջորդական իր երկրորդ պարտութիւնը։

Ա. կիսախաղին բանակային ֆութպոլիստները թէեւ խաղային որոշ առաւելութիւն մը ունեցին, սակայն արարատցիները աւելի վտանգաւոր էին մրցակիցի բերդին առջեւ, ուր յաջողեցան ստեղծել բաւական առիթներ, որոնցմէ մին՝ մրցումի 20րդ վայրկեանին վերածուեցաւ կոլի, երբ Արարատի նոր աստղերէն Ղասաբօղլեանի քաշած անզուսպ գնդակը դպչելով պաշտպաններէն մէկուն եւ վերադարձաւ

(Շար. տես էջ 2)

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒԳԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԱԶԳԻ ԱՆՈՒՍԱՆԻ ՄԵԾ ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐ

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ ՄԱՀԸ

Անցեալ Երեքշաբթի, 2 Մայիս հեռագրական գործակալութիւն-
1978, կէս գիշերին, երբ թերթս ներ Մոսկուայէն գուժեցին մահը՝

ՈՂԲԱՑԵԱԼ ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ

մամուլի տակ էր, միջազգային աշխարհահռչակ մեծ կոմպոզիտոր,

հայ ժողովուրդի զաւակ ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻՆ, որ տեղի ունեցած էր Երկուշաբթի, 1 Մայիս «Աշխատաւորական Տօնին օրը, յետ երկարատեւ հիւանդութեան, 74 տարեկանին։

Ողբ. Արամ Խաչատրեանին մասին հանգամանօրէն պիտի անդրադառնանք մեր սիւնակներուն մէջ։ Յիշենք, որ ան չորս անգամ արժանացած է Լենինեան մրցանակի եւ մէկ անգամ ալ Պետական մրցանակի։ Հեղինակն է Հայկական Ս.Ս.Հ. Հիմնին (Ազգ. Քայլերգ) ինչպէս նաեւ աշխարհահամբաւ «Գայեանէ» եւ «Սպարտակ» պալէներուն։

Կազմարար հօր մը զաւակը, ծնած էր 1903ին Թիֆլիս եւ իր հմտութիւնը կատարելագործած Մոսկուայի եւ Լենինկրատի մէջ։ Բազմաթիւ անգամներ նամբորդած է աշխարհի զանազան երկիրները եւ անձամբ ղեկավարած է՝ աշխարհի մեծագոյն նուագախումբեր, իր հեղինակած գործերուն կատարումի առիթներով։

Եգիպտահայութիւնը եւս բաղդը ունեցած է զինքը անձամբ տեսնելու 1961ին եւ ներկայ գտնուելով իր ղեկավարած բազմաթիւ նուագահանդէսներուն, որուն վերջինը՝ յօգուտ Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի Տիկնանց Խնամակալութեան սաներուն։

Ողբացեալին փափաքին համաձայն, իր աճիւնը երկու օր մնալէ ետք Մոսկուայի Ֆիլհարմոնիայի դահլիճին մէջ, ուր հասարակութիւնը իր վերջին հրաժեշտը տալու եկած է աշխարհահռչակ կոմպոզիտորին, փոխադրուած է Երեւան, ուր աճիւնները պիտի ամփոփուին հայկական փանթէոնին մէջ։

ՀԱՆԳԻՍՏ

Գերշ. Տ. Բաբգէն Ս. Արք. Ապատեանի

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն եւ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսի անունով, 23 Ապրիլ 1978 թուակիր հեռագիր մը ստացանք ամենախոր ցաւով, ուր կ'ըսուի՝ թէ ոչ եւս է
Հարաւային Ամերիկայի Հայրապետական
Պատուիրակ եւ Առաջնորդ՝

ԳԵՐՇ. Տ. ԲԱԲԳԷՆ Ս. ԱՐՔ. ԱՊԱՏԵԱՆ

Հայց. Եկեղեցւոյ ամենէն փայլուն, առաջաւոր հոգեւորականներէն մին։ Սգաւոր է Մայր Աթոռը, սգաւոր ենք նաեւ մենք։

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Ծնած էր Կիլիկիոյ Այնթապ քաղաքը 1917ին։ Գաղթականութեան դժուար ճանապարհներէն ետք, հազարաւոր հայերու հետ հաստատուած էին Սուրիոյ Հալէպ քաղաքը։ Իբրեւ սան ընդունուելով Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը, 1939ին, ձեռամբ հոգելոյս Տ. Թորգոմ Պատրիարք Գուշակեանի Աբեղայ ձեռնադրուեցաւ։ Ետք այնու վանքին մէջ եւ յատկապէս Պաղեստինի Յոպպէ քաղաքին հայկական Ս. Նիկողայոս Վանքին Տեսուչ եւ վանահայր նշանակուեցաւ։

1950ին մեկնեցաւ Հարաւային Ամերիկա, իբրեւ Հայրապետական Պատուիրակ եւ Առաջնորդ։ 1959ին, ձեռամբ Ամենայն Հայոց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Վեհափառ Կաթողիկոսի, եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ։ Իրեն վստահուած բազմաթիւ պաշտօնները վարեց ձեռնհասութեամբ ու նուիրումով, իր պաշտօնին գիտակից, հայ հոգեւորականի կոչումը բարձր բռնած զայն միշտ փառաւորելով, նուիրուեցաւ Հայց. Եկեղեցիին եւ հայ ժողովուրդին ընդմէջէն Աստուծոյ ծառայութեան։ Համեստ, նուիրեալ ու ծառայասէր էր։ Ընտիր մտաւորական, ծառայած վայրերու եկեղեցիները կը պայծառացնէր, բլլալով քաղաքի եւ բեմի մարդ։ Հմուտ, կարող եւ ներկայանալի։ Իր կորուստը կրկնակիօրէն ցաւ կը պատճառէ, ոչ միայն հոգեւոր եղբօր մը, բարձրաստիճան հոգեւորականի մը եւ Հայց. Եկեղեցւոյ կարեւոր դէմքի մը Առաջնորդին վախճանմամբ, այլ նաեւ անոր համար որ մահը անժամանակ կը հնձէ նաեւ մեր հոգեւորական դասէն միջին սերունդի ներկայացուցիչները։ Հայց. Եկեղեցին շատ ակնկալութիւններ ունէր իրմէ, Գերշ. Տ. Բաբգէն Ս. Արք. կը մեկնի իր գործը թողելով անաւարտ։

Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի, ամէն։

ԶԱՒԷՆ ԵՊՍ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆ
Առաջնորդ Հայոց Եգիպտոսի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ
ԳԱՀԻՐԷ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 25 ՄԱՅԻՍ 1978
Կ.Ե. ԺԱՄԸ 9.30ԻՆ

ՅՈՒՇԵՐԵԿՈՅ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ
ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐ
ՆՈՐՈԳ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ
ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ

(Մանրամասնութիւնները յաջորդ թիւով)

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը 1978թ. Ապրիլի 1-ի իր նիստում քննութեան առաւ եւ որոշեց առաջիկայ Հոկտեմբեր ամսի 1-8-ը օրերին կատարել Մայր Աթոռում հետեւեալ հանդիսութիւնները.

1.- Հոկտեմբերի 1-ին, Կիրակի օրը, Վեհափառ Հայրապետի Գահակալութեան 23րդ տարեդարձի առիթով Մայր Տաճարում Ս. Պատարագի մատուցմամբ եւ ապա երեկոյան, ժամը 19ին, Վեհարանի հանդիսութեանց դահլիճում նշել միաժամանակ Նորին Սուրբ Օծութեան ծննդեան 70-ամեակը:

2.- Հոկտեմբերի 7-ին, Շաբաթ օրը, երեկոյեան ժամը 19-ին, Վեհափառ Հայրապետի Նախագահութեամբ Վեհարանի հանդիսութեանց դահլիճում նշել՝ Արեւելեան Հայաստանի միաւորումը Ռուսաստանի հետ, պատմական այդ իրադարձութեան 150-ամեակի առիթով.

3 - Հոկտեմբերի 8-ին, Կիրակի օրը, Մայր Տաճարում Ս. Պատարագի մատուցմամբ եւ երեկոյեան ժամը 19ին, Վեհարանի հանդիսութեանց դահլիճում, Վեհափառ Հայրապետի Նախագահութեամբ նշել Կ. Պոլսի երջանկայիշատակ Տ. Յովհաննէս Կոլոտ Պատրիարք Բաղիշեցու ծննդեան 300-ամեակը.

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

20 Ապրիլ 1978թ., Ս. Էջմիածին

ԳԱՀԻՐԷ

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԷՆ
ԵՒ ԱՆՈՒԱՆԻ ԳՐՈՂ
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՎԵԱՆ
ԳԱՀԻՐԷ ԺԱՄԱՆԵՑԻՆ

Ուրախ ենք տեղեկանալով, որ անուանի գրող և Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան պատասխանատուներէն Պր. Վահրամ Մավեան, իր համեստափայլ Տիկնոջ ընկերակցութեամբ Գահիրէ ժամանած է անցեալ Չորեքշաբթի և իր մէկ շաբաթուայ այցելութեան ընթացքին հանդիպումներ ունեցաւ համայնքիս պատասխանատուներուն հետ, եգիպտահայութիւնը հետաքրքրող զանազան հարցերու մասին։

Ի պատիւ յարգարժան հիւրերուն, Գահիրէի Գաւառ. Քաղաքական Ժողովը ճաշկերոյթ մը կազմակերպեց «Մերիլէնտ»ի մէջ, ուր ներկայ գտնուեցան նաև Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, Գաւառ. Թեմական Ժողովին դիւանը, Տէր և Տիկին Աւետիս Ն. Զագըճեան և Պր. Ժորժ Միքայէլեան։

Պր. Վահրամ Մավեան հանրութեան կողմէ շատ սիրուած գրող մըն է, որ իր կեանքի հետաքրքրական դրուագները գրականութեան կը վերածէ և ուր միշտ առկայ է կենսունակութիւն և ազգային շունչ։

Տէր և Տիկին Վ. Մավեան երէկ, Չորեքշաբթի 10 Մայիսին մեկնեցան Գահիրէէն։ Բարի ճանապարհ կը մաղթենք իրենց։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Կեդրոնական Վարչական Ժողովը, այսու կը հրաւիրէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամները ներկայ գտնուելու 65րդ Ընդհանուր Ժողովին, որ պիտի գումարուի Շաբաթ, Սեպտեմբեր 30, 1978, առաւօտեան ժամը 10ին, Առաջնորդարանի Գիւլպէնկեան Մշակութային Կեդրոնի Գավուրճեան Սրահին մէջ, 630 Սեքընտ Էվընիւ, Նիւ Եորք, Ն. Ե., ԱՄՆ.

Ներկայս 65րդ Ընդհ. Ժողովին համար պրուած միակ հրաւիրագիրն է։ Կը խնդրենք հետեւաբար Միութեան յարգոյ իրաւասու անդամներէն, որ անձնապէս Ժողովին ներկայ ըլլալ չեն կրնար, իրենց փոխանորդագրերը յանձնեն մինչեւ Սեպտեմբեր 6, 1978, իրենց փոխանորդագրերը յանձնեն Հ.Բ.Ը. Միութեան Ընդհանուր Տնօրէնին, կամ զանոնք զրկեն հետեւեալ հասցէին.

Armenian General Benevolent Union
Central Board of Directors
628 Second Avenue, New York N. Y. 10016

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ներկայացում և վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր տեղեկագրի.
2. Ներկայացում և վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր հաշուետուութեան.
3. Մասնակի ընտրութիւն Կեդրոնական Վարչական Ժողովի.
4. Մասնակի ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի.
5. Առաջարկներ և Թելադրութիւններ:
6. Գնահատանքի քանաձեւեր:

Ի ԴԻՄԱՑ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

Ռ. Ք. ԿՐԵԿՐԻ	Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Ատենադպիր	Ատենապետ

Մայիս, 1, 1978
Նիւ Եորք, Ն. Ե.

Ծանօթ. - Կը խնդրուի իրաւասու այն անդամներէն, որոնք չեն կրնար անձնապէս ներկայ ըլլալ Ընդհանուր Ժողովին, իրենց փոխանորդ նշանակել ուրիշ իրաւասու անդամներ:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՀԱՅ ԲԱՐԵՊԱՇՏ ՄԱՅՐԻԿ ՄԸ 3,500 ՏՈԼԱՐ ԿԸ ՆՈՒԻՐԷ ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, Ն. Ե.- Հայ բարեպաշտ և խոնարհ մայրիկ մը, երկրորդ անգամ ըլլալով կարեւոր յատկացում մը կը կատարէ Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանին, առանց իր անունն ու հասցէն տեղեկացընելու.

Կիրակի, 9 Ապրիլ, առաւօտեան, Նիւ Եորքի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ հովիւ՝ Արժ. Տ. Մուշեղ քհնյ. Տէր Գալուստեանը իր գրասենեակին մէջ ընդունեց այս համեստ բարերարուհին, որ 3.500 տոլար յանձնեց իրեն, յատկացուելու համար Թուրքիոյ ներքին գաւառներէն Պոլիս գաղթած և Պատրիարքարանին մէջ ապաստանութիւն գտած հայ ընտանիքներու օժանդակութեան գործին:

Տէր Մուշեղ քահանային համար անծանօթ չէր այս ազնուագիկինը։ Արդարեւ, Տէր Հայրը զինք առաջին անգամ տեսած էր 1977-ի Հոկտեմբեր 30ին, երբ ան դարձեալ եկած էր եկեղեցւոյ գրասենեակը, 4.000 տոլար նուիրելու համար նոյն նպատակին։ Առանց իր ինքնութիւնը յայտնելու ան կատարած էր իր նուիրատուութիւնը և մեկնած՝ մօտ օրէն վերադառնալու խոստումով։ Այս անանուն բարերարուհին նոյն խոստումը կատարած է նաեւ այս անգամ։

ՖՐԱՆՍԱ

ԹՐՔԱԿԱՆ ՌՈՒՄԲ՝ ՓԱՐԻԶԻ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՎՐԱՅ

Փարիզէն կը հաղորդեն, թէ Ապրիլ 24ի նախօրեակին, Թուրքերու կողմէ ռումբ մը նետուած է Հ.Բ.Ը Մ.ի մշակութային կեդրոնին վրայ, ուր ցուցափեղկի մէջ զետեղուած էին Ապրիլեան եղեռնի աֆիշներ։

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԲԿՍԱ-ԱՐԱՐԱՏ՝ 2-1
(Շար. Ա. էջէն)

ու նոյն Ղասաբողլեանը դարձեալ հարուածեց եւ այս անգամ գնդակը դպչելով նոյն ինքն բերդապահին՝ մտաւ ցանցէն ներս, եւ Ա. կիսախաղը վերջ գտաւ 1-0 արդիւնքով ի նպաստ Արարատի։

Բ. կիսախաղին՝ մրցումին պատկերը ամբողջութեամբ փոխուեցաւ ու խաղը ընթացաւ ի նպաստ բանակայիններուն, որոնք յաջողեցան երկու կոլեր նշանակելով, տիրանալ յաղթանակին:

«ԱՐԱՐԱՏ» օրաթերթ (Լիբանան)
«ՋԱՀԱԿԻՐ» շաբաթաթերթ (Եգիպտոս)
«ՇԱՐԺՈՒՄ» շաբաթաթերթ (Արժանթին)
«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» (Միացեալ Նահանգներ)
«ՑՈՂԹԱՆԱԿ» ամսաթերթ (Ֆրանսա)

---

325 ՏՈԼԱՐ՝ Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ԾԵՐՈՒԿԵԱՆՆԵՐՈՒ

Հաւատաւոր Հնչակեան վեթերան ընկեր Յովհաննէս Ծերուկեան, (Հոփուէլ, Մէս.), յաւէտ բաժնուած Ծերուկեաններու՝ ընկեր-ընկերուհի Տաղիկի և Ոսկեանի, Ընկեր-ընկերուհի Նոյեմզարի և Միրհանի, Ընկեր-ընկերուհի Վարդուհիի և Յովսէփի, և իր սիրելի ու անմոռանալի կնոջ՝ Մարիամ Ծերուկեանի անթառամ յիշատակներուն, ի սիրոյ և յարգանքի, իր շատ սիրած հնչակեան թերթերուն կը նուիրէ.

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ին, (Եգիպտոս) 125 տոլար
«ԱՐԱՐԱՏ»ին, (Լիբանան) 100 տոլար
«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»ին, (Ա. Մ. Ն.) 100 տոլար

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Հ. Բ. Ը. Մ.Ի ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԱԶՄԸ

Հ.Բ.Ը.Մ.եան Աղեքսանդրիոյ Մասնաճիւղի տարեկան ընդհանուր ժողովը, որ տեղի ունեցաւ 16 Ապրիլ 1978, կ. ե. ժամը 5ին, ընտրեց նոր վարչութիւնը, որ իր 21 Ապրիլի Ա. նիստին կազմեց իր դիւանը հետեւեալ կերպով.

Տոքթ.	Կարապետ Անսուրեան	Ատենապետ
Պր.	Մինաս Պանտոյեան	Ատենադպիր
Պր.	Նազարէթ Գարթալեան	Գանձապահ
Պր.	Վրէժ Սէֆէրեան	Խորհրդական
Պր.	Վահրամ Թօսունեան	Խորհրդական

Ջերմօրէն կը շնորհաւորենք և յաջողութիւն կը մաղթենք.

ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Աղեքսանդրիոյ Ազգ. Իշխանութեան հովանաւորութեամբ և Քաղ. Ժողովոյ Ատեն. Տէր և Տիկին Վահան Ալեքսանեանի նախագահութեամբ Շաբաթ, 22 Ապրիլ 1978, կ. ե. ժամը 7ին, «Աթըլիէ»ի սրահներուն մէջ տեղի ունեցաւ՝ գաhիրէաբնակ երիտասարդ նկարիչ Շանթ Աւետիսեանի նկարչական գործերու ցուցահանդէսին բացումը։

Որոշեալ ժամուն, ի ներկայութեան հայ և օտար արուեստասէր անձնաւորութեանց, Պր. Վահան Ալեքսանեան մկրատելով ժապաւէնը, բացաւ ցուցահանդէսը։

Ներկայ էին Առաջն. Փոխ. Հոգշ. Տ. Իսահակ Ծ. Վրդ. Ղազարեան, Հայ Կաթողիկէ Առաջն. Փոխ. Գերյ. Յովսէփ Վրդ. Գասմաճեան, Գաւռ. Թեմ. Ժողովի Ատեն. Պր. Մարտիկ Զարպհանէլեան, ազգային երեսփոխաններ, վարչական անդամներ, ինչպէս նաև օտար թէ հայ անձնաւորութիւններ։

Շանթ Աւետիսեան աղեքսանդրահայութեան կը ներկայանար «նոր դպրոց»ին պատկանող նկարներու շարքով մը։ Ան ունի տաղանդ, որ պիտի առաւել ևս դրսեւորուի տարիներու հոլովոյթին հետ, պատիւ բերելով իրեն և իր համայնքին:

Կը շնորհաւորենք զինքը և կը մաղթենք նորանոր յաջողութիւններ։

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՅՈՒՇԱՏՕՆ

Ապրիլեան եղեռնի 63րդ տարեդարձը այս տարի եւս տօնուեցաւ՝ երեք յարանուանութեանց և զանազան միութեանց հետ միասնաբար, Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ։

Առաւօտուն տեղի ունեցաւ ժամերգութիւն և Ս. Պատարագ: Պատարագը մատոյց Աղեքս. Առաջն. Փոխ. Հոգշ. Տ. Իսահակ Ծ. Վրդ. Ղազարեանը, որ յաւարտ Ս. Պատարագի տուաւ քարոզ մը, նախ խօսելով Երեւման Խաչի և ապա Ցեղասպանութեան մասին։

Պատարագիչ Հայր Սուրբը դիտել տուաւ, որ հայը կրցաւ վերապրիլ այդ մեծ սպանդէն պարզապէս անոր համար՝ որ իր հոգին անաղարտ էր: Այդ անաղարտութեան շնորհիւ, ըսաւ Հայր Սուրբը, ան կրցած էր պահել իր հաւատքը՝ դէպի Աստուած ու հայու ապագան, ինչ որ զինք փոխան մահացման կը վերակենդանացնէր:

Հայր Սուրբը շարունակելով իր քարոզը ըսաւ. «Մի վախնաք այն թշնամիէն, որ ձեր մարմինը կ'սպաննէ, այլ վախցէք այն թշնամիէն՝ որ ձեր հոգին կ'սպաննէ»:

Քարոզէն ետք դպրաց դասին առաջնորդութեամբ եկեղ. թափորը ուղղուեցաւ դէպի շրջափակին մէջ գտնուող Նահատակաց Յուշարձանը, ուր տեղի ունեցաւ նահատակաց հոգւոյն ի հանգիստ մասնաւոր հոգեհանգստեան արարողութիւն։ Ապա տեղի ունեցաւ Սգահանդէս։

Գաւռ. Թեմ. Ժողովոյ Ատեն. Պր. Մարտիկ Զարպհանէլեան, յանուն Ազգ. Իշխանութեան մեծ ծաղկեպսակ մը զետեղեց Յուշարձանին առջև։ Ծաղկեպսակներ ուղարկած էին նաև աղեքսանդրահայ միւս յարանուանութիւնները և միութիւնները:

Սգահանդէսի աւարտին ներկաները հրաւիրուեցան Մելքոնեան Ազգ. Մանկապարտէզի «Կոմիտաս» սրահը, ուր տիկնանց յանձնախումբը պատրաստած էր Հոգեճաշ:

Սեղանօրհնէքէն ետք սկսաւ Հոգեճաշը, որուն ընթացքին երգելու հրաւիրուեցան Տիկին Վ. Յարէթեան և Օր. Քէհեայեան, իսկ խօսք առին՝ Գաւռ. Քաղ. Ժողովոյ Ատեն. Պր. Վահան Ալեքսանեան և ի վերջոյ Առաջն. Փոխ. Հայր. Սուրբը, որ փակեց օրուան հանդիսութիւնները միաբերան երգուած «Տէրունական Աղօթք»ով։

ԹՂԹԱԿԻՑ
ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ

Աղեքս. 26-4-1978

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԳԻ ՈՒ ՊԱՐԻ ՓԱՌԱՏՕՆ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ.- Պրն. Յակոբ Սվազլեանի նախաձեռնութեամբ հիմնուած Երգի ու Պարի Միութեան անդրանիկ ելոյթը, Երեքշաբթի, Ապրիլ 11ին «Շան» սինեմայի մէջ մեծ յաջողութիւն արձանագրեց։

Երգի ու Պարի Միութեան հանդէսի յատկանշական գիծը երիտասարդական ու անփորձութեան խիզախութիւնն է։ Անոնք իրենց պարուսոյցն անգամ հանած են իրենց ծոցէն եւ աշխատիլ սկըսած են մեկնակէտ առնելով ոչինչը, իրենց իսկ ձեռքերով կարած ու բանած են իրենց տարազները ու հագուստները, որոնք այնքան կը նպաստեն բեմական ներկայութեան եւ գոյներու խրախճանքին։

Այս բոլորին մէջ յայտնի է որ կային քանի մը առաջնորդ ուժեր, որոնցմէ անպայման առաջին գծի վրայ պէտք է յիշել երիտասարդ պարող Գէորգ Սիմքէշեանը ու պարուհիներ Ժագլին Քէօսէ ու Ծուլիա Գուզուպաշը: Ծանր բաժին ունի ու պատուաբեր դերու կու գայ Երգչախումբին վարիչը Պենոն Գուզուպաշ, իսկ ժպիտ Սվազլեան, իբրեւ խօսնակ, ինչպէս անցեալ տարի էսաեանի հանդէսին, իր հանդարտ ու տպաւորիչ խօսակցութեամբ մեծապէս նպաստեց հանդէսին հաճելի ընթացքին:

Յայտագիրը նոյն էր Թաթուլ Ալթունեանի երգերով ու ժողովրդական պարերով, Վանի ու Պիթլիսի շրջաններու ժողովրդական պարերով, որոնք բոլորն ալ մեկնաբանուեցան միշտ նոյն եռանդով եւ խանդով, արժանանալով կուռ ծափահարութիւններու:

Մեներգներ երգեցին Սիմոն Զափէան, Անի Էրմէն, Սեդա Արամեան, Արուսեակ Քէսքէկեան, իսկ մասնաւոր յիշատակութեան արժանի էր արեւելեան երաժշտութեան վարպետ Ուտի Հրանդ Քէնքիւլեանի «Սիրուհին» երգը, զոր անձամբ նուագեց։ Այս կտորին մեկնաբանութիւնը բրաւ Տիգրան Գարակէօզեան որ յայտնութիւն մը եղաւ: Անմոռանալի տեսարաններ ստեղծուեցան Հօտաղներու պարով, Մոլտաւական պարով, Սեւանի ձկնորսներու պարով, Երեւանի Հալայով, Հոյ իմ Նազանի Եարով եւ վերջապէս Հեծեալներու պարով, որուն մէջ տղաք հիացում ու զարմանք պատճառեցին կարծես պարելով սուրերու փորձառութեամբ եւ վարպետութեամբ։

Նոյն օրը, Հարպիյէի Քաղաքապետական Թատրոնին մէջ, Ս. Խաչ Դպրեվանքի Սանուց Միութիւնը եւս սարքեց երգ ու պարի իր աւանդական հանդէսը, խանդավառ մթնոլորտի մը մէջ, եւ յաջողապէս պսակեց ամիսներու իր ջանաջան պատրաստութիւնը։ Հոծ բազմութիւն մը փութացած էր թատրոն, վայելելու համար տոհմային պար ու երգի այս համադրութիւնը, որուն իր մասնակցութիւնը բերաւ Սայաթ Նովա Երգչախումբը եւ կրկնապատկեց երեկոյին փայլը, խմբավարութեամբ Մելիք Կավրիլովի։ Պարախումբին վարիչներն էին Պ.Պ. Միսաք Հէրկէլեան եւ Նուպար Տինչէօզ։

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՊԸՐՔԼԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ Կ'ԱՐԳԻԼԷ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սան Ֆրանսիսքոյի Թուրք հիւպատոսի բողոքին ընթացք տալու համար, Գալիֆորնիոյ Պըրքլի համալսարանը, Մարտ 20ին, անակնկալ կերպով վերջ տուաւ՝ համալսարանի գլխաւոր գրադարանին մէջ Մայիս 10էն ի վեր տեղի ունեցող հայ մշակոյթին ու պատմութեան նուիրուած ցուցահանդէսի՝ ցեղասպանութեան վերաբերող բաժնին:

Վերոյիշեալ ցուցահանդէսը նախաձեռնուած էր Պըրքլի համալսարանի Հայ Ուսանողական Միութեան կողմէ, որուն անդամները Յունուարի առաջին օրերէն իսկ լծուած էին ծրաջան աշխատանքի, յաջողութեամբ պսակելու համար իրենց ծրագիրը։ Յունուար 16-20 համալսարանի գլխաւոր գրադարանի վարչութիւնը քննելէ ետք ցուցադրութեան մանրամասն ծրագիրը, ներառեալ ցեղասպանութեան վերաբերող նիւթերը, պաշտօնապէս կ'արտօնէ ցուցահանդէսը։ Եւ այսպէս, Մարտ 9-10 հայ ուսանողները կը դասաւորեն ցուցադրութեան նիւթերը ինը ցուցապահարաններու մէջ, բացումը կը կատարեն ցուցահանդէսին, որ Մարտ 11էն մինչեւ 18 կ'արժանանայ այցելուներու ջերմ գնահատանքին։

Մարտ 20ին, Սան Ֆրանսիսքոյի Թուրք հիւպատոս Տօքթ. Մուսա Աչըգլայի Պըրքլիի տնօրէն Ալպերթ Գովքըրի ներկայացուցած պահանջին վրայ, Պըրքլի համալսարանի գրադարանի տնօրէն՝ Պր. Տորըթի, առանց նախապէս տեղեկացնելու Հայ Ուսանողական Միութեան, կը հրահանգէ ցեղասպանութեան նուիրուած նիւթերը վերցնել ցուցադրութենէն եւ այդ բաժնին մէջ զետեղել այլ նիւթեր:

Համալսարանը իր այս քայլը կ'արդարացնէ այն պատճառաբանութեամբ՝ թէ չի կրնար հովանաւորել քաղաքական բնոյթ ունեցող եւ տարակարծութիւններ յարուցանող նիւթերու ցուցադրութիւնը։ Հայ Ուսանողական Միութեան, ինչպէս նաեւ հայ եւ բարեկամ անձնաւորութեանց բողոքները այս ուղղութեամբ ցարդ անցած են ապարդիւն։

Հայ Ուսանողական Միութիւնը չէ յուսահատած ցարդ եւ որոշած է օրինական բոլոր միջոցներուն դիմել, որպէսզի համալսարանը դարմանէ իր սխալը։

«ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ»Ի ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԸ ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈԼԷՃԷՆ ՆԵՐՍ

Ամերիկահայ Միջազգային Գոլէճի «Հայ Թատրոն» դասընթացքի ուսանողները խանդավառութեամբ կը շարունակեն իրենց գործունէութիւնը: Աւելի քան քսան երիտասարդ երիտասարդուհիներ կը հետեւին դասընթացքին ու իրենց ուսուցիչը՝ Պրն. Յարութիւն Երէցեան, քաջալերուած ուսանողներու հետաքրքրութենէն ու նաեւ եռանդէն, լծուած է տենդագին աշխատանքի, պատրաստելու ու ներկայացնելու համար այժմէական բնոյթ ունեցող թատերախաղ մը։

Պր. Երէցեան ծնած է Պէյրութ, Լիբանան: Իր բարձրագոյն ուսումը առած է Երեւանի Գեղարուեստաթատերական Ինստիտուտին մէջ, ուրկէ շրջանաւարտ եղած է 1969ին, բեմադրական ճիւղէն: 1969-72 եղած է Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան «Արտաւազդ» թատերախումբի բեմադրիչ, գործակցութեամբ պր. Լութֆիկ Թապագեանի, իսկ 1973ին հիմնած է «Վարդան Աճեմեան» թատերախումբը, հաստատելով բեմադրիչներ՝ Պր. Օննիկ Գանթարճեանի ու Պր. Լութֆիկ Թապագեանի աջակցութեամբ:

1976ին Միացեալ Նահանգներ գալով, կը փափաքի շարունակել իր ազգային ծառայութիւնը։ 1977ին կը սկսի հրատարակել «Ապրիլ» ամսաթերթը, ու 1977-78 կրթաշրջանի Բ. կիսամեակին կը հրաւիրուի նաեւ դասաւանդելու Հայկական Գոլէճէն ներս, որպէս «Հայ Թատրոն»ի ուսուցիչ։

Հարցազրոյցի մը ընթացքին, Պր. Երէցեան նկարագրեց ուսանողներուն ունեցած թատերական գործունէութիւնը, արտայայտուելով անոնց ունեցած հետաքրքրութեան ու նաեւ թատերական կարողութեան մասին:

Ս. ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ՕԾՄԱՆ 10-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Այս տարի, Կիրակի, Ապրիլ 30ին, պատշաճ հանդիսութեամբ կը նշուի Ս. Վարդան Մայր Տաճարի օծման 10րդ տարեդարձը։ Մայր Տաճարին օծումը 1968ին կատարեց Ամենայն Հայոց Հայրապետ, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Առաջին Սրբազնագոյն Կաթողիկոսը։

Անցնող տասնամեակին՝ Ս. Վարդան Մայր Տաճարը եղաւ Միացեալ Նահանգաց Արեւելեան թեմի հոգեւոր կեդրոնը եւ հիմնական ոյժը մեր հաւատքի կենսունակութեան։

Մայր Տաճարի տարեդարձի նշումէն շաբաթ մը առաջ, Կիրակի, Ապրիլ 23ին, տեղի կ'ունենայ Նահատակաց Օրուան ոգեկոչումը:

Նիւ Եորք, 20 Ապրիլ 1978

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանտա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՊԱՏԱՆԻՆԵՐՈՒ ՍԻՒՆԱԿ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ ԵՒ «ԱԼՄԱՍՏ» ՕՓԵՐԱՆ

Այս տարի կը նշուի հանրածանօթ երգահան՝ Ալեքսանդր Սպենդիարեանի մահուան յիսնամեակը։

Ծնած էր 2 Հոկտ. 1871ին, Կովկասի Կուպեանիայի Տաւրիկեան նահանգի Կախովկա գիւղաքաղաքը: Ան իր փոքր տարիքէն սիրած եւ հետեւած էր երաժշտութեան եւ ցոյց տուած էր երաժշտական անսպասելի ընդունակութիւն: Սորված էր նուագել ջութակ եւ 14 տարեկանին ալ ջութակ: Յետոյ յաճախած էր Մոսկուայի եւ Ս. Փեթերսպուրկի երաժշտանոցները, ուր կատարելագործած էր երաժշտութիւնը։

1894 թուին Սպենդիարեան կը նօթագրէ «Այ Վարդ, Լսի՛ր» ռոմանսը, Ալ. Ծատուրեանի բառերուն վրայ։ 1901ին կը փոխադրուի Եալթա, ուր կը գրէ կարգ մը գեղեցիկ երգեր:

1916ին Թիֆլիսի մէջ կու տայ համերգներ, որոնք կ'անցնին մեծ յաջողութեամբ։

Ալ. Սպենդիարեանի գլուխգործոցն է «Ալմաստ» օփերան, որ եղած է Հայաստանի համար գրուած առաջին օփերան, որուն համար լիպրեթթօ գտնելու միտքը տարիներ շարունակ յուզած էր Սպենդիարեանը: Ան երկար ժամանակ փնտռեց արեւելեան ժողովուրդի կեանքը արտայայտող լիպրեթթօ մը, սակայն չյաջողեցաւ:

Ամիսներ ետք Սպենդիարեան առաջին անգամ ըլլալով կը հանդիպի մեծ բանաստեղծ եւ արձակագիր՝ Յովհաննէս Թումանեանի (1869-1923) եւ այսպիսով երգահանը կը ծանօթանայ «Թըմկաբերդի Առումը» բանաստեղծութեանը, որ հիմը եղաւ «Ալմաստ» օփերային։ Նախքան օփերան գրել սկսիլ, հարկաւոր էր իրեն ուսումնասիրել հայկական եւ արեւելեան ժողովուրդներու երաժշտութիւնը, եւ 1916 տարին չըրացած, ան արդէն գրի առած էր շատ մը հայկական եղանակներ։ Բայց 1918 թուականին է միայն, որ Սպենդիարեան կը սկսի նօթագրել իր գլուխ-գործոցը՝ «Ալմաստ» օփերան, որուն լիպրեթթօն գրած է ռուս բանաստեղծուհի Սոֆիա Յակովլեւնա Պառնոկի, ռուսերէն լեզուով։ Երգահանը նօթագրութիւնը կ'աւարտէ 18 Յունիս 1923ին, Սուդակի մէջ։ Հարկաւոր էր իրեն նըւագախումբի բաժինները վերածել։ Սակայն 7 Մայիս 1928ին, կը մեռնի Սպենդիարեան, երբ միայն երեք արարները վերածած էր նուագախումբի եւ կը մնար վերջինը: Ուրեմն, իրեն ռուս բարեկամ եւ նաեւ աշխարհահռչակ երաժիշտ՝ Ալեքսանդր Կլազունովի (1865-1936) խորհուրդով Լենինկրատի երաժշտանոցի տնօրէն եւ երաժիշտ՝ Մաքսիմիլիէն Օսէյէվիչ Շթայնպերկ՝ (1883-1946) Ռիմսքի - Քորսաքովի փեսան է որ նըւագախումբի կը վերածէ չորրորդ եւ վերջին արարը:

«Ալմաստ» օփերան կը ներկայացուի առաջին անգամ 23 Յունիս 1930ին, Մոսկուայի մէջ, ռուսերէն լեզուով: Յետոյ գրագէտ Տ. Հախումեանը լիպրեթթօն կը թարգմանէ հայերէնի եւ 20 Յունուար 1933ին, Երեւանի պետական օփերային մէջ կը բեմադրուի առաջին անգամ ըլլալով եւ աննման յաջողութիւն կը գտնէ:

«Ալմաստ» օփերան կազմըւած է չորս արարներէ եւ որուն պատմութիւնը հետեւեալն է:

Պարսիկներու Սադիր Շահին լուր կու գայ, թէ իր չորկասը պարտուած է: Ան շատ կը զայրանայ եւ կ'որոշէ նոյն գիշերը գրաւել ամրոցը։ Կը կանչէ իր չէյխը եւ որպէս տարեց եւ իմաստուն, կ'ուզէ գիտնալ անկէ թէ ինչ հնար կրնայ գործածել Թաթուլին յաղթելու համար (Թաթուլ զօրապետն էր հայոց բանակին եւ ամուսինը «Ալմաստ»ին)։ Շէյխը կ'ըսէ իրեն՝ թէ այնտեղ ուր սուրով անզօր է Թաթուլ, այնտեղ դաւն ազատ կրնայ լարել: Թաթուլ չքնաղ եւ գեղեցիկ կին ունի եւ այնքան կը սիրէ իր

ԱԼ. ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ

կնոջ, որ մինչեւ իսկ ինքզինքը կը զոհէ: Ու կ'ըսէ իրեն. «Եթէ կարենաս դուն Ալմաստին գերի առնել եւ իրեն սիրոյ ուժով շահիլ, ամրոցը առանց պատերազմի կը գրաւես»։ Այս խօսքերէն շատ գոհ կը մնայ Սադիր Շահ, ու կը կանչէ իր երգիչը եւ կ'ըսէ իրեն որ երթայ Ալմաստին մօտ զինքը գովէ ու ըսէ, թէ՝ հարստութեան գանձեր ունի Սադիրը, եթէ բարեհաճի տիրոջը ըլլալ։ Ու երգիչը կը յաջողին: Ալմաստ կը մատնէ։ Ու երբ կը տօնուէր Թաթուլի յաղթանակը ամրոցին մէջ, Պարսիկները կը յարձակին եւ դաւաճանութեամբ կը սպաննեն բոլոր ներկաները, բայց Ալմաստէն։ Սադիր Շահ կը բազմի այն աթոռին վրայ ուր նստած էր Թաթուլ, ու կը հարցնէ Ալմաստին, թէ ինչ կը փափաքի՝ եթէ իր սէրը ծախէ. Ալմաստ կը պատասխանէ՝ Գա՛հ: Սադիր կը մերժէ, ըսելով թէ աղջիկը շատ է։ Ալմաստ արդէն զղջացած է իր ըրած դաւաճանութեանը համար, ու իր դաշոյնը հանելով կը փորձէ սպաննել Սադիրին, սակայն թիկնապահները վրայ կը հասնին եւ զինաթափ կ'ընեն զինքը։ Սադիր կը զայրանայ եւ կը հրամայէ պատժել։ Ալմաստը կը տանին դահիճի մօտ: Այսպէս կը գոցուի վարագոյրը։

Սպենդիարեան կը նկատուի հայ մեծագոյն երաժիշտներէն մին։ Ան ստացած էր «Ժողովրդական Երաժշտագէտ»ի կոչումը եւ [...] յատուկ պետական օփերա[...] անուանակոչուած է իր անունով:

ՀԱՅԿ Ե. ՍԻՐԱԳԵԱՆ

Հելիոպոլիս

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պաշտօնական ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝

Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաաս Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՋԱՀԱԿԻՐ

11 ՄԱՅԻՍ 1978

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ ՆԵՐՍ

ՊԱՏՈՒՈՅ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Ընթերցասրահի վարչութիւնը գեղեցիկ գաղափարը ունեցած էր Ընկերահամակրական Ընդունելութիւն մը կազմակերպելու ի պատիւ սրահին ժրաջան նախկին վարչականներէն այժմ գանատաբնակ ընկեր Վահան Գազանճեանի (Եգիպտոս իր այցելութեան բարեպատեհ առիթով), և սրահին գործօն երիտասարդներէն ընկեր Վաչէ Ջ. Գալաճեանի, որուն բարեբաստիկ ամուսնութիւնը՝ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի հետ վերջերս կատարուեցաւ Գահիրէի մէջ։

Սոյն պատուոյ ընդունելութեան, որ տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի, 20 Ապրիլ 1978, ներկայ գտնուեցան ազգականական պարագաները, սրահին վարչականներն ու անդամներ, բարեկամներ և այլ հրաւիրեալներ։

Ծոխ և առատ ուտելիքներով բեռնաւոր սեղաններու շուրջ ներկաները ճաշակեցին և իրենց գարեջուրի բաժակները պարպեցին, մաղթելով յաջողութիւն, առողջութիւն և երկար կեանք օրուան պատուոյ հիւրերուն։

Այս ընդունելութեան ընթացքին սրահին վարչութեան ատենապետը՝ ընկեր Արամ Մովսէսեան հակիրճ բանդակաւ իր խօսքերով ինչպէս նաև հրաւիրեց՝ որ ներկայ հրաւիր... ներ եւս ելոյթ ունենան։

Ու մէջ ընդ մէջ տեղի ու... զանազան ելոյթներ։ Գա... Հայկ Աւագեան դաշնա... վրայ նուագեց երկու ...ները։ Խօսք տրուեցաւ թերթիս խմբագիրին, որ կարճ բայց իմաստալից արտայայտութեամբ պատուոյ հիւրերուն անցեալի ու ներկայի օգտաշատ գործունէութեանց մասին, և յոյս յայտնեց, որ անոնք միշտ պիտի շարունակեն գործել յօգուտ ազգապահպանումի, ուր որ ալ բնակութիւն հաստատած ըլլան։

Ընկեր Վահան Գազանճեան, որ խորապէս զգացուած էր իրեն ի պատիւ կազմակերպուած սոյն ընդունելութեան համար, իր շնորհակալական խօսքերուն միացուց իր ուրախութիւնը՝ սրահին կատարած աշխատանքներուն ի տես, և երիտասարդ անդամներուն կոչ ըրաւ որ զօրավիգ կանգնին երէցներուն և շարունակեն այն վսեմ գործը որ կը կատարուի Հայկական Ընթերցասրահէն ներս։

Ապա ձեռամբ նորապսակ ամոլ Տէր և Տիկին Վաչէ Գալաճեանի կտրուեցաւ շնորհաւորանքի կարկանդակը, որ այս ուրախ առիթով նուիրուած էր վարչութեան փոխ-ատենապետ Տէր և Տիկին Հրանդ Կէօզիւպէօյիւքեանի կողմէ։

Ուրախ և զուարթ մթնոլորտի մէջ երկու ժամ տեւած սոյն ընդունելութիւնը վերջ գտաւ կէս գիշերուան մօտ, և բոլոր ներկաներն ալ անգամ մը եւս առիթը ունեցան անձամբ շնորհաւորելու Նորապսակ ամոլն ու հիւրաբար Գահիրէ գտնուող ընկեր Վահան Գազանճեանը, որ իր բնակավայրը (Մոնթրէալ) վերադարձաւ, յաջորդ օրը կէսօրին մեկնելով Գահիրէէն։

Գ. Մ.

ՉՈՒՐՉԱԼԻՔՆԵՐ

Երկու բարեկամներ իրարու կը հանդիպին օթօպիւսի մը մէջ և կը սկսին խօսակցիլ։ Առաջինը այնքան երջանիկ երեւոյթ մը ունի որ երկրորդը կը հարցնէ.

— Վիճակահանութեան մէջ դրա՞մ շահեցար ինչ։

— Ոչ։ Կինս մեռաւ։

— Ցաւակցայ։

— Այո, մեռաւ, աւելի ճիշդը մեռցուցի։

— Ի՞նչ։ Հապա ոստիկանութիւնը։

— Ոչինչ։ Այնքան լաւ կազ...կերպեցի ոճիրը, որ ամէն ...ս կարծեց թէ կինս մեռաւ ...ան մահով։

...Պատմէ, ի՞նչպէս ըրիր։ ...ժուար չէ։ Նայէ, այն...ատ սիրաբանեցայ իրեն ...ատ, որ ի վերջոյ չկրցաւ դիմանալ։ Երբեմն օրը տասն անգամ կը սիրաբանէինք։ Երկու ամսուան մէջ հաշիւը մաքրուեցաւ։

— Հիանալի։ Շնորհակալ եմ։ Չկարծես որ նկատի պիտի չառնեմ պատմածդ։ Երախտապարտ եմ քեզի։

Այս տեսակցութենէն վերջ, երկու բարեկամները կը բաժնուին իրարմէ։ Միջոց մը վերջ, առաջինը, որ ամուրի մնացողն էր, կը յիշէ իր բարեկամը և կ'որոշէ երթալ տեսնել զինքը։ Երբ այս վերջինը դուռը կը բանայ, անճանաչելի դարձած է։ Կարծես թէ երեսուն տարի ծերացած է, կմախք դարձած, կքած է, հազիւ կրնայ քալել։ Ատոր փոխարէն կինը կը ճառագայթէ երջանկութենէն։ Համակ առողջութիւն է, կ'երգէ, կը ճռուողէ սենեակին մէջ։

Հուսկէ - հոնկէ խօսակցելէ ետք, ծերացած բարեկամը կը մօտենայ իր այցելուին և անոր թեւերէն քաշելով, կը փսփսայ ականջին ի վար.

— Քու յանձնարարութիւնդ հիանալի է։ Տեսա՞ր կինս։ Անմիտը ոչ մէկ բանէ կը կասկածի և լուր անգամ չունի որ քանի մը օրուան կեանք մնացած է իրեն։

***

Բախտագուշակը.

— Սարսափելի լուր մը ունիմ ձեզի տալիք։ Ձեր ամուսինը մահուան վտանգի մէջ է։

Տիկինը.

— Ահ, շատ լաւ։ Անպարտ պիտի արձակուի՞մ արդեօք։

***

— Ոչ, պարոն դատաւոր, գուշեց ամբաստանեալը, կ'երդնում որ ես կինս չխեղդեցի։ Ան պարզապէս իր յուզումէն մեռաւ, երբ ես կոկորդէն բռնեցի։

****

ՕՐ. ԱՐԱՔՍԻ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
ՊՐ. ՓԻԹԸՐ ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆ

ամուսնացեալք

Մելպուռն 6-5-1978

Մեր սրտագին շնորհաւորութիւնները նորապսակ ամոլին, իրենց ծնողաց եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն։

****

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Լոս Անճելըսէն Տէր և Տիկին Նազարէթ և Սիմա Գալայճեան 20 տոլար կը նուիրեն իրենց եղբօր աղջկան՝ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ընդ Պր. Վաչէ Գալաճեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ։

Օր. Վիվիան Թապաքեանի ընդ Պր. Ռաֆի Նազլեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Վաչէ Վարժապետեան կը նուիրեն 300 ե.դ.։

Պր. Վաչէ Ջ. Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահէպէնտէրեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով փոխան ծաղկեպսակի՝ Տէր և Տիկին Տելեմաք Քիւրքճեան (Խարթում) կը նուիրեն 200 ե.դ.։

Պր. Վաչէ Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն և առ այդ կը նուիրեն.

Տընկճեան Ընտանիք	250
ՊՊ. Ե. և Մ. Նազգաշեան Եղբարք (Աղեք.)	200

Օր. Վիվիան Թապաքեանի ընդ Պր. Ռաֆի Նազլեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ վասն խնդակցութեան Տընկճեան Ընտանիք կը նուիրէ 250 ե.դ.։

Պր. Վաչէ Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն խնդակցութեան Տիկին Նելլի Պետրոսեան կը նուիրէ 100 ե.դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Օր. Վարդուհի Շահպէնտէրեանի ընդ Պր. Վաչէ Գալաճեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն շնորհաւորութեան Տէր և Տիկին Օնիկ Ալիքսանեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	250
«Ջահակիր»ին	250

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Նոյն ուրախ առթիւ Տէր և Տիկին Վարդ Ալեքսանեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200
Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարին	100

(Ստանալ Արեւէն)

Ողբ. Վերժին Սիւրմէնեանի (Գանատա) մահուան տխուր առթիւ վասն ցաւակցութեան Տէր և Տիկին Յակոբ Մինինեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Արեւ»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Պր. Մարտիրոս Գալաճեանի ինքնաշարժի ծանր արկածէն անվտանգ ազատուելուն առթիւ Տէր և Տիկին Տելեմաք Քիւրքճեան (Խարթում) կը նուիրեն 200 ե.դ.։

Պր. Վաչէ Ջ. Գալաճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն և առ այդ կը նուիրեն.

Տէր և Տիկին Հայկ Իրատեան 200

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ ԳԱՀԻՐԷ

ԱՄԷՆ ՕՐ, ԲԱՑԻ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԷ
ԹԵԹԵՒ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
Հինգշաբթի, 11 Մայիս 1978, կ.ե. ժամը 9ին
ԹԵԹԵՒ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ԼԱՀՄԱՃՈՒՆ ԵՒ ԹԱՆ

———

ՇԱԲԱԹ. 3 ՅՈՒՆԻՍ 1978
ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԶԲՕՍԱՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ
KIMOLAND
(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

———

ՓԻՆԿ - ՓՈՆԿԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ
«ՆՈՒՊԱՐ ՊԱԼԱԵԱՆ»
Բ. ՉԱԼԵՆՃ ԲԱԺԱԿԻՆ ՇՈՒՐՋ (Գ. ՏԱՐԻ)
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐ ԵՐՈՒԱՆԴ ՊԱԼԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ (ՊԷՅՐՈՒԹ)
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 5 ՅՈՒԼԻՍԷՆ՝ ՇԱԲԱԹ 8 ՅՈՒԼԻՍ 1978
ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՀԻՐԷԻ ԲՈԼՈՐ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒՆ
(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

ՄԵԾ ՍԷՐԵՐ

ԿՂԷՕՊԱՏՐԱ

Կղէոպատրա, Եգիպտոսի թագուհին, որ գերեց հռովմէացի Կեսարը, Անթոնիոսը և Օկթաւը, իր ժամանակի ամենագեղեցիկ կինն էր։ Փասքալ իր «Մտածումներ»ուն մէջ անոր համար ըսած է. «Եթէ Կղէոպատրայի քիթը քիչ մ'աւելի կարճ ըլլար, աշխարհի ճակատագիրը փոխուած կ'ըլլար»։

Կղէոպատրայի սիրոյ կարթին առաջին զոհը եղաւ Յուլիոս Կեսարը։ Երբ վերջինս իր հակառակորդ և մրցակից Պոմպէոսը մինչև Աղեքսանդրիա կը հալածէր, քաղաքին ժողովուրդը, յաղթականը հաճոյացնելու համար, Պոմպէոսի գլուխը նուէր կ'ընէր անոր։ Սակայն թագուհին Կղէոպատրա ուզեց աւելին ընել, ուզեց բուն ինքն Կեսարի վրայ տիրապետել, որ 52 տարեկան էր, մինչ ինքը 19։

Ստրուկ մը ներկայացաւ Կեսարի պալատին առջեւ, շալկած ահագին ծրար մը։

- Գորգ մըն է, ըսաւ, որ Ձեզի նուէր կը ղրկուի։

Կեսար բանալ տուաւ ծրարը և գորգին մէջէն դուրս սողաց գեղեցկութեամբ ճառագայթող սլացիկ մարմինը Կղէոպատրայի։ Կեսար հասկցաւ թէ հանդիպած էր իր կեանքի անբաժան ընկեր կնոջ։

Մէկ տարի իրարու հետ ապրեցան Եգիպտոսի մէջ, ունեցան զաւակ մը՝ Կեսարիոն։ Յետոյ Կեսար Հռոմ գնաց իր իշխանութիւնը ի գործ դնելու, հետը տանելով նաեւ Կղէոպատրան, որուն համար յատկացուց հոխ ապարանք։

Հազիւ երկու տարի անց իր պաշտօնական երջանկութեան վրայ, ահա պատգամաբեր մը շնչահատ ներկայացաւ Հըզօր Վիլլան և Կղէոպատրայի իմացուց թէ Կեսար սպաննուած էր դաշոյնի հարուածներով։

Կղէոպատրայի ուրիշ բան չէր մնար ընել, բայց եթէ Եգիպտոս վերադառնալ։

Երեք հոգի հետամուտ էին ժառանգելու Կեսարի աթոռը.- Լեպիտոս, Օկթաւ և Անթոնիոս՝ մին անոր զօրավարներէն, որոն բաժին ինկաւ Արեւելքը։

Անթոնիոս իր աթոռը հաստատեց Կիլիկիոյ Տարսոն քաղաքին մէջ և հրաւիրեց Կղէոպատրան, զոր Հռոմի մէջ տեսած էր, իր քով գալու։

Կղէոպատրա, հանճարեղօրէն օգտագործելով առիթը, ուզեց Անթոնիոսը եւս շլացնել այնպէս, ինչպէս վեց տարի առաջ շլացուցած էր Կեսարը՝ գորգէ պատանքի մէջ։ Եւ ժողովուրդին մէջ յանկարծ լուր տարածուեցաւ՝ թէ տեսած էին աստուածուհի Աստղիկը (Աֆրոտիթէն) որ գետին վրայէն դէպի Տարսոն կու գար։ Եւ մինչ համայն ժողովուրդը, իրենց գլուխը ունենալով Անթոնիոսը, հաւաքուած էին գետեզերք, ան անակընկալօրէն նուագի մը մէջ երեւցաւ Կղէոպատրա, աստուածուհիի մը պէս գեղեցիկ։

Անթոնիոս Կղէոպատրայի սիրահարեցաւ այնպէս՝ ինչպէս Կեսար։ Եւ անոր հետ միասին Աղեքսանդրիա գնաց։

Խորենացի կը պատմէ՝ որ Անթոնիոս յաղթելով Հայոց Արտաւազդ Բ. թագաւորին, զայն ոսկեայ շղթաներով պարուանդած, նուէր բերաւ Կղէոպատրայի։ Ապա հրամայեց որ Հայոց արքան ծունկի գայ «Թագուհիներու Թագուհի»ին առջեւ։ Մերժեց Հայոց խրոխտ թագաւորը և գլխատուեցաւ իր հետեւորդներով։

Դժբախտ վախճան մը վիճակուած էր այս ամբարտաւան ու չուայտ թագուհիին։

Անթոնիոսի մրցակիցը Օկթաւ կը հալածէ երկու սիրահարները մինչեւ Աղեքսանդրիա։ Անթոնիոս քաջաբար կը պաշտպանէ ինքզինքը, բայց երբ կ'իմանայ Կղէոպատրայի մահը, սուրով անձնասպան կ'ըլլայ։

Կղէոպատրա զգաց որ անխուսափելի էր իր գերեվարումը Օկթաւի ձեռքը, և չուզեց դաւաճանել Անթոնիոսի, խրոխտ թագուհին որոշեց անձնասպան ըլլալ։

Մի քանի տեսակ թոյն փորձեց նախ ստրուկներու վրայ, բայց անոնց ազդեցութիւնը դանդաղ էր։ Ուստի խորհեցաւ իր մահն ալ ընել բացառիկ, ինչպէս եղած էր իր կեանքը։

Ստրուկ մը կը բերէ սակառ մը լեցուն պտուղ։ Թագուհին հազիւ սակառը բանած, պտուղներու մէջէն կայծակի արագութեամբ իժ մը կը ժայթքէ և կը խայթէ թագուհիին հոլանի ստինքը։

Մահուան մէջ իսկ ան չէր կորսնցուցած իր գեղեցկութիւնը։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

جاهاكير
جريدة أسبوعية
ص ب ٢١١١ القاهرة ج ع م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيدريان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԷՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 716 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 18 ՄԱՅԻՍ 1978 | ՀԱՏԸ ՉՈՐՍ ԵԳԻ. ԴՀԿ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | عدد رقم ٧١٦ - الخميس ١٨ مايو ١٩٧٨

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ — ՀԱ՛ՅԸ, ՄԱ՛ՐԴԸ, ՀԱՆՃԱ՛ՐԸ...

Գ. ԱԴԴԱՐԵԱՆ

Արամ Խաչատրեան...

Տուէք անունը ու մի՛ չորանակէք — ամէն ինչ ըսուած է արդէն, ամէն ինչ պարզ է ու անվիճելի, ամէն ինչ ջի՞նջ է՝ գարնանային այս երկինքին պէս, և պայծա՛ռ ճանանչող այս արևին նման։

Մեռա՞ւ — բայց ո՞վ է որ կը հաստատէ այս լուրը, դարձուցէք ռատիոյին կոճակը և կամ դրէք ձայնապնակը, և հնչիւնները, յաւերժախօս հնչիւնները պիտի ըսեն՝ Արամ Խաչատրեանը կ'ապրի՛, հնչիւնները պիտի անցնին երկրէ երկիր՝ տանելով իր անունը աշխարհով մէկ, հնչիւնները պիտի փոխանցուին սերունդէ սերունդ և դարէ դար՝ իրենց հետ փոխանցելով անունը անոր, որ յաւերժութեան համար կը կոչուի — Արամ Խաչատրեան.....

Հա՛յը, մա՛րդը, հանճա՛րը...

Հա՛յը — ան՝ որ հայոց համար դարձաւ հուրէ ու անցագիր, կը բաւէր ու կը բաւէ ըսել՝ Արամ Խաչատրեան, որպէսզի ինքնուրոյն ազգութիւնը, հայ քլլալուն հպարտութիւնը դառնայ տիրական, բացուին հոգեկան սահմանները ամենուրէք, որպէսզի իր երաժշտութեան ընդմէջէն՝ մարդիկ ընկալեն հնչիւննե՛րը հայոց, եր՛գը հայոց, երաժշտութի՛ւնը հայոց։ Եւ ի՛նչ է իր երաժշտութեան հիմնական յատկանիշներէն մէկը, եթէ ոչ ներշնչո՛ւմ հայ երգի ակունքներէն, հայոց երգի գետին միացո՛ւմը երաժշտութեան համաշխարհային ծովին։ Հա՛յը — կը յիշեմ, հինգ տարի առաջ 1973ի Սեպտեմբերի 14ին, եր Մոսկուայի իր բնակարանին մէջ։ Տխուր ու սրտապնդ արտաշուե մը կար այդ օրերուն Խաչատրեանին դէմ ու հիմա, մահկանացու իր կեանքի ստրաէն ետք, կրկնակիօրէ՛ն տխուր է անդրադառնալ անոր։ Ցուցուելով նայեցաւ ինծի, սփիւռքահայուս, իր ձայնը ամբողջ՝ յուզուած էր ու ընդվզուած, երբ խօսեցաւ, պատգամե՛ց ասելի ճիշդը. — «Իմ հայութիւնը կասկածի ենթարկել, իմ՝ որի ամբողջ էութիւնը հայկական է, ու այդ հայկականութիւնը ես զգում եմ, սիրում, յարգում, պարծենում։ Իմ ազգութիւնը վճռուած է ի սկզբանէ, և ո՛չ ես, ո՛չ էլ ուրիշը չեն կարող փոխել զայն։ Հա՛յը՝ ի սկզբանէ վճռուած իր ազգութեամբ, հա՛յը՝ իր ամբողջ էութեամբ, հա՛յը՝ յաւերժական իր երաժշտութեան հայկականութեամբ։

Մա՛րդը — մարդկային ու մարդկայնական իր ամբողջ հոգիով, բաժնեկից՝ մարդոց ցաւին ու տառապանքին, ազատութեան մարտիկը գոտեպնդող և խաղաղութեան դրօշը բարձրացնող։ Ու եթէ ըսուած է թէ ոչինչ չարերը երգ չունին, ապա երգի իրա՛ւ արարիչը, ի՛նք, մարդկայինի բանբերն է ու խորհրդանիշը մարդկայնութեան։ Մա՛րդը՝ որ զարմանալիօրէն կը գտնէր սուրբ ու ժամանակ, իր մասնակցութիւնը բերելու համար հասարակական կեանքին և հզօր իր ձայնը բարձրացնելու համար յանուն ազատութեան և ի խնդիր խաղաղութեան։ Մա՛րդը, որուն երաժշտութիւնը բարբառն էր է աշխարհի իր ժողովուրդին և աշխարհի բոլոր մարդոց նկատմամբ, որուն միտքերը բալասա՛ն է՝ հոգեկան վէրքին համար և համանուագ՝ կեանքի դաժանութեան վէրքերու ու գրոհի հրաւէ՛ր երբեմն։

Հանճա՛րը — Թիֆլիսեցի կազմարարը գիտէ՞ր, աներևակայելի արդեօք թէ 6 Յունիս 1903ին իր յարկին տակ կը ծնէր հանճարեղ մանուկ մը, որ պիտի դառնար 20րդ դարու երաժշտութեան մեծագոյն դէմքերէն մէկը, պայծառ դէմքերէն մէկը՝ համաշխարհային երաժշտութեան պատմութեան։ Զարմանալի՛ չ մանուկ մը, որ 18 տարեկանին միայն սորվեցաւ նոթագրութիւն, բայց կարճ ժամանակի մէջ դարձաւ միջազգային չափանիշով երգահան, ուրիշ մեծի մը՝ Շոսթաքովիչի բառերով, դարձաւ «երեելի վարպետ մը, որ հայոց արժէքներով հարստացուցած է արդի երաժշտութեան գանձարանը, վիթխարի ազդեցութիւն է ունեցած մեր դարի երաժշտութեան մտքին ու գործին վրայ»։ Թագաթթայեն մինչև չութակի, դաշնամուրի ու թաւջութակի համար իր քոնչերթոներն ու համանուագներու շարքը, մինչև «Գայեանէ»ն ու «Սպարտակ»ը, մինչև թատրոնի ու սինեմայի համար երաժշտական իր գործերը, ինչ որ կը թայ իբրև երաժշտական ժառանգ՝ միա՛յն է ու յաւիտենական, վկայութի՛ւնն է իր հանճարին, հաստատո՛ւմը իր մեծութեան։

Արամ Խաչատրեանը մեռա՞ւ — հեռագրական գործակալութիւններուն հաղորդումը թիւրիմացութեան արդիւնք է անպայման օրէն, դարձուցէ՛ք ռատիոյին կոճակը կամ դրէ՛ք ձայնապնակը, և հնչիւնները, յաւերժախօ՛ս հնչիւնները իր երաժշտութեան պիտի հաստատեն՝ թէ կա՛յ, կ'ապրի՛ ան, ու կը թևածէ ձայնային սրացութեամբ, ունկնդիրին առջև բանալով նորանոր հորիզոններ, և իր քայլերուն դիմաց՝ դռնե՛րը անմահութեան։

Ա.ՆՈՒԱՐ ԷԼ ՍԱ.ՏԱ.Թ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՀԱ.ՆՐԱ.ՔՈՒԷԻ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԷ

Ներքին ճակատի Պահպանումին եւ Ընկերային խաղաղութեան համար իր առաջարկած Սկզբունքներուն մասին արտայայտուելու

Յուլիսեան Յեղափոխութեան սկզբունքներուն կիրարկումին առթիւ անհրաժեշտ արքաքրութեանց համար Նախագահ Անուար Էլ Սատաթի 15 Մայիս 1971ին կատարած յեղափոխութեան ուղեղայինին առթիւ իր խօսած ճառին մէջ, Եգիպտոսի Նախագահը դիտել տուաւ՝ որ երկրին մէջ հաստատուած ռամկավարական իրավիճակին տուած ազատութիւնը, կարգ մը խմբակցութեանց եւ կուսակցութեանց, անոնց ղեկավարներուն եւ պատասխանատուներուն կողմէ չարաչար կը գործածուին, սպառնալով երկրին ներքին ճակատին միասնութեանը եւ ընկերային խաղաղութեանը։

Այս չարիքին առաջքն առնելու նպատակով, Նախագահ Անուար Էլ Սատաթ հրամանագիր մը հրատարակեց, յառաջիկայ Կիրակի, 21 Մայիս 1978, Հանրաքուէի հրաւիրելով Եգիպտոսի ժողովուրդը, որ իր կարծիքը արտայայտէ՝ Նախագահին կողմէ նախատեսուած միջոցառումներուն մասին։

Սոյն Հանրաքուէն պիտի կատարուի, համաձայն օրէնքին կողմէ նախատեսուած միջոցառումին, ինչ կը վերաբերի քաղաքական իրաւունքներու գործադրութեան կանոնագրութեան։

ՅԱՒԵԼԵԱԼ ՄԱ.ՆՐԱՄԱ.ՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հոգելոյս Տ. Բաբգէն Ս. Արք. Ապատեանի վախճանման շուրջ

Արժանթինէն հասած վերջին լուրերէն կը տեղեկանանք, որ Հոգելոյս Տ. Բաբգէն Սրբ. ընդառաջելով Մոնթէվիտէոյի (Ուրուկուէյ) Գաղութային Վարչութեան հրաւէրին, անցեալ 24 Ապրիլ, Երկուշաբթի օրը մեկնած էր Պուէնոս Այրէսէն, նախագահելու համար Ապրիլեան Եղեռնի կրօնական եւ աշխարհական հանդիսութիւններուն։ Սրբազանին մահը պատճառող սրտի կաթուածը պատահած է նոյն օրը, եզրափակիչ հանդիսութեան աւարտին եւ բժշկական բոլոր խնամքները անզօր եղած են փրկելու անոր թանկագին կեանքը։

Ու Բաբգէն Սրբազան իր հոգին աւանդած է կ. ե. ժամը 23ին, Մոնթէվիտէոյի «Հոսփիթալ տէ Քլինիքաս» հիւանդանոցին մէջ։

Հոգելոյս Սրբազանին մարմինը պատշաճ շուքով Պուէնոս Այրէս փոխադրուած է Չորեքշաբթի, 26 Ապրիլի գիշերը։ Դագաղին ընկերացած է Գերեզմանի Հոգեւոր Հովիւ Հոգշ. Տ. Տաթեւ Ծ. Վրդ. Ղարիպեանը։

Թաղման կարգն ու արարողութիւնները կատարուած են Շաբաթ 29 Ապրիլ, կ. ա. ժամը 10ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ։ Այս առթիւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կարգադրութեամբ, օծման եւ թաղման արարողութեանց նախագահած է Մարսիլիոյ (Ֆրանսա) թեմի առաջնորդ՝ Տ. Յակոբ Եպս. Վարդանեան, որ Պուէնոս Այրէս ժամանած է Ուրբաթ 28 Ապրիլ 1978։

ՀԱՅՐԵՆԻ ԽՄԲԱՎԱՐ ՅԱԿՈԲ ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ ԵԼՈՅԹԸ՝ ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԻՄՖՈՆԻՔ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ ՀԵՏ

Պուէնոս Այրէսի «Սերվանթէս» ազգային թատրոնին մէջ, Երկուշաբթի, 17 Ապրիլ 1978, կ. ե. ժամը 7.30ին, Արժանթինի ազգային սիմֆոնիք նուագախումբը ելոյթ ունեցաւ, ղեկավարութեամբ Հայաստանի ժողովրդական արտիստ՝ խմբավար Յակոբ Ոսկանեանի։

Ծայտագիրին մաս կազմեցին՝ Փիանինոյի «Նախերգանք»ը, Լեհկար Ցովհաննիսեանի «Փասսաքալիա»ն, Ռավելի «Պոլերօ»ն եւ Փրոքոֆիեվի «Ռոմէօ եւ Ժիւլիէթ» պալէին Ա. եւ Բ. յաջորդականները։

ՀԱՅՐԵՆԻ ՊԱԼԷԻ ՆՈՐ ԵԼՈՅԹՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ՉՈՒՆԵՑԱՆ

Արժանթինահայ գաղութի համազգային սուգին պատճառաւ Հայաստանի Պետական Պալէի երկու նոր ելոյթները՝ որոնք տեղի պիտի ունենային 28 եւ 29 Ապրիլին, ջնջուած են։ Այդ պատճառով հայրենի արուեստագէտներու խումբին մէկ կարեւոր մասը, շուրջ 60 հոգի, Պ. Այրէսէն մեկնեցան Չորեքշաբթի, 26 Ապրիլին, մնացեալ անդամները՝ Ուրբաթ 28 Ապրիլին։

Հայրենի արուեստագէտները Մեքսիկոյի մէջ կը մասնակցին միջազգային փառատօնի մը։

ԱԿՆԱՐԿ

Ո՞Վ ՄԵԾԱՍՔԱՆՉ ԴՈՒ ԼԵԶՈՒ...

Փոքր, աննշմարելի և անարուեստ յերթուած մը, որ սակայն ամբողջ ժողովուրդի մը մշակոյթը կը պարփակէ իր մէջ, անոր երախտագիտական հարկը, յաւերժանալու տենչը, անդիմադրելի փառաբանանքը։

Զայն երկնած է Ներսէս Մէզպուրեան, կրթական մշակ և յետագային բժիշկ, աւելի քան դար մը առաջ, թերեւս առանց գիտնալու՝ թէ այդ սեղմ ոտանաւորը պիտի դառնար ապագայի ժառանգութիւն, պիտի ըլլար Հայ Դպրութեան օրհներգն ու քայլերգը։

Ի՛նչ խայտանքով կ'երգենք կամ կ'արտասանենք զայն, իր առաջին բառերուն հետ իսկ ողջունելով մեզ հոգեպէս և զաղափարականօրէն դիւցնող այդ մայրական բարբառը, անոր փափուկ հնչիւններուն մէջ գտնելով արեւային լոյսը, սիրոյ լարը, գեղեցկութեան անմատոյց գաղտնիքը։

Ի՛նչպէս կը խոնարհինք անոր սրբութեան և ճշմարտութեան առջև, որ մեզ անսասան պահեր է ժամանակին դիմաց, եղեր է առաջին և վերջին օրօրը՝ կեանքին ու մահուան առջեւ, այն յաւերժական մեղեդին, զոր աղօթքի մը պէս պիտի մրմնջեն մանուկները, պատանիներն ու ծերունիները։

Եւ ի՛նչ սրտաբուխ մաղթանքով կը պաղատինք Մեծասքանչին, որպէսզի անմահ ու անթառամ մնայ, և մենք իրմով ապրինք միշտ ծաղկալից ու ծաղկաւէտ։

ՏԻՄՈՒԹԵՆԱԿ

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՄԱԳ-Ի ԲՈՂՈՔԻ ԼՈՒՌ ՑՈՅՑԸ ԱՊՐԻԼ 24-Ի ԱՌԹԻՒ

Լա Վըրն քաղաքի բնակիչները, տարիներէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով ականատես կ'ըլլային՝ բողոքի լուռ ցոյցի մը։ Ուրբաթ, Ապրիլ 21ին, Ամերիկահայ Միջազգային Գոլէճի ուսանողները կազմակերպուած ցոյցով մը տողանցեցին, անցնելով Լա Վըրն քաղաքի բանուկ փողոցներէն, պարզելով բազմաթիւ պաստառներ՝ Եղեռնի 63րդ տարեդարձին առիթով։ Տողանցը մեծ ազդեցութիւն ձգեց քաղաքի բնակիչներուն վրայ, որոնցմէ շատեր անտեղեակ 1915ին թուրք կառավարութեան կողմէ գործադրուած ոճիրէն՝ փափաքեցան մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ Հայկական Հարցին շուրջ։ Ուսանողները հանրութեան ցրուեցին նաեւ Գոլէճին «Մասեաց» ամսաթերթի Ապրիլի թիւը, նուիրուած Ապրիլեան Եղեռնի Նահատակներուն։ Ուսանողները ապա ուղղուեցան Լա Վըրն Համալսարանի դպրոցավայրը, շարունակելով իրենց բողոքի լուռ ցոյցը։ Ցոյցի աւարտին, Համալսարանին առողջապահական կեդրոնին մէջ հաւաքուելով՝ անոնք մասնակցեցան արիւնահաւաքի արշաւի մը, պաստառներ ի ձեռին, եւ որոնցմէ մին կ'ըսէր՝ «1915ին բռնօրէն թափուած արիւնին փոխարէն՝ մենք սիրայօժար կը նուիրենք մեր արիւնէն, օգտակար ըլլալու համար մարդկութեան»։

ԱՐԺԱՆԹԻՆ

ԱՊՐԻԼ 24Ի ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՆՇՈՒՄԸ

Մեծ Եղեռնի 63րդ տարեդարձին առիթով, Արժանթինահայութիւնը հաւատարիմ իր աւանդութիւններուն, արժանի յարգանք մատուցանեց մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներու անմոռաց յիշատակին։

Կիրակի, 23 Ապրիլ ժամը 21·30ին հոգեհանգստեան յատուկ արարողութիւն տեղի ունեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ։ Հոգեհանգստեան այս արարողութեան նախագահեց եւ ինչպէս միշտ, իւրայատուկ պերճախօսութեամբ իր պատգամը տուաւ Հարաւ. Ամերիկահայոց Հայր. Պատուիրակ Գերշ. Բաբգէն Արք. Ապտեան։

Նոյն օրը, յատուկ պատարագ տեղի ունեցաւ Հայ Աւետարանական եւ Աւետարանչական եկեղեցիներէն ներս։ Երկուշաբթի, Ապրիլ 24ին, կ. ա. ժամը 10·30ին Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցին ու շրջակայքը լեցուն էին խուռներամ հայրենակիցներով։ Պատարագեց եւ ապա օրուան խորհուրդին մասին [illegible] խօսեցաւ Արժ. Տ. Արամ Քհն. [illegible]։ Եկեղեցական արարողութեան աւարտին, [illegible] ներկայացուցիչներ եւ հիւր եկեղեցականներ մաս-

նակցութեամբ, թափօրը, միշտ նախագահութեամբ Սրբազան Հօր, ուղղուեցաւ դէպի Ապրիլեան Յուշարձանը, որ ողողուած էր զանազան կազմակերպութեանց կողմէ ուղարկուած ծաղկեպսակներով։ Տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան կարճ արարողութիւն, ընկերակցութեամբ «Կոմիտաս» երգչախումբի, որ իր մասնակցութիւնը բերած էր նաեւ Ս. Պատարագի փառաւոր երգեցողութեան։

Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ, կ. ե. ժամը 8ին, տեղի ունեցաւ համազգային բնոյթով հանդիսութիւն մը, որ հայերէն լեզուով վարեց Պր. Եղուարտ Գէորգեան։ Բանախօսեց՝ «Շարժում» շաբաթաթերթի խմբագիր ընկեր Սամօ Սարգիսեան, որ իր խօսքի վերջաւորութեան՝ կոչ ըրաւ բոլորին կողք կողքի աշխատելու եւ դիմագրաւելու պայքար, մինչեւ որ իրականանան մեր տենչերը եւ [illegible]

[illegible]

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱԼԷԻ ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ «ԳԻԼՈՆ» ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Կիրակի, 23 Ապրիլի երեկոյեան, փայլուն յաջողութեամբ մը աւարտեցան Հայաստանի Պետական Պալէի [illegible] «Գոլոն» աշխարհահռչակ թատրոնին մէջ։

[illegible]

ԱՄԳ-ի ուսանողներուն ապաւորիչ ցոյցը ու նաեւ արիւնատուի մասնակցութեան իրենց ժեսթը մեծապէս գնահատուեցաւ բոլորին կողմէ։ Իսկապէս Գոլէճը արդարացուց ու պիտի շարունակէ արդարացնել իր հիմնադրութիւնը եւ գոյութիւնը, արժարժելով Հայ ազգին արժէքները եւ պահանջները ԱՄԳ-ի անմիջական շրջանակներու եւ այլուր։

Նաեւ, Ապրիլ 24ին, ԱՄԳ-ի ուսանողները բերին իրենց գործօն բաժինը՝ Գալիֆորնիոյ այլ Համալսարաններու Հայ ուսանողներու հետ կազմակերպուած ցոյցերուն։

Ս. ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ՕԾՄԱՆ 10-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Անցեալ, Կիրակի, Ապրիլ 30ին, պաշտօնական հանդիսութեամբ նշուեցաւ Ս. Վարդան Մայր Տաճարի օծման 10րդ տարեդարձը։ Մայր Տաճարին օծումը 1968ին կատարեց Ամենայն Հայոց Հայրապետ, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Առաջին Սրբազնագոյն Կաթողիկոսը։

Անցնող տասնամեակին՝ Ս. Վարդան Մայր Տաճարը եղաւ Միացեալ Նահանգաց Արեւելեան Թեմի հոգեւոր կեդրոնը եւ հիմնական ույժը մեր հաւատքի կենսունակութեան։

ՏԽՐՈՒՆԻ

Խոր կսկիծով կը տեղեկանանք, որ Չորեքշաբթի, 10 Մայիս 1978, առաւօտեան, Գահիրէի մէջ իր մահկանացուն կնքած է համայնքիս նախկին ազգայիններէն եւ այժմ Միացեալ Նահանգներ հաստատուած եւ մեր բարեկամ

ԽԱՉԻԿ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Խոր սուգի մասնելով իր կողակիցը, զաւակները, ընտանեկան պարագաներն ու բարեկամները։

Թաղման կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուած են Շաբաթ, 13 Մայիս 1978. կ. ա. ժամը 11ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ եւ ապա ողբացեալին մարմինը փոխադրուած է Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց գերեզմանատունը եւ ամփոփուած է ընտանեկան դամբանին մէջ։

Այս կսկծալի առթիւ մեր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ողբացեալին այրիին՝ Տիկին Արաքսիին, զաւակներուն՝ Միհրանի, Տէր եւ Տիկին Ցաքէթ Գազանճեանի, Տէր եւ Տիկին Հրաչ Միքայէլեանի, եղբօր՝ Տէր եւ Տիկին Թորոս Խաչատուրեանի, ինչպէս նաեւ սգակիր բոլոր պարագաներուն։

Երգեցէք ՇԻՐԱԿ Երգարանով

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուական Ներկայացուցիչն ու բարեկամն է
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՑԵԱՆ
33, Սաաս Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՑՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ԶՈՀՈՒԱԾ ՀԱՅԵՐՈՒ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ

ՓԵՐ-ԼԱՇԷԶԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ՄԷՋ

Շաբաթ, Ապրիլ 15ին, ժամը 15էն առաջ իսկ Փէռ-Լաշէզի գերեզմանատան Կամպեթա մուտքը արտասովոր երեւոյթ մը ստացած էր։ Ֆրանսական հանրապետական պահակախումբը, դրօշակիրներ, ձիաւորներ մասնաւոր շուք մը կու տային վայրին, ուր դեռ ծածկուած Ֆրանսական դրօշակով, կը բարձրանար Ֆրանսայի համար մեռած Հայերու նուիրուած յուշարձանը, որուն բացումը պիտի կատարուէր այդ օր հանդիսաւոր կերպով։ Մասնաւոր ամպիոն մը վերապահուած էր հիւրերուն։ Ժամը ճիշդ 15ին կը հասնէր Ծերակոյտի Նախագահը՝ Պետութեան երկրորդ դէմքը՝ Ալէն Փոհեր եւ տեղ կը գրաւէր պաշտօնական ամպիոնը, ուր արդէն Կաթ. Պատուիրակ՝ Սերովբէ Արք. Մանուկեան, Հայ Կաթողիկէ Էկզարք՝ Գրիգոր Եպս. Կապրոյեան, Պր. Շիրաքի Ներկայացուցիչ՝ Ժ. Ք. Թէթենժէ եւ այլ կրօնական, աշխարհական թէ զինուորական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։ Հանդիսաւոր էր պահը՝ երբ Նախագահ Փոհեր վար կ'առնէր դրօշակը եւ հասարակութեան կը պարզուէր յուշարձանը, ուր փորագրուած էր Ֆրանսերէն եւ հայերէն. «Ի յիշատակ Ֆրանսայի համար մեռած հայերու» եւ «Ի յիշատակ հայ հերոս ռազմիկներուն, դիմադրականներուն»։ Մահազանգին յաջորդեցին երկու փառերգներ։ Ապա խօսք առին յաջորդաբար Պր. Նուրհան Ֆրէնկեան, Ալէն Փոհեր, որ իր խօսքին աւարտին կարդաց Նախագահ Ժիսքար Տ'Էսթէնի մէկ ուղերձը, ուր ան Ֆրանսայի մեծարանքը կը յայտնէր հայերուն, որոնք Ֆրանսայի համար իրենց թափած արիւնով արժանի դարձած են իրենց երկրորդ հայրենիքին։

Գիւտ Եպս. կարդաց Ամենայն Հայոց Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի նամակը, որուն Ֆրանսերէն թարգմանութիւնն ալ կարդացուեցաւ առանձին, եւ Սերովբէ Արք. շրջապատուած Փարիզեան արուարձաններու հոգեւոր հովիւներով, կատարեց յուշարձանին օրհնութիւնը, յուզիչ արարողութեամբ մը։ Հոն զետեղուեցաւ նաեւ հայ զինուորի մը անհունակալը, զոր Հայկ Քրքճեանի դիմումով Վէրտէօնի Արքեպսկ·ը յանձնած էր այս առթիւ։

Արարողութեան յաջորդեց հիւրասիրութիւն մը՝ 20րդ Քաղաքապետարանի մէկ սրահը։

ԳԱՆԱՏԱՀԱՅ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

«ՎԱՐԴԱՆԱՆՔ»Ը ԲԵՄԱԴՐՈՒԵՑԱՒ ՄՈՆԹՐԷԱԼԻ ՄԷՋ

Հայրենի մեծ գրող Դերենիկ Դէմիրճեանի ծննդեան 100-ամեակին եւ վաստակաւոր դերասան եւ երգիծագիր Խորէն Տէր-Էեանի բեմական եւ հասարակական գործունէութեան 60-ամեակին կրկնակի առիթներով, Մոնթրէալի մէջ Վարդանանցի Տօնին, «Արմէնեան» Թատերախումբը, բեմադրութեամբ Տիկին Սելմա Քէչելեկեանի ներկայացուց՝ Դ. Դէմիրճեանի «Վարդանանք» գիւցազնավէպը, թատերգութեան վերածուած Խորէն Տէր-Էեանի կողմէ։

Ներկայացումը տեղի ունեցաւ «Լիւտիէն Փաժէ» Թատերասրահին մէջ, հոծ բազմութեան ներկայութեան եւ արձանագրեց մեծ յաջողութիւն։

«Վարդանանք»ի բեմադրութիւնը կրկնուեցաւ նոյն սրահին մէջ, Կիրակի, 5 Մարտ 1978, կ. ե. ժամը 2·30ին, որուն այս անգամ հրաւիրուած էին նաեւ Արմէն-Քէպէք վարժարանին եւ Ս. Եկեղեցւոյ Շաբաթօրեայ Հայ վարժարանին աշակերտութիւնն ու ուսուցչական կազմը։

ՄԱՀ՝ ԴԵՐԱՍԱՆ ԱՐՓԻԱՐ ՎԱՐԴԵԱՆԻ

Եգիպտահայութեան խիստ ծանօթ դերասան Արփիար Վարդեան, որ շուրջ տաս տարիներ առաջ գաղթած էր Մոնթրէալ (Գանատա), անցեալ 14 Ապրիլ, Ուրբաթ օր մահացած է 74 տարեկանին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան։

Ողբացեալին Թաղման Կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուած են Երեքշաբթի, 18 Ապրիլ 1978, Մոնթրէալի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ։

Ջինադադարէն ետք Արփիար Վարդեան Պոլիսէն գաղթած էր Եգիպտոս, ուր աւելի քան 40 տարիներ իր ողբացեալ կնոջ հետ միասնաբար բազմաթիւ թատերգութիւններ ներկայացուցած էր, մեծ մասամբ կատակերգութիւններ, ի մասնաւորի պոլսահայ կեանքէ առնուած։

Այդ շրջաններուն արտասահման ապաստանած հայերուն մեծամասնութիւնը հաճոյք կ'առնէր նման ժանրի կատակերգութիւններէ եւ այս պատճառով ալ գինքը քաջալերողներ շատ գտնուած են եւ ներկայ գտնուած իր ներկայացումներուն «կուշտ ու կուռ» խնդալու համար, չնայած որ այդ կատակերգութիւնները գրական արժէք մը չեն ներկայացուցած, եւ սակայն բեմական գործունէութիւնը չէ դադրած, ու վարագոյրը յաճախ բացուած ու գոցուած է... հայկական շունչն ու ոգին զգացնել տալով եգիպտահայութեան։

Մոնթրէալ հաստատուելէն ետքն ալ ողբ. Արփիար Վարդեան մի քանի ներկայացումներ կազմակերպեց, ու 9 Մարտ 1975ին, Մոնթրէալի հայութիւնը յոբելինական գեղեցիկ հանդիսութեամբ մը պատուեց իր երկար տարիներու ծառայութիւնը հայ բեմին։ Սոյն յոբելինական հանդիսութեան մասին առնենք «Ջահակիր»ի մէջ երկար թղթակցութիւն մը լոյս տեսաւ։

Հայ բեմի հին սերունդին պատկանող եւ երկարամեայ վաստակ ունեցող դերասան մը կ'անհետանայ իր մահով։

Մեր խոր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ողբացեալին սգակիր պարագաներուն եւ բեմի ընկերներուն։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀՄՈՒՏ ԴԱՍԱԽՕՍՆ ՈՒ ՀՄԱՅԻՉ ՄԱՐԴԸ՝

ԶԱՊԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ

ՌՈՒԲԷՆ ԶԱՐԵԱՆ

Հրատարակութեան կը պատրաստուի Տոքթոր Ռուբէն Զարեանի «Յուշապատումի» երրորդ հատորը։

Ստորեւ որոշ յապաւումներով մեր ընթերցողներու ուշադրութեան կը յանձնենք հայ գրականութեան պայծառ անուններէն մէկուն՝ Զապէլ Եսայեանին նուիրուած յուշագրութիւնը, ուր կ'ուրուագծուի դէմքը Ֆրանսական գրականութեան հմուտ դասախօսին ու հմայիչ մարդուն, որ «Պրոմեթեւս Ազատագրուածի» հեղինակն է։

Նա մեզ դասախօսեց ընդամենը կէս տարի։

Զապէլ Եսայեանի անունը լսել էինք, գրած գործերը գիտէինք, բայց, խոստովանութիւն լինի, չէինք կարդացել: Գիտէինք նաեւ, որ Փարիզում է ապրել երկար տարիներ, հետեւել է Սորբոնի համալսարանի փիլիսոփայութեան և գրականութեան դասընթացներին։ Լսել էինք նաեւ, որ շատ երկրներում է եղել՝ Կովկասում, Իրաք, Եգիպտոս, Լիբանան, Իտալիա, Զուիցերիա։ 1916ին դասախօսութիւններ է կարդացել Մոսկուայում և Պետերբուրգում, իսկ դրանից առաջ՝ Թիֆլիսում և Բաքւում:

Լսել էինք նաեւ, որ նա քսանական թուականներին եկել է Երեւան, մնացել է այստեղ մի քանի ամիս և վերադարձել Փարիզ ու ոգեւորուած մի գիրք է գրել նաեւ Հայաստանի ու նրա մարդկանց մասին։ Գիրքը մեր ձեռքը չէր ընկել, բայց նրա ռոմանտիկ վերնագիրը՝ «Պրոմեթեւսն Ազատագրուած», հրապուրեց մեզ և խարացրեց մեր հետաքրքրութիւնը դասախօսի և նրա անձի նկատմամբ: Ասացին, որ 1933ին եկել է անվերադարձ և հաստատուել Երեւան քաղաքում, իր դստեր՝ Սոֆիի և որդու Հրանտի հետ միասին:

Անհամբեր սպասում էինք նրա առաջին դասախօսութեանը։

Եկաւ։ Ոչ ոք բացակայ չէր։ Մտաւ լսարան, մի ժպտուն հայեացք նետեց բոլորիս վրայ, ինքը նստեց և մեզ էլ առաջարկեց նստել։ Խնդրեց, որ այսուհետեւ իր գալու և գնալու պահերին չկանգնենք։

– Կը հասկնամ, որ քաղծս խախտում է ընդունուած կարգը, բայց կը նեղուիմ ոտքի կանգնած տեսնելով ձեզի։ Այդ կարգը զինուորական սովորոյթ մը կը թուի ինծի, ուստի, շատ պիտի խնդրեմ որ անձիս հանդէպ ձեր յարգանքը արտայայտելու այլ ձեւ մը ընտրէք, օրինակ, չուշանաք, զանգը տալուն պէս լսարանին ըլլաք։ Դուք արդէն մեծ, հասուն ուսանողներ էք և կեանք պիտի մտնէք կարճ ժամանակէն, կը յուսամ, ձեզի կարգապահական խրատներ տալն ալ աւելորդ է։

Լռեց։ Եւ անմիջապէս չշարունակեց իր խօսքը։ Ինչի՞ մասին էր մտորում, դժուար է ասել, գուցէ մտածում էր՝ ասե՞լ, թէ չէ։

Նա այդ ժամանակ վաթսուն տարեկան դեռ չկար։ Գեր կին էր, դէմքի հանգիստ արտայայտութեամբ: Չնայած առաջացած տարիքին, աչքերի մէջ երբեմն-երբեմն կրակներ էին կայծկլտում: Թուխ էր, թանձր շրթունքներով, սեգ կեցուածք ունէր: Առաջին հայեացքից Թլկատինցին էր յիշեցնում «Թեւի Թամարի Տնակը» վէպից, իսկ ընդհանրապէս՝ նստած լինէր, խօսելիս թէ քայլելիս՝ վեհաշուք մի շունչ կար նրա արտաքինի մէջ։

– Սակաւամարդ լսարան կ'երեւայ։ Այսքան էք, թէ բացակայողներ կան։ Ուրեմն այսքան էք: Պիտի խնդրեմ, որ չբացակայէք, բայց մի պայմանով՝ եթէ տաղտուկ չզգաք։ Եթէ ձանձրանաք, ձեզի ազատ կ'արձակեմ դասախօսութիւններիս յաճախելու պարտաւորութիւնից: Ինծի համար, իմ ամբողջ կեանքիս ընթացքին, պարտադրանքը թուացել է մարդու հոգուն հակառակ։

Առաջին անգամ էինք լսում այդպիսի առաջարկ։ Նախ, մեզ շոյուած զգացինք, երբ ժամանակներ անցան՝ օրեր, մի ամիս, հասկացանք, որ տրուած ազատութեամբ նա աւելի կաշկանդեց մեզ և չեմ յիշում բացակայութեան մի դէպք անգամ, թէեւ նրա առաջարկն անկեղծ էր։

Նա խօսքն առաջ տարաւ և մենք շատ համակրեցինք, պարզապէս սիրեցինք իրեն։

... Յաջորդ ժամին անցաւ դասախօսութեան։ Բայց այստեղ եւս նա տարբեր էր միւս դասախօսներից։ Աթոռը, որին նստելու էր, քաշեց նստարանից մի կողմ, դէպի անկիւն: Տեղաւորուեց նստարանին, ասես յարմար դիրք էր ընդունում հանգստանալու համար: Խօսքի ոչ մի լարուածութիւն: Զրուցում էր։ Ձայնը հանգիստ էր, հոգու ինչ-որ անկիւններից եկող:

Յիշում եմ այն դասախօսութիւնները, որ նուիրուած էին Պալզաքին, Ֆլոպերին, Զոլային։ Ֆլոպերին համարում էր ճարտար կառուցող, Զոլային՝ հոգեկան աշխարհի խորքերը թափանցող, Պալզաքի հանդէպ իր հիացումը չափ չունէր։

Նա խօսում էր մի հայերէնով, որ խառնուրդ էր արեւմտահայերէնի և արեւելահայերէնի։ Իր խօսքը շատ էր բարեհնչուն, որ սաստիկ հրապուրում էր մեզ։ Խօսում էր էպիքական հանգստութեամբ, բայց ոչ անտարբեր, թէեւ դժուար էր կռահել, թէ ինչ նախասիրութիւններ ունի, ում է գերադասում՝ Ֆրանսին, թէ Ռոլանին։

– Ես պատմում եմ ձեզ, թէ ինչ է իրենից ներկայացնում ֆրանսիական գրականութիւնը՝ դարասկզբից սկսած: Ես, իբրեւ գեղարուեստական հեղինակ, ինչ որ միտումներ կ'ընդունիմ, ինչ որ միտումներ՝ ոչ, բայց եթէ չընդունածս երեւոյթ է եղած, ազդած է ընթացքի վրայ, իբրեւ դասախօս պարտքս կը համարեմ յիշել, բնորոշել ու գնահատել։

Տարբեր խմբաւորումների մասին խօսելիս, նա անուններ էր տալիս, որ առաջին անգամ էինք լսում և պատմում էր հաւաքոյթներից, հետաքրքրական մանրամասնութիւններ, որոնք կենդանութիւն էին հաղորդում ասածին և մենք պատկերացնում էինք փարիզի գրական մթնոլորտը:

Ֆրանսի և Ռոլանի վէպերի մասին խօսելիս և Ափոլիների չափածոյի շուրջ արտայայտուելիս, նա որոշում էր նրանց տեղը գրական ընդհանուր համայնապատկերում, պարզում նրանց ազդեցութիւնը։ Ոչ ոք մեր դասախօսներից վէպի վերլուծութեան այդպիսի փայլուն օրինակներ չէր տուել։ Լինելով վիպասանուհի, նա այդ անում էր այնպիսի հմտութեամբ, ինչպէս ժամագործը, որ քանդում և հաւաքում է ժամացոյցի մեխանիզմը։ Երեսնական թուականների կէսերին, նա մեզ Ֆրանսի և Ռոլանի մասին յայտնում էր մտքեր՝ որոնց հանդիպել եմ երեք և աւելի տասնամեակ յետոյ, այդ վիպասաններին նուիրուած ռուսական հետազօտութիւններում։ Ես գտայ և կարդացի «Աստուածները ծարաւի են», «Ժան-Քրիստոֆ», «Կոլա Պրիւնոն», «Դիւթուած Հոգին», «Կրակը»։ Կարդում էի Ափոլիներ, Ժան Ռիշար Բլոկ, Վայեան Կուտիւրիէ։

Բոլորս Զապէլ Եսայեանի ազդեցութեան տակ էինք և կարծում էինք, որ ֆրանսիական գրականութիւնը, մանաւանդ նրա արձակ ճիւղը լաւագոյնն է աշխարհում։

Խնդրեցինք և նա մեզ կարդում էր Ափոլիների բանաստեղծութիւնները ֆրանսերէն։ Չէինք հասկանում, բայց ախորժալուր ֆրանսերէնը շոյում էր մեր լսողութիւնը։ Չհասկանալով, կարող էինք անընդհատ լսել։

Նա կարդում էր հանգիստ ձայնով, բայց ներշնչանքով, տպաւորութիւնն այնպէս էր, թէ նա յուզւում է կարդալիս, ապրում և համակւում է բանաստեղծի ապրումներով և հիմա այս պահին նրա սիրտը տագնապալի տրոփում է մի անյայտ զգացումից։

Ընդմիջումներին, եթէ փրոֆեսորականի դուռը բաց էր, անցնում էինք և աչք գցում մեր փրոֆեսորներին: Նրանք մեզ համար հեղինակութիւններ էին և մեզ հետաքրքիր էր նրանց տեսնել «անպաշտօն» վիճակում։ Զապէլ Եսայեանը գահաւորակի վրայ նստած ծխում էր: Դա էլ նորութիւն էր։ Այն տարիներին սովոր չէինք կնոջը ծխելիս տեսնել։ Բայց, զարմանալի բան, մենք այնպէս էինք հմայուած մեր դասախօսով, որ ինչ էլ անէր, մեզ թւում էր ճիշդ ու գեղեցիկ:

Մի երկու անգամ հանդիպեցի գրողների տանը։ Նոյնիսկ կարճ զրոյց ունեցանք մի անգամ։ Հարցը վերաբերում էր Մկրտիչ Արմէնի «Հեղնար Աղբիւր»ին, որի շուրջ տաք վիճաբանութիւններ էին ծաւալուել մամուլում և Եսայեանը, մասնակցելով վէճերին, պաշտպանում էր հեղինակին՝ նրա ընդդիմախօսներից։

Գրողների տանը, հիմա չեմ յիշում, թէ ով, հարցրեց, թէ Փարիզի քոմֆորտին սովոր Եսայեանը ինչպէս է դիմանում Երեւանեան կենցաղային անհարմարութիւններին: Դէմքը լրջացաւ, որին հետեւեց պատասխանը.

– Այդ պակասներն իմ աչքին արժէք չունին, վերելքի ապացոյցները շատ-շատ են ու ես ինծի այս երկրի խանդավառ շինարարներից մէկը կը զգամ։ Գոհացի՞ք ձեզի:

1936 թուականն էր։ Գրականութեան և արուեստի հարցերի շուրջ բանավէճեր էին կազմակերպւում։ Օրակարգի հարցն էր՝ «Պայքար նատուրալիզմի և ֆորմալիզմի դէմ»։ Երեւանում զեկուցողը Դրաստամատ Տէր-Սիմոնեանն էր:

Երեք օր տեւեց։ Գրողները քննադատում էին միմեանց, քննադատում էին իրենք իրենց։ Արժէքներ նսեմացնելու փորձեր կատարուեցին։ Քննադատութեան ենթարկուած ստեղծագործութիւններից էր Բակունցի «Եղբայրութեան Ընկուզենիները»։ Բայց գտնուեցին մարդիկ, որ պաշտպանութեան տակ առան գրականութեան իսկական երեւոյթները:

(Շար. տես էջ 4)

ՄԱՐԻԷԹԹԱ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ

ԾՆՆԴԵԱՆ 90-ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻՒ

Ապրիլի 2ին (1978) լրացաւ Սովետ. գրող, Լենինեան մրցանակի դափնեկիր, սոցիալիստական աշխատանքի հերոս Մարիէթթա Շահինեանի ծննդեան 90-ամեակը։

Հանրաճանաչ գրող Մ. Շահինեանը բազմաժանր գրչի տէր է։ Ան վիպասան է, պատմաբան, Ֆանթաստ, գրականութիւն հետազօտող։ Եւ իւրաքանչիւր ժանրի մէջ ան ինքնատիպ է։ Սովետական գրողի և քաղաքացիի իտէալական կերպար մըն է ան, որուն կենսագրութիւնը բոլոր ժամանակներու ընթացքին եղած է հարազատ երկրի մեծ կենսագրութեան ռիթմին հետ։ Իր բազմամեայ աշխատանքի բարձունքն է անկասկած «Լենինապատումը»՝ նուիրուած Վ. Ի. Լենինի կերպարին, քառագրութիւն մը, որուն վրայ այժմ ևս ան կը շարունակէ աշխատիլ։ Շահինեանը պատմական նիւթի հիման վրայ կը մարմնաւորէ մարդկայնական բարձր իտէալը, գեղեցիկ մարդու իտէալը։

Մարիէթթա Շահինեանի գիրքերուն մէջ հիանալիօրէն տրուած է մեր ժամանակի գեղարուեստական հետազօտումը, մարմնաւորուած են այն մարդկանց կերպարները՝ ովքեր սկսան ու իրականացուցին մարդկային հասարակութեան վերակառուցումը։ Եւ Մ. Շահինեանը իրաւացիօրէն կը գրէ.

ՄԱՐԻԷԹԹԱ ՇԱՀԻՆԵԱՆ

«Մենք ի զուր չենք անցնի աշխարհում... չեն կորչի ոչ մեր ջանքերը ոչ էլ մեր յիշատակը, որովհետեւ մեր գործերն ու թափուած ջանքերը ձուլուած են գծագրերին ու գաղափարներին, քարերին ու ցեմենտին, նոր հասարակութեան նիւթական եւ մշակութային արժէքներին»։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Կեդրոնական Վարչական Ժողովը, այսու կը հրաւիրէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամները ներկայ գտնուելու 65րդ Ընդհանուր Ժողովին, որ պիտի գումարուի Շաբաթ, Սեպտեմբեր 30, 1978, առաւօտ ժամը 10ին, Առաջնորդարանի Կիւլլապի Կիւլպէնկեան Մշակութային Կեդրոնի Գավուքճեան Սրահին մէջ, 630 Սեքընտ Էվընիւ, Նիւ Եորք, Ն.Ե., ԱՄՆ։

Ներկայս 65րդ Ընդհ. Ժողովին համար տրուած միակ հրաւիրագիրն է։ Կը խնդրենք հետեւաբար Միութեան յարգոյ իրաւասու անդամներէն, որ անձնապէս Ժողովին ներկայ ըլլան վերոյիշեալ թուականին և կամ ամենէն ուշը մինչեւ Սեպտեմբեր 6, 1978, իրենց փոխանորդագրերը յանձնեն Հ.Բ.Ը. Միութեան Ընդհանուր Տնօրէնին, կամ զանոնք ղրկեն հետեւեալ հասցէին.–

Armenian General Benevolent Union

Central Board of Directors

628 Second Avenue, New York N. Y. 10016

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ներկայացում և վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր տեղեկագրի։
2. Ներկայացում և վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր հաշուետուութեան։
3. Մասնակի ընտրութիւն Կեդրոնական Վարչական Ժողովի։
4. Մասնակի ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի:
5. Առաջարկներ և թելադրութիւններ:
6. Գնահատանքի բանաձեւեր։

Ի ԴԻՄԱՑ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

Ր. Թ. ԿՐԵԿՐԻ — Ատենադպիր

Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Ատենապետ

Մայիս, 1, 1978

Նիւ Եորք, Ն. Ե.

Ծանօթ. – Կը խնդրուի իրաւասու այն անդամներէն, որոնք չեն կրնար անձնապէս ներկայ ըլլալ Ընդհանուր Ժողովին, իրենց փոխանորդ նշանակել ուրիշ իրաւասու անդամներ:

ՄԵՐ ԲՈԼՈՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Նկատի ունենալով թերթիս սահմանափակ սիւնակները, բոլոր գրութիւնները որ մեզի կ'ուղարկուին, ըլլան անոնք թղթակցութիւն, նկարագրութիւն կամ այլ, պարտին ըլլալ կարճ, խտացուած և ամփոփ։

Նկատի ունենալով որ խմբագրութեանս հնարաւոր չէ ամէն գրութիւն ամփոփել, կրճատել և սրբագրել, հետեւաբար բոլոր այն թղթակցութիւնները կամ այլ գրութիւններ՝ որոնք հրատարակուելու պատրաստ վիճակի մէջ չեն ստացուիր, կրնան անհետեւանք մնալ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՋԱՀԱԿԻՐ

18 ՄԱՅԻՍ 1978

ՖՈՒԹՊՈԼ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՏՈՎ

ԱՐԱՐԱՏ.- ՆԷՖԹՉԻ 1-0

27 Ապրիլ 1978, «Արարատ» Երեւանի «Հրազդան» Մարզադաշտին մէջ, լիկի 4րդ հանդիպումով խաղաց «Նեֆթչի»ի դէմ եւ 1-0 յաղթական դուրս եկաւ: Կոլը նշանակուեցաւ 42 րդ վայրկեանին, փէնալթիէ, Միրզոյեանի ոտքով:

Այս չորրորդ հանդիպումէն վերջ Արարատ 3 կէտ ունի ընդհանուր դասաւորումին մէջ:

ԶԱՊԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

Զապէլ Եսայեանը ընդարձակ նիւթ ունեցաւ, քննադատական ոգով խօսեց արեւմտահայերէնական գրականութեան մէջ եղած արդի միտումների մասին: Դժուար է այժմ մտաբերել, թէ ի՞նչ էր ասում, բայց յիշում եմ նրա խօսքի այն մասը, որ վերաբերում էր մեր գրողներին՝ Զարեանցին, Բակունցին, Զօրեանին, Միկրտիչ Արմէնին: Զհամաձայնուեց Բակունցին քննադատողներին հետ, ասաց, թէ այնտեղ տեսնում է հումոր, տրամաթիզմ:

Միտս է մնացել, թէ ինչ ասաց Զարենցի մասին: Գիտէինք, որ նա ընդունում է պաշտպանում է Զարենցի մեծութիւնը, բայց այն, ինչ այդ օրն ասաց, բարձրագոյն մի գնահատութիւն էր՝ ընդդէմ բանաստեղծի հակառակորդների: Բայց դա միաժամանակ վկայութիւն էր, թէ ինչպէս գրողը երբեմն կարող է բարձրանալ իրենից եւ գրչակից ընկերոջ համար գտնել մեծարանքի խօսքեր, սուտերի տակ թողնելով սեփական արժէքը: Լաւ յիշում եմ, որ նրա հանգիստ ձայնի մէջ խստութիւն զգացուեց, երբ ասաց, թէ ապագայում այսօրուայ գրողներից շատերի անունները կը մոռացուեն, նկատի ունենալով նաեւ իրեն, ու եթէ յիշուեն, ապա դարձեալ Զարենցի շնորհիւ, որպէս նրա ժամանակակիցները:

Մենք սիրում էինք մեր դասախօսին եւ միշտ անհամբերութեամբ էինք սպասում նրա ժամերին: Եւ ինչ լոյս էր տեսնում մամուլում կամ առանձին գրքով՝ «Կրակէ Շապիկը», «Միլիոնատէրի Պարտէզները», յափշտակում էինք:

... Յիշում եմ վերջին դասախօսութիւնը: Աւելի՝ շատ զրոյցը:

- Եկէք ընդմիջում չընենք: Համաձա՞յն էք: Ու եթէ թոյլ տաք՝ ես կը ծխեմ: Դէմ չէ՞ք:

Ու կարճ դադարից յետոյ.

- Հրաժեշտի օր է այսօր ինծի համար: Գուցէ այլեւս չհանդիպենք իրարու: Գուցէ դուք ալ ցրուէք այս մեծ երկրին չորս կողմերը եւ հանդիպէք շատ ուշ կամ բնաւ չհանդիպէք: Ծի՞շդ է: Հանեց ծխախոտատուփը, դրեց կողքի սեղանին, գտաւ լուցկին, բայց չծխեց: Ու խօսեց սրտագին մի լեզուով, ինչպէս մայրը կը խօսի զաւակների հետ, նրանցից անջատուելուց առաջ: Խօսեց մեր ապագայ զբաղմունքից, խօսեց այն պատասխանատուութիւնից, որ ունի մանկավարժը սովորող երեխաների նկատմամբ: Խօսեց երկրի ու նրա ապագայի մասին եւ ներշնչեց մեզ այն միտքը, որ ներուելիս չնանք, միշտ պայծառ նայենք ապագային, որի համար ապրում ենք եւ գործում, անկախ նրանից, թէ ով մեզանից դրան կը հասնի, ով՝ ոչ:

Պարզ ու յայտնի ճշմարտութիւններ էին դրանք, բայց նա ասում էր այնպէս, որ այլ գոյն, այլ սրբութիւն ու փայլ էին առնում դրանք: Զեմ համարձակւում իր բառերով յիշել այդ մտքերը, երկիւղ կրելով, որ կը կորցնեն այն անհատական ոգին, որ կենսափորձի, ծով իմացութեան, տեսածի ու վերապրածի մի հասարակ գումարը չէր:

- Անջատուելէն առաջ խորհուրդ մը կու տամ ձեզի. պահպանեցէք հասարակութեան ընդունած պայմանականութիւնները, որոնք, ծայրայեղութեան հասած ըլլալով, քաղքենի հոգեբանութեան են մատնած մարդոց, սակայն ձգտեցէք բնականին: Զկարծէք ռուսական քարոզ կը կարդամ, պարզապէս կը կամենամ, որ մնուութեանը աւելի մօտ ըլլաք եւ ուշադիր՝ ձեր ներքին ձայնին:

Բերում եմ նրա վերջին խօսքը.

- Եթէ հոգեպէս ներուիք՝ յիշէք, որ կրնամ ձեզի նեցուկ ըլլալ: Եթէ նիւթապէս ներուիք՝ չզլանաք աջակցութեանս ապաւինել:

Այս ասելով, նա մօտեցաւ մեր դասընթացի միակ ուսանողուհուն՝ Ալիս Մանուկեանին եւ համբուրեց:

- Ընդունէք, որ բոլորիդ համբուրեցի:

Եւ քայլեց դէպի դուռը՝ ինչպէս միշտ հանգիստ ու խաղաղ, բայց հպարտ մի զգացումով:

ՌՈՒԲԷՆ ԶԱՐԵԱՆ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Ֆութպոլի իտալական ազգային խումբը պարտութեան մատնած էր Ֆրանսական ազգային խումբը: Մրցումէն վերջ երկու խմբապետները խօսեցան իրարու հետ.

— Մենք յաղթեցինք, որովհետեւ մրցումէն առաջ Աստուծոյ աղօթած էինք յաղթանակի համար, - ըսաւ Իտալական խումբին պետը:

— Ձեզ հասկնար,- պատասխանեց Ֆրանսականին խմբապետը, մենք ալ աղօթած էինք:

— Այո, պատասխանեց միւսը, աղօթեցինք, բայց դուք Ֆրանսերէն լեզուով աղօթեցիք:

***

Հայրը իր զաւակը տարած էր թենիսի մրցում մը դիտելու:

Միջոց մը տղան նայեցաւ որ գնդակը ուղղակի իրեն վրայ կու գար: Իսկոյն գլուխը անդին քաշեց եւ ինքզինքը փրկեց: Բայց գնդակը գնաց եւ պայթեցաւ ուղղակի հօրը աչքերուն մէջ:

Հայրը զայրացաւ եւ ուժով ապտակ մը իջեցուց զաւկին քթին բերնին:

— Ասիկա կը սորվեցնէ քեզի՝ թէ ինչ կը նշանակէ գնդակէն վախնալ:

ԾՆՈՒՆԴ

Ուրախութեամբ կը տեղեկացանք, որ Մոնթրէալաբնակ մեր բարեկամներէն, Տէր եւ Տիկին Ջօհրապ եւ Ռիթա Գազանճեանները, բախտաւորուած են աղջիկ, երկրորդ զաւակով մը:

Մեր խնդակցութիւնները կը յայտնենք բախտաւոր ծնողքին, մեծ մայրեր՝ Տիկին Գլադիս Գազանճեանին եւ Տիկին Նուարդ Կերիկեանին, ինչպէս նաեւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԿԱՆՈՎ)

Իրենց սիրելի խնամիին՝ ողբ. Գօղոս Ն. Գայսէրլեանի մահուան քառասունքին առթիւ Տէր եւ Տիկին Տելեմաք Քիւրքճեան (Նարբթում) կը նուիրեն.

Այնթիմիկի Հանգստեան Տան	300
Աղքատաց Հոգաբարձութեան	300
«Արեւ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Օր. Վիվիան Թաշագեանի ընդ Պր Ռանի Նազլեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն խնդակցութեան Տիար Մեսրոպ Ճիկուննեան կը նուիրէ.

«Արեւ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Արեւէն)

Օր. Վիվիան Թաշագեանի ընդ Պր. Ռանի Նազլեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ Տէր եւ Տիկին Կարապետ Խանճեան եւ ընտանիք կը նուիրեն.

Տիգրան Երկաթին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Եր. Գալիաքճեանէ)

Իրենց սիրեցեալ կողակցին, մօր եւ մեծ մօր, ողբ. Տիկ. Ատրինէ Մանուկեանի մահուան քառասունքին առթիւ եւ անոր քաղցր յիշատակին Պր. Գրիգոր Մանուկեան եւ զաւակները Մարի, Արթօ եւ Սոնիկ կը նուիրեն.

Ս. Պօղոս-Պետրոս

Եկեղեց. պայծառութեան	100
Աղեքս. Հայ Աղքատախնամին	100
Պօղոսեանի ճաշի սեղանիդ	200
Տիգրան Երկաթ Մշակ. Միութեան	200
Աղեքս. Ակումբին	100
«Արեւ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Աղեքս. Ազգային Առաջնորդարան Պր. Ալեքսան Զիլինկիրեանէ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Տէր եւ Տիկին Ջօհրապ եւ Ռիթա Գազանճեանի (Մոնթրէալ) աղջիկ երկրորդ զաւակով մը բախտաւորուած ըլլալնուն ուրախ առթիւ փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկ. Նուպար Կէրիկեան	200
Տէր եւ Տիկ. Զաւէն Պալաեան	200
Օր. Լիւսի Կէրիկեան	100

Պր. Վահէ Զ. Պալաեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գ. Շահպէնտէրեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն եւ առ այդ կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկին Եդուարդ Աւագեան	300
Տիար Հայկ Փիլիպպոսեան	100

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Անոյշ Պալաեան, Տէր եւ Տիկին Թագւոր Սրապեան եւ զաւակը (Լոս Անճելըս), Տէր եւ Տիկին Մարտիրոս Պալաեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Վահէ Վարժապետեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Պալաեան, Տէր եւ Տիկին Զաւէն Պալաեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Ածիկեան եւ զաւակները՝ Օհան եւ Հայկ (Երեւան), Տէր եւ Տիկին Ցանթ Պալաեան եւ զաւակները (Մոնթրէալ), Տէր եւ Տիկին Սեզար Ռուշտի եւ զաւակը (Թորոնթօ), Տէր եւ Տիկին Դանիէլ Ճռճռեան եւ զաւակները (Աղեքս.), Տէր եւ Տիկին Վահէ Պալաեան եւ համայն սգակիր պարագաները կը ծանուցանեն՝ թէ յառաջիկայ Կիրակի, 21 Մայիս 1978, կ. ա. ժամը 10ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, յետ աւարտման Ս. Պատարագի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր, մեծհօր, եղբօր, տագրոջ, քեռայրին, հօրեղբօր եւ ազգականին՝

ՈՂԲ. ՆՈՒՊԱՐ ՊԱԼԱԵԱՆԻ

մահուան Զ. տարելիցին առթիւ:

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ

ԳՕՀԻՐԷ

ԱՄԷՆ ՕՐ, ԲԱՑԻ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԷ

ԹԵԹԵՒ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 18 Մայիս 1978, կ.ե. ժամը 9ին

ԹԵԹԵՒ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԲԸՐԿԸՐ, ԹԱՊՈՒԼԷ, ԳԵՏՆԱԽՆՁՈՐ ԵՒ ՃԵԼԻ ԽՆՁՈՐՈՎ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հայկական Ընթերցասրահի տարեկան անդամական Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 1 Յունիս 1978 կ. ե. ժամը 8ին, սրահիս մէջ:

ՕՐԱԿԱՐԳ.-

1. — Ընթերցում եւ վաւերացում նախորդ Ընդհ. Ժողովի ատենագրութեան:
2. — Ընթերցում վարչութեան 1977 տարուայ բարոյական համարատուութեան:
3. — Ընթերցում եւ վաւերացում 1977 տարուայ նիւթական հաշուեկշիռին:
4. — Ընթերցում հաշուեքննիչի տեղեկագրին:
5. — Ընտրութիւն հաշուեքննիչի:
6. — 1978 տարուայ պիւտճէի վաւերացում:

ԾԱՆՕԹ.- Վերոյիշեալ ժամուն մեծամասնութիւն չգոյանալու պարագային, ժողովը կը յետաձգուի մէկ ժամով, որմէ ետք ժողովը օրինաւոր կը նկատուի:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՇԱԲԱԹ. 3 ՅՈՒՆԻՍ 1978

ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ԶԲՕՍԱՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ

KIMOLAND

(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

ՓԻՆԿ - ՓՈՆԿԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

«ՆՈՒՊԱՐ ՊԱԼԱԵԱՆ»

Բ. ՉԱԼԵՆՃ ԲԱԺԱԿԻՆ ՇՈՒՐՋ (Գ. ՏԱՐԻ)

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐ ԵՐՈՒԱՆԴ ՊԱԼԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ (ՊԷՅՐՈՒԹ)

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 5 ՅՈՒԼԻՍԷՆ՝ ՇԱԲԱԹ 8 ՅՈՒԼԻՍ 1978

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՀԻՐԷԻ ԲՈԼՈՐ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒՆ

(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո.
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 8 Սթերլին	25 Տոլար

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 717 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 25 ՄԱՅԻՍ 1978

ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԻ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ.

عدد رقم ٧١٧ - الخميس ٢٥ مايــو ١٩٧٨

ԱՆՄԱՀՆԵՐ

ԱՆՏՈՆ ՉԵԽՈՎ

ՏՈՔԹ. ԲԻՒՌ ՏԸՊՐԷՅ
Հայացուց՝ ԶԱՐՈՒՀԻ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ

«Բժշկութիւնը իմ օրինաւոր կինս է իսկ գրականութիւնը՝ հոմանուհիս···» Երբ Չեխով այս բառերը կը գրէր, մատները արդէն կը պրպտէին իր հիւանդներուն տկարութիւնները տասնըմէկ տարիէ ի վեր, իսկ գրել սկսած է տասը տարիէ ի վեր··· երկու սէրերը միասին ծնած են խանդոտ ու ներդաշնակ. պիտի գտնուի՞ն արդեօք երկու կիներ նոյնպէս հաւասարապէս սիրուած, հասկցուած և որոնց համար մարդ մը կարենայ ըսել. «Եթէ մէկը ձանձրացնէ զիս, կ'երթամ միւսին հետ անցընելու գիշերը··· անոնցմէ ոչ մէկը բան մը կը կորսնցնէ իմ անհաւատարիմ ընթացքէս···»

Չեխով 28 տարեկան է և արդէն փնտռուած բժիշկ մը, անյագ և հետաքրքիր. կարելի չէ խորհիլ թէ օր մը կրնայ բաժնուիլ անկէ. և սակայն արդէն հրատարակած է այդ միջոցին 5 հատորներ, Փուշքինի մրցանակը շահած, նշանաւոր է ան։

Միեւնոյն ատեն իր դարմանումները կը շարունակէ համբերութեամբ և մանաւանդ խղճմտանքով այն վար դասակարգի հիւանդներուն՝ որոնք պիտի չվճարէին իր այցելութիւնը, ինք յանկարծ պատուհանէն դուրս նայի դէպի անցնող կառքի մը, [illegible] լուռ կողմը դաշտեր կան, անտառներ, [illegible] բոլոր այս մարդոց, այս բաներուն թանկագին գոյութիւնը պէտք է արտայայտել···

Հանելի վայրկեան, հանելի զբօսանք՝ որ զինքը հոմանուհիին կ'առաջնորդէ։

Երկար ատենէ ի վեր այլեւս այն պզտիկ մանչը չէ, որ շաբաթը [illegible] ծեծ կ'ուտէր հօրմէն՝ Թագանրոգի նպարավաճառէն։ Այլեւս այն տղան չէ առանց մանկութեան և – Չարլս Տիքընսի պէս – բանտին դուռը հօրը սպասող և կամ [illegible] բոլոր ատոնք հեռու են հիմա, շատ հեռու, կեանքին միւս ծայրը [illegible] համար։

Հիմա տասը տարիներ պէտք անցնին, որոնք իր կեանքին ամենէն [illegible]

իր Թաշկինակին։ Ժամբորդութիւններ ունի կատարելիք, եթէ Մոսկուա չէ իր գրած թատերգութեանց ներկայացումներուն հսկելու, անպայման կարգ մը շրջաններու մէջ իր հիւանդներով զբաղած է՝ յաղթահարելու համար քոլերային, սովին··· յետոյ հակառակ չարերու ազդարարութեան, անցնիլ Սիպերիա մաս մաս և քոլերայի ամենէն տարածուն շրջանին – այդ կանաչ աչքերով քոլերային··· յետոյ կ'անցնի Սախալին, ուր որոշած է տեսնել ու նկարագրել Թիարանը. ի՞նչ փորձ, և սակայն կը տոչորի այդ փափաքէն. «Կ'ուզեմ ապրիլ 6 ամիս այնպէս ինչպէս չեմ ապրած տակաւին». կ'ուզէ տեսնել աշխարհի ամենէն անիծեալ կղզին, ամենէն անժառանգ հողը··· կը վերադառնայ յոգնասպառ, ընկճուած բոլոր տեսածներէն, կրելով ծանր խոշոր պայուսակ մը նօթերու, փաստերու, որոնք օր մը պիտի կրեն «Սախալինի կղզին» վերտառութեամբ հատորներ, քլինիքի մը պէս անառարկելի վկայութիւններով։

Այս դժոխքէն վերջ դրախտի ճամբով վերադարձ. Հնդկաց ովկիանոս, Սէյլան, ուր կը վարձատրէ ինքզինքը արմաւենիի անճառելի ծառերով և պղնձագոյն կիներով։ Յետոյ կը ճամբորդէ Եւրոպա, կը տեսնէ Վիեննան, Փարիզը, «Կապոյտ աչքերով գրաւիչ Վենետիկը, որ քարէ կու տայ քեզի»։

Կը վերադառնայ Մոսկուա, «յոգնասպառ՝ 5 արար պարող պարուհիի մը և 8 նկար գծող նկարիչի մը պէս»։ Կ'երեւայ թէ իր յաջողութիւնները կարգ մը մարդոց կողմէ թշնամութիւն կը ստեղծեն իր վրայ «օ՜հ, այս մգլոտ գաղափարները»։ Գիւղ մը կը քաշուի և հաճոյքով կալուած մը կը գնէ (Թոլսթոյի համար քրէական մեղք մըն էր

(Շար. տես էջ 3)

ՀԱՆՐԱՔՈՒԷԻՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Ժողովուրդը զանգուածաբար «ԱՅՈ» ըսաւ Ազգային Միասնականութեան համար

Ինչպէս մեր անցեալ թիւով գրած էինք, Կիրակի, 21 Մայիս 1978, Եգիպտոսի ամբողջ տարածքին վրայ տեղի ունեցան հանրաքուէի գործողութիւնները։

Նախագահ Անուար էլ Սատաթ ժողովուրդը հանրաքուէի հրաւիրեց, իր կարծիքը արտայայտելու՝ երկրին ներքին ճակատին միասնութիւնը եւ ընկերային խաղաղութիւնը խանգարել փորձողներուն հանդէպ առնուելիք միջոցառումներու մասին։

Ներքին Գործոց Նախարար Պր. Նապաուի Իսմայիլի կողմէ եղած յայտարարութեամբ կը տեղեկանանք, որ շուրջ 11 միլիոն քուէարկելու իրաւունք ունեցող անձերուն 85,4 ./. տոկոսը մասնակցած է հանրաքուէին, եւ մասնակցողներուն 98,9 ./. տոկոսը «Այո» ըսած է, համաձայն գտնուելով նախագահին առաջարկած միջոցառումներուն, որոնք կը դատապարտեն դասակարգային պայքարը, շեղումը, անաստուածութիւնը, ատասպետութիւնը, ռամկավար սկզբունքներու շահագործումը, այն անձերը՝ որոնք քաղաքական կեանքը տակնուվրայ կ'ընեն եւ այն լրագրողները՝ որոնք Եգիպտոսի դէմ կը գործեն։

Այս առթիւ վարչապետ Մամտուհ Սալեմ յայտարարեց, որ հանրաքուէն ոչ մէկ կերպով չազդեր ռամկավարութեան իրագործման, ոչ ալ նոր կուսակցութեանց կազմութեան։ Բայց, աւելցուցած է ան, կուսակցութիւնները պարտին ենթարկուիլ այն երեք սկզբունքներուն՝ որոնք են. ազգային ճակատի միասնականութիւնը, ընկերային խաղաղութիւնը եւ ռամկավարական ընկերվարութիւնը։

ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏԻ ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒՆ

ՀՈԳԻՈՑ Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Քանի մը տարիներէ ի վեր համազգային տօնի վերածուած է՝ 1918 թուականին Սարտարապատի յաղթանակին տարեդարձը և ամենուրեք հայ եկեղեցիներուն մէջ կը կատարուի հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն՝ ի հանգիստ հոգւոց այն հերոսներուն, որոնք ինկան ազատագրական և ճակատագրական այդ կռուին ընթացքին։

Գահիրէի մէջ անցեալ Կիրակի, 21 Մայիս 1978, կ. ա. ժամը 11ին, յետ աւարտման Ս. Պատարագի կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն ի յիշատակ Սարտարապատի հերոսներուն։ Նոյն օրը նաեւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ազգային-հասարակական գործիչ ողբ. ընկեր Նուպար Պալաեանի մահուան 6րդ տարելիցին առթիւ, ինչպէս նաեւ ողբ. Կարինէ Փախչանեանի և ողբ. Արթին Թրայեանի մահուանց ա. տարելիցին առթիւ։

Պատարագեց և իմաստալից քարոզ մը խօսեցաւ Սուտանահայոց հոգեւոր հովիւ Արժ. Տ. Օշական Քհնյ. Աշըգեանը, որ արձակուրդով Պէյրութ իր համբորդութեան ընթացքին, քանի մը օրերու համար Գահիրէ կը գտնուէր։

Արժանապատիւ Տէր Հայրը իր քարոզին մէջ վեր առաւ Սարտարապատի ճակատամարտին անդրադարձը հայ ժողովուրդի պատմութեան և վերապրումի գծով ու ոգեկոչեց յիշատակը բոլոր անոնց՝ որոնք հերոսաբար մահացան այդ ճակատամարտին ընթացքին։ Իր քարոզին վերջաւորութեան, Տէր Հայրը անդրադարձաւ նաեւ սփիւռքի մէջ անձնազոհ այն հայերուն մասին, որոնք իրենց կեանքը հերոսաբար կը զոհեն ի նպաստ հայապահպանումի վսեմ գործին, ազգային և հասարակական իրենց ծանր աշխատանքներուն պատճառաւ վաղաժամ կը բաժնուին կեանքէն, ու նշեց անոնցմէ ողբ. Նուպար Պալաեանը, որուն մահուան 6րդ տարելիցին առթիւ եւս հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուէր այդ օրը։

Պատարագին երգեցողութիւնները կատարուեցան «Շնորհալի» երգչախումբին կողմէ, ղեկավարութեամբ Մօ. Եղ. Յակոբեանի և երգեհոնահարութեամբ Տիկին Շամիրամ Դարմանեանի։

Նշենք նաեւ, որ երկու ծաղկեպսակներ ուղարկուած էին Սարտարապատի հերոսներուն ի յարգանս, մին՝ Գահիրէի Ազգային Իշխանութեան անունով, իսկ միւսը՝ «Յուսաբեր»ի շրջանակին կողմէ։

Շնորհաւորական Հեռագիր Նախագահ Անուար էլ Սատաթի

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ներքոյիշեալ շնորհաւորական հեռագիրը, 15 Մայիսի պանծալի յեղափոխութեան առթիւ ղրկուեցաւ Եգիպտոսի իմաստուն եւ շատ սիրուած նախագահ, Տիար Անուար էլ Սատաթին։

Տիար Նախագահ,

Եգիպտոսի հայ հայրենակիցներու, մեր Թեմական Ժողովի անդամներու և իմ կողմէս Ձեզի և Ձեր միջոցաւ օրհնեալ Եգիպտոսի ժողովուրդին ու ամբողջ Արաբական աշխարհին համար, 15 Մայիսի Յեղափոխութեան առթիւ ընդունեցէք շնորհաւորութիւններ։ 15 Մայիսը փրկեց և սրբագրեց 23 Յուլիսի սկզբնական յեղափոխութեան վեհ սկզբունքները, յաղթանակ տանելով ուժի եպերելի կեդրոններուն վրայ։

15 Մայիսի յեղափոխութիւնը Եգիպտացի ժողովուրդին վերադարձուց իր արժանապատուութիւնը, ազատութիւնը, կորզուած փայլուն ապագան։ Կարողացաւ յաղթութիւնը տանիլ ամբարտաւանացեալ թշնամիին դէմ 10 Ռամատան թուականին, կործանելով թշնամիին անյաղթելի բանակ ունենալուն առասպելը։ Այս յեղափոխութիւնը սխալներ սրբագրեց, փառաւորեց Եգիպտոսի անունը, ընթանալով դէպի կանանչ յեղափոխութիւն։

Աստուած յաջողցնէ Ձեզ և Ձեզմով ժողովուրդին յոյսերը։ Ձեզ պահպանէ և շնորհէ երկար, առողջ կեանք, որպէսզի վայելէք Ձեր սկսած խաղաղութեան ճանապարհով իրագործելի պտուղներն ու արդիւնքները։

ԶԱՒԷՆ ԵՊՍ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՀԱՅՈՑ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

ԱՆՑԵԱԼԻ ՁԵՌԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐ

ԿՈՒՏԻՆԱՅԻ ՅԱԽՃԱՊԱԿԻՆԵՐԸ

Կոմիտաս Վարդապետ ինքնակենսագրութեան մէջ իր ծննդավայրը եղող Կուտինայի մասին (Քէօթահիա) կը գրէ.- Հին հայ ընտանիքներ հայկական Ջոր ցեղէն գաղթած են 17րդ դարու վերջերը Գողթն գաւառի Ցղնոյ գիւղէն։ Կուտինայի յախճապակեգործութիւնը վաղուց համաշխարհային համբաւ վայելած է, բայց մասնագիտական տեղեկութիւններ որոշ լոյս չեն սփռեր անոր ծագման մասին։ Կաստոն Միժէօն իր ուսումնասիրութեան մէջ ակնարկութիւն մը ունի, Կուտինան իբր հին եւ կարեւոր կեդրոն ներկայացնելով այդ արուեստին մէջ, իսկ Էվլիա Չէլէպի կը յիշէ Կուտինայի սկահակները, փարչերը ու կ'աւելցնէ՝ թէ քաղաքը երեք եկեղեցի եւ երեք հայոց թաղեր ունէր։

Այդ յախճապակիներէն հնագոյնը պաստառագի սրուակ մըն է, որ կը կրէ 1510 թուականը. կապոյտ եւ ճերմակ զարդանքով, ան մաս կը կազմէ Կոսմանի հաւաքածոյին եւ ուր կը կարդացուի «Ի յիշատակ ծառային Աստուծոյ Աբրահամ Քէօթահիացիի»։ Կարգ մը պատմական նուանումներ եւ գաղթեր կը յայտնեն արդէն այդ արուեստին հնագոյն բնոյթը։ Սելճուքեան շրջաններէ, Հայաստանէն Կուտինա անցած հայեր բերած են գուցէ բրուտներ, քանի գիտենք թէ յախճապակեգործութիւնը տարածուած էր արդէն Հայաստանի մէջ. Անիի աւերակներէն գտնուած են նմոյշներ, որ կը փաստեն այդ արուեստին զարգացումը Հայաստանի մէջ։ Նոյնպէս Երզնկայի պէս հայաբնակ կեդրոններ ունեցած են բրուտանոցներ։ Հաւանական է որ ապակեգործութիւնը ունեցած ըլլայ ընտիր նմոյշներ 14րդ դարուն իսկ Հայաստանի մէջ։ Կուտինահայ յախճապակեգործական նմոյշներ կան 18րդ դարէն առաջ, Երուսաղէմի Ս. Յակոբ վանքը։ Ս. Էջմիածնի դասերու երկու հանդիպակաց սիւներուն վրայ գտնուող երկու շարք քառակուսի զարդանկարներ, 1719 թուակիր։

Կը նշենք յիշատակութիւններ, ինչպէս՝ «Ի յիշատակ ի դուռն Յարութիւն, չինի Քէօթահիացի Աբրահամին և որդւոյն» կամ «Ի յիշատակ Քէօթահիացի Մուրատի որդի...» եւլն.։ Ըստ երեւոյթին Ս. Յարութիւն տաճարի նորոգութեան առթիւ նուիրուած են 1719 թուին Կուտինահայերէ։ Կը յիշուի նաեւ Եղիա վարդապետ Կեսարացիի անունը, որ 1712ին Ս. Յակոբայ վանքի եւ Ս. Էջմիածնի տաճարի ներքին պատերը զարդարել կու տայ Կուտինայի աղիւսներով։ Վենետիկի վանքին հնագոյն Կուտինահայ յախճապակի պնակը կը կրէ նաեւ 1719 թուականը Աբրահամ վարդապետի անունով։ Ս. Ղազարու հաւաքածոն կը ստանայ կարեւոր առաջնութիւն՝ Կուտինայի արուեստի անօթներու հաւաքածոյով մը։

Նիւ Եորքի մէջ Յար. Հազարեանի սեփականութիւնն է յախճապակեայ յիշատակարան մը։ Ս. Ղազարի մէջ կայ խնկաման մը, 1740ին շինուած, ուր կը յիշուի՝ «Ս. Սարգիս եկեղեցիին Աստուածատուրի որդի – Յակոբին»։ Կայ նաեւ վեցթեւեան հրեշտակի գըլուխը որ կ'երեւի կանթեղի գունտերուն վրայ։ Մեսրոպ Սրբազան Նշանեան հաւաքած է Ս. Տեղեաց վանքերէն հին կանթեղագունտեր ու փոխադրած Ս. Յակոբայ վանքապատկան հնութեանց մօտ։

Կան նաեւ կիսուածեայ գունտեր, դեղին կամ կանաչ, շինուած հաւանաբար մզկիթներու կանթեղներու համար։ Ս. Ղազարու հաւաքածոյէն կայ սափրիչի մեծարժէք կոնք մը, իբր աշխարհական անօթ, 1745ին շինուած։

Հետաքրքրական է, որ 1700ական թուականէն հայ, եկեղեցիները կը զարդարուին յախճապակեայ զարդերով։ Ինչպէս Նոր Ջուղայի Ամենափրկիչ վանքի տաճարը զարդարուած է ճոխապէս 1701 թիւը կրող յախճապակիներով։ Կայ՝ Մոգուց Երկրպագութիւն 1611 թուով – Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մուտքին։

Կը վկայուի, որ Սեբաստիոյ Ս. Նշան եկեղեցւոյ ներքին որմերը ու սիւները կիսով զարդարուած են Քէօթահիոյ յախճապակիներով։ Կը կարծուի նաեւ, որ Գաղատիոյ Ս. Աստուածածնայ վանքին տաճարի աւագ խորանը եւ ներքին պատերը զարդարուած են նոյն յախճապակիներով։

Կեսարիոյ Մունետասունի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մասին է որ, կը կարծուի, Արշակ Ալպոյաճեան գրած ըլլայ, երբ կը վկայէ թէ անոր աւագանի սեղանին ատիճանին վրայ կան Կուտինայի յախճապակեայ արձանագրութիւններ։ Նոյնպէս Կեսարիոյ Ս. Կարապետի գերեզմանի մատուռն ալ զարդարուած է հին յախճապակիներով։

Վենետիկի վանքին ուրիշ արժէքաւոր նմոյշներէն է երկարավիզ սափոր մը – Գույումճի զադէ Խոճա Րըմա, Մուհարէմ 1214, որ կը համապատասխանէ 1799 թուոյն։

Հոս-հոն, եւրոպական հաւաքածոներու մէջ կը յիշուին յախճապակեայ իրեր։ Հալէպի Ս. Քառասնից եկեղեցին ալ ունի նըմոյշներ հայերէն արձանագրութիւններով, կրած 1711 թուականը։ Այս նիւթերը որ դիւրաբեկ են, դժուար կը թուի որ մեզ հասած ըլլան բաւական թիւով։ Եկեղեցիներու մէջ նոյնիսկ կարելի է հանդիպիլ նորոգուած անօթներու։

Եւրոպական նրբարուեստի սիրահարներու պահանջը կարեւոր է եղած Կուտինահայ յախճապակեայ դասի սուրճի եւ թէյի գաւաթներու համար։ Անոնց նըրբութիւնը մղած է Ֆրանսացի հընագէտ մը կոչելու զանոնք Չինապակի։ 17րդ դարու վերջերը Ֆրանսայի մէջ կը ջանային պատրաստել այդ չինապակիները։

Կուտինահայ յախճապակիներու հնութեան արժէքի խնդրով աշխարհ հազիւ յիսուն տարի է որ սկսած է հետաքրքրուիլ։

Փարիզ, 1977 **ԶԱՐԵՀ ՍԱՐԵԱՆ**

(Ամփոփոյթ՝ քաղուած Ե. Բիւրատեանի ուսումնասիրութենէն, որ լոյս տեսած է Ս. Ղազար, 1947ին, մէկ հանդէսի մէջ։)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Կեդրոնական Վարչական Ժողովը, այսու կը հրաւիրէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամները ներկայ գտնուելու 65րդ Ընդհանուր Ժողովին, որ պիտի գումարուի Շաբաթ, Սեպտեմբեր 30, 1978, առաւօտ ժամը 10ին, Առաջնորդարանի Կիւլլապի Կիւլպէնկեան Մշակութային Կեդրոնի Գավուքճեան Սրահին մէջ, 630 Սեքընտ Էվընիւ, Նիւ Եորք, Ն.Ե., ԱՄՆ։

Ներկայս 65րդ Ընդհ. Ժողովին համար տրուած միակ հրաւիրագիրն է։ Կը խնդրենք հետեւաբար Միութեան յարգոյ իրաւասու անդամներէն, որ անձնապէս Ժողովին ներկայ ըլլան վերոյիշեալ թուականին և կամ ամենէն ուշը մինչեւ Սեպտեմբեր 6, 1978, իրենց փոխանորդագրերը յանձնեն Հ.Բ.Ը. Միութեան Ընդհանուր Տնօրէնին, կամ զանոնք ղրկեն հետեւեալ հասցէին.–

Armenian General Benevolent Union
Central Board of Directors
628 Second Avenue, New York N. Y. 10016

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ներկայացում և վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր տեղեկագրի։
2. Ներկայացում և վաւերացում 1977 տարեշրջանի ընդհանուր հաշուետուութեան։
3. Մասնակի ընտրութիւն Կեդրոնական Վարչական Ժողովի։
4. Մասնակի ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի։
5. Առաջարկներ և թելադրութիւններ։
6. Գնահատանքի բանաձեւեր։

Ի ԴԻՄԱՑ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

Ր. Ք. ԿՐԵԿՅՐԻ — Ատենադպիր
Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Ատենապետ

Մայիս, 1, 1978
Նիւ Եորք, Ն. Ե.

Ծանօթ. – Կը խնդրուի իրաւասու այն անդամներէն, որոնք չեն կրնար անձնապէս ներկայ ըլլալ Ընդհանուր Ժողովին, իրենց փոխանորդ նշանակել ուրիշ իրաւասու անդամներ։

ԱԿՆԱՐԿ

ԸՆԴ ԱՍՏԵՂՕՔ Ի՞ՆՉ ԿԱՅ ՍԻՐՈՒՆ...

Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան։

Իր եղբայրութեան ձօնն է՝ որ դարէ մը ի վեր կ'արձագանգէ մեր հոգիին մէջ։

Պարզ բայց համայնական քերթուած մը, որ կը գերազանցէ բնութեան լարերը, կոյսի մը հընչեցուցած փափուկ քնարը, թըռչուններու սիրազեղ նուագը, և եղբայրութիւնը կը նուիրագործէ ամբողջ տիեզերքի մէջ։

Կ'ըսէ՝ թէ պէտք է ձեռք ձեռքի տալ և ջնջել մրրիկը, համբոյրով մը վանել բախտին պատրաստած դաւերը, արցունքի ցօղով մը սրբել ալեւորած մօր մը սրտին վէրքերը, միասին լալու և միասին երջանկանալու համար։

Կ'ըսէ վերջապէս՝ թէ պէտք է համախառնենք մեր ճակտին քրտինքը, մէկ բազուկ ըլլանք և իրարմով ամբողջանանք, մեր երկնապարգեւ հունձքը քաղելու համար, ու կը կրկնէ.

— Ընդ աստեղօք ի՞նչ կայ սիրուն, քան զանձկալի եղբայր անուն։

ՄԻՍԵՐՈՆԱԿ

ՐԱՖՖԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ 90 ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ
«ՁԱՅՆ ՏՈՒՐ ՈՎ ԾՈՎԱԿ»Ի ՅՕՐԻՆՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՅՈՒՇ ՄԸ

ԽՈՍՐՈՎ ԹՈՒԹՈՒՆՃԵԱՆ

Ստորեւ, որպէս յօդուած իմ յուշերէն «Հսկաներու հետ դէպի Աղթամար», վերնագրով գլուխէն հատուած մը, *Անմահներու հետ Վասպուրական աշխարհին մէջ*, հատորէն, որ տպագրուած է Պէյրութ, 1974 թուին, Սեւան տպարանէն։

«Յաջորդ առաւօտ միջօրէի ժամին էր որ նաւահանգիստ կ'իջնէի, վանքը կարծես թէ դատարկուած ըլլար։ Իշխան և Առաքել աղան (Կայծակ Առաքել) *մեկնած էին Շատախ.* Արամն *ու* Վռամեանն *ալ, Դալի Ղազարի ուղեկցութեամբ շրջագայութեան ելած էին զօրքով։*

Միակը «հսկաներէն»՝ որ վանքը մնացեր էր Արմէն Գարոն *էր, որուն հետ նաւակով, ներքսի տունը, այսինքն Աղթամար կղզին այցելութեան կ'երթայինք։*

Երկու հուժկու երիտասարդներ կը թիավարէին նաւակը, որ փոխանակ դէմի ճամբան բռնելու, Առտէր կղզիի առջեւէն կ'անցնէր, ծովու հոսանքէն խուսափելու համար, թէեւ երկարաձգելով ճամբան։

Մինչեւ Ներսի տուն *հասնիլը, երկու անգամ կը յիշեմ, պզտիկ պիտի մնայի* Պանք Օթթոմանի *հերոսին առջեւ։*

Նաւակը նստելուս, կողքիս շարուած կը տեսնէի քաթայի *մեծութեամբ հացիկներ, և ձեռքս երկարած երբ բերանս կը տանէի,– Զգոյշ եղիր, մեր տղայ, սիրտդ կրնայ խառնուիլ, չորցած սեր է,– ըսած էր, մինչ ես խանդավառուած, քանի մը հատ կը շտապէի իրար ետեւէ մաքրել։ Ի՞նչու պիտի զգուշանայի, կ'ըսէի ինքնիրենս։ Ի՞նչ պիտի ըներ ինծի հաց սերը։*

Բայց քիչ անց, երբ սկսեր էի սիկար սիկարի վրայ ծխել, «Ըը արդէն բռնուեցար» դիտել կու տար։ Արդարեւ սիրտս կը խառնուէր, կարելի չէր ծածկել, իրաւունք ունէր։

Առտէր անմարդաբնակ կղզիին առջեւն էինք հասեր, ուր կը ծփային աղաւնիներ, սովորականէն մեծ կազմուածքով և քով քովի շարուած։

Ես կը շտապէի, ի տես թռչուններու, հանել մէջքէս կախուած մաուզէրը և կրակել անոնց վրայ։ Բայց զարմանալի բան, աղաւնիները չէին փախչեր, հակառակ կրակոցին, մինչ Արմէն Գարոն, քմծիծաղը քթին տակ, ինծ կը հասկցնէր թէ պարապ էին իմ կրակոցները, Առտէր կղզիին աղաւնիները–ո՛չ տեսողութիւն ունէին և ո՛չ ալ թռչելու կարողութիւն, և թէ անմարդութիւն *էր անոնց վրայ կրակել։*

Բայց ո՞ր տեղէն գիտէր այդ բաները։ Ուսուցչի սաստէն շլմորած աշակերտի նուաստացած դիրքին մէջն էի, խղճացած ու վհատ։

«Ոչինչ, մեր տղայ, կը մեծնաս, կը սորվիս», կը շտապէր ինծ մխիթարել, «ես ալ քեզի պէս անփորձ երիտասարդ էի երբ Եւրոպա ուսանելու կ'երթայի»։ Մեծահոգի էր ան, և կազդուրիչ խօսքերով կարծես թէ մոռցնել կու տար իր հեգնանքը, բայց իրաւացի դիտողութիւններու թողած տպաւորութիւնը։ Շատ ուրախ էր որ Եւրոպա, Զուիցերիա կ'երթայի, ուր կ'ապրէր տարիներէ ի վեր Մանուշ *իր կինը, մանչուկին հետ։ Ղարաբաղցի էր.* Մելիք Բէկլարեան *տոհմէն իր կինը, որ բժշկութիւն կ'ընէր, աւարտական՝ Ժընեւի համալսարանէն։*

Մօտ ժամ մը միայն հասած էինք կղզիին ափը, որ վանքին նաւամատոյցն էր, ժայռերու մէջ աւազան մը, ուր կը կապէին նաւակը, և մեզի ներսի տուն կ'առաջնորդէին մեր ծեր թիավարները, որոնք վանքի մշակներն էին։

Ներսի տուն *ըսուածը վանական քով քովի խուցերն էին, ուր մեզ կ'ընդունէր ծերունի Վրթանէս վարդապետը։ Այնտեղ ներսի տուն միասին կ'ուտէինք մեր հետ բերած ուտելիքները, և ապա կ'այցելէինք եկեղեցին, որ հայ ճարտարապետութեան գլուխ գործոց մըն էր, իր գմբէթով, կառուցուած Արծրունեաց Գագիկ թագաւորի օրով, 10րդ դարուն։*

Ծերունի վանականը, հակառակ տարիքին, պահած էր լեռնականի աշխոյժը։

Ան մեզ կը պտտցնէր կղզիին բոլոր տեսարժան վայրերը։

– Կռնակնին այս ժայռին տուած, կը հանգստանային Անդրանիկն ու հետեւորդները, 1904ին, կ'ըսէր ան, մատով ցոյց տալով քարայրը, երբ թրքական թնդանօթը կը ռմբակոծէր կղզին, դիմացի Մոխրաբերդի *ափէն։*

Կը ցաւէր ծերունի վանականը պատանի աշակերտին համար, որ լողալով դուրսի տունէն կղզին եկած էր տեղեկատուի դերով և վերադարձին, թուրք զօրքի արձակած գնդակներուն զոհ գացեր էր։

– Այստեղ,– կ'ըսէր, Անդրանիկն էր, հեռադիտակը ձեռքին, կողքին՝ Քեռին, Մոկացի Գրիգոր, *Սեպուհ և Սմբատ, աւելի հեռուն ալ Գէորգ Չաւուշը նստած էր, Սասունցի հետեւորդներով շրջապատուած։*

Ափսոս Գէորգ Չաւուշ, միւսներուն նման ան ալ ողջ մնացած էր, եթէ սասունցիութիւնը չի բռներ անպայման երկիր վերադառնալու, կը յարէր ծերունի վանականը, որուն խօսքերը յայտնապէս կը յուզէին Պանք Օթթոմանի հերոսը։

– Ձեզի պիտի տանիմ հիմա սա դիմացի ժայռին գլուխը, մատով ցոյց տալով, որ Րաֆֆիի քարն *է, կ'ըսէր, ուր երկնեց մեծ վիպասանը «Ձայն տուր, ով ծովակ» նշանաւոր երգը։*

– «Ես այն միջոցին պատանի էի, երբ Խաչատուր Կաթողիկոսը ինծի յանձնարարած էր ուղեկցիլ վանքը այցելող պարսկահայ երիտասարդին, ասկէ աւելի քան յիսուն տարի առաջ»։

«Կղզին շրջելու ընթացքին,– կը պատմէր ծերունի վանականը,– մեզի անյայտ էր այցելուին ինքնութիւնը։ Միայն գիտէինք որ Խրիմեանի պարբերականին աշխատակիցն էր, պարսկահայը, Մելիք Զատէ *անունով, ու կը խնդրէր ինծմէ զինք պահ մը մինակ թողուլ, մինչեւ որ վերէն ինք կանչէր։*

– «Երկար ժամեր սահած էին բայց մեր հիւրը վեր կենալու ոչ մէկ նշան ցոյց կու տար, անհանգիստ՝ իր պահած լռութենէն, ես վեր կը բարձրանայի, ուր զինք ձգեր էի, մանաւանդ որ արեւը արդէն մար մտած էր և մթնելու վրայ էր։

– «Նստած կը գտնէի նոյն տեղը, անշարժ, աչքերը արցունքոտ, և թերթիկներ շուրջը ոտքերուն, ու շարունակելով։

– «Երբ իրեն կը յիշցնէ որ

(Շար. տես էջ 3)

ԱՆՏՈՆ ՉԵԽՈՎ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

ատրիա)։ 1892էն սկսեալ քիչ մը հանգիստ գտած է Մելիքովոյի մէջ. իր նեղութիւններուն մէջ միշտ երազած էր գիւղական տուն մը ունենալ «եթէ գարունք տեսնեմ, անհունօրէն կը փափաքիմ որ միւս աշխարհին մէջ դրախտ մը ըլլար», կ'ըսէ։

Առաւօտեան ժամը 4ին կ'ելլէր, ինքն իր պարտիզպանը, ծխնորբը բայց նոյնպէս բժիշկը, միշտ կապուած բժշկութեան, խօսիւն Տենեակհին, Վալւխոբաճ...» տխուր ... տխո՞ւր, բայց ոչ. անշուշտ մեծ բան մը չէ զարմանալ, բայց պէտք է խորհիլ թէ ի՛նչ էր 50 տարի առաջ, և յաղթանակի աղաղակ մը արձակել Քոխի գիւտին համար. «Մը համար՝ Քոխին և կը փառաբանեմ զԱստուած»։ Թոքախտին մասին կարգ մը մարդոց կը թուի թէ լաստուածի մը ուղեղէն դուրս ելած է, բայց գիտակից անձեր կը տեսնեն թէ վերջին 20-տարիներու ընթացքին բնական հետևանքն էր ան չարաչար աշխատութեան, նկատելի է յառաջդիմութիւնը··· Իսկ այսօրուան ուսանողներուն համար ծիծաղելի է 20-տարուան միջոցը···» Օ՛հ, անտարակոյս չկայ խեղճ Ջեխովին համար, ատիկա պիտի ըլլայ 50-տարի վերջ, զալիքն է այդ և Ջեխով գիտէ այդ բանը:

Մելիքովոյի մէջ Ջեխով զաւառի բժիշկն է, Պոլզակեան իմաստով՝ բժշկական ծրագիրներ, առողջական ուսումնասիրութիւն, ճամբաներ··· ատեն ատեն ալ նորէն թոքերն, նորէն սովը···: Իրիկունները, խոնջէնք կայ հոգիին մէջ, «հոգիս յոգնած է», կ'ըսէ, սարսափելի բան է երբ մարդ ինքզինքին չի պատկանիր: Միայն հիւանդներու մասին խորհիլ, գիշերը երբ շուները կը հաչեն, ընդոստ արթննալ. Մէկը կայ որ դուռը կը զարնէ. Օ՛հ քաղաքը երազութիւն, բանաստեղծութիւն, ո՞ւր էք դուք»։

«Գիշեր ցերեկ նոյն յամառ գաղափարը կը հալածէ զիս, պէտք է գրեմ, պէտք է··· Կը գրեմ անդադար, կարծես ժամանակը կը մղէ զիս, չեմ կրնար ուրիշ կերպ ըլլալ···: Կը տեսնեմ ամպը, որ կ'անցնի և դաշնամուրի կը նմանի··· Իսկոյն կը կարծեմ թէ պէտք է տեղ մը յիշատակեմ զգացումներուս մէջ այն ամպը՝ որ դաշնակի մը ձևն ունի··· Հելիոտրոփ կը հոտոտեմ, միտքիս մէջ կը գրոշմեմ այդ անուշահոտ ծաղիկը. Այլեւ կիներու նախընտրած գոյնը, յետոյ զայն պէտք է նկարագրեմ ամառնային գիշեր մը-ի նկարագրութեան մէջ» Իսկ հասարակութիւնը կ'ըսէ. «Այո, աղուոր է, բայց հեռու Թոլսթոյի գրածէն··· այո, հիանալի է բայց նուազ, Հայր ու որդի Թուրգենիեւին», ու երբ մեռնիմ, բարեկամները անցնելով շիրմիս քովէն պիտի ըսեն. «Հաւ գրագէտ մըն էր, բայց ոչ Թուրգէնիեւ չափ»։

Ահաւոր էր Ջեխովի անողոք ինքնաքննադատութիւնը. Ինքն ալ կը կասկածէր ինքզինքէն և միշտ կը խորհէր թէ օր մը իր գործերը պիտի մոռցուին: Կը գրէր ամէն տեղ, կառքի մէջ, լոգանքի ատեն, ծխնորութեան միջոցին.

Ի՞նչ բանի մասին կը գրէր. ամէն բանէ և ոչինչի մասին. «պիտի գրեմ ինչ բանի մասին որ ըլլայ, նայեցէք սա մոխրամանին. կրնամ վաղը իսկ պատմըւածք մը գրել, որ պիտի կոչուի ՄՈԽՐԱՄԱՆԸ»։

Ջեխովի Թատրոնին մէջ Նինայի համբաւաւոր մենախօսութիւնը տեղի տուաւ արտակարգ քննադատութեան մը: Թոլսթոյ կ'ըսէր. «Բացարձակապէս բան մը չարժեր, Իպսէնի թատերգութեանց պէս գրուած է, ես Շեքսփիրն ալ չեմ սիրեր, իսկ Ջեխովի գրածները անոնցմէ աւելի գէշ են»։

Ջեխով դառնացած՝ բան մը չըսեր, Փեթերսպուրկի փողոցներուն մէջ կը թափառի այդ գիշեր։ Ա՛հ ի՞նչու հեռացեր էր Մելիքովոյէն, ուր առաջին ծիւնը պիտի իյնար։ Սովորականին պէս ոչ մէկուն խրատին մտիկ ըրած էր, լաւ չէր խրատներ ընդունիլը։ Եթէ մարդ սխալի, միայն իրեն պէտք է պատկանի իր յանցանքը:

Ու Ջեխով չէր սխալած։ Երկու տարի վերջ նոյն խաղը կը յաղթանակէր։ Յաղթանակը կը տևէ մինչև այսօր։

Յաջողութիւնը պիտի չփոխէ զայն, միշտ առանձին պիտի մնայ, քիչ մը տխուր, սկեպտիկ, անտարբեր։ «Անտարբեր ծնեին են պէտ». կ'ըսէր Կորքի անոր համար։

«Այս աշխարհի մէջ անհրաժեշտ է անտարբեր ըլլալ. միայն անտարբեր անձերն են որ կարող են իրերը յստակ տեսնել, ըլլալ արդար և աշխատիլ··· պէտք է աշխատիլ և մնացածը սատանան թող տանի» կ'ըսէր Ջեխով։

Հակառակ բոլոր ջանքերուն, չի կրնար յակիլ Թոլսթոյի կողքին, այս կամ Թոլսթոյի. մերժել յառաջդիմութիւնը և վերադարձ մուժիկի սովորութիւններուն։ Ջեխովի երակներուն մէջ ալ կը հոսի մուժիկի արիւնը, բայց անոր առաքինութիւնները չեն հետաքրքրեր զինքը։ Թոլսթոյի գրական հանճարին վրայ հիանալով հանդերձ, սապէս կը հարուածէ զայն. «Սատանան տանի այս աշխարհի մեծերուն փիլիսոփայութիւնը. բոլոր իմաստուններն այնքան բռնակալ են՝ որքան զօրավարները և նոյնքան քիչ քաղաքավար և նոյնքան փափկանըկատ. որովհետև վստահ են թէ անպատիժ պիտի մնան. Դիոգինէս կը թքնէր մարդոց երեսին և վստահ էր թէ բան մը պիտի չվտանգէր զինքը։ Այդ միջոցին էր որ գրեց Թիւ 6 Սրահը արտակարգ նորավէպ մը: Գաւառական հիւանդանոցի մը մէջ կը տիրապետէ հիւանդապահ մը գինով, կոշտ։ Բժիշկը ուշադրութիւն չի դարձներ, չի հետաքրքրուիր··· այս սրահը փուժերներով և Թափնիներով շըրջապատուած բակի մը խորն է, որ վերապահուած է կարգ մը մտային հիւանդներու, որոնք անծանօթ են իրականութեան։ Բժիշկը կը ջանայ համոզել հիւանդները՝ թէ այս աշխարհին մէջ ամէն բան յարաբերական է. պէտք է ընդունիլ թէ կարելի է ազատ ըլլալ բանտին մէջ, թէ մարդ կրնայ այնքան երջանիկ ըլլալ Թիւ 6 սրահին մէջ՝ որքան պիտի ըլլար պալատի մը մէջ։ Ասոնք Թոլսթոյի մխիթարական խօսքերն են. յետոյ կամաց կամաց բժիշկը կը տեսնէ իրերը ուրիշ աչքով, կը հետաքրքրուի խեղճ յիմարներով, կ'ուզէ օգնել անոնց, բարելաւել անոնց ճակատագիրը··· ամէն մարդ կը զարմանայ, կը նուաստանայ։ Կ'ամբաստանեն բժիշկը յիմարութեամբ և կ'արգելափակեն զայն... Թիւ 6 սրահին մէջ։

Ամբողջ Ռուսիա իր ուզած ձեւովը մեկնաբանեց պատմըւածքը։ Թոլսթոյական քննադատութի՞ւն, վարչաձեւի քննադատութի՞ւն, ուր 6 Թիւ սրահը կայսրութիւնը պիտի ըլլար. ամէն պարագայի տակ կ'երեւայ թէ 6 թիւ սրահը-ին պատճառաւ սովետական ուղղափառութիւնը յաջողեցաւ Ջեխովը մարքսիստ մը վերածել։

Հակառակ իր ընթերցողներուն ցանկութեան, Ջէխովի գործը չուզեր ուսուցանել, չուզեր ծառայել. ոչ անուրջներ, ոչ սուտ, ոչ խոստում: Դէշ բան է որ արուեստագէտ մը յանձնուի իրեն անծանօթ խնդիրներուն։ Մենք մասնագէտներ ունինք ամէն սեռի համար, անոնց կ'իյնայ դատել դրամագլուխի փոփոխութիւնները, արբեցութեան վնասները, կանանց հիւանդութիւններ եւայլն: Գալով քաղաքականութեան, գրագէտները պէտք չէ զբաղին անով, բացի երբ խնդիրը ինքզինքնին պաշտպանել է անոր դէմ, ու ինչ որ ըրաւ Ջեխով իր ամբողջ կեանքի ընթացքին։ Ամբողջ այսպէս մեկուսացած յեղափոխական սարսափէն, փախաւ իտէալապաշտներէն, երթալ յանձնուելու համար այն սիրելի իրապաշտ Սուվարինին, որ Ջեխովի և գրականութեան ջերմ սիրահարն էր, անօրէն՝ ռուսական ամենամեծ թերթին և իր ժամանակին ամենէն ատելի նկատուած մարդը։ Անո՛ր է որ Ջեխով պիտի գրէ իր ամենէն մերկ, չկեղծուած նամակները, անոր քով է որ պիտի հրատարակէ իր գործը...։

Այո, անտարակոյս Ջեխով եղաւ մարդատեաց մը, հեգնող, պաղ, բայց ծիւնին պէս անտարբեր։ Իրա՞ւ։ Ոչ բոլորովին, որովհետև ամբողջ կեանքին մէջ ան պիտի հնազանդի գլխաւոր ծգտումի մը, զուրք, ամենազօր և թաքուն զուիթը: Պիտի հասնի բոլորին կարիքներուն, պիտի օգնէ իր ստահակ եղբայրներուն, Մելիքովոյի մէջ պիտի պարըսպարէ իր հայրը, պիտի զբաղի իր դրացիներով, գիւղացիներով, հիւանդներով։ Պիտի երթայ մինչև Սախալին··· ի՞նչու։ Որովհետև պէտք է. ահա ամէնը, և ոչ մէկ վարդապետութիւն, ոչ մէկ երազ···։ Ամբողջ իր համակրանքը կ'երթայ դիտողութեան և փորձառութեան վրայ հիմնուած կարգապահութեան, բնական գիտութիւններու բժշկութեան կը հաւատայ, թեքնիքի յառաջդիմութեան, համբերատար բարելաւումի և թերևս որոշ երջանկութեան մը···։ Բայց ասիկա «թերևս օժիտը պիտի ըլլայ մեր հեռաւոր թոռներուն» կ'ըսէ Ջեխով:

* * *

1899: Այս դարուն վերջն էր որ ծնաւ Պալզաք։ Ջեխով հիւանդ է. այլեւս պիտի չըլլայ Մելիքովոյի ծխնորութիւնը, Մայիսի գեղեցիկ ամիսը·· առանձին է մեծ վիլլայի մէջ։ Նորութիւն չէ իրեն համար, երբ կ'ըսէր. «Նոյնն է, առանձին ապրեցայ և առանձին պիտի պառկիմ գերեզմանիս մէջ»։ Բայց կը ձանձրանայ, հեռու է Մոսկուայէն, հեռու թատրոնէն։ «Առանց խավիարի և առանց կաղամբի թացանի»։ Առաջին անգամ ըլլալով սիրահարուած չէ՞ արդեօք: Ան ըսած էր. «Կիները կ'առնեն այրերու առոյգ երիտասարդութիւնը, բացի իմինէս»: Իրաւ էր մինչև Օլկա Նիբբէրը։

(Շար. տես էջ 4)

ՍԱՐԸ ԷՖԷՆ

ՎԱՐԴ ՀԱՋԸՐԵԱՆ

Մինչեւ յօնքերը ծածկած քասքերը՝ դէմքին կէսը ստուերին մէջ ձգած էր։ Այդ ստուերին մէջ, աչքերուն տեղը երկու մութ գիծեր՝ ծերունիին դէմքին դրոշմած էին աչազուրկ մարդու անկենդան արտայայտութիւնը: Բայց արեւէն խանձած ցցուն քիթը, եւ աւելի վար, յարաշարժ շրթունքները, անոնց մէջ եւ դէպի վար կախուած մխացող ծխիկը, ցոյց կու տային թէ այդ խորունիլակի ննջող մարդը կ'ապրէր։

Գիւղին ծերուկ կարճավաճառն էր, իր տարօրինակ արտաքին երեւոյթովը, անծոռնի եղջրներովը իրմէ հեռու վանած էր միշտ, երախաները։

Դռնէ դուռ կար բաշխած ատենը, երբ հեռուէն նշմարէր օղաքը, սպառնալից բռունցքը օդին մէջ շարժելով, «կորսուեցէ՛ք, լակոտներ» կը պոռար:

Տարօրինակ, վախազդու մարդ էր, ծերուկ Սարը Էֆէն:

Առուսեակ հարսը, դեռ նոր փոխադրուած էր այդ գիւղը. Դրացի կիները խորհուրդ տուին իրեն, որպէսզի նորածին մանկիկին կարը Սարը Էֆէէն գնէ. «Զղայն է, բայց անխարդախ կար մը ծախէ» ըսին: Ան ալ կարճավաճառ Սարը Էֆէին դիմեց.

— Տեսէ՛, մանկիկիս համար կար տո՛ւր, ամա՛ն բարակ ըլլայ, զօրաւոր ըլլայ,- ըսած եղաւ.

Սարը Էֆէն զայրոյթով պոռթկաց.

— Երէ չես վստահիր ինծի, ուրիշին դիմէ, քեզի կար չեմ ծախեր-, ըսաւ ու քալեց.

Առուսեակ հարսին լեզուն բռնուեցաւ, շփոթեցաւ։ Բարեբաղդաբար, դիմացի տան բաց պատուհանէն նայող հեռաւոր կին մը միջամտեց, «Սարը Էֆէ, ամօթ է, ի՞նչ գիտնայ թէ ո՞վ ես, ի՞նչ գիտնայ թէ ուղիղ, խղճամիտ մարդ ես ու անտարակ կար կը հայցնես գիւղին երախաներուն։

Սարը Էֆէն, անհասկնալի բաներ մռլտալով, դէպի իրեն երկարած ամանին մէջը պարպեց բերնէ բերան կարով լեցուն չափին պարունակութիւնը: Այդ կարով սնանեցաւ ու մեծցաւ Առուսեակին մանկիկը։

Երբ Սարը Էֆէն տարօրինակ բնաւորութեամբ մարդ մըն էր, Առուսեակ հարսն ալ բարեմիտ, եւ ազնիւ կին էր։ Բաւական ատեն է վեր ինքնիրեն կը մտածէր, թէ ի՞նչպէս իր երախտագիտութիւնը յայտնէր ծերուկ կարճավաճառին: Ծերունիին գլխարկը հինցած ու մաշած էր: Առուսեակ որոշեց ընելիքը. իր ձեռքովը հիւսեց բուրդէ գլխանոց մը եւ վզնոց մըն ալ, տաք սուփ ալ լեցուց սեւակի ծխիկ գնեց ու զաւակը գիրկը, գնաց Սարը Էֆէին տունը: Ի՞նչ տուն, ծուռիկ մուռիկ, խարխլած խրճիթ մըն էր, դրանը վրայ զանգակ չկար, որով Առուսեակ ստիպուած, ձեռքովը բռնկահարեց ու դուռը ինքն իր վրայ ճռնչելով կռնակի վրայ բացուեցաւ: Սարը Էֆէն, անհանգիստ երեւոյթով, իր դիմացը երեւցաւ: Մէկ ձեռքով աչքերը, միւս ձեռքովը քիթը բերանը գոցած էր:

— Գնա՛, կորսուէ, կի՛ն. մայր ու զաւակ աչքիս չերեւա՛ք, պոռաց.

Խեղճ Առուսեակը, անհաղորդ մնացուեցաւ. ետ ետ ընկրկեցաւ, յետոյ վազեց հասաւ պարտէզին դուռը, հոն կեցաւ, գլուխը դարձուց եւ յուզուած, դողահար ձայնով, ըսելիքը ըսաւ:

— «Քեզի երախտագիտութիւնս յայտնելու համար, բուրդէ գլխարկ ու վզնոց հիւսեցի, ծխիկներ գնեցի ու զաւակիս հետ դուռդ ափ առի եւ դուն քիթս խօսքերով վռնտեցիր զիս. Այս ի՞նչ տարօրինակ ընդունելութիւն է: Ընծաներս ո՞ւր կը ձգեմ, ա՛ռ զանոնք»։ Պզտիկ մեկներ, երբ լսեց խուլ հեծկլտանք մը: Առուսեակ բարի կին էր. սիրտը վեր ելաւ, ետ դարձաւ, մօտեցաւ.

— Ի՞նչ եղաւ քեզի, ի՞նչ ունիս Սարը Էֆէ, գամ ու օգնեմ քեզի:

— Ո՛չ, ո՛չ, մի՛, մի՛ մօտենար ինծի, հեռու կեցի՛ր, բայց մտիկ ըրէ,- հառաչեց, Սարը Էֆէ.

Մէկ ձեռքովը ծածկած էր աչքերը, միւս ձեռքովը, քիթը բերանը:

«Ժամանակին գեղեցիկ տղամարդ էի, խարտեաշ մազեր, կապոյտ աչքեր ունէի. Վարպետ նշանաւոր ոսկերիչ մըն էի. Նոյնուածքս անսպառ, նշանաւոր էր: Յաճախ, կանանց համար ընկերներուս կ'ըսէի, «քաւ է որ աչքս սեւեռեմ քչող քչունին ու ան, քաւալեզնոր վար կ'իյնայ»: Օր մը դրացիիս գեղեցիկ նայեր ու մեղրածոր քուզերուն զօռք հիւսէր էի: Ասեն մը վերջ, գեղեցին չորցաւ: Աս ու ան, «Սարը Էֆէ, աչքիդ եկաւ» ըսին: Այդ դէպքէն բաւական ժամանակ վերջը, սաս սիրելի բարեկամիս, Ալիին կայսռ ձին սատկեցաւ, ու երկիր աս ու ան եւ ընկերներս ա՛լ, «Սարը Էֆէին աչքին եկաւ» ըսին։

«Ալին հաւատաց, ինծի հետ զժտուեցաւ, ընկերներս ալ հեռու կեցան ինձմէ. Ես ինքս ալ հաւատացի աչքերուս, ունեցած աղիտաբեր զօրութեանը։

«Ի՞նչպէս թէ չեմ սիրեր երախաները եւ բոլոր մարդիկը, անտարակոյս թէ կը սիրէի, կը սիրեմ, բայց, վախով համակուեցայ: Հա՛պա, եթէ աղիտաբեր ըլլայի: Հա՛պա, եթէ մանուկներուն գլխուն փորձանք ըլլայի. Անհա՛ւատալիք ինչպէս փախայ մանուկներէն. Աղիտաբեր զօրութեանս մտածումը, հոգիիս վրայ քար պէս ծանրացաւ; ննջեց ու ինքզինքս զրկեցի օղաքը սիրելու վայելքէն. Հիմա հասկցա՞ր թէ ի՞նչու խոյս կու տամ մանուկներէն ու կը տանջուիմ: Չեմ ուզեր որ անոնց վնաս հասնի, եւ որպէսզի չմօտենան ինծի, սպառնալիքներ, լուտանքներ կ'արձակեմ անոնց հասցէին:

«Շնորհակալ եմ նուէրներուդ համար, Աստուած չար աչքերէ պահէ ու պաշտպանէ զաւակդ»:

Առուսեակ հարսը, չափազանց յուզուեցաւ. Արցունքները գլորեցան զաւկին այտերուն վրայ. Մանկիկն ալ, լալ ու ճչալ սկսաւ:

Սարը Էֆէն, մէկ ձեռքը աչքերուն վրայ, միւս ձեռքովը քիթը բերանը ծածկած, կեցած էր բակին սեմերուն մէջ. Մէկէն պոռաց.

— Ի՞նչ կեցեր ես, կին, [illegible], հեռացի՛ր. չըլլայ թէ փորձանքիմ, աչքերս բանամ ու համբուրեմ զաւակդ։

ՌԱՖՖԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ

(Շար. Բ. էջէն)

մութը իյած էր, ան ընդոստ ոտքի կը ցատկէր, կը հաւաքէր թուղթերը, և ներողութիւն խնդրելով կը հեռանար ինծմէ... կ'աւարտէր խօսքը ծերունի վանականը, որ տարիներ յետոյ միայն յայտնի պիտի դառնար զաղտնիքը։

Ռաֆֆին էր այդ մարդը, որ Աղթամարի կղզին, ժայռի վրայ նստած, երկնած էր հայրենասիրական աննման կոչը – «Ձայն տուր ով ծովակ» երգը։

Այս պատճառով ալ Ռաֆֆիի քար անուանած էին ժայռին այն բեկորը, որ ամենէն բարձր կէտն էր կղզիին»։

ՋԱՀԱԿԻՐ

25 ՄԱՅԻՍ 1978

ԱՌԱԿ

ԵԶՈՎԲՈՍ ԵՒ ԻՐ ՏԷՐԸ

Գերիի վաճառորդ մը կ'որոշէ ծախել իր գերիները ու Եզովբոսը կը կեցնէ սուղի ծախուելիք երկու գերիներու միջեւ։ Անոնցմէ մէկը լաւ քերականութիւն գիտէր իսկ միւսը՝ երգել։

Այս երեք գերիները կը ներկայացուին Քսանթոս փիլիսոփային։

— Լա՛ւ, քննեցէք զանոնք, կ'ըսէ տէրը։ Եւ Քսանթոս կը հարցափորձէ զանոնք ըսելով.

— Ի՞նչեր ընել գիտէք։

— Ամէն բան,– կը պատասխանեն երգիչն ու միւսը.

— Իսկ ես բան մը ընել չեմ գիտեր – կ'ըսէ Եզովբոս, անոնցմէ վերջ։

— Ի՞նչպէս կ'ըլլայ։

— Եթէ ասոնք ամէն բանը ընեն, հարկաւ ես բան մը չեմ ունենար ընելիք։

— Լաւ եթէ քեզ գնեմ, պիտի փախչի՞ս։

— Եթէ փախչելիք ըլլամ, առաջուընէ կ'ըսե՞մ միթէ։

— Լաւ կը խօսիս բայց, շատ տգեղ ես։

— Եթէ դուն իրական փիլիսոփայ ես, մարմնին և դէմքին կարեւորութիւն պէտք չէ տաս և նկատի առնես միայն խելքը և հոգին,– կը պատասխանէ իմաստուն Եզովբոս։

Այն ատեն, Քսանթոս փիլիսոփան, որպէս ծառայ տուն կը տանի Եզովբոսը։ Երբ Եզովբոս Քսանթոսի խոժոռադէմ կինը կը տեսնէ, ինքնիրեն կ'ըսէ. «Ես ասոր հետ կրնամ զբաղիլ»։

Իրիկուն մը, տէրը Քսանթոս, երբ հացկերոյթի մը հրաւիրուած էր, պնակի մը մէջ կը դնէ ամենէն սքանչելի ուտելիքներէն և Եզովբոսը կանչելով կ'ըսէ անոր.

— Տա՛ր, ա՛ռ այս պնակը, տուն տար և զիս շատ սիրողին տուր։

Կուզ Եզովբոս տուն կը վազէ և Քսանթոսի կնոջը պնակով ուտելիքը ցոյց տալով.

— Ամուսինդ ասիկա ղրկեց, որպէսզի զինքը շատ սիրողին տամ։

Այսպէս ըսելով, իմաստուն ծառան համեղ ուտելիքներով լեցուն պնակը կը դնէ Քսանթոսի շան առջեւ։

ԱՆՏՈՆ ՉԵԽՈՎ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

Օր մը սապէս պատասխանած էր Սուվորինի, որ կը թելադրէր իրեն ամուսնանալ. «Պիտի չհանդուրժեմ այն երջանկութեան, որ կը շարունակուի օրէ օր, մէկ առաւօտէն միւսը. կը խոստանամ պատուական ամուսին մը ըլլալ, բայց տուէք ինծի կին մը՝ որ լուսնին բրածին պէս, հորիզոնիս վրայ չերեւայ յարատեւօրէն»։ Այս հեգնական փափաքը դժբախտաբար կ'իրականանայ։ Ան ամուսնացաւ 1901 Մայիսին, յետոյ եալթա կերթայ։ Հիւանդ է։ Կինը Մոսկուա կը մնայ, առողջ, գեղեցիկ, խելացի, ծափահարուած, Չեխովի խաղերը կը ներկայացընէ։ Իրենց երկու ճամբաները հազիւ թէ կը խաչաձեւեն։ Որքան գորովալից է, անդադար կը գրէ անոր։ «Իր բարի, իր քնքոյշ, իր տաղրակը, իր պզտիկ մորակը»։ Տակաւին կ'աշխատի, կը հրատարակէ «Վանիա Հօրեղբայրը», «Երեք Քոյրերը Հեղեղատին մէջ», «Վարդապետը»։ Կորքիի կը հանդիպի։ Վերջին անգամ մըն ալ Մոսկուա պիտի երթայ Սերիշէին համար: Յաղթանակ մըն է այս, Փառքին գագաթն է: Հինգ ամիս ունի միայն, համբերութեամբ ապրելէ դադրելու համար:

1904 Յուլիս 2ին, Սեւ Անտառին մէջ պտոյտէ մը վերջ շնչասպառ բժիշկ մը կ'ուզէ, որուն կ'ըսէ գերմաներէն. «Կը մեռնիմ»: Օլկա Նիբէր իր քովն է, ժպտելով կ'ըսէ անոր. «Երկար ատենէ ի վեր շամբանիա չեմ խմած»։ կը խմէ քիչ մը և կը պառկի ձախ կողմին վրայ:

Չեխով մեռած է... Մաթերեալիսդ, անհաւատ։ Կրօնքէն ինչ որ մնացած է՝ եկեղեցական երգերն ու կոչնակի զանգերն էին։ Բայց ինչ նախատեսութիւն որ գրել տուաւ իրեն. «Պիտի աշխատինք ուրիշներուն համար, առանց հանգիստի, ու երբ մեր վերջին ժամը գայ, պիտի մեռնինք համակերպութեամբ և հոն շիրմին ետեւ պիտի ըսենք՝ որ տառապեցանք, լացինք, դառն եղաւ մեր կեանքը: Աստուած պիտի գթայ մեզի և պիտի տեսնենք պայծառ, գեղեցիկ, հրաշալի կեանք մը։ Պիտի ուրախանանք և այսօրուան մեր վիշտերուն վրայ պիտի նետենք յուզումով, գորովով և ժպիտով լի ակնարկ մը... և պիտի հանգչինք»:

***

Իր դագաղը Ռուսիա կու գայ ոստրէներու տրամադրուած վակոնի մը մէջ և կայարանը՝ որ զայն ընդունեց, կը զօռար զինուորական երաժշտութեամբ մը, պատահաբար հոնկէ անցնող զօրավարի մը ի պատիւ։

Չեխովի հիւմուրը այսպէս նշանակած էր իր վերջին պատմուածքին մէջ:

ԶԱՐՈՒՀԻ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Տէր և Տիկին Արամ և Ալիտա Յակոբեաններ (Սիտնի), առ ի քաջալերութիւն թերթիս ազգօգուտ գործունէութեան կը նուիրեն 20 տոլար։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն և հօր՝ ողբ. Արթին Թրայեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր ու անմոռանալի յիշատակին Տիկին Ժորժէթ Թրայեան և զաւակները՝ Գեղամ և Վիգէն կը նուիրեն.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	300
Գահիրէի Աղքատախնամին	300
«Այծեմնիկ»ի Հ. Տան	300
Հայ Կարմիր Խաչին	300
«Արեւ»ին	500
«Յուսաբեր»ին	300
«Ջահակիր»ին	300

(Ստանալ Արեւ»էն)

Իրենց սիրեցեալ մօր՝ ողբ. Կարինէ Փախչանեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր ու անմոռանալի յիշատակին, Տէր և Տիկին Վահրամ Փախչանեան կը նուիրեն.

Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց Գերեզմանատան	200
Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	200
Գահիրէի Աղքատախնամին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Օր. Վիվիան Թապագեանի ընդ Պր. Ռանի Նազլեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն շնորհաւորութեան, Տէր և Տիկին Սերոբ Թիւթիւնճեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Ե. Գալփաքճեանէ)

Իրենց շատ սիրելի եղբօրկնոջ և ներոջ՝ ողբ. Տիկին Գերճուհի Խանճեանի (Մոնթրէալ) մահուան տխուր առթիւ Տէր և Տիկին Կարապետ Խանճեան և ընտանիք (Աղեքս.) կը նուիրեն.

Ս. Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Ե. Գալփաքճեանէ)

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուակալ ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաատ Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Բեմադրիչ մը եւ սկսնակ դերասանուհի մը ամուսնութիւն կնքած են Հոլիվուտի եկեղեցիներէն մէկուն մէջ եւ դուրս կ'ելլեն եկեղեցիէն։ Բարեկամներ կը շրջապատեն զիրենք եւ կը շնորհաւորեն։ Անոնցմէ մին կը հարցնէ.

— Մեղրալուսնի համար ո՞ւր պիտի երթաք։

Հարսը կը պատասխանէ.

— Ոչ մէկ տեղ: Խնայողութիւն կ'ընենք, ամուսնալուծման ծախսերը հաւաքելու համար:

***

Սկսնակ դերասանուհի մը կը պատմէ իր բարեկամուհիին.

— Երէկ գիշեր, ճիշդ պիտի պառկէի, դուռը զարնուեցաւ։ Վրաս բան մը քաշեցի եւ դուռը բացի: Ի՞նչ տեսնեմ: Մեր բեմադրիչն է, որ մարգրիտէ մանեակ մը նուէր բերեր է ինծի: Այն ատեն պոռացի. «Ոչ, դուն ի՞նչ կը կարծես զիս։ Քանի որ այդպէս կը մտածես, քեզ տեսնել չեմ ուզեր»:

— Ան ի՞նչ ըրաւ։

— Որպէսզի չտեսնեմ զինքը, լոյսը մարեց։

***

Հինգ տարեկան Յակոբիկ մօրը հետ նամակատուն կ'երթայ նամակ մը ուղարկելու համար։ Գանձարանին վրայ դրոշմաթուղթ մը արդէն փակցուցած է մայրը, բայց նամակը բաւական ծանր է։ Պաշտօնեան զայն կը կշռէ ու կ'ըսէ.

— Տիկի՛ն, այս նամակը շատ ծանր է։ պէտք է որ ուրիշ դրոշմաթուղթ մըն ալ փակցնէք։

Այն ատեն Յակոբիկ մօրը կը դառնայ և իրար անցած, կ'ըսէ.

— Բայց մայրի՛կ, եթէ ուրիշ դրոշմաթուղթ մըն ալ փակցնես, նամակը շատ աւելի պիտի ծանրանայ։

ԿԻՐԱԿԻ, 4 ՅՈՒՆԻՍ 1978, Կ.Ե. ԺԱՄԸ 8ԻՆ

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

«ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՍՐԱՀ»ԻՆ ՄԷՋ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՅՈՒՇԱՀԱՆԴԷՍ

ՆՈՐՈԳ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐ

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԲՈԼՈՐ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Հայ ժողովուրդը սիրով կը հրաւիրուի

ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՀԻՐԷ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ԳԱՀԻՐԷ

ԱՄԷՆ ՕՐ, ԲԱՑԻ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԷ

ԹԵԹԵՒ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 25 Մայիս 1978, կ.ե. ժամը 9ին

ԹԵԹԵՒ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐԵՒԻ ԼԻՑՔ, ՃԱԺԸՔ ԵՒ ՃԵԼԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հայկական Ընթերցասրահի տարեկան անդամական Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 1 Յունիս 1978 կ. ե. ժամը 8ին, սրահիս մէջ։

ՕՐԱԿԱՐԳ.–

1. — Ընթերցում և վաւերացում Նախորդ Ընդհ. Ժողովի ատենագրութեան։
2. — Ընթերցում վարչութեան 1977 տարուոյ բարոյական համարատուութեան։
3. — Ընթերցում և վաւերացում 1977 տարուոյ նիւթական հաշուեկշիռին։
4. — Ընթերցում հաշուեքննիչի տեղեկագրին:
5. — Ընտրութիւն հաշուեքննիչի:
6. — 1978 տարուոյ պիւտճէի վաւերացում։

ԾԱՆՕԹ.– Վերոյիշեալ ժամուն մեծամասնութիւն չգոյանալու պարագային, ժողովը կը յետաձգուի մէկ ժամով, որմէ ետք ժողովը օրինաւոր կը նկատուի:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՓԻՆԿ - ՓՈՆԿԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

«ՆՈՒՊԱՐ ՊԱԼԱԵԱՆ»

Բ. ՉԱԼԵՆՃ ԲԱԺԱԿԻՆ ՇՈՒՐՋ (Գ. ՏԱՐԻ)

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐ ԵՐՈՒԱՆԴ ՊԱԼԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ (ՊԷՅՐՈՒԹ)

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 5 ՅՈՒԼԻՍԷՆ՝ ՇԱԲԱԹ 8 ՅՈՒԼԻՍ 1978

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՀԻՐԷԻ ԲՈԼՈՐ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒՆ

(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	Օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	20 Լ.Ո.
Սուրիոյ «	—	25 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 8 Սթերլին	25 Տոլար

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանդա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج٤٢ — ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيرديبان (بالبان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél.915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնուած 1948
Տպաքանակ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 718 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1 ՅՈՒՆԻՍ 1978

ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ.

عدد رقم ٧١٨ — الخميس ١ يونيــو ١٩٧٨

ՀԱՅՈՑ ՀՈՂԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԱԿԱՆ ՆԱՀԱՆՋԸ

1921 ՓԵՏՐՈՒԱՐԻՆ

Հ. ԳԱՆԳՐՈՒՆԻ

Նիստը՝ Լոնտոն, 1921 Փետր. 26: Կը մասնակցին Անգլիոյ կողմէ Ա. Գ. պետական քարտուղար Լորտ Քըրզըն, Ֆրանսայի կողմէ Պերթլօ, Իտալիոյ կողմէ՝ Կոմս Սֆորցա, Ճափոն՝ Հայաշի: Հայոց կողմէ՝ Պօղոս Նուպար, Ա. Ահարոնեան, Գր. Սայըմ և Ջոր. Բագրատունի: Թուրքիոյ կողմէ (Պոլսոյ իշխանութիւն) Օսման Նիզամի, Անգարայի կողմէ՝ Պեքիր Սամի:

Նախագահող Լորտ Քըրզըն կը յայտնէ, թէ Ներկայ Նիստը հրաւիրուած է լսելու հայոց պատուիրակութեան տեսակէտը ներկայ իրադրութեան վերաբերեալ: Դաշնակիցները պիտի ունկնդրեն պատուիրակութիւնը և պիտի զեկուցեն Դաշնակից Գերագոյն Խորհուրդին:

Պօղոս Նուպար կ'ըսէ, թէ զոյգ հայ պատուիրակութիւնները գործած են համատեղ, ապահովելու համար թրքական եւ ռուսական Հայաստանի միացումը: Անկասկած վերջին իրադարձութիւնները (Հայաստանի խորհրդայնացումը — Հ. Գ.) բարդացուցած են կացութիւնը, բայց այդ չ'արգիլեր երկու պատուիրակութիւնները միասնաբար շարունակելու իրենց ջանքերը....

... Պօղոս Նուպար հանդէս կու գայ երկու պատուիրակութիւններու անունով: Լորտ Քըրզըն համաձայն է:

Պօղոս Նուպար կը յիշեցնէ, որ հայերը արիւն թափած են Դաշնակիցներու կողքին և հակառակ դաշնակից յաղթանակին, հայերը կը գտնուին ամենածանր և անորոշ վիճակի մէջ:

Հայ պատուիրակութիւնը կը պահանջէ պահպանել Սեւրի դաշնագիրը, անոր հայոց վերաբերեալ մասը, քանի որ զինադադար է պայմանագիրը նախագծողը, քանի պետութիւնները ոչ միայն ծայրայեղութեանց վերջ տալ կը ցանկային, որոնց զոհերն էին հայերը, այլ և արմատախիլ ընել այդպիսի բախումներու սաղմերը:

Հարց կը ծագի, թէ Հայաստանի խորհրդայնացումը պէ՞տք է ազդէ հայկական պետութեան մը ստեղծումին, ինչպէս ուրուագծուած է Սեւրի պայմանագրին մէջ: Պէտք չէ մոռնալ, որ պայմանագրով նախատեսուած անկախ Հայաստանը, պէտք է ձեւաւորուի Կովկասի Հայկական Հանրապետութեան և Թուրքիոյ հայկական 4 վիլայէթներուն միացումով, որուն սահմաններուն գծումը յանձնուած է Նախագահ Ուիլսընին: Այն իրողութիւնը՝ որ «Հայաստանի մէջ խորհրդային կարգեր պարտադրուած են, պէտք չէ տէրութիւնները ետ կեցնէ 4 նահանգները ազատագրելու որոշումէն»:

... Թուրքիոյ հետ է որ Սեւրի դաշինքը կնքուեցաւ և ոչ թէ նախկին Դաշնակից Ռուսաստանի... Ռուսական Հայաստանը մտցուեցաւ Հայկական պետութեան մէջ պարզապէս այն պատճառով, որ ան դէպքերու բերումով անկախ հռչակուեցաւ: Ճիշդ է որ 4 վիլայէթները գրաւուած են քեմալականներուն կողմէ, բայց դաշնակիցները ճնշում գործադրելու տարբեր միջոցներ ունին, որոնք կրնան օգտագործուիլ հողային պարպումը ապահովելու համար: Դաշնակիցներէն գրաւուած հողամասերու պահպանումը կրնայ օգտագործուիլ, եթէ Թուրքիան չուզէ իրագործել իր յանձնառութիւնները:

Այնուհետև Պօղոս Նուպար անցաւ Կիլիկիոյ հարցի քննարկման ... հայերը կ'ընդունին, որ Կիլիկիոյ մեծ մասը պէտք է մնայ Թուրքիոյ գերիշխանութեան ներքեւ... կը խնդրեն միայն՝ որ 150 հազար Կիլիկիոյ վերապրող հայերը չթողուին թրքական իշխանութեան ներքեւ...

Փարիզի և Սպայի ժողովները ընդունեցին, որ Թուրքիան ի վիճակի չէ կառավարելու օտար ազգերը... հայերը Կիլիկիոյ մէջ կը կազմեն մեծամասնութիւն... ուստի հայերը կը դիմեն Ֆրանսայի, որ անոնց պաշտօնական հովանաւորողը եղած է, եւ որուն ազդեցութեան գօտիին մէջ ներառնուած է Կիլիկիան, օրպէսզի ան չլքէ հայ ազգաբնակչութիւնը, այլ Կիլիկիոյ համար ձեռք բերէ վարչական ինքնավարութեան ռեժիմ, անձեռնմխելի թողլով թրքական գերիշխանութիւնը Կիլիկիոյ մէջ և միջազգային կարգ ու անդորրը ապահովէ...

Անհնար է պատկերացնել որ սոսկալի տառապանք կրած, մարտնչած (դաշնակիցներու կողքին)... միակ հայերն ըլլան, որոնց համար սեփական երկրին մէջ նոյնիսկ անկիւն մը չի կրնար վերապահուիլ....

Լորտ Քըրզըն կը հարցնէ, խառն ժանտարմըրի ըսելով ի՞նչ նկատի ունի Պօղոս Նուպար: Պ. Նուպար կ'ըսէ, թէ քրիստոնեայ և իսլամ խառն ժանտարմըրին նկատի ունի ...

(Շարունակութիւնը տես էջ 3)

ԱՄՆ-Ի ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԳԱՐԹԸՐԻ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԱԾ ԲԱՑԱՌԻԿ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՍՊԻՏԱԿ ՏԱՆ ՄԷՋ

96 ՀԱՅԵՐ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿԱՅԻՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԻՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ (Տի. Սի.)- Երեքշաբթի, Մայիս 16-ի յետ միջօրէին, Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Ճիմի Գարթըրի և տիկ. Ռոզալին Գարթըրի հիւրընկալութեամբ, Սպիտակ Տան մէջ կայացաւ բացառիկ ընդունելութիւն մը, ի պատիւ զանազան նահանգներէ Ուաշինկթըն ժամանած 96 ամերիկահայերու: Հայերու խումբը Ա.Մ.Ն.-ի մայրաքաղաքը գացած էր այդ օր, ներկայ գտնուելու և մասնակցելու ամերիկեան Դեմոկրատ կուսակցութեան կազմակերպած հանգանակային ճաշկերոյթին: Ա.Մ.Ն.-ի մէջ այս առաջին անգամն էր որ էթնիք փոքրամասնութիւն մը, որպէս հաւաքականութիւն, իր անվերապահ համակրանքն ու օժանդակութիւնը կը ցուցաբերէր ամերիկեան քաղաքական կուսակցութիւններէն մէկուն հանդէպ:

Իր ողջոյնի և բարի գալուստի խօսքին մէջ, Նախագահ Գարթըր անդրադարձաւ հայ ժողովուրդի ալեկոծ պատմութեան, անոր անցած դաժան ուղիին և դիմագրաւած անասելի դժուարութեանց: «Կը կասկածիմ, որ ուրիշ որեւէ ժողովուրդ տառապած ըլլայ այնքան որքան հայութիւնը,- ընդգծեց ան: - 1916ի Նախօրեակին փորձեր եղան բնաջնջելու հայութիւնը... Ես տագնապը կը զգամ այդ տխուր իրականութեան համար, և որպէս Նախագահ, կարեւոր պիտի ընեմ որ այդ երբեք չմոռցուի»:

Ապա Նախագահը յիշեց 1977ի Դեկտեմբեր 1-ին Հ.Բ.Ը.Մ.-ի «Փրեզիտընց Գլապ»ի անդամներուն (որոնցմէ իւրաքանչիւրը տարեկան 1,000 տոլար կը նուիրէ բարեսիրական այդ կազմակերպութեան ծաւալած ազգօգուտ գործունէութեան) այցը Սպիտակ Տուն: Այդ առաջին պաշտօնական այցելութիւնն էր, որ ամերիկահայեր, հաւաքական կերպով կու տային Սպիտակ Տան, ուր նոյն օրը, «Ռուզվելթ» սենեակին մէջ շուրջ 15 վայրկեան տեւող պատմական հանդիպում մը կ'ունենային նաեւ Նախագահին հետ: Պրն. Գարթըր ապա աւելցուց՝ թէ այդ առաջին հանդիպումէն ետք ան բաւական ուսումնասիրած է հայ ժողովուրդն ու անոր պատմութիւնը: Ան երախտագիտական զգացումներով հաստատեց՝ թէ ամերիկահայութիւնը իր կարեւոր նպաստը բերած է Ամերիկայի արուեստի և ախտարուեստի ընդգատականներուն մէջ և շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն, իր հանդէպ անոնց ցուցաբերած օժանդակութեան համար:

Նախագահը գրաւատալից արտայայտութիւններով խօսեցաւ հայ ժողովուրդի մասին, նշելով թէ ան «աշխարհի ամենահին ժողովուրդներէն է»: «Դուք յամառ պայքար մղած էք պահպանելու համար ձեր ինքնութիւնն ու աւանդութիւնները, - շեշտեց ան - և ես շատ մօտ կը զգամ ձեզի, որովհետեւ դուք աշխարհի առաջին քրիստոնեայ ժողովուրդն էք»:

Իր ուղերձի ընթացքին, որ տեղի ունեցաւ Սպիտակ Տան Արեւելեան Սենեակին մէջ, մամլոյ և հեռատեսիլային ընկերութեանց թղթակիցներու և նկարիչներու ներկայութեան, Նախագահը քանիցս շեշտեց. «Ես շատ երախտապարտ եմ ձեզի»:

Նախագահի խօսքի աւարտին, Ալեք Մանուկեանի ընտանիքը ամերիկեան գեղարուեստին պատկանող երկու թանկարժէք գործեր նուիրեց Սպիտակ Տան, Ն. Ս. Վայթի՝ «Շտեմարանը Ձմրան» նկարը, և Էրնէսթ Լոսընի «Կարմիր Ջաղացքը»: Նուէրները Նախագահին և տիկ. Գարթըրին պաշտօնապէս ներկայացուց պրն. Ռիչըրտ Մանուկեանը, իսկ տիկին Գարթըր շնորհակալութեամբ ընդունելով, նշեց թէ այդ երկու գործերը կարեւոր յաւելում մը պիտի ըլլան Սպիտակ Տան ամերիկեան արուեստի հաւաքածոյին: Նուէրներու տուչութեան ականատես եղան նաեւ Վայթ ընտանիքի անդամները:

Նախագահը ապա ներկայացուց Մեթրոփոլիթըն օփերայի երգչուհի Լիլի Չուգասզեանը, ընդգծելով թէ աննախապէս եղոյթ ունեցած է Սպիտակ Տան մէջ, Արեւմտեան Գերմանիոյ Եւրոպական նախարար Հելմըթ Շմիթի ի պատիւ անցեալ ամառ կայացած

(Շար. տես էջ 2)

ՄԻՈՑ. ՆՇԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԿԸ ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԹԵՄԻՆ

ՍԱՈՒԹՖԻԼՏ, (Միչ.)- Ամերիկահայոց Արեւելեան Թեմի Առաջնորդական 76րդ տարեկան երեսփոխանական ժողովը տեղի ունեցաւ Մայիս 4,5 և 6, 1978, Հինգշաբթի, Ուրբաթ և Շաբաթ օրերուն, Տիթրոյթի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ:

Քուէարկող 168 երեսփոխաններու 127ին քուէն ստանալով, Առաջնորդ վերընտրուեցաւ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանը: Սրբազան Հայրը այս ձեւով կը թեւակոխէ առաջնորդական պաշտօնի իր չորրորդ քառամեայ շրջանը: Առաջնորդական պաշտօնի միւս թեկնածուներն էին Հոգշ. Տ. Զաւէն Ծ. Վրդ. Արզումանեան, որ ստացաւ 38 քուէ, և Հոգշ. Տ. Վարուժան Վրդ. Գասպարեան՝ 3 քուէ:

Ընտրութեանց աւարտին Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանը հոգեւորականներու թափօրի մը ընկերակցութեամբ ուղղուեցաւ դէպի Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցին, ուր խօսք առնելով, ակնյայտ կերպով յուզուած յայտնեց, թէ թէև առաջնորդական պաշտօնը երբեմն խաչելութիւն կը նշանակէ, այնուամենայնիւ կը ստանձնէ զայն այն յոյսով, որ բոլորին համագործակցութեամբ պիտի կարենայ շարունակել իր ծառայութիւնը Հայաստանեայց Եկեղեց-

ԳԵՐՇ. Տ. ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ւոյ: «Մեր միակ նպատակն է,- շեշտեց Սրբազան Հայրը,- ծառայել եկեղեցւոյ և հայ ժողովուրդին»:

ԷՋՄԻԱԾԻՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԷՋ

Ս. Էջմիածնի մէջ 28 Սեպտեմբերի և 10 Հոկտեմբերի միջեւ պիտի գումարուի Եպիսկոպոսական Ժողովը, որ յետաձգուած էր անցեալ տարի։

Օրակարգի նիւթերու մէջ, ի մէջ այլոց կան հետեւեալները.

1. – «Կրօնական կրթութիւն և դաստիարակութիւն նոր սերունդներու։ Հոգեւորական և աշխարհական կրթական մշակներու պատրաստութիւն».

Զեկուցողներ՝ Տ. Եղիշէ Արք., Պատրիարք Երուսաղէմի Հայոց և Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեան։

2. – «Սուրբ Զատիկը քոյր եկեղեցիներու հետ միասին տօնելու հարցը, Ապրիլ ամսուան երկրորդ շաբաթ օրուան յաջորդող Կիրակին».

Զեկուցում՝ Տ. Շնորհք Սրբ. Պատրիարք Թուրքիոյ Հայոց։

3. – «Վարդապետութեան, ծայրագոյն վարդապետութեան, եպիսկոպոսական աստիճաններու և արքութեան պատուի տուչութիւն».

Զեկուցող՝ Տ. Սերովբէ Արք. Մանուկեան։

4. – «Սուրբ Պատարագի վերատեսութիւն».

Զեկուցողներ՝ Տ. Սերովբէ, Տ. Բաբգէն Արք. ներ և Գնէլ Եպիսկոպոս։

5. – «Անհատական և հաւաքական սրբացման կանոնի հաստատում».

Զեկուցողներ՝ Տ. Բաբգէն, Տ. Վաչէ Արք. ներ և Տ. Տիրայր Եպսկ.։

6. – «Դիակիզում».

Զեկուցող՝ Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան։

7. – «Ամուսնալուծութեան կասեցում, ամուսնալուծում և վերամուսնութիւն».

Զեկուցող Տ. Շահէ Արք. Աճէմեան։

8. – «Արդի՝ հոգեւորականաց ընդհանուր համագումար հրաւիրելու Հայց. եկեղեցւոյ առաքելութիւնը այսօր».

Զեկուցող՝ Տ. Շահէ Արք. Աճէմեան։

Ծ. Խ. – Ինչպէս կը Եկատուի, Հարաւային Ամերիկահայոց Հայրապետական Պատուիրակ՝ Հոգելոյս Տ. Բաբգէն Արքեպիսկոպոս Ապահեան վերոյիշեալ կարեւոր ժողովին պիտի մասնակցէր մէկէ աւելի զեկոյցներով։

Մեծերմութեան քնքացքին, հանիցս յայտնած էր թէ անհամբեր կը սպասէր այդ օրուան, կրկին Հայրենիք այցելելու. կրկին աղօթելու Ս. Էջմիածնի կամարներուն տակ...։

Աւա՜ղ, շատ կանուխ մեկնեցաւ։

«ՇԱՐԺՈՒՄ»

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ՄԱՅԻՍ 23–27

Պէյրութի մեր պաշտօնակից «Արարատ» օրաթերթէն կը տեղեկանանք, թէ ստացուած ստոյգ տեղեկութեան մը համաձայն՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Ազգային Ընդհ. Ժողովը պիտի կայանայ նախատեսուած թուականին Մայիս 23–27։ Օրակարգի գլխաւոր հարցը կը կազմէ Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի ներքին կանոնագրութեան վերատեսութիւնը, յատկապէս անկէ ջնջումը 32րդ և 33րդ յօդուածներուն, որոնց վերացումը կը նկատուէր անհրաժեշտ՝ Հայց. Եկեղեցւոյ ազգային եկեղեցական տագնապի լուծման համար։

Ծ. Խ. Վերջին պահուն կը տեղեկանանք, որ սոյն Ազգ. Ընդհ. Ժողովի գումարման թուականը յետաձգուած է եւ տեղի պիտի ունենայ Յունիս 13–17։

ՍՊԻՏԱԿ ՏԱՆ ՄԷՋ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

ընդունելութեան ընթացքին։ Աշխարհահռչակ երգչուհին, անուանի դաշնակահար Շահան Արծրունիի ընկերակցութեամբ երգեց «Միրանի Մառը» և Կոմիտասի «Ալագեազը», ինչպէս նաեւ Ասրան Բոփլանտի յօրինած «Ուէլ ուի կէտըր պայ տը Րիվըր»։

Նախագահի խօսքէն և հայկական երաժշտութեան առթած վայելքէն ետք, բոլոր ներկաները հիւրասիրուեցան հայկական համադամ ուտելիքներով, որոնց մէջ կային նաեւ աւանդական «տոլմա» և «փաքլավա», յատկապէս պատրաստուած Սպիտակ Տան խոհարարներու կողմէ։

Այս պատմական հանդիպման գլխաւոր կազմակերպողն էր Սպիտակ Տան խորհրդատուներէն և Նախագահ Ճիմի Գարթըրի անձնական բարեկամ՝ պրն. Սեթ Մոմճեանը, որ յանձն առաւ բոլոր ներկաները առանձնաբար ներկայացնելու Նախագահին և տիկ. Գարթըրին։

Այստեղ պէտք է ընդգծել թէ Սպիտակ Տուն այցելած խումբին անդամներուն մեծագոյն մասը Հ. Բ. Ը. Մ.-ի համակիր ազգայիններ էին, որոնք Նախագահին հետ իրենց առաջին հանդիպումը ունեցած էին Դեկտեմբեր 1ին։ Անոնց շարքին մէջ կը գտնուէր նաեւ Հ. Բ. Ը. Մ.-ի Ամերիկայի շրջանի Նախագահ պրն. Էտուըրտ Մարտիկեանը։

«ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Խմբագրութիւնս իր խորագգած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Փրաւիտենսի մեր ղեկավար ընկերներէն Տէր և Տիկին Մուշեղ Տէրտէրեանին, իր եղբօր՝ ողբ. ՀԵՆՐԻ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆի վաղաժամ մահուան կսկծալի առթիւ։

Ողբ. Հենրի Տէրտէրեան Փրաւիտենսի և Նիւ Ինկլէնտի հայութեան կողմէ սիրուած անձնաւորութիւն մը եղած է և հանրածանօթ ազգային մը՝ ազգային գործերու մէջ իր ստանձնած պաշտօններով։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

Մ. ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ 90-ԱՄԵԱԿԸ

ԵՐԵՒԱՆ,– Ապրիլի սկիզբներուն նշուեցաւ սովետահայ նշանաւոր գրող, բանասիրական գիտութիւններու Տոքթ. և Հայաստանի գիտութիւններու ակադեմիայի թղթակից անդամ Մարիէթթա Շահինեանի ծննդեան 90 ամեակը և գրական գործունէութեան 75 ամեակը։ Այս առիթով մեծ գիտնականը Սովետական Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի նախագահութեան որոշումով պարգեւատրուեցաւ «Ժողովուրդներու բարեկամութեան» շքանշանով։ Մարիէթթա Շահինեանը դափնեկիր է նաեւ Սովետական Միութեան պետական ինչպէս նաեւ Լենինեան մրցանակներու և ունի «Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս» կոչումը։

Ապրիլ 4ին, Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցաւ մեծարանքի հանդիսաւոր երեկոյթ, որուն ընթացքին ուրիշներու կարգին խօսք առին նաեւ Հայաստանի Գրողներու Միութեան վարչութեան Ա. քարտուղար Վ. Պետրոսեանը և բանասիրական գիտութիւններու Տոքթ. Ա. Գրիգորեանը, այս վերջինը Հայաստանի գիտութիւններու ակադեմիայի անունով։

ՇԱՐԱ ՏԱԼԵԱՆԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

ԿԻՐՈՎԱԿԱՆ. – Հայ արուեստի երախտաւոր Շարա Տալեանի յուշարձանը բացուեց նրա անունը կրող երաժշտական դպրոցի բակում։

Այն կերտուած է պազալտից և պատուանդանի հետ միասին ունի 2.5 մեթր բարձրութիւն։ Յուշարձանի հեղինակը քանդակագործ Ալիսա Մելիքեանն է։

ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ԴՂԵԱԿԸ

Եգիպտոսի արուեստի և գրականութեան յանձնախումբի գլխաւոր պատասխանատու՝ Ապտել Համիտ Համտի առաջարկեց, Հելիոպոլսոյ Ուրուպա պողոտային վրայ գտնուող Նուպար փաշայի դղեակը վերածել թանգարանի, ուր պիտի ամփոփուին արուեստի վերաբերեալ բոլոր առարկաները, և այսպէսով Հելիոպոլսոյ մէջ ևս թանգարան մը գոյութիւն պիտի ունենայ։ Դղեակին պարունակութիւններէն մին է մեծաչափ նկարչական պաստառ մը, որ ապահովագրուած է կէս միլիոն ոսկիի Ինկլիզրայի կողմէ։ Դղեակը կառուցուած է իսլամական ոճով, և թանգարանի վերածուելէ ետքն ալ պիտի մնայ նոյնութեամբ որպէս իսլամական հնութիւն։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՀԱՅ կեանք

ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑ - 80 ԱՄԵԱԿ

Հինգշաբթի, 4 Մայիս 1978, կ. ե. ժամը 8ին, Ազգային Վարժարանի «Կոմիտաս» Սրահին մէջ տեղի ունեցաւ մեծ բանաստեղծ Եղիշէ Չարենցի ծննդեան 80 ամեակին նուիրուած յուշերեկոյ։ Կազմակերպիչն էր Գահիրէէն «Հոկտեմբեր» Երիտասարդացը, իսկ հովանաւորողն էր Աղեքս. Ազգային Իշխանութիւնը։

Ներկայ էին Առաջ. Փոխ. Հ. Տ. Իսահակ Ծ. Վրդ. Ղազարեան, Ազգային Երեսփոխաններ, գլխաւորութեամբ Պատկ. Քաղաք. Ժողովոյ Ատենապետ՝ Պր. Վահան Ալեքսանեանի, նաեւ Հայ Կաթողիկէ և Հայ Աւետարանական եկեղեցիներուն ներկայացուցիչները։

Սոյն հանդիսութիւնը իր տեսակին մէջ նորութիւն էր՝ որ կը տրուէր հանրութեան և որ գտաւ մեծ ընդունելութիւն և գնահատանք։ Երիտասարդ կատարողները ունեցան լաւ խաղարկութիւն, գեղեցիկ արտայայտութիւն ու անոյշ և խռովիչ արտասանութիւն։ Իսկապէս անոնք ապրեցան իրենց դերերուն մէջ և ապրեցուցին նաեւ ներկաները։

Դադարի ընթացքին յանուն երիտասարդացի խօսք առնելով, Պր. Վազգէն Բրուտեան շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Աղեքսանդրիոյ Փոխ. Հայ Սուրբին, Ազգային Իշխանութեան և բոլոր անոնց՝ որոնց աջակցութեամբ այդ յուշերեկոյթը տեղի ունեցաւ, ու բոլոր ներկաներուն, որ զիրենք քաջալերեցին, ներկայ գտնուելով հանդիսութեան։

Հանդէսին աւարտէն առաջ խօսք առաւ Առաջն. Փոխ. Հայր Սուրբը, ու գնահատանքով արտայայտուելէ ետք, նախ օրհնեց բոլոր աշխատողները ու մաղթեց յաջողութիւն և ապա փակեց հանդիսութիւնը։

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի ՄԷՋ

Կիրակի, 7 Մայիս, կ. ե. ժամը 5ին, Հ. Բ. Ը. Մ.-ի Ներընտիր վարչութիւնը իր հանդիսասրահին մէջ կազմակերպած էր Ընդունելութիւն – Թէյասեղան մը, որ իր ազգային գործունէութեան առաջինը եղաւ։

Ներկայ էին Առաջն. Փոխան. Հոգշ. Տ. Իսահակ Ծ. Վրդ. Ղազարեան, Հայ Կաթողիկէ Առաջն. Փոխան. Գերյ. Յովսէփ Ծ. Վրդ. Պասմաճեան, Պատկ. Քաղաք. Ժողովոյ Ատենապետ և Միութեան պատուոյ նախագահ Պր. Վահան Ալեքսանեան, Հայ Աւետ. Համայնքէն՝ Վարչութեան Ատենապետ Պր. Էֆլաթոն Կանիմեան և Պր. Վահրամ Խունկանեան, Ազգային Երեսփոխաններ ու զանազան միութեանց վարչականներ։

Ընդունելութեան բացումը կատարեց միութեան Ատենադպիր Պր. Մինաս Պանտոյեան, որ շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր ներկաներուն, իրենց ներկայութեամբ սոյն ընդունելութիւնը պատուած ըլլալնուն համար և ապա հրաւիրեց վարչութեան Ատենապետ Տոքթ. Կարօ Անսուրեանը, իր խօսքը կատարելու։

Յարգելի Ատենապետը ներկաներուն տուաւ վարչութեան ծրագրած ապագայ գործունէութենէն տեղեկութիւններ։

Հանդիսավար Պր. Մինաս Պանտոյեան յաջորդաբար խօսք առնելու հրաւիրեց ՊՊ. Էֆլաթոն Կանիմեանը, Նազարէթ Ջամպազեանը, Վահան Ալեքսանեանը և ի վերջոյ Առաջն. Փոխ. Հոգշ. Տ. Իսահակ Ծ. Վրդ. Ղազարեանը, որ իր խօսքի աւարտին օրհնեց կազմակերպիչ միութիւնը. Ներկաներ և «Պահպանիչ»ով փակեց հաւաքոյթը։

Գեղարուեստական բաժինին, իրենց մասնակցութիւնը բերին արտասանութեամբ՝ Օր. Շուշան Ջիլինկիրեան (Պարոյր Սեւակի «Մայրենի Լեզուն»), Պր. Ասատուր Պէզիրճեան (Վահան Թէքէեանի՝ «Եկեղեցին Հայկական»ը), իսկ ծանօթ երգչուհի Տիկին Վարդուհի Յափէթեան դաշնակի ընկերակցութեամբ Պր. Հայկ Աւագեանի մեներգեց «Մարտիկի Երգ»ը։

Հանդիսութեան ժամանակ մէկ վայրկեանի յոտընկայս լռութիւն տեղի ունեցաւ ի յարգանս Ապատեան Սրբազանի և Արամ Խաչատրեանի հոգիներուն ի հանգիստ։

ՄԵՆԱՀԱՄԵՐԳ – ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ամսոյս 14ին, Կիրակի ժամը 7ին, քաղաքիս «Էլ Նասր» Աղջըկանց Գոլէճի հանդիսասրահին մէջ տեղի ունեցաւ՝ ծանօթ բազմամեայ երգչուհի Տիկ. Հռիփսիմէ Խաչատուրեանի (քնարային-զիլ) մենահամերգը, որուն ընկերակցեցաւ սենեկային նուագախումբը, ղեկավարութեամբ Պր. Արա Խաչատուրեանի։ Դաշնակի ընկերակցութիւնը կատարեց Տիկ. Վիոլէթ Սէյսուն, իսկ նուագախումբին առաջնորդող ջութակահարն էր Մոհամէտ Հակկակ։

Համերգը կազմակերպողն էր Աղեքսանդրիոյ Գերմանական Մշակութային «Կէօթէ» կեդրոնը։

Յայտագիրը բաղկացած էր՝ Ծիովաննի Փէրկոլեզի, Հէնտելի, Պրահմսի, Վիվալտիի, Լէօ Տէլիպէսի, Րիմսքի Քորսաքովի Շումանի, Փուչինիի, Քալտարայի, Մոցարթի, Կոմէզի, իսկ հայ երգահաններէն՝ Ալեմշահի (Իմ Երգը) և Մելիքեանի (Վարդը) ստեղծագործութիւններէն ղըժուարին կտորներ։

Գեղարուեստական գեղեցիկ երեկոյթ մըն էր, որ Աղեքսանդրիոյ արուեստասէր հասարակութեան կը պարգեւուէր։

Իսկական երգի և նուագի երեկոյթ մը՝ որ խլեց միջազգային ներկաններուն ծափերը։

Կը շնորհաւորենք Խաչատուրեան գեղարուեստական զոյգը՝ իրենց գեղեցիկ ելոյթին համար, իսկ շնորհակալութիւն Գերմանական «Կէօթէ» Մշակութային Կեդրոնին, որ հայ արուեստագէտներ կը պատուէ ու զանոնք Աղեքսանդրիոյ միջազգային հասարակութեան կը ներկայացնէ։

(Շար. տես էջ 3)

ՊԷՅՐՈՒԹ

ԵՂԵՌՆԻ 63ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՆՇՈՒԵՑԱՒ ԱՐԺԱՆԱՒԱՅԵԼ ՁԵՒՈՎ

3000 ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆՆԵՐ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԵՑԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻԹԻՆԿԻՆ

Լիբանանահայ գաղութը, անցեալ օրերուն, արժանավայել կերպով նշեց Ապրիլեան Մեծ Եղեռնի 63րդ տարեդարձը։ Եկեղեցական արարողութիւններու կողքին տեղի ունեցան դասախօսութիւններ, յուշաօրեր եւ «ազատ բեմ»եր։ Իսկ հայ երիտասարդութիւնն ու ուսանողութիւնը եկան այս ձեռնարկները պսակելու՝ իրենց միասնականութեան ու պահանջատիրութեան արտայայտիչը հանդիսացող մեծ միթինկով մը, կազմակերպութեամբ Ս.Դ.Հ.Կ. Տիգրանի Ու. Երիտ. Միութեան, ՌԱԿ. Մ. Փոթուգալեան ակումբի եւ Հ.Յ.Դ. Զաւարեան Ու. Միութեան։

Ապրիլ 24ի առաւօտուն, Պուրճ Համուտի «Գերմանիկ» սրահին մէջ մէկտեղուած շուրջ երեք հազար հանդիսականները, որոնք երիտասարդ բանախօսներու ելոյթներուն ընդմէջէն, անգամ մը եւս համոզուեցան, թէ գաղափարական տարբեր ուղղութիւն ունեցող երիտասարդներ ուխտած են շարունակել հայութեան միասնական երթը, իրագործելու համար «ամբողջական հայութիւն, ամբողջական Հայաստան» իրենց նշանաբանը։

Լիբանանեան քայլերգի յոտնկայս ունկնդրութենէն ետք, բեմ բարձրացաւ օրուան առաջին բանախօսը՝ Ս.Դ.Հ.Կ. Տիգրանի Ուսանողաց Երիտ. Միութեան ներկայացուցիչ ընկ. Տիրան Ճերէճեան, որ յայտնեց թէ լիբանանահայ երիտասարդութիւնը «Ազգային ու քաղաքացիական լուր գիտակցութեամբ է որ խունկերում եկած է, արժանավայել կերպով ոգեկոչելու անմեռ յիշատակը աւելի քան մէկ միլիոն հայ նահատակներու, որոնք զոհ գացին թուրք ջարդարար քաղաքականութեան»։ Ապա ընկերը անդրադառնալով Թուրքիոյ պետական շրջանակներուն կողմէ կատարուող փորձերուն՝ որպէսզի հայութիւնը լռութեամբ անցնի մեծ եղեռնի 63րդ տարեդարձին վրայէն, յայտնեց, թէ՝ «Մենք մերժելով կը մերժենք որեւէ զիջում եւ նահանջ մեր իրաւունքներէն եւ գործելակերպէն՝ մենք մեր նահատակներուն տէրն ենք. Հետեւաբար մենք ենք տնօրինողը մեր ասպարէզներուն ու գործելակերպերուն»։

Ընկ. Ճերէճեան իր խօսքը փակեց ըսելով. «Հայկական Եղեռնի 63րդ տարեդարձը մեզի համար կը դառնայ մեր սրբազան ուխտին վերանորոգման թուական մը։ Ուխտի վերանորոգումով կը դառնանք առաւել միակամ, մեր իրաւունքներու պահանջին մէջ։ Մեր սէրն ու նուիրումը կը զօրանայ դէպի մեր ժողովուրդն ու հայրենիքը։ Մենք պատրաստ ենք խոյանալու դէպի նոր նուաճումներ»։

Երկրորդ խօսք առնողը եղաւ ՌԱԿ. Մ. Փոթուգալեան ակումբի ներկայացուցիչ՝ Արտաւազդ Մելիքսէթեան, որ իր խօսքին մէջ շեշտը դրաւ հայ եկեղեցւոյ եւ հայ դպրոցին ունեցած դերին վրայ, յատկապէս սփիւռքեան մեր պայմաններուն մէջ, ինչպէս նաեւ մեր ապրած երկիրներու մէջ քաղաքացիական ամբողջական պատկանելիութեան անհրաժեշտութեան վրայ։

Օրուան վերջին բանախօսը հանդիսացաւ Հ.Յ.Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութեան ներկայացուցիչ՝ Վաչէ Բրուտեան, որ անդրադառնալէ ետք Հայաստանի եւ սփիւռքահայութեան պարզած ներկայ իրավիճակին մասին, եզրակացուց իր խօսքը, ըսելով՝ թէ «Սփիւռքը կը գտնուի վտանգաւոր կացութեան մը մէջ, որովհետեւ դատապարտուած է իր ազգային դիմագիծը կորսնցնելու, երբ արդէն իսկ կորսնցուցած է իր հողերուն մեծագոյն մասը։ Իր բռնագրաւուած հողերը ձեռք բերելու համար հայութիւնը մեղկացումէ դուրս գալով, ճիգերու լարումի պէտք ունի»։

Բանախօսութեանց միջեւ տեղի ունեցան ասմունքներ՝ Յակոբ Գասպարեանի եւ Վազգէն Գանտահարեանի կողմէ, որոնք յաջողապէս արտասանեցին Սիամանթոյի, «Անդրանիկին» եւ «Ահաբեկիչները» քերթուածները։

Միթինկը փակուեցաւ «Սարտարապատ» երգի յոտնկայս ունկնդրութեամբ։

25 Ապրիլ 1978 «ԱՐԱՐԱՏ»

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅ կեանք

(Յարունակութիւն Բ. էջէն)

ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

Կիրակի, 21 Մայիս 1978, առաւօտեան տեղի ունեցաւ ժամերգութիւն և Ս. Պատարագ։ Պատարագիչն էր Թեմիս Առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան։

Սրբազան Հօր կը սպասարկէին սարկաւագաց դասը, իսկ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ երգչախումբը՝ ղեկավարութեամբ Աղեքս. Առաջն. Փոխ. Հոգշ. Տ. Խաժակ Ծ. Վրդ. Ղազարեանի ներդաշնակօրէն արարողութեանց կը մասնակցէր քառաձայն երգեցողութեամբ։

Արարողութեանց կը մասնակցէր նաև հիւրաբար քաղաքս գտնուող Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց միաբաններէն Հոգշ. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուր, որ յառաջիկայ Կիրակի, 28 Մայիս 1978, պիտի պատարագէ ու քարոզէ։

«Հայր Մեր»էն առաջ պատարագիչ Սրբազան Հայրը խօսեցաւ Սարտարապատի Հերոսամարտին և վասն հայրենեաց զոհուած հերոսներուն մասին։ Իսկ յաւարտ Ս. Պատարագի տեղի ունեցաւ Հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն։

Ապա Ազգային Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն, որուն ընթացքին խօսք առին Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, ՊՊ. Մկրտիչ Բէյլէրեան և Գարզէ Մազլըմեան։

ԹՂԹԱԿԻՑ
ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ

Աղեք., 22-5-1978

851

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 63-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ՍԻԴՆԻ (Աւստրալիա),- Կիրակի, Ապրիլ 23ի առաւօտեան, հայոց Նորակառոյց եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ հոգեհանգստեան հանդիսաւոր արարողութիւն, նուիրուած 1915ի Հայկական Եղեռնի զոհերուն։ Օրուան պատարագիչն էր Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Գարեգին Եպս. Գազանճեան, որ նոյն օրը, Հոգշ. Տ. Աղան Վրդ. Պալիօզեանի ընկերակցութեամբ, խումբ մը հայերու հետ այցելեց նաև Սիտնիի նահատակաց յուշարձանը, և ծաղկեփունջ մը զետեղեց այնտեղ հայ նահատակներու յիշատակին։

Երեկոյեան Հ.Բ.Ը.Մ.ի տեղական մասնաճիւղը Ապրիլեան Եղեռնի ոգեկոչման հանդիսութիւն մը կազմակերպեց, որուն ընթացքին ելոյթ ունեցան Հ.Բ.Ը.Մ.ի ատենապետ Պ. Սրա Մուշեղեան, ինչպէս նաև Գարեգին Եպիսկոպոս։

ՄԱՆՐԱՔԱՆԴԱԿՆԵՐ

Երբ ձմեռ կը լինի ու ցուրտ կը լինի ու սէր չի լինի, վառիր նամակներս, որ չմսես սիրելիս։ Նրանցում այնքան կրակ կայ, այնքան կրակ կայ, այնքան սէր ու տագնապ, որ կը ջերմացնեն, գարուն կը դարձնեն հազար ձմեռ։

Այնժամ թերևս զգաս, գուցէ և ափսոսաս, որ այդպէս շուտ անցան սէր ու տագնապ։ Կեանքդ երազ դարձաւ, դարձաւ ծաղկից ծաղիկ թռչող թիթեռի թևածափ։

Գուցէ և ինձ յիշես, դեգերումներս յիշես, վիշտ, տառապանք, մխացող մի սիրտ յիշես, խմացող կարօտ յիշես, ծուխ դարձած-չքացած մի ջահել կեանք։

Բայց դու վառիր, մոխիր դարձրու, միայն թէ չմսես։ Թող չմնան ինձնից յուշ ու յիշատակ։ Որպէս թէ չեմ եղել ես, որպէս թէ չեմ սիրել քեզ, չեմ այրուել հմայքներիդ բոցում։

ԻՄ ԳԱՆՁԸ

Ես չգիտեմ այս լայն, այս նեղ աշխարհում, այս իմաստուն, այս խելայեղ աշխարհում ո՞վ է առաւել հարուստ ու երջանիկ՝ նա՞, ում սիրում են, թէ՞ նա ով ինքն է սիրում։

Մի բան, սակայն, անտարակոյս է, դժբախտ է նա՝ ում ոչ ոք չէ սիրում, առաւել դժբախտ նա ով ինքը չի սիրում։

Զի ում չեն սիրում նա դեռ կարող է մի բանով խաբել իրեն։ Դ՞է, ո՞ւմ չէ թւում թէ իրեն սիրում են։ Յաճախ ուրիշներն են հաւատացնում, և մարդ հաւատում է, որովհետև ի ծնէ հակուած է հաւատի։

Բայց նա ի՞նչով իրեն խաբի նա, ով ինքը չի սիրում։ Չ՞է որ նա ողջ կեանքում հոգու ամբողջ մերկութեամբ կանգնած է խղճի հայելու առջև։ Էլ ո՞ւմ խաբի, ինչպէ՞ս խաբի։

Օ՜, շնորհակալ եմ, սիրտ իմ, որ այս լայն, այս նեղ աշխարհում, այս իմաստուն, խելայեղ աշխարհում միշտ հարուստ ու երջանիկ ես պահել ինձ։

Իմ սէ՜րը, իմ գա՜նձը․․․

ԲԵՆԻԿ ՍԷՅՐԱՆԵԱՆ

Երգեցէ՛ք
ՏԻՐԱՆ
Երգարանով

ՀԱՂՈՑ ՀՈՂԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԱԿԱՆ ՆԱՀԱՆՋԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Ապա Ա. Ահարոնեան խօսք կ'առնէ «Հանրապետութեան օրինական իշխանութիւնը նոր վերանուանուած է, *(ակնարկութիւն՝ Ս. Վրացեանի Փետր. անիմաստ հարուածին – Հ. Գ.) ԺԱՄԱՆԱԿԱՒՈՐ* խորհրդային ռեժիմի անկումէն յետոյ․․․ *Թրքական յաջողութիւնները և Կարսի ու Ալեքսանդրապոլի գրաւումը ժամանակաւորապէս կանգնեցան խորհրդային ռեժիմի հաստատման։* Չնայած ինք դեռ տեղեակ չէ տեղի ունեցած դէպքերուն մանրամասնութեան, *կ'ուզէր զօլ Ֆեռանսին բացատրել իրադարձութիւններու ընդհանուր ընթացքը, որպէսզի պայքարի կարգ մը շրջաններուն մէջ գոյութիւն ունեցող այն տպաւորութեան դէմ, թէ վերջին* իրադարձութիւնները *(Հայաստանի խորհրդայնացումը – Հ. Գ.) նոր իրավիճակ ստեղծած են։*

Ահարոնեան կ'ըսէ նաև.

— Քեմալականներուն ներխուժումը Հայաստանի սահմաններէն ներս ուղղուած էր Սեւրի պայմանագրի և դաշնակիցներու դէմ․․․ Աւելի կ'ապացուցուի պարտութենէն յետոյ Հայաստանի պարտադրուած առաջին իսկ պայմաններով, (Ալեքսանդրապոլի Դեկտեմբեր 2ի դաշնագրին մասին է ակնարկութիւնը – Հ. Գ.), որոնցմով Հայաստանի կառավարութիւնը հրաժարի Սեւրի պայմանագրէն։ Կային մարդիկ, որոնք կ'ըսէին, թէ քանի որ Ռուսահայաստանը համայնավարացեր է, այլեւս կարիք չկայ Հայկական պետութիւն ստեղծել։ *Անոնք կը մոռնան որ Թուրքիոյ ոչ բոլոր հայերը բնաջնջուած են։ Նոյնիսկ մօտ 300 հազարը ապաստան գտած են Կովկասի մէջ․․․ Պէտք է յիշել սակայն, որ Վանի, Տփղիսի և Էրզրումի երեք նահանգներուն մէջ, համաձայն վերջին տեղեկութիւններու՝ միայն 96 հազար մահմետականներ կը մնան։*

Ահարոնեան կ'ընդունի, որ Երեւանի կառավարութիւնը բանակցութիւններու մէջ է մտած քեմալականներու հետ (Գալուստեանի նենգ արշաւէն ետք – Հ. Գ.), բայց ինքն անձամբ Կարսի անկումէն յետոյ և նախքան պայմանագրի կնքումը նամակ ստացած է, որով իր կառավարութիւնը կը յայտնէ իրեն, որ իրենք շրջապատուած են և հարկադրուած կը լինեն, ընդունելու իրենց թելադրուող պայմանները, բայց Եւրոպայի իրենց ներկայացուցիչին (*Ա. Ահարոնեանի –* Հ. Գ.) կը հրահանգեն, չճանաչնալ այդ անխուսափելի պայմանագիրը եւ մերժել բոլոր պարտաւորութիւններու օրինականութիւնը։ ․․․ *Թուրք ազգայնականները (քեմալականները) ներխուժելով Հայաստան, կը ձգտին ցոյց տալ որ անհնարին է Սեւրի պայմանագրի իրագործումը, իսկ անոնց իղձն է հայկական երկրամասի վրայով ձեռք մեկնիլ թու*րանական տարրերուն։

Սեւրը․․․ հայոց տրուած է 5 դարու հալածանքներու, 30 տարուան պայքարի և 6 տարուան պատերազմի ու կոտորածներու արդիւնք․․․ հայերու համար Թրքահայաստանը ինչը, լայնածաւալ գերեզմանոց է, սրբազան հողակտոր, զոր պահանջելէ անոնք երբեք չեն դադրիր։ Աւելին, թող Դաշնակիցները ընաւ չմոռնան, որ եթէ 1.5 միլիոն հայեր կոտորուած են, ապա դեռ կը մնան 2 միլիոն հայեր Ռուսահայաստանի և 1 միլիոն սփռուած աշխարհասփիւռի մէջ։ Այդ վերապրող հայերը ընաւ չեն հանդարտիր, մինչև որ Թրքահայաստանի այդ սրբազան հողը չվերադարձուի անոնց։

Լորտ Քըրզըն կը նշէ դժուարութիւնները

Ա.- Ռուսահայաստանի մէջ խորհրդայինները.

Բ.- Մ. Քեմալի կողմէ հայկական հողերու մեծ մասին գրաւումը.

Գ.- Տէրութիւններու անզօր ըլլալը, մեծ ուժեր դրկելու Հայաստանի օգնութեան։

Ապա ան կը նշէ, որ Ուիլսընի գծած սահմանները Հայաստանի, կ'ընդգրկէ թրքական հողամասեր, *ինչպէս նաև Տրապիզոնի* նաւահանգիստները։ *Պարզ է, որ գործնականին մէջ խիստ դժուար կ'ըլլայ նման սահմանագծի հաստատումը․․․ ուստի հարց կու տայ հայ պատուիրակներուն թէ՝*

1.- Որո՞նք են Հայաստանի անհրաժեշտ սահմանները, զոր կը խնդրեն երկու պատուիրակութիւնները։

2.- Որո՞նք են մարդկային ու դրամական այն աղբիւրները, որոնք կրնայ տրամադրել Հայաստանը՝ իր անկախութիւնը ձեռք բերելու համար․․․

Պօղոս Նուպարը պատասխանեց՝ որ նախագահ Ուիլսընի որոշման մասին հայկական պատուիրակութիւն չէ խմբագրած․․․ Լորտ Քըրզընը հիմա ըսաւ միայն, թէ Տրապիզոնը ներառուել է հայկական հողերէ ներս։

*Բայց պէտք չէ մոռնալ, որ սկսեալ անցեալ տարուան Լոնտոնի խորհրդաժողովէն, սահմանային յանձնաժողովը երբ յայտարարեց, թէ Տրապիզոնը պէտք չէ ընդգրկուի հայկական հողամասէն ներս, հայ*կական երկու պատուիրակութիւններն ալ *ընդունեցին այն. հայերը իրենք երբեք Տրապիզոնը չեն պահանջած և նոյնիսկ վերջին յուշագրին մէջ, զոր ուղարկած են Նիւ Եորք և Ուաշինկթըն, նշելով իրենց պահանջները,* հոգ տարած են ծրագրէն հանելու Տրապիզոնի նաւահանգիստները *(ուր հայերը մեծամասնութիւն չունին) – ․․․ Ինչ կը վերաբերի նախագահ Ուիլսընի սահմանագծի մնացեալ մասին,* ապա դժուար է կարծիք յայտնել, *քանի որ հայերը չեն գիտեր, թէ ի՞նչ կ'ընդգրկէ այդ։* Իրենք պատրաստ են սակայն յարմարելու։

Հ. ՓԱՆԴՐՈՒՆԻ

(Վերջը յաջորդով)

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանտա-փոսթ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՋԱՀԱԿԻՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԳԱՆ

1 ՅՈՒՆԻՍ 1978

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Տէր եւ Տիկին Վահէ եւ Վարդուհի Գալաճեան ներկայիս կու գան իրենց խոր շնորհակալութիւնները յայտնել Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեանի, Եկեղեցւոյ եւ Գերեզմանատան Միացեալ Հոգաբարձութեան, Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի Տիկնանց Յանձնախմբին, Հայկական Ընթերցասրահի Վարչութեան, «Արեւ» օրաթերթին, «Արարատ» օրաթերթին (Պէյրութ), «Ջահակիր» շաբաթաթերթին, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնց՝ որոնք անձամբ ներկայ գտնուելով կամ հեռագրով, նամակով, ծաղկեպսակ ուղարկելով կամ բարեգործական հաստատութեանց նուիրատուութիւններ կատարելով՝ շնորհաւորեցին իրենց ամուսնութիւնը։

ՖՈՒԹՊՈԼ

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱՂԹԵՑ «ԿԱՅՐԱԹ»Ի 1–0

Ս. Միութեան ախոյեանութեան գծով, Երեքշաբթի, 23 Մայիս, երեկոյեան, «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ, Երեւանի «Արարատ»ը ընդունելով Ալմա-Աթայի «Կայրաթ»ը զայն պարտութեան մատնեց 1–0 արդիւնքով։

Մրցումին միակ կոլը նշանակուեցաւ Միրզոյեանի կողմէ, 72րդ վայրկեանին՝ փենալթիով։

ԱՌԱՋԱՏԱՐԸ «ԿՈՏԱՅՔ»Ն Է

ԵՐԵՒԱՆ. – Աբովեանի «Կոտայք» ակումբը ԽՍՀՄի ֆութպոլի առաջնութեան (երկրորդ լիկա, չորրորդ գօտի) 10րդ տուրում Լենքորանում յաղթեց «Խազար»ին 2–0 հաշուով։ Հայ ֆութպոլիստները նպատակասլաց անցկացրին հանդիպումը։ Ստ... մրցակցի անկազմակերպ ..., նրանք ուժեղ ...ների միջոցով մի շարք ...յին պահեր ստեղծեցին, որոնցից երկուսը պսակուեցին դարպասի գրաւումով։ 14րդ րոպէին առաջին գնդակը խփեց Լէոնիդ Յակոբեանը, իսկ 70րդ րոպէին հաշիւը կրկնապատկեց Վարուժան Սուքիասեանը։

Լենինականի «Շիրակ»ը 1–1 հաշուով աւարտեց հանդիպումը Ստեփանակերտում «Ղարաբաղ» ակումբի հետ։ Նոյն արդիւնքը գրանցուեց Երեւանի ՖԻՍԱի եւ Նախիջեւանի «Արազ» թիմերի մրցավէճում։

Այսպիսով, «Կոտայքը» 20 հնարաւորից վաստակել է 17 միաւոր եւ գլխաւորում է մրցաշարի աղիւսակը։ Աբովեանի ֆութպոլիստները մրցակցի դարպասով անցկացրել են 13 գնդակ, բաց թողնելով միայն մէկը։

Երկրորդ տեղում է «Շիրակը» 15 միաւոր, իսկ ՖԻՍԱՆ 12 միաւորով գրաւում է եօթերորդ տեղը։

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Մարդակերներու հացկերոյթի մը ընթացքին մայրը կը յանդիմանէ իր զաւակը որ բարի չէ նստեր սեղանին վրայ.

– Քանի՜ քանի անգամ պատուիրած եմ որ պէտք չէ խօսիս երբ բերնիդ մէջ մէկը ունիս։

*

Մարդակերներու պետը մերթ ընդ մերթ կը վերցնէ կաթսային կափարիչը եւ պատառաքաղի բիրտ հարուածներ կու տայ այն միսիոնարին, որմէ ապուր մը պատրաստելով զբաղած է։ Հարուածները այնքան կը շատնան որ օգնականը կը միջամտէ.

– Հանգիստ ձգէ սա խեղճ մարդը, չէ՞ բաւեր որ զայն կը խաշես, մէկ մըն ալ պատառաքաղի հարուածներով կը տանջես զինքը։ Մեղք է։

Մարդակերներու պետը կը զայրանայ.

– Դուն ի՞նչ կ'ըսես, չե՞ս տեսներ որ մարդը ապուրին մէջի ամբողջ բրինձը ուտել կը ջանայ։ Ես ատոր արգիլք ըլլալ կը ջանամ։

*

Ուսկատակուրի հեռաւոր գիւղերէն մէկուն մէջ, տանտիկին մը կը մտնէ մարդամսավաճառի մը խանութէն ներս եւ կը հարցնէ.

– Մարդու ոտս մը ունի՞ք։

– Ոչ։

– Մարդու կողի՞կ։

– Չունիմ։

Այն ատեն տանտիկինը յանկարծ կը բանայ սառնարանին դուռը եւ կը տեսնէ որ մարդ մը ոտքերէն կախուած է հոն։

– Ինչո՞ւ կը ստես,– կը հարցնէ,– ահաւասիկ երկուքն ալ ունիս։

– Զեմ ստեր,– կը պատասխանէ,– այս մարդը չաքարախտէ մեռաւ, ուստի զայն կը պահեմ գոմփոթ պատրաստելու համար։

*

Գոնկոյի գիւղերէն մէկուն մէջ սեւամորթ մարդակեր փոքրիկ մը տուն կը վերադառնայ, եւ կը տեսնէ որ մայրը խոհանոցը կերակուր պատրաստելով զբաղած է։

– Որքան աղուոր կը հոտի, մայր,– կը պոռայ,– ո՞վ է եփածդ։

*

Փոքրիկ մարդակեր մը սաւառնակ մը կը տեսնէ օդին մէջ եւ մօրը կը հարցնէ.

– Մայրիկ, ի՞նչ է այդ թռչունը։ Կ'ուտուի՞։

– Այո, զաւակս, միայն թէ խեցգետինի պէս է, նախ կճեպը հանել պէտք է։

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Պր. Արթօ Ավագիմյաշեանի ընդ Օր. Տիանա Տէր Յակոբեանի (Նիւ Ճըրսի) բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ Տէր եւ Տիկին Նասիպ Կարիպեան կը նուիրեն 500 ե.դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Տէր եւ Տիկին Նասիպ Կարիպեան իրենց համայն ննջեցելոց քառասունքի յիշատակին կը նուիրեն.

Խանիրէի Աղքատախնամին	500
Եկեղեցւոյ Գայծառութեան	500
«Այծեմնիկ»ի Հ. Տան	500
«Արեւ»ին	250
«Ջահակիր»ին	250

Տէր եւ Տիկին Միհրան Փալանճեան (Աւստրալիա), իրենց շատ սիրելի զաւակին՝ ողբ. Գերճ Փալանճեանի մահուան 6րդ տարելիցին տխուր առթիւ կը նուիրեն.

Գալուստեանի Ճաշի Սեղանին	500
«Արեւ»ին	250
«Ջահակիր»ին	250

(Ստանալ Նասիպ Թորգոմ հաստատութենէն)

Տէր եւ Տիկին Հայկ եւ Վարդուհի Գուզաճեան եւ զաւակունք (Զուիցերիա) իրենց եղբօր եւ աներձագին՝ ողբացեալ Վահան Ցասաճեանի (Հայաստան) մահուան տխուր առթիւ կը նուիրեն.

Եկեղեցւոյ Գայծառութեան	100
Հայկական Ընթերցասրահին	200
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանէն)

Այրի Տիկին Երանուհի Տէմիրճեան, իր սիրեցեալ ամուսնոյն ողբ. Եղնիկ Տէմիրճեանի մահուան երկրորդ տարելիցին առթիւ կը նուիրէ.

Նիւբր Իսթ Հայկ. Ակումբին	100
«Արեւ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Արգօս» տպարանէն)

Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Տօնիկեան, ողբացեալ Եղնիկ Տէմիրճեանի մահուան երկրորդ տարելիցին առթիւ կը նուիրեն.

Աղքատախնամին	100
Նիւբր Իսթ Հայկ. Ակումբին	100
«Արեւ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Արգօս տպարանէն)

ՍՏԱՑԱՆՔ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Կարօ Արմենեանի՝ ՍԱՐՄԻՆ ԵՒ ԱՐԻԻՆ բանաստեղծութեանց հատորը, որ լոյս տեսած է «Տպարան Սեւան»էն (Պէյրութ) 1977ին։

Ստանալու համար դիմել հեղինակին՝

Garo Armenian
31, Shaftesbury Way
Fortescue Park
TWICKENHAM, MIDDX.
(England)

«ԱՐԱՐԱՏ» օրաթերթ (Լիբանան)
«ՋԱՀԱԿԻՐ» շաբաթաթերթ (Եգիպտոս)
«ՇԱՐԺՈՒՄ» շաբաթաթերթ (Արժանթին)
«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» (Միացեալ Նահանգներ)
«ՑՈՂԹԱՆԱԿ» ամսաթերթ (Ֆրանսա)

ԿԻՐԱԿԻ, 4 ՅՈՒՆԻՍ 1978 Կ.Ե. ԺԱՄԸ 8ԻՆ

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
«ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՍՐԱՀ»ԻՆ ՄԷՋ
ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ց Ո Ւ Շ Ա Հ Ա Ն Դ Է Ս

ՆՈՐՈԳ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐ

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԲՈԼՈՐ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳՐԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ
ՂԵԿԱՎԱՐ ՄՕ. ԵԴՈՒԱՐԴ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Դաշնամուրի ընկերակցութիւն
ՇԱՄԻՐԱՄ ԴԱՐՄԱՆԵԱՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ ՓՐՈՖԵՍՈՐՆԵՐ՝

ՍԱՐՎԱՐ ԳԱՆԻԵԻ	(Ջութակ)
ՎԱՏԻՄ ՖԷԴՈՐՈՎՑԵԻ	(Դաշնամուր)
ԱԹԻԿ ՄԱՏԻՆԵԱՆ	(Ջութակ)
ԿՈՆՍՏԱՆԴԻՆ ՕՋՆԱՐԻՇՉԵԻ	(Ալթ)
ԽԱՍԻՄ ԱԲԴԱԼԼԱՀԻ	(Թաւջութակ)
ՏԱՄԻԼԱ ԳԱՆԻԵՒԱ	(Դաշնամուր)

ինչպէս նաեւ
ՄԱՐԿՐԻԹ ՅԱԿՈԲԵԱՆ եւ ՄԱՐՕ ՍԱԳԱՅԵԱՆ (Մեներգ)
ԱՐՄԷՆ ՄԱՉԼՈՒՄԵԱՆ (Դաշնամուր)

ԼՈՒՍԱՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ ՊԻՏԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ
ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ ԵԳԻՊՏՈՍ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ 1961ԻՆ

ՀԱՆԴԻՍԱՎԱՐՆԵՐ
ԱԼԻՍ ՏԵՓՈՅԵԱՆ եւ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Հայ ժողովուրդը սիրով կը հրաւիրուի

ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՀԻՐԷ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ ԳԱՀԻՐԷ

ԱՄԷՆ ՕՐ, ԲԱՑԻ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԷ
ԹԵԹԵՒ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 1 Յունիս 1978, կ. ե. ժամը 9ին

ՕՓԸՆ ՊՈՒՖԷ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հայկական Ընթերցասրահի տարեկան անդամական Ընդհ. ժողովը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 1 Յունիս 1978 կ. ե. ժամը 8ին, սրահիս մէջ։

ՕՐԱԿԱՐԳ.–

1. — Ընթերցում եւ վաւերացում նախորդ Ընդհ. ժողովի ատենագրութեան։
2. — Ընթերցում վարչութեան 1977 տարուայ բարոյական համարատուութեան։
3. — Ընթերցում եւ վաւերացում 1977 տարուայ նիւթական հաշուեկշիռին։
4. — Ընթերցում հաշուեքննիչի տեղեկագրին։
5. — Ընտրութիւն հաշուեքննիչի։
6. — 1978 տարուայ պիւտճէի վաւերացում։

ԾԱՆՕԹ.– Վերոյիշեալ ժամուն մեծամասնութիւն չգոյանալու պարագային, ժողովը կը յետաձգուի մէկ ժամով, որմէ ետք ժողովը օրինաւոր կը նկատուի։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՅՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

Այսու կու գանք տեղեկացնել, թէ Միութեանս Սկաուտական Վերին Մարմնին որոշումով ամառուան եղանակի հաւաքոյթները պիտի սկսին Ուրբաթ, 16 Յունիս 1978 եւ պիտի շարունակուին հետեւեալ ժամերուն.

Ա. ՍԿԱՈՒՏՆԵՐ	— Երեքշաբթի	օրերը կ. ե.	ժամը 6—7
Բ. ԿԱՅՏԵՐ	— Երեքշաբթի	օրերը կ. ե.	ժամը 7—8
Գ. ԳԱՅԼԻԿՆԵՐ	— Ուրբաթ	օրերը կ. ե.	ժամը 6—7
Դ. ԱՐԾՈՒԻԿՆԵՐ	— Ուրբաթ	օրերը կ. ե.	ժամը 7—8

ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ՎԵՐԻՆ ՄԱՐՄԻՆ